Regional handlingsplan för

Landsbygds, havs-och fiskeriprogrammet

År 2014-2021

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Länsstyrelsens meddelandeserie: 2015:4
Reviderad 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 och 2021.

Författare: Länsstyrelsen Uppsala län
Uppdaterad inför 2021 den 2021-03-03
Reviderad version den 2021-06-09
Godkänd av Jordbruksverket 2021-03-05 och 2021-06-10
Träder ikraft 2021-03-05 respektive 2021-06-10

Fotograf omslagets framsida: Torbjörn Swenelius, Mostphotos
Fotot visar utsikt över Dalbyviken och Ekoln från Hacksta med ett exempel på en levande landsbygd i förgrunden.

Du hittar handlingsplanen som pdf-fil
länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/uppsala

Sammanfattning

En levande, smart och hållbar landsbygd i Uppsala län är målet för arbetet med landsbygdsutvecklingen i vårt län. Landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet är två av pusselbitarna för att nå målet. Dessa bidrar till EU:s tillväxtstrategi EU 2020 för en smart och hållbar ekonomi med hög sysselsättning, god produktivitet och stor social sammanhållning.

Den regionala handlingsplanen visar hur Länsstyrelsen arbetar med programmen i länet och används som underlag vid prioritering och urval av ansökningar. Det viktigaste redskapet i genomförandet av handlingsplanen är en bra kontakt mellan Länsstyrelsen och alla som kan söka stöd, samt de organisationer och föreningar som kan sprida information om möjligheterna att söka stöd. Resultat från olika projekt och goda exempel kan inspirera till innovativa lösningar i länet.

Länets partnerskap för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet representerar ett stort antal organisationer. Partnerskapet sammankallas till möten 2-4 gånger per år. De arbetsgrupper som användes vid framtagandet av de regionala prioriteringarna tillsammans med länsstyrelsen är vilande. Prioriteringarna grundar sig på analyser av länets behov och utmaningar som finns presenterade i slutet av handlingsplanen. Analyserna har togs fram av Länsstyrelsen och partnerskapet för programmen.

I Uppsala län är produktionen av livsmedel prioriterat för att generera sysselsättning och förädling i länet. Prioriterade branscher är produktion av högkvalitativa vegetabiliska och animaliska råvaror, trädgårdsprodukter och produkter från biodling. Miljövärden som bevaras och utvecklas genom fortsatt jordbruks- och trädgårdsproduktion är också högt prioriterade.

Inom förädlingsstödet är samverkan mellan olika aktörer viktigt när det gäller förädlingsföretagens möjligheter att utvecklas. För miljöinvesteringarna är förbättrad vattenkvalitet och behållen biologisk mångfald i odlingslandskapet högt prioriterade i länet.

Inom jordbruks- och affärsutveckling är startstödet viktigt för att underlätta generationsskifte liksom satsningar inom energi och arbetsmiljö samt fler arbetstillfällen på landsbygden. Inom serviceområdet krävs förbättringar för hela länet, men särskilt i de norra delarna, som drabbats av försämringar såväl inom offentlig som inom kommersiell service då avstånden till dessa serviceställen ökat i och med nedläggningar. För rekreation och turism samt för att utveckla natur- och kulturmiljöer finns stora möjligheter att göra satsningar tack vare länets attraktiva och levande landsbygd och det geografiska läget. Det är viktigt för landsbygdens aktörer att utveckla miljöer som ökar attraktiviteten och gör upplevelserna mer lättåtkomliga.

Handlingsplanen kommer även att jämställdhetsintegreras. I denna version finns arbetet med jämställdhet presenterat i kommunikationsplanen. Länsstyrelsen kommer i vissa åtgärder att skilja likvärdiga ansökningar åt genom att prioritera underrepresenterad grupp.

Inom kompetensutveckling och rådgivning inom miljö och klimat har Länsstyrelsen redan under 2019 genomfört en upphandling som har förlängts ytterligare ett år av verksamhet inom följande områden som gäller till och med 31 januari 2022:

- Rådgivning till lantbrukare och trädgårdsodlare som bedriver eller tänker ställa om till ekologisk produktion.
- Kompetensutveckling inom området ekologisk produktion

- Rådgivning inom området ett rikt odlingslandskap
- Kompetensutveckling inom området ett rikt odlingslandskap

- Rådgivning inom Greppa Näringen
- Kompetensutveckling inom Greppa Näringen

För demonstration och information gäller följande:

- Inom miljö och klimat avser Länsstyrelsen att upphandla vissa experter för aktiviteter inom området ett rikt odlingslandskap inklusive skötsel av ängs- och betesmarker för 2021.
- Inom Greppa Näringen avser Länsstyrelsen att upphandla experter och specifik kompetens för vissa aktiviteter för 2021 och andra aktiviteter är Länsstyrelsens eget arbete, främst samordning och deltagande i aktiviteter inom region Mitt.
- Inom ekologisk produktion avser Länsstyrelsen att upphandla vissa experter för aktiviteter för 2021.

För att skapa nya jobb avser Länsstyrelsen att under år 2021 direktupphandla verksamhet inom följande områden:

- Rådgivning, kompetensutveckling och demonstrations- och informationsinsatser inom besöksnäringen (i samarbete med övriga län i Mälarregionen).

- Kompetensutveckling och demonstrations- och informationsinsatser inom näringar kopplade till ull och livsmedel enligt länets regionala prioriteringar i samarbete med Länsstyrelsens eget arbete, främst samordning och deltagande i aktiviteter.

Inom kompetensutveckling och rådgivning inom kommersiell service ingår Länsstyrelsen Uppsala län i ett gemensamt projekt tillsammans med andra län i samarbetsregionen. Vi planerar inte att göra några egna upphandlingar under 2021.

Ingen utlysning är idag planerad under 2021, men kan eventuellt bli aktuell om ett behov uppstår under året.

Aktiviteter som Länsstyrelsen avser att göra i egen regi under 2021 i kombination med direktupphandling av vissa expertis är främst för demonstration och information samt regionala och lokala insatser för livsmedelsstrategin inom samarbetsåtgärden.

Handlingsplanen täcker i och med denna version in landsbygdprogrammets samtliga företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar och vissa av samarbetsåtgärderna liksom övergripande prioriteringar inom hela landsbygdsprogrammet samt havs- och fiskeriprogrammet.

Under förlängningsåren 2021 och 2022 finns nya budgetmedel för flera åtgärder. Men för några åtgärder finns inga nya medel utan endast eventuellt återflöde. Ytterligare några enstaka åtgärder är stängda och därmed inte möjliga att söka. De åtgärder som är stängda eller endast har återflöde är markerade i listan nedan.

I denna version av handlingsplanen finns följande stöd i landsbygdsprogrammet beskrivna:

Kompetensutveckling och rådgivning:

- Stöd till kompetensutveckling och rådgivning samt informations- och demonstrationsinsatser inom miljö och klimat
- Stöd till kompetensutveckling och rådgivning samt informations- och demonstrationsinsatser för att skapa nya jobb
- Stöd till rådgivning för kommersiell service

Investeringsstöd inom jordbruk och trädgård:

- för ökad konkurrenskraft
- för energieffektivisering samt energigrödor, endast återflöde
- för att minska utsläpp av växthusgaser och ammoniak, endast återflöde

Förädlingsstöd

- för kort livsmedelskedja och lokala marknader
- för att skapa nya jobb

Miljöinvesteringar;

- Stöd till stängsel mot rovdjur
- Engångsröjning av betesmark, mindre ytor, endast återflöde
- Miljöinvestering – förbättrad vattenkvalitet
- Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald
- Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet
- Anlägga tvåstegsdiken, endast återflöde
- Reglerbar dränering, endast återflöde

Jordbruks- och affärsutveckling:

- Startstöd
- Investeringsstöd till förnybar energi, endast återflöde
- Investeringsstöd till gödselbaserad biogas

- Investeringsstöd för att skapa nya jobb

Service, infrastruktur och attraktiv landsbygd:

- Stöd till småskalig infrastruktur, endast återflöde
- Stöd till bredband, stängd åtgärd
- Stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden
- Stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och turism samt för turistinformation, stängd åtgärd
- Stöd till utveckling av natur- och kulturmiljöer

Samarbete

- Stöd till samarbeten för att skapa nya jobb
    - Samarbete diversifiering nya jobb
    - Generella samarbetsinsatser för livsmedelsstrategin
    - Regionala och lokala insatser för livsmedelsstrategin
- Stöd till samarbeten mellan aktörer inom jordbruk samt inom livsmedelskedjan, endast återflöde

Alla stöd inom havs- och fiskeriprogrammet beskrivs på Jordbruksverkets webbplats: www.jordbruksverket.se

Innehållsförteckning

1. Syfte och bakgrund ... 8
2. EU:s mål styr innehållet i programmen ... 8
2.1. Landsbygdsprogrammets koppling till fondgemensamma mål och EU 2020 ... 10
2.2. Havs- och fiskeriprogrammets koppling till fondgemensamma mål och EU 2020 13
2.3. Åtgärder och prioriteringar i landsbygdsprogrammet ... 15
2.4. Åtgärder och prioriteringar i havs- och fiskeriprogrammet ... 19
3. Partnerskapet ... 23
3.1. Övergripande mål ... 23
3.2. Partnerskapets roll ... 23
3.3. Grupper inom partnerskapet ... 24
4. Gemensamt för prioriteringar, urvalskriterier, mål och hantering av beslut i landsbygdsprogrammet ... 27
4.1. Urvalskriterier ... 27
4.2. Indikatorer och målvärden ... 29
4.3. Beslutsomgångar och utlysningar ... 29
5. *(Åtgärd 1 och 2)* Kompetensutveckling och rådgivning ... 32
5.1. Stöd till kompetensutveckling och rådgivning inom miljö och klimat *(delåtgärderna1.1, 1.2, 2.1 inom fokusområdena 4abc och 5cd)* ... 32
5.2. Stöd till kompetensutveckling och rådgivning för att skapa nya jobb *(delåtgärderna1.1, 1.2, 2.1 inom fokusområde 6a)* ... 44
5.3. Stöd till rådgivning för kommersiell service *(delåtgärd 2.1, inom fokusområde 6b)* 51
6. *(Åtgärd 4)* Investeringar inom jordbruk, trädgård och rennäring ... 57
6.1. Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft inom jordbruks-, trädgårds- och rennäringsföretag (delåtgärd 4.1 fokusområde 2a) ... 57
6.2. Investeringsstöd för energieffektivisering samt energigrödor inom jordbruks- och trädgårdsföretag *(delåtgärd 4.1 fokusområde 5c)* ... 69
6.3. Investeringsstöd för att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak inom jordbruks- och trädgårdsföretag *(delåtgärd 4.1 fokusområde 5d)* ... 76
6.4. Förädlingsstöd för kort livsmedelskedja och lokala marknader *(delåtgärd 4.2 fokusområde 3a)* ... 82
6.5. Förädlingsstöd för att skapa nya jobb *(delåtgärd 4.2 fokusområde 6a)* ... 90
7. *(Delåtgärd 4.4 och 7.6)* Miljöinvesteringar ... 99
7.1. Stöd till stängsel mot rovdjur *(delåtgärd 4.4 fokusområde 4a)* ... 99

7.2. Engångsröjning av betesmark *(delåtgärd 4.4 fokusområde 4a)* 105
7.3. Miljöinvestering – förbättrad vattenkvalitet *(delåtgärd 7.6 fokusområde 4abc)* .. 109
7.4. Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald *(delåtgärd 7.6 fokusområde 4abc)* 115
7.5. Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet *(delåtgärd 7.6 fokusområde 4abc)* 121
7.6. Anlägga tvåstegsdiken *(delåtgärd 7.6 fokusområde 4abc)* 129
7.7. Reglerbar dränering *(delåtgärd 4.4 fokusområde 4abc)*..... 134
8. *(Åtgärd 6)* Jordbruks- och affärsutveckling 138
8.1. Startstöd *(delåtgärd 6.1 fokusområde 2b)* 138
8.2. Investeringsstöd till förnybar energi *(delåtgärd 6.4 fokusområde 5 c)* 144
8.3. Investeringsstöd till gödselbaserad biogas *(delåtgärd 6.4 fokusområde 5d)*..... 150
8.4. Investeringsstöd för att skapa nya jobb *(delåtgärd 6.4 fokusområde 6a)*..... 155
9. *(Åtgärd 7)* Service, infrastruktur och attraktiv landsbygd..... 162
9.1. Stöd till investeringar i småskalig infrastruktur *(delåtgärd 7.2 fokusområde 6b)* 162
9.2. Stöd till bredband *(delåtgärd 7.3 fokusområde 6c) Observera att åtgärden är stängd under förlängningsåren 2021-2022* 169
9.3. Stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden *(delåtgärd 7.4 fokusområde 6b)* 175
9.4. Stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och turism samt för turistinformation *(delåtgärd 7.5 fokusområde 6b) Observera att åtgärden är stängd under förlängningsåren 2021-2022* 184
9.5. Stöd till utveckling av natur- och kulturmiljö *(delåtgärd 7.6 fokusområde 6b)*... 191
10. *(Åtgärd 16)* Samarbete 203
10.1. Stöd till samarbeten för att skapa nya jobb (delåtgärd 16.2, 16.9, fokusområde 6a) 203
10.2. Stöd till samarbeten mellan aktörer inom jordbruk samt inom livsmedelskedjan (delåtgärd 16.4, fokusområde 3a) 210
11. Kommunikation..... 216
11.1. Kommunikationsplan 216
12. Arbete med andra mål och lokal utveckling..... 222
12.1. Synergier med fonder och planer som ska bidra till samma mål 222
12.2. Arbete med lokal utveckling 226
13. Revidering av handlingsplan 228
14. Bilagor 229

14.1. Bilaga 1: SWOT-analys och identifiering av regionala behov 229
14.2. Bilaga 3: Miljö 269
14.3. Bilaga 4: Stödprocent för bredband. 274

1. Syfte och bakgrund

Den regionala handlingsplanen för landsbygdsprogrammet ska användas för att styra vårt arbete med prioritering och urval av ansökningar samt partnerskap, kommunikation och samordning med andra fonder samt annan regional och lokal utveckling.

Stöden till landsbygdsutveckling som finns i landsbygdsprogrammet regleras i första hand genom EU-förordningen[1], landsbygdsförordningen[2] och förskriften om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar[3]. Handlingsplanen är ett komplement till dessa bestämmelser och används för att vi ska kunna anpassa våra prioriteringar efter våra förutsättningar. I den regionala handlingsplanen ingår också att ange sådana uppgifter som vi har beslutat om för vissa stöd, som högsta stödbelopp, stödnivå och regionala urvalskriterier.

Det är Jordbruksverket som godkänner handlingsplanen. Jordbruksverket är förvaltande myndighet för landsbygdsprogrammet.

Den regionala handlingsplanen gäller även för havs- och fiskeriprogrammet. Men vi gör inte några egna prioriteringar för havs- och fiskeriprogrammet i handlingsplanen. Stöden i havs- och fiskeriprogrammet regleras i första hand genom EU-förordningen[4], fiskeförordningen[5] samt förskriften om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar. För havs- och fiskeriprogrammet finns en nationell handlingsplan.

När vi fattar ett beslut om stöd, ska den senast godkända handlingsplan ligga till grund för beslutet.

2. EU:s mål styr innehållet i programmen

Alla landsbygdsprogrammets och havs- och fiskeriprogrammets prioriteringar bidrar till EU:s övergripande mål, EU 2020. EU 2020 är EU:s tillväxtstrategi för en smart och hållbar ekonomi med hög sysselsättning, god produktivitet och stor social sammanhållning.
I Sverige ska landsbygdsprogrammet, havs- och fiskeriprogrammet, de regionala strukturfondsprogrammen och socialfondsprogrammet gemensamt bidra till de

---

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr1305/2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005
[2] Förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder
[3] Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2016:19) om företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar samt stöd för lokalt ledd utveckling
[4] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2328/2003, (EG) nr 861/2006, (EG) nr 1198/2006, och (EG) nr 791/2007 och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1255/2011
[5] Förordning (1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen

fondgemensamma tematiska målen, se bilderna nedan. Dessa mål bidrar i sin tur alla till EU 2020.

2.1. Landsbygdsprogrammets koppling till fondgemensamma mål och EU 2020

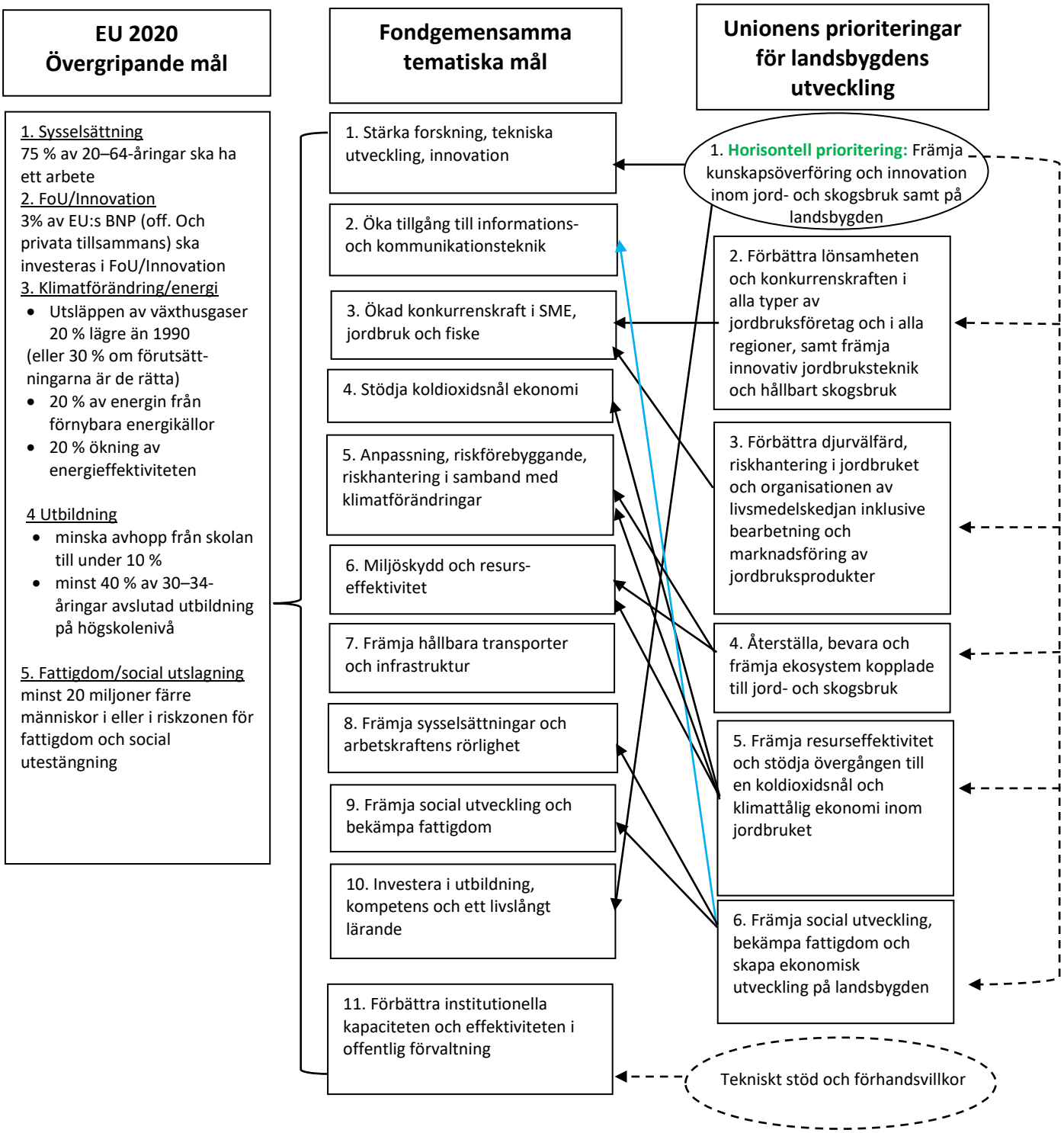

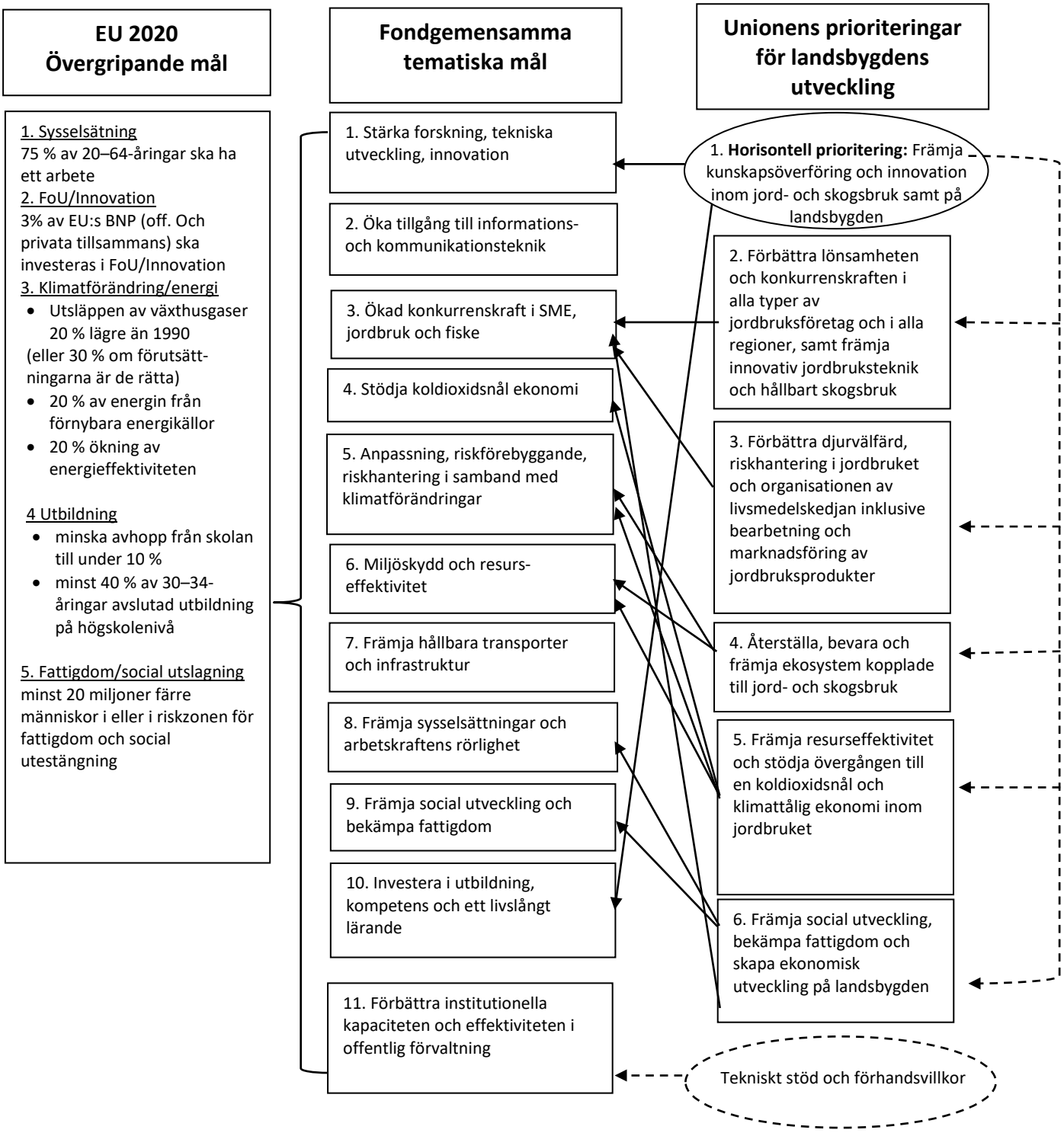
EU 2020
Övergripande mål
1. Sysselsätning
75 % av 20–64-åringar ska ha ett arbete
2. FoU/Innovation
3% av EU:s BNP (off. Och privata tillsammans) ska investeras i FoU/Innovation
3. Klimatförändring/energi
• Utsläppen av växthusgaser 20 % lägre än 1990
(eller 30 % om förutsättningarna är de rätta)
• 20 % av energin från förnybara energikällor
• 20 % ökning av energieffektiviteten
4 Utbildning
• minska avhopp från skolan till under 10 %
• minst 40 % av 30–34-åringar avslutad utbildning på högskolenivå
5. Fattigdom/social utslagning
minst 20 miljoner färre människor i eller i riskzonen för fattigdom och social utestängning
Fondgemensamma tematiska mål
1. Stärka forskning, tekniska utveckling, innovation
2. Öka tillgång till informations- och kommunikationsteknik
3. Ökad konkurrenskraft i SME, jordbruk och fiske
4. Stödja koldioxidsnål ekonomi
5. Anpassning, riskförebyggande, riskhantering i samband med klimatförändringar
6. Miljöskydd och resurseffektivitet
7. Främja hållbara transporter och infrastruktur
8. Främja sysselsättningar och arbetskraftens rörlighet
9. Främja social utveckling och bekämpa fattigdom
10. Investera i utbildning, kompetens och ett livslångt lärande
11. Förbättra institutionella kapaciteten och effektiviteten i offentlig förvaltning
Unionens prioriteringar för landsbygdens utveckling
1. Horisontell prioritering: Främja kunskapsöverföring och innovation inom jord- och skogsbruk samt på landsbygden
2. Förbättra lönsamheten och konkurrenskraften i alla typer av jordbruksföretag och i alla regioner, samt främja innovativ jordbruksteknik och hållbart skogsbruk
3. Förbättra djurvälfärd, riskhantering i jordbruket och organisationen av livsmedelskedjan inklusive bearbetning och marknadsföring av jordbruksprodukter
4. Återställa, bevara och främja ekosystem kopplade till jord- och skogsbruk
5. Främja resurseffektivitet och stödja övergången till en koldioxidsnål och klimattålig ekonomi inom jordbruket
6. Främja social utveckling, bekämpa fattigdom och skapa ekonomisk utveckling på landsbygden
Tekniskt stöd och förhandsvillkor

2.2. Havs- och fiskeriprogrammets koppling till fondgemensamma mål och EU 2020

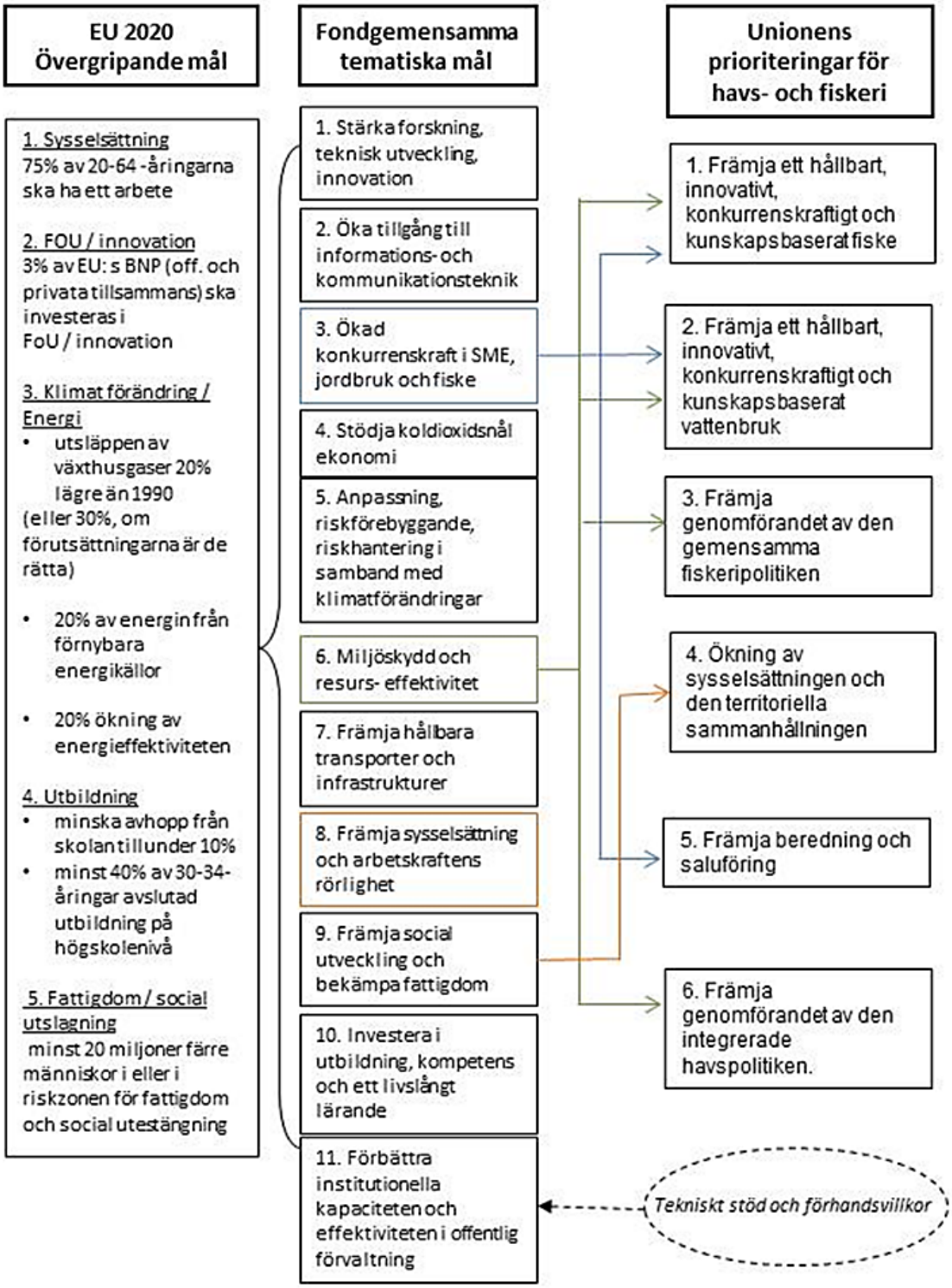
EU 2020 Övergripande mål
Fondgemensamma tematiska mål
Unionens prioriteringar för havs- och fiskeri
1. Sysselsättning
75% av 20-64 -åringarna ska ha ett arbete
2. FOU / innovation
3% av EU: s BNP (off. och privata tillsammans) ska investeras i FoU / innovation
3. Klimat förändring / Energi
• utsläppen av växthusgaser 20% lägre än 1990
(eller 30%, om förutsättningarna är de rätta)
• 20% av energin från förnybara energikällor
• 20% ökning av energieffektiviteten
4. Utbildning
• minska avhopp från skolan till under 10%
• minst 40% av 30-34-åringar avslutad utbildning på högskolenivå
5. Fattigdom / social utslagning
minst 20 miljoner färre människor i eller i riskzonen för fattigdom och social utestängning
1. Stärka forskning, teknisk utveckling, innovation
2. Öka tillgång till informations- och kommunikationsteknik
3. Ökad konkurrenskraft i SME, jordbruk och fiske
4. Stödja koldioxidsnål ekonomi
5. Anpassning, riskförebyggande, riskhantering i samband med klimatförändringar
6. Miljöskydd och resurs- effektivitet
7. Främja hållbara transporter och infrastrukturer
8. Främja sysselsättning och arbetskraftens rörlighet
9. Främja social utveckling och bekämpa fattigdom
10. Investera i utbildning, kompetens och ett livslångt lärande
11. Förbättra institutionella kapaciteten och effektiviteten i offentlig förvaltning
1. Främja ett hållbart, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat fiske
2. Främja ett hållbart, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat vattenbruk
3. Främja genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken
4. Ökning av sysselsättningen och den territoriella sammanhållningen
5. Främja beredning och saluföring
6. Främja genomförandet av den integrerade havspolitiken.
Tekniskt stöd och förhandsvillkor

2.3. Åtgärder och prioriteringar i landsbygdsprogrammet

Det svenska landsbygdsprogrammet är uppdelat i 6 prioriterade områden och 15 mer detaljerade fokusområden. Regeringen har beslutat hur programmets pengar ska fördelas på fokusområden och delåtgärder. Fokusområdena1abc ska genomsyra samtliga åtgärder och finns därför inte med i tabellen ”landsbygdsprogrammet 2014-2020”. 1 abc handlar om kunskapsöverföring och innovation.

Följande prioriteringar och fokusområden används inom det svenska landsbygdsprogrammet:

1. Främja kunskapsöverföring och innovation inom jord- och skogsbruk samt på landsbygden.
   a) främja innovation, samarbete och kompetensutveckling på landsbygden
   b) stärka banden mellan jordbruk och livsmedelsproduktion samt forskning och innovation, även i syfte att utveckla miljöledning och miljökvalitet
   c) främja livslångt lärande och yrkesutbildning inom jord- och skogsbruk

2. Förbättra lönsamheten och konkurrenskraften i alla typer av jordbruksföretag och i alla regioner, samt främja innovativ jordbruksteknik och hållbart skogsbruk
   a) konkurrenskraft, omstrukturering, diversifiering inom jordbruk, trädgård, rennäring och skog
   b) underlätta för unga med rätt kompetens att starta företag inom jordbruk-, trädgård- samt rennäring

3. Förbättra djurvälfärd och organisationen av livsmedelskedjan, inklusive bearbetning och marknadsföring av jordbruksprodukter
   a) förbättra konkurrenskraften genom kort livsmedelskedja samt bättre djurvälfärd

4. Återställa, bevara och främja ekosystem kopplade till jord- och skogsbruk
   a) återställa, bevara och förbättra den biologiska mångfalden
   b) förbättra vattenförvaltningen och hanteringen av gödsel- och växtskyddsmedel
   c) förebygga markerosion och förbättra markskötseln

5. Främja resurseffektivitet och stödja övergången till en koldioxidsnål och klimattålig ekonomi inom jordbruket
   b) effektivisera energianvändningen inom jordbruket
      Gränsdragningen mellan fokusområdena 5b och 5c är ofta svår att göra, varför dessa insatser av förenklingsskäl hanteras under fokusområde 5c, på så sätt kan en resursmässig splittring på flera fokusområden undvikas.(från programmet)
   c) främja tillgången till och användningen av energi från förnybara källor och andra förnybara biologiska resurser som inte är avsedda till livsmedel
   d) minska utsläpp av växthusgaser och ammoniak

6. Främja social utveckling och skapa ekonomisk utveckling på landsbygden
   a) främja diversifiering, skapande och utveckling av nya små företag och arbetstillfällen
   b) främja lokal utveckling på landsbygden
   c) anläggning och projektering av passiv bredbandsstruktur

Här ser du de åtgärder som finns i landsbygdsprogrammet och hur dessa ska bidra till olika fokusområden. Länsstyrelserna, Jordbruksverket, Sametinget, Skogsstyrelsens och Tillväxtverket är andra myndigheter som handlägger stöd och ersättningar i landsbygdsprogrammet.

I handlingsplanens kapitel 5-10 finns de åtgärder som Länsstyrelsen i Uppsala län handlägger.

Landsbygdsprogrammet 2014-2020										
		Fokusområde								
Kod för åtgärd och delåtgärd		**2a**	**2b**	**3a**	**4abc**	**5bc**	**5d**	**6a**	**6b**	**6c**
		Konkurrenskraft och lönsamhet	**Unga**	**Korta leveranskedjor och djurvälfärd**	**Miljö i jordbruket**	**Energieffektivisering och förnybar energi**	**Minska utsläpp av växthusgaser och ammoniak**	**Nya jobb och diversifiering**	**Lokal utveckling**	**Bredband**
1	**Kompetensutveckling**	**2a**	**2b**	**3a**	**4abc**	**5bc**	**5d**	**6a**	**6b**	**6c**
1.1	Stöd till kompetensutveckling	x		x	x			x	x	
1.2	Stöd till demonstrationer och information	x		x	x			x	x	
2	**Rådgivning**	**2a**	**2b**	**3a**	**4abc**	**5bc**	**5d**	**6a**	**6b**	**6c**
2.1	Stöd till rådgivningstjänster	x		x	x			x	x	
2.3	Stöd till fortbildning av rådgivare	x		x	x			x		
4	**Investeringar till jordbruk, trädgård och rennäring**	**2a**	**2b**	**3a**	**4abc**	**5bc**	**5d**	**6a**	**6b**	**6c**
4.1	Investeringsstöd inom jordbruk, trädgård och rennäring	x				x	x			
4.2	Förädlingsstöd			x				x		
4.4	Miljöinvesteringar									
4.4	Stängsel mot rovdjur				x					
4.4	Engångsröjning av betesmark				x					
4.4	Reglerbar dränering				x					
6	**Jordbruks- och affärsutveckling**	**2a**	**2b**	**3a**	**4abc**	**5bc**	**5d**	**6a**	**6b**	**6c**
6.1	Startstöd		x							
6.4	Investeringsstöd för jobb och klimat					x	x	x		

Fortsättning se nästa sida.

7	**Service, infrastruktur och attraktiv landsbygd**	**2a**	**2b**	**3a**	**4abc**	**5bc**	**5d**	**6a**	**6b**	**6c**
7.2	Stöd till investeringar i småskalig infrastruktur								x	
7.3	Stöd till bredband									x
7.4	Stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden								x	
7.5	Stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och turism samt för turistinformation								x	
7.6	Stöd till utveckling av natur och kulturmiljö								x	
7.6	Miljöinvestering – förbättrad vattenkvalitet				x					
7.6	Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald				x					
7.6	Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet				x					
7.6	Anlägga tvåstegsdiken				x					
7.6	Återskapa och restaurera kulturmiljöer i renskötselområdet				x					
8	**Stöd för miljöåtgärder i skogen**	**2a**	**2b**	**3a**	**4abc**	**5bc**	**5d**	**6a**	**6b**	**6c**
8.4	Stöd till återställande av skadad skog				x					
8.5	Stöd för att bevara och utveckla skogens miljövärden				x					
10	**Miljö- och klimatvänligt jordbruk**	**2a**	**2b**	**3a**	**4abc**	**5bc**	**5d**	**6a**	**6b**	**6c**
10.1	Miljöersättningar				x					
	Betesmarker och slåtterängar				x					
	Komplement - Lieslåtter				x					
	Komplement - Efterbete				x					
	Komplement – Höhantering				x					
	Komplement - Lövtäkt				x					
	Komplement - Bränning				x					
	Komplement – Svårtillgängliga platser				x					
	Fäbodar				x					
	Restaurering av betesmarker och slåtterängar				x					
	Vallodling				x					
	Skötsel av våtmarker och dammar				x					
	Minskat kväveläckage				x					
	Skyddszoner				x					
	Hotade husdjursraser				x					
10.2	Projektstöd till lantrasföreningar				x					
11	**Ekologisk produktion**	**2a**	**2b**	**3a**	**4abc**	**5bc**	**5d**	**6a**	**6b**	**6c**
11.1	Omställning till ekologisk produktion				x					
11.2	Ersättning för ekologisk produktion				x					
13	**Kompensationsstöd**				x					
14	**Djurvälfärdsersättningar**	**2a**	**2b**	**3a**	**4abc**	**5bc**	**5d**	**6a**	**6b**	**6c**
	Extra djuromsorg för suggor			x						
	Extra djuromsorg för får			x						
	Utökad klövhälsovård för mjölkkor			x						
16	**Samarbete**	**2a**	**2b**	**3a**	**4abc**	**5bc**	**5d**	**6a**	**6b**	**6c**
16.1	Stöd för att bilda innovationsgrupper och för innovationsprojekt inom Europeiska innovationspartnerskapet, EIP	x		x	x	x	x			
16.2	Stöd till utveckling inom jordbruk-, livsmedel och skog samt pilotprojekt	x		x	x	x	x	x	x	x
16.4	Stöd till samarbeten mellan aktörer inom jordbruk samt inom livsmedelskedjan			x						
16.5	Stöd till samarbeten inom miljö	x			x				x	
16.9	Stöd till samarbeten som främjar diversifiering och information om miljö och mat			x	x			x		
19	**Lokalt ledd utveckling**	**2a**	**2b**	**3a**	**4abc**	**5bc**	**5d**	**6a**	**6b**	**6c**
19.1	Förberedande stöd för lokalt ledd utveckling								x	
19.2	Stöd till genomförande av lokala utvecklingsstrategier								x	
19.3	Stöd till samarbetsåtgärder inom lokalt ledd utveckling								x	
19.4	Löpande kostnader och ledning								x	

2.3.1. *Landsbygdsprogrammets landsbygdsdefinition*

Landsbygdsdefinitionen i landsbygdsprogrammet består av fyra huvuddelar; jordbruksföretag, mindre tätorter, regionala undantag samt särskild definition för lokalt ledd utveckling. Under vissa omständigheter kan enskilda åtgärder tillämpa en annan definition.

Ingen geografisk avgränsning kommer att tillämpas för de insatser som har anknytning till jordbruksföretag, jordbruksverksamhet, skogsbruksverksamhet, målen för miljö- och klimatvänligt jordbruk eller för investeringar i bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter även om stödmottagaren är lokaliserad i en tätort.

För övriga åtgärder, delåtgärder eller typer av insatser med undantag för lokalt ledd utveckling, definieras landsbygd som områden utanför tätorter med mer än 3 000 invånare enligt SCBs befolkningsstatistik för år 2015. I de fall där stödmottagaren (projektägaren) är lokaliserad till en tätort med mer än 3 000 invånare ska projektets mervärde och nytta direkt tillfalla landsbygdsområdet. Insatser ska kunna genomföras även i större tätorter om projektet tillför mervärden till landsbygdsområden.

Förekomsten av tätorter i ett annars glest befolkat område kan vara viktiga stödjepunkter i genomförandet av programmet. Av denna anledning bör berörda myndigheter som handlägger stöd som riktas till de län där befolkningstätheten är lägre än medelvärdet för riket (22,9 invånare per kvadratkilometer) ges möjlighet att nyansera och utveckla den ovan bestämda huvudregeln. Detta kan göras genom att större tätorter räknas in i tillämpningsområdet för dessa län.

Länsstyrelsen i Uppsalas landsbygdsdefinition

Länsstyrelsen i Uppsala län arbetar efter landsbygdsprogrammets landsbygdsdefinition som den beskrivits i avsnitt 2.3.1.

2.3.2. *Länsstyrelsens definition på fäbod*

I Uppsala län finns inga godkända fäbodar för miljöersättning fäbod.

2.4. Åtgärder och prioriteringar i havs- och fiskeriprogrammet

Det svenska havs- och fiskeriprogrammet är uppdelat i 6 prioriterade områden och 16 fokusområden. Följande prioriteringar och fokusområden finns inom programmet.

1. Främja ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat fiske genom att sträva efter följande specifika mål:

a) minskad påverkan av havsmiljön, bland annat genom att oönskade fångster så långt som möjligt undviks och minskas
b) skyddad och återställd biologisk mångfald i vattenmiljöer och i de akvatiska ekosystemen
c) säkerställd balans mellan fiskekapaciteten och tillgängliga fiskemöjligheter
d) ökad konkurrenskraft och lönsamhet för företag inom fisket, bland annat för det småskaliga kustfisket, samt förbättrad säkerhets- och arbetsförhållandena
e) stärkt teknisk utveckling och innovation, här ingår ökad energieffektivitet och kunskapsöverföring.
f) utvecklad yrkesutbildning, nya yrkeskunskaper och livslångt lärande.

2. Främja ett miljömässigt hållbart, resurseffektivt, innovativt, konkurrenskraftigt och kunskapsbaserat vattenbruk genom att sträva efter följande specifika mål:

a) stärkt teknisk utveckling, innovation och kunskapsöverföring
b) stärkt konkurrenskraft och ökad lönsamhet för vattenbruket, här ingår förbättrad säkerhet och förbättrade arbetsförhållanden, särskilt för små och medelstora företag
c) skyddad och återställd biologisk mångfalden i vattenmiljöer samt förbättrade ekosystem som är anslutna till vattenbruket samt främja ett resurseffektivt vattenbruk
d) ett vattenbruk som kan säkerställa en hög nivå av miljöskydd, främja djurhälsa och välbefinnande samt folkhälsa och allmän säkerhet
e) utvecklad yrkesutbildning, nya yrkeskunskaper och livslångt lärande.

3. Främja genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken genom att sträva efter följande specifika mål:

a) förbättrade vetenskapliga rön som fler kan ta del av samt förbättrad insamling och hantering av data
b) bättre övervakning, kontroll och tillsyn, förbättrad institutionell kapacitet och en effektiv offentlig förvaltning utan att den administrativa bördan ökar

4. Öka sysselsättningen och den territoriella sammanhållningen genom att sträva efter följande specifika mål:

- ekonomisk tillväxt

- social delaktighet
- ökad sysselsättning genom att fler går att anställa och arbetskraftsrörligheten i de kust- och inlandssamhällen som är beroende av fiske och vattenbruk ökar, här ingår diversifiering av verksamheten inom fisket och inom andra sektorer av den maritima ekonomin

5. Främja saluföring och beredning genom att sträva efter följande specifika mål:

   a) bättre organisation av marknaderna för fiskeri- och vattenbruksprodukter
   b) fler investeringar i berednings- och saluföringssektorerna.

6. Främja genomförandet av den integrerade havspolitiken.

Här ser du de åtgärder som finns i havs- och fiskeriprogrammet och hur dessa ska bidra till de olika fokusområdena.

Artikel[1]	**Specifikt mål**	**Åtgärd**
38, 44.1c	1a	Investeringar inom fiske
37	1a	Utveckling av bevarandeåtgärder och regionalt samarbete
39, 44.1c	1a	Nya tekniska lösningar inom fiske
39, 44.1c	1a	Nya former av förvaltning och organisation inom fiske
40.1a	1a	Samla in förlorade fiskeredskap eller marint skräp
40.1b, c, i, 44.6a-b	1b	Bevarandeprojekt för att återställa akvatisk mångfald
40.1d-g, 44.6a	1b	Bevarandeprojekt för skyddade områden
36	1c	System för tilldelning av fiskemöjligheter
42, 44.1e	1d	Investeringar som höjer kvalitet och mervärde på vildfångad fisk
43.1, 44.1f	1d	Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar - förbättrad infrastruktur
43.2	1a	Fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar - anpassning till landningsskyldigheten
30, 44.4	1d	Diversifiering inom fiske
26, 44.3	1e	Utveckling av produkter och processer inom fiske
28, 44.3	1e	Partnerskap mellan forskare och fiskare
29.1-2, 44.1a	1f	Kompetensutveckling och informationsinsatser inom fiske

[1] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 om Europeiska havs- och fiskerifonden

47	2a	Innovationsprojekt inom vattenbruk
48.1a, d, g-h	2b	Produktiva investeringar i vattenbruk
48.1e, j	2c	Miljöinvesteringar i vattenbruk
52	2b	Startstöd för hållbara vattenbruksföretag
51.1a	2c	Kommunal planering av vattenbruk
56.1a-b	2d	Djurs hälsa och välbefinnande
50	2e	Kompetensutveckling och informationsinsatser inom vattenbruk
77	3a	Datainsamling
76	3b	Kontroll och tillsyn av fiske -stöd till ansvarsmyndigheter
76	3b	Kontroll och tillsyn av fiske - stöd till privata aktörer
63	4	Genomförande av lokala utvecklingsstrategier – lokalt ledd utveckling
64	4	Samarbetsåtgärder – lokalt ledd utveckling
62.1a	4	Förberedande stöd – lokalt ledd utveckling
62.1d	4	Löpande kostnader och ledning – lokalt ledd utveckling
68.1a	5a	Bilda producent- eller branschorganisationer
68.1b-e	5a	Saluföringsåtgärder
66	5a	Produktions- och saluföringsplaner
69.1c-d,f	5b	Beredning av fiskeri- och vattenbruksprodukter
80.1b	6a	Skydd av havsmiljön
80.1c	6a	Öka kunskapen om havsmiljön

Det är Jordbruksverket, länsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten som handlägger de olika åtgärderna. Följande åtgärder handlägger länsstyrelsen:

- investeringar inom fiske
- investeringar som höjer kvalitet och mervärde på vildfångad fisk
- fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar - förbättrad infrastruktur
- fiskehamnar, landningsplatser och auktionshallar - anpassning till landningsskyldigheten
- diversifiering inom fiske
- produktiva investeringar i vattenbruk
- miljöinvesteringar i vattenbruk
- startstöd för hållbara vattenbruksföretag
- beredning av fiskeri- och vattenbruksprodukter

Det finns mer information om respektive åtgärd i den nationella handlingsplanen för havs- och fiskeriprogrammet. Här finns också information om budget. Handlingsplanen kommer att finnas på Jordbruksverkets webbplats.

3. Partnerskapet

3.1. Övergripande mål

Det övergripande målet är att alla deltagare i partnerskapet bidrar till en smart och hållbar inkluderande tillväxt och utveckling för alla på landsbygden i Uppsala län utifrån landsbygdsprogrammets och havs- och fiskeriprogrammets förutsättningar.

3.2. Partnerskapets roll

Länets partnerskap arbetar tillsammans med länsstyrelsen för att utforma och genomföra den regionala handlingsplanen för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. Samarbetet inom partnerskapet, som pågår under hela programperioden 2014-2020 och under tilläggsåren 2021-2022, ska behandla frågor som berör programmens olika delar: förberedelse och framtagande av regional handlingsplan, genomförande och utvärdering av planen samt årlig revision av planen.

Från 2020 har partnerskapet utvidgats till att omfatta ett partnerskap för landsbygdutveckling i hela länet där Länsstyrelsen Uppsala län och Region Uppsala gemensamt tar fram underlag till möten och aktiviteter. Syftet är att genom samverkan och tidiga dialoger med en bredd av aktörer bidra till att förverkliga målet om regional utveckling på landsbygderna till gagn för de som bor, verkar, lever på och besöker landsbygderna i Uppsala län.

Partnerskapets mål uppnås genom aktivt deltagande och löpande kunskapsutbyte. Partnerskapet har även en roll som omvärldsbevakare och är basen för det kunskapsunderlag som krävs för att anpassa den regionala handlingsplanen mot länets behov och möjligheter. Det är viktigt att aktörerna i partnerskapet delger varandra kunskap och beskriver händelser som sker i organisationernas omvärld för att kunna skapa en helhetsbild av utvecklingen i länet. Deltagarnas nätverk är även viktiga kanaler och kommer att vara den direkta länken till de målgrupper som ska bidra till att programmens mål uppnås.

Mer specifikt ska partnerskapet

- Behandla frågor som rör landsbygdsprogrammet samt havs- och fiskeriprogrammet
- Föra strategiska diskussioner på regional nivå i frågor som rör landsbygdsutveckling
- Fungera som remissinstans för strategier, handlingsplaner och program med bäring på landsbygdsutveckling
- Vara en arena för informations- och kunskapsutbyte samt relevant omvärldsbevakning av landsbygdsutvecklingsfrågor på regionala nivå

Ett aktivt partnerskap en förutsättning för att landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet ska få den genomslagskraft som krävs och nå rätt målgrupper. Därför är det viktigt att varje deltagare i partnerskapet:

- Har ett tydligt mandat att föra sin organisations talan i de frågor som behandlas i partnerskapet.
- Tar ansvar för att sprida information om programmens möjligheter till sina nätverk.
- Tar ansvar för att den organisation man representerar bidrar med skriftliga synpunkter på förslag på ändringar vid remissomgångar och liknande.

3.2.1. *Förberedelse av programmen och framtagande av regional handlingsplan*

Vid framtagandet av handlingsplanen är samarbetet fokuserat på workshops, informationsmöten och remisser. Hela partnerskapet får inbjudan att delta i utformningen av de olika delarna i handlingsplanen och möten samt utgöra remissinstans. Under hela framtagandet får partnerskapet löpande information från Länsstyrelsen om hur arbetet med handlingsplanen fortskrider via ett digitalt nyhetsbrev och en Facebooksida.

3.2.2. *Genomförande av programmet*

Under genomförandeperioden är fokus på kontinuerlig och ömsesidig information till sökande och allmänhet. Partnerskapet är Länsstyrelsens kanal ut och in från målgrupperna vad gäller aktuella behov, var det finns pengar att söka, utlysningar och så vidare. Partnerskapet använder sina många välutvecklade kontaktnät och sin goda lokala förankring i länet för att sprida information om programmet samt mobilisera kommuner, föreningar och företag att bidra till programmens regionala mål och dra nytta av programmens möjligheter.

3.2.3. *Utvärdering och revidering av handlingsplanen*

Det ska även finnas utrymme för kommunikationsinsatser som partnerskapet och Länsstyrelsen har särskilda behov av. Utvärderingen ska ske kontinuerligt och mätas på olika sätt. För information på webbsidor och sociala medier ska besöksstatistik tas fram. För upprepade satsningar och riktade insatser görs särskilda utvärderingar. Aktuellt läge för stödansökningar och målgrupper uppdateras kontinuerligt med hjälp av Jordbruksverkets uppföljningssystem.

3.3. **Grupper inom partnerskapet**

I Uppsala läns partnerskap för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet ingår representanter från myndigheter, universitet, regionala organ, lantbruksorganisationer, rådgivningsorganisationer, naturvårdsorganisationer, intresseföreningar och fiskeföreningar.

3.3.1. *Partnerskapets sammansättning*

Organisation:

Länsstyrelsen (representanter från enheten för landsbygdsutveckling, jordbruksenheten, plan- och bostadsenheten, miljöstrategienheten och enheten för samhällsskydd och beredskap)
Kommunerna (landsbygdsutvecklare, företagsutvecklare och bredbandsansvariga)
Region Uppsala
ALMI
LRF Mälardalen
Upplandsbygd Lokal Ledd Utveckling
Leader Mälardalen
Leader Nedre Dalälven
Skogsstyrelsen
Hushållningssällskapet
SLU
RISE
Företagarna Mälardalen
Upplandsstiftelsen (både för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet)
Naturskyddsföreningen
Länsbygderådet - Hela Sverige Ska Leva
Bygdegårdarnas länsförbund
Representanter från idrotts- och fritidsorganisationer
Coompanion
Livsmedelsförädlare
Matföretagare på landsbygden
Ekologiska lantbrukarna i Uppland – Uppodlarna
Resurs Uppland
Destination Uppsala
Samarbetsorganisation för invandrarföreningar i Uppsala (SIU)
Rådgivarorganisationer
Sportfiskarna
Representanter från yrkesfisket i Mälaren och vid kusten
Representant för vattenbruk
Representant från fisketurism
Representant från fiskevårdsområden

3.3.2. *Fem arbetsgrupper*

Landsbygds- och havs- och fiskeriprogrammet är mycket breda program som spänner över många olika sak- och intresseområden. Det är därför svårt för deltagare i partnerskapet att vara engagerade och insatta i alla områden. För att skapa större möjligheter till aktivitet finns det fem arbetsgrupper inom partnerskapet:

- Lokal service och attraktiv landsbygd inklusive bredband
- Företagande inom jordbruk och trädgård
- Företagande utanför jordbruk
- Miljö och klimat

- Fiske

Arbetsgrupperna, som ger en möjlighet att arbeta mer strategiskt mot tydliga mål inom de områden deltagarna är engagerade och insatta i, är vilande men kommer att aktiveras om behov uppstår under 2020. Grupperna håller kontakt med viss kontinuitet för att diskutera aktuella frågor om stöd, samarbeten, målsättningar, prioriteringar, informationsinsatser, utlysningar med mera. Arbetsgrupperna fungerar som bollplank för länsstyrelsen vid utformning av prioriteringar och urvalskriterier i den regionala handlingsplanen.

Lokal service och attraktiv landsbygd inklusive bredband
I denna grupp ingår åtgärder i landsbygdsprogrammet som exempelvis service på landsbygden, investeringar i småskalig infrastruktur, bredband och turism.

Företagande inom jordbruk, skog och trädgård
I denna grupp ingår åtgärder i landsbygdsprogrammet som exempelvis investeringar hos jordbruksföretag, förädling, startstöd och kompetensutveckling.

Företagande utanför jordbruk
I denna grupp ingår åtgärder i landsbygdsprogrammet som exempelvis investeringar hos annan verksamhet än jordbruk och kompetensutveckling.

Miljö och klimat
I denna grupp ingår åtgärder i landsbygdsprogrammet som exempelvis investeringar för miljö och djuromsorg, miljöersättningar till jordbruket samt kompetensutveckling och rådgivning.

Fiske
I denna grupp ingår åtgärder i havs och fiskeriprogrammet som rör yrkesfisket, förädling, fritid och turism.

4. Gemensamt för prioriteringar, urvalskriterier, mål och hantering av beslut i landsbygdsprogrammet

Alla stöd i landsbygdsprogrammet ska bidra till EU:s prioriteringar i programmet. I kapitel 5 till och med 10 visas de övergripande prioriteringarna för de projekt- och företagsstöd samt de miljöinvesteringar som länsstyrelsen ska handlägga. Här visas också de regionala prioriteringar som görs utifrån den SWOT-analys som finns i bilaga 1.

För att välja ut de ansökningar som effektivast leder till programmets prioriteringar finns det urvalskriterier. De nationella urvalskriterierna är samma i hela landet. De regionala urvalskriterierna har länsstyrelsen tagit fram med hjälp av sitt partnerskap. Urvalskriterierna speglar prioriteringarna i länet och bygger på SWOT-analysen.

Det finns inte några urvalskriterier som utgår från diskrimineringsgrunderna kön, ålder, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning med mera. Det beror på att kriterier inom det här området riskerar att hamna i konflikt med lagstiftning och rättspraxis.

Vi kommer att ta hänsyn till jämställdhet genom att jämställdhetsintegrera handlingsplanen. Arbetet kommer att ske successivt under programperioden.

I vissa fall går det att använda sig av åtskillnad mellan ansökningar för att öka jämställdheten och att motverka diskriminering. Det kan ske när två ansökningar har lika många poäng när de har gått igenom urvalskriterierna. Då kan vi använda oss av det som kallas för underrepresenterad grupp. Under rubrik 4.1.4 Rangordning av ansökningar med lika många poäng har vi skrivit in de insatsområden där vi ska använda oss av underrepresenterad grupp.

4.1. Urvalskriterier

Urvalskriterierna avgör hur en ansökan prioriteras.

4.1.1. *Poängsättning*

För varje urvalskriterium finns det poängsättningar. Om det står plustecken för poängsättningen betyder det att den poängsättningen kan räknas tillsammans med andra. Om det inte finns något plustecken räknas enbart den högsta poängnivån som uppfylls. Det totala antalet poäng är alltid mellan 0 och 5 poäng, vilket gör att eventuella poäng över 5 inte räknas.

Alla urvalskriterier och poängsättningar har en bedömningsgrund knuten till sig, dessa finns i handlingsplanens bilagor. Bedömningsgrunderna förklarar hur poängsättningen sker och på vilka grunder ansökan poängsätts.

4.1.2. *Viktning*

När ett urvalskriterium är färdigbedömt multipliceras poängen med viktningen. Detta leder till att urvalskriterier som bedöms vara viktigare har en större effekt på hur ansökan ska prioriteras

4.1.3. *Krav på poäng avgör om ansökan prioriteras*

För att en ansökan ska prioriteras krävs följande:

- Den viktade summan för urvalskriterier är minst lika hög som minimipoängen som gäller för insatsområdet. Det kan gälla både nationella och regionala urvalskriterier.
- Ansökan måste få poäng i minst två av de angivna urvalskriterierna.

Om båda av dessa krav uppfylls kommer ansökan att prioriteras på det sätt som anges i insatsområdet.

4.1.4. *Rangordning av ansökningar med lika många poäng*

Huvudregeln är att om två ansökningar har lika många poäng rangordnar vi ansökningarna i följande ordning:

1. den ansökan som har högst poäng i högst viktat kriterium
2. den ansökan som kom in först (kronologisk ordning)

4.1.4.1. ***Rangordning av ansökningar vid underrepresenterad grupp***

Detta gäller följande insatsområden: investeringsstöd till stöd för ökad konkurrenskraft inom jordbruk, trädgård och rennäring och startstödet.

Om två ansökningar har lika många poäng rangordnar vi ansökningarna i följande ordning:

1. den som söker stöd tillhör en underrepresenterad grupp
2. den ansökan som har högst poäng i högst viktat kriterium
3. den ansökan som kom in först (kronologisk ordning)

4.1.4.2. Rangordning av ansökningar om stöd till bredband

Om två ansökningar har lika många poäng rangordnar vi ansökningarna enligt följande:

1. den beräknade anslutningsgraden (faktiskt procenttal)
2. den ansökan som har flest antal möjliga anslutningar
3. den ansökan som kom in först (kronologisk ordning)

4.2. Indikatorer och målvärden

För att kunna följa hur det går med landsbygdsprogrammet finns det obligatoriska indikatorer som EU har tagit fram för varje insatsområde. Målvärdena har beräknats av Jordbruksverket utifrån bland annat tidigare erfarenheter. Målvärdena har sedan fördelats enligt samma fördelningsnycklar som budgeten. EU:s indikatorer med målvärden samt budget, finns i bilaga 2 Budget och mål.

Miljöinvesteringar inom delåtgärd 7.6 fokusområde 4abc

I bilaga 2 har budget och målvärde för följande fyra miljöinvesteringar inom delåtgärd 7.6 fokusområdena 4abc slagits samman, i en gemensam budget och ett gemensamt målvärde:

- anlägga våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet
- anlägga våtmarker och dammar för biologisk mångfald
- miljöinvesteringar – förbättrad vattenkvalitet
- anlägga tvåstegdiken

Reglerbar dränering

För miljöinvesteringen reglerbar dränering har pengarna inte fördelats utan pengarna kan avropas från Jordbruksverket.

Investeringsstöd till gödselbaserad biogas

För investeringsstöd till gödselbaserad biogas har pengarna inte fördelats utan pengarna kan avropas från Jordbruksverket.

4.3. Beslutsomgångar och utlysningar

På vår webbplats www.lansstyrelsen.se/uppsala finns datum för ansökansperioder. För att ansökan ska hanteras ska den vara komplett och ha kommit in till oss senast det sista angivna datumet för ansökansperioden.

En komplett ansökan innebär att alla frågor i ansökan är besvarade och att alla obligatoriska bilagor enligt e-tjänsten är inskickade. En komplett ansökan ska vara inkommen senast det angivna datumet för ansökningsperioden. Efter det angivna datumet för ansökansperioden handlägger länsstyrelsen alla kompletta ansökningar som kommit in.

4.3.1. *När pengarna i en beslutsomgång inte räcker*

Ansökningar som uppfyller alla villkor men som inte ryms inom budgeten för en beslutsomgång alternativt i den fördelade budgeten för vi över till nästa beslutsomgång till dess att alla pengar i fördelad budget är slut.
Länsstyrelsen för över en ansökan högst två gånger därefter avslås ansökan.

4.3.2. *När pengarna i en beslutsomgång eller en utlysning inte räcker till hela sista ansökan*

Om pengarna i beslutsomgången alternativt i den aktuella fördelningen inte räcker till hela sista ansökan kommer ansökan ändå att beviljas i sin helhet under förutsättning att minst 50 procent av det beviljade stödbeloppet täcks av beslutsomgångens alternativt den aktuella fördelningens budget. Nästa beslutsomgångs budget alternativt nästa fördelning av budget kommer då att minskas med det överskridande beloppet

För den omgångens ansökningar där de sista tilldelade pengarna ska fördelas gäller att ansökan med högst poäng prioriteras först. Om den högst prioriterade ansökan inte kan rymmas i tillgänglig budget, efter möjlighet till justering av ansökans budget, går prioriteringen vidare till ansökan med näst högsta poäng. Prioriteringen fortsätter till dess att en hel ansökan kan rymmas i tillgänglig budget.

4.3.3. *När det blir pengar över i en beslutsomgång eller en utlysning*

Pengar som inte används i en beslutsomgång återför Länsstyrelsen till den tilldelade budgeten. Vi kan då fördela de pengarna igen vid ett senare tillfälle under programperioden.

4.3.4. *När sista pengarna i budgeten inte räcker till hela sista ansökan.*

När budgeten för ett insatsområde är slut för alla åtgärder och hela sista ärendet inte ryms sänks stödsatsen. Detta gäller det ärende som rangordnas högst av de ärenden som inte ryms inom budgeten. För alla åtgärder sänks stödsatsen till 20 % som lägst.

5. *(Åtgärd 1 och 2)* Kompetensutveckling och rådgivning

Syftet med kompetensutvecklingen och rådgivningen är att öka kompetensen hos verksamma på landsbygden och därmed även öka effektiviteten och förbättra måluppfyllelsen för övriga åtgärder i landsbygdsprogrammet. I sin helhet ska de två åtgärderna bidra till en hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling av landsbygden.

Det finns flera myndigheter som handlägger stöd inom kompetensutveckling och rådgivning. Det är länsstyrelserna, Jordbruksverket, Sametinget, Skogsstyrelsen och Tillväxtverket. Varje myndighet har sin egen handlingsplan. Jordbruksverket är den enda myndigheten som handlägger stöd inom kompetensutveckling och rådgivning inom följande områden: ökad konkurrenskraft, djurvälfärd samt kort livsmedelskedja och lokala marknader.

5.1. Stöd till kompetensutveckling och rådgivning inom miljö och klimat *(delåtgärderna1.1, 1.2, 2.1 inom fokusområdena 4abc och 5cd)*

5.1.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Dessa stöd riktar sig till kompetensutveckling och rådgivning inom miljö och klimat (delåtgärderna 1.1, 1.2, 2.1 inom fokusområdena 4abc och 5cd) och syftar till att

- återställa, bevara och förbättra den biologiska mångfalden och de europeiska landskapens karaktär (fokusområde 4a)
- förbättra vattenförvaltningen, inklusive hanteringen av gödsel- och växtskyddsmedel (fokusområde 4b)
- förebygga markerosion och förbättra markskötseln (fokusområde 4c)
- effektivisera energianvändningen inom jordbruk och livsmedelsförädling (fokusområde 5b som enligt programmet generellt ingår i fokusområde 5c om förnybar energi)
- minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak (fokusområde5d).

5.1.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Ett rikt odlingslandskap (fokusområde 4a)

Den biologiska mångfalden i länet behöver öka. Växtodlingen domineras av annuella grödor. Länets betydande resurser på landsbygden i form av naturmiljö, kulturmiljö och ekologiska värden ska förvaltas och bevaras. Lantbrukarna i länet behöver få kunskap om åtgärder som kan bevara och öka den biologiska mångfalden i odlingslandskapet och kulturmiljöer.

Åtgärder som ökar vintergrön mark och variationen i landskapet, exempelvis vallodling, våtmarker och blommande arter, gynnar den biologiska mångfalden. Kunskap om vad som ska skyddas och hur man bäst vårdar gamla byggnader och kulturlämningar i landskapet behöver öka. Natur- och kulturmiljöer kan i samverkan utvecklas för bygdens bästa.

Likaså behöver kunskapen om de viktiga ekosystemtjänsterna, som landsbygden försörjer samhället med i form av rening av vatten och luft, pollinering samt livsmedel, material och energi, utvecklas och spridas.

Länet vill erbjuda kompetensutveckling och rådgivning som ger kunskap om hotade arter och speciella miljöer samt visar på vikten av småvatten i odlingslandskapet. Information behöver öka om skötsel av speciella objekt, exempelvis rikkärr, och betydelsen av vallar, trädor, strandängar och fuktängar för den biologiska mångfalden liksom träd och skyddszoner längs vattendrag. Viktiga inslag för ett rikt odlingslandskap kan vara perenna grödor och deras olika kvaliteter och odlingssäkerhet, mångfaldsanpassad skötsel av marker, skogsbryn och trädmiljöer.

Länsstyrelsens prioriterar ökad beteshävd och samordning för att behålla och hävda värdefulla marker. För att öka möjligheterna att upprätthålla en hög biologisk mångfald i kultur- och naturmiljöer ska djurägare med betande djur prioriteras, i syfte att stimulera dem att satsa på naturbetesdrift.

För den biologiska mångfalden i länet är det särskilt viktigt med helt öppna välhävdade betesmarker, trädbeklädda betesmarker och bryn, slåtterängar, torr sandig betesmark, öppna havsstrandängar, mosaikmarker i skärgården och extensivt hävdad åkermark.

En förutsättning för att behålla de betande djuren och därmed den biologiska mångfalden är lönsamma företag. Utan lönsamhet hos företagen kommer de att bli färre och därmed kommer även den betade marken att minska i areal.

Länsstyrelsen prioriterar ökat beteshävd, innovativa skötselmetoder och flexibla betessystem. Det sistnämna är ett område som behöver utvecklas för att gynna ett ökat bete i områden drabbad av översvämningsmygg. Översvämningsmyggorna orsakar idag stora problem för djurhållare och boende i vissa delar av länet, och om problemet inte avtar så riskerar betesmarkerna att växa igen ytterligare, vilket gynnar myggpopulationen än mer. Lantbrukare och andra som känner till landskapet väl ska om möjligt användas i arbetet med att utveckla anpassade skötselmetoder.

Vad gäller betande djur så finns en osäkerhet hos djurägare kring att hålla dessa i rovdjurstäta områden. Ett antal rovdjursincidenter har inträffat under de senaste fem åren och förekomsten av varg har ökat. En risk finns att färre vågar satsa på betande djur i dessa områden, och kunskap kring hur man bäst hanterar detta problem bör därför lyftas.

Skötsel av ängs- och betesmarker – nätverk, samverkan och nya metoder (fokusområde 4a)

Målet är att höja kunskapen om olika skötselmetoder i områden där brist på betesdjur är en sannolik orsak till att marker riskerar utebliven skötsel. För att kunna bevara och utveckla ängs- och betesmarker samtidigt som antalet betande djur minskar kan det krävas olika typer av skötselmetoder. Det kan handla om mer extensivt bete, att betesdjuren flyttas från vall till naturbete, kompletterande skötsel som bränning och slåtter, olika skötselmetoder över tid (till exempel att marken betas vartannat år och slås vartannat), alternativa metoder och teknik för slåtter med mera. I arbetet ingår även att skapa lokala nätverk mellan olika aktörer som kan ha nytta av att samarbeta med varandra, till exempel djurhållare, fastighetsägare utan djur och maskinstallar.

Greppa Näringen (fokusområdena 4bc och 5cd)

I Uppsala län råder en stor brist på betande djur och hävd av värdefulla ängs- och betesmarker. Växtodlingen domineras av annuella grödor, vilket ökar risker för näringsläckage. Många vattendrag och sjöar har problem med övergödning och miljögifter, men i många fall saknas mätdata.

För att förhindra läckage av växtskyddsmedel och näringsämnen, samt för att förbättra vatten- och växtnäringshushållningen i länet, behöver arealen kant- och skyddszoner ökas. Enligt vattenförvaltningen uppnår många vattenförekomster i länet inte god status och i vattenförvaltningens åtgärdsplaner pekas rådgivning och kompetensutveckling ut som viktiga verktyg för att uppnå målen och på ett kostnadseffektivt sätt minska växtnäringsförlusterna. Genom ökad kunskap om hur markpackning kan undvikas, grödval, strukturkalkning och förbättrad markavvattning kan problem med erosion (orsakad både genom jordarnas naturgivna förutsättningar och genom att marken fått dålig struktur på grund av att den utsatts för skadlig markpackning och där dräneringen fungerar dåligt) minskas betydligt. Det är prioriterat att arbeta för en ökad markbördighet, till exempel medför en ökad mullhalt minskad risk för markerosion. Lantbrukare behöver ges mer kunskap om hälso- och miljörisker vid användning av växtskyddsmedel samt om integrerat växtskydd.

Ekologisk produktion (fokusområde 4c)

Nya generationens lantbrukare, både män och kvinnor, visar intresse för ekologisk produktion och här finns även ett betydande intresse från konsumenterna samt från de offentliga köken i länet. Länsstyrelsen ser både ett behov av att stödja lantbrukare som planerar eller är under omläggning till ekologisk produktion och lantbrukare som redan idag har ett åtagande inom ekologisk produktion. I det sistnämnda fallet ser Länsstyrelsen främst ett behov av att arbeta med långsiktiga planer för att öka incitamentet att behålla (och eventuellt utöka) den ekologiska produktionen.

Andelsjordbruk är exempel på en ny produktionsform där jordbrukare och konsumenter samverkar och samarbetar.

Mjölk, kött, gris och ägg är områden som ska ges extra vikt inom kompetensutveckling då det finns en stor efterfrågan på dessa produktioner från konsumenterna. Länsstyrelsen vill se en produktion som är ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar då detta ger länet en landsbygd med goda förutsättningar på lång sikt.

5.1.3. *Upphandling, utlysning och länens eget arbete med kompetensutveckling och rådgivning*

All verksamhet inom kompetensutveckling och rådgivning ska upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Om det inte är möjligt kan Länsstyrelsen själv utföra något inom åtgärden. Information kring upphandlingar kommer att publiceras på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/uppsala

Ett rikt odlingslandskap (fokusområde 4a)

Upphandlingar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)
Länsstyrelsen Uppsala län upphandlade aktiviteter inom detta område år 2019 och aktiviteterna i upphandlingen sträcker sig till och med 31 januari 2021 och som därefter kommer att förlängas ett år till 31 januari 2022 med befintlig budget. Ingen ny upphandling planeras under 2021.

Demonstrationer och information (1.2)
Länsstyrelsen Uppsala län kommer att upphandla experter inom olika aktiviteter inom området Ett rikt odlingslandskap för 2021.
Ämnesområden som ska upphandlas behandlar odlingslandskapets variationsrikedom, exempelvis genom demonstrationsodlingar, biologisk mångfald i och vid åkermark i slättbygd, natur- och kulturmiljöer, landskapets ekosystemtjänster och bevarandevärda växtsorter samt kopplingen till sociala värden.
För den biologiska mångfalden i länet är det särskilt viktigt med välhävdade betesmarker, exempelvis trädbevuxna betesmarker och bryn, torr sandig betesmark, mosaikmarker i skärgården. Fokus kommer även att vara på ansvarsnaturtyper och ansvarsarter i odlingslandskapet.

Rådgivning (2.1)
Länsstyrelsen Uppsala län upphandlade aktiviteter inom detta område år 2019 och aktiviteterna i upphandlingen sträcker sig till och med 31 januari 2021 och som därefter kommer att förlängas ett år till 31 januari 2022 med befintlig budget. Ingen ny upphandling planeras under 2021. Särskild direktupphandling kommer genomföras rörande rådgivning till hästhållare.

Skötsel av ängs- och betesmarker – nätverk, samverkan och nya metoder (fokusområde 4a)

Demonstrationer och information (1.2)

Länsstyrelsen Uppsala län kommer att upphandla experter inom olika aktiviteter inom området Ett rikt odlingslandskap för 2021.
Ämnesområden som ska upphandlas behandlar kunskap om olika skötselmetoder i områden där brist på betesdjur är en sannolik orsak till att marker riskerar få utebliven skötsel. Målet är att skapa lokala nätverk för samarbete, även när det finns foderbrist i länet, genom olika typer av samverkansformer.

Utlysningar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)

Länsstyrelsen Uppsala län planerar att inte göra några utlysningar under 2021.

Demonstrationer och information (1.2)

Länsstyrelsen Uppsala län planerar att inte göra några utlysningar under 2021.

Skötsel av ängs- och betesmarker – nätverk, samverkan och nya metoder (fokusområde 4a)

Demonstrationer och information (1.2)

Länsstyrelsen Uppsala län planerar att inte göra några utlysningar under 2021.

Länsstyrelsens eget arbete under 2021

Kompetensutveckling (1.1)

Länsstyrelsen Uppsala län kommer inte att ha något eget arbete inom kompetensutveckling förutom samordning och uppföljning av de upphandlade aktiviteterna. Länsstyrelsen har pågående samtal med andra enheter på Länsstyrelsen om lämpliga aktiviteter och strävar efter en effektiv samordning.

Demonstrationer och information (1.2)

Enheten för landsbygdsutveckling på Länsstyrelsen Uppsala län strävar efter en effektiv samordning med andra enheter på Länsstyrelsen samt med aktuella målgrupper inom våra olika sakområden. Länsstyrelsen kommer att samarbeta i olika nätverk, bestående av konsulter, branschföreträdare och forskare inom ämnesområdet.

Aktiviteterna kommer att förstärka det vi redan gör och vara i linje med den rådgiving och kompetensutveckling som är upphandlade. Aktiviteter är bland annat samordning, marknadsföring och informationsinsatser. Länsstyrelsens eget arbete styrs utifrån den efterfrågan på samordning och aktiviteter som finns hos olika aktörer i länet och som är prioriterade i handlingsplanen. Riktade informationsinsatser är exempelvis i form av möten, annonsering i olika medier och publicering på länsstyrelsens webbsida och Facebook

inom ämnesområdena restaurering av skogsbete, bevarandevärda växtsorter, jordbrukslandskapets natur- och kulturvärden liksom fokus på ansvarsnaturtyper och ansvarsarter i odlingslandskapet.

Rådgivning (2.1)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar inte att göra något eget arbete under 2021 i ett första skede. Skulle det dock uppstå situationer av brådskande karaktär eller aktiviteter där ingen extern aktör lämnar anbud i tillräcklig omfattning kan Länsstyrelsen gå in och utföra arbete i egen regi.

Skötsel av ängs- och betesmarker – nätverk, samverkan och nya metoder (fokusområde 4a)

Demonstrationer och information (1.2)

Under 2018 startade Länsstyrelsen Uppsala län upp verksamheten genom att samla underlag om intresse hos målgrupperna, prioriterade områden och förutsättningar beträffande djurhållande lantbrukare, lämpliga maskiner etc. Vi kommer även att utnyttja Länsstyrelsens kompetens inom ängs- och betesmarker. Riktade informationsinsatser är exempelvis i form av möten, annonsering i olika medier och publicering på länsstyrelsens webbsida och Facebook. Under 2021 kommer vi att ha informations- och demonstrationsaktiviteter i form av fältbesök och utgå från filmer, samt fortsätta underlätta för markägare som inte har tillgång till betesdjur.

Greppa Näringen (fokusområdena 4bc och 5cd)

Upphandlingar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)
Länsstyrelsen Uppsala län upphandlade aktiviteter inom detta område år 2019 och aktiviteterna i upphandlingen sträcker sig till och med 31 januari 2021 och som därefter kommer att förlängas ett år till 31 januari 2022 med befintlig budget. Ingen ny upphandling planeras under 2021.

Demonstrationer och information (1.2)
Länsstyrelsen Uppsala län kommer att direktupphandla under 2021. Direktupphandlingen kommer i huvudsak att omfatta expertmedverkan vid seminarium, fältdagar och studiebesök.

Rådgivning (2.1)
Länsstyrelsen Uppsala län har upphandlat aktiviteter inom detta område och aktiviteterna sträcker sig till och med 31 januari 2021 och som därefter kommer att förlängas ett år till 31 januari 2022 med befintlig budget. Ingen ny upphandling planeras under 2021.

Utlysningar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar att inte göra några utlysningar under 2021.

Demonstrationer och information (1.2)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar att inte göra några utlysningar under 2021.

Länsstyrelsens eget arbete under 2021

Kompetensutveckling (1.1)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar att inte utföra eget arbete inom kompetensutveckling under 2021.

Demonstrationer och information (1.2)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar att under 2021 fortsätta med aktiviteter, exempelvis seminarium, fältdagar och studiebesök, som riktar sig till lantbrukare och trädgårdsodlare samt till de grupper inom olika avrinningsområden som redan är bildade i länet. Länsstyrelsen planerar även gruppaktiviteter för mjölk- och köttproducenter i länet. Länsstyrelsen planerar att göra annan marknadsföring genom medverkan på webbinarium med LRF och Greppas region mitt och andra organisationers möten.

Rådgivning (2.1)
Inom projektet Greppa Näringen kommer uppföljningsrådgivningar att utföras i egen regi då Länsstyrelsen Uppsala län har god erfarenhet av detta sedan tidigare. Just nu finns för få företag, som är nya medlemmar i Greppa, varför länsstyrelsen har valt att engagera konsultföretagen för genomföra startrådgivningar även under 2020 och framåt.

Sedan 2014 gör Länsstyrelsen uppföljande rådgivning 1B, med avstämning att önskade moduler är utförda och där vi samtidigt genomför en kvalitetskontroll av hur företagen uppfattar rådgivningen. Länsstyrelsens uppföljningsrådgivning syftar till att följa Greppa Näringens tanke och uppfyllelse med fadderskapet. Länsstyrelsen har även konstaterat att avtalsuppfyllelsen av planerade rådgivningar har ökat liksom antalet rådgivningar och val av moduler.

Ekologisk produktion (fokusområde 4c)

Upphandlingar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)
Länsstyrelsen Uppsala län har upphandlat aktiviteter inom detta område och aktiviteterna i upphandlingen sträcker sig till och med 31 januari 2021 och som därefter kommer att förlängas ett år till 31 januari 2022 med befintlig budget. Ingen ny upphandling planeras under 2021.

Demonstrationer och information (1.2)

Länsstyrelsen Uppsala län kommer att direktupphandla under 2021. Upphandlingen kommer i huvudsak att omfatta expertmedverkan vid seminarum, fältdagar och informationsinsatser. Ämnesområden som ska upphandlas behandlar utveckling av alternativa produktionsmetoder och beredskap för produktionstekniska hinder.

Rådgivning (2.1)
Länsstyrelsen Uppsala län har upphandlat aktiviteter inom detta område och aktiviteterna i upphandlingen sträcker sig till och med 31 januari 2021 och som därefter kommer att förlängas ett år till 31 januari 2022 med befintlig budget. Ingen ny upphandling planeras under 2021.

Utlysningar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar att inte göra några utlysningar under 2021.

Demonstrationer och information (1.2)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar att inte göra några utlysningar under 2021.

Länsstyrelsens eget arbete under 2021

Kompetensutveckling (1.1)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar att inte göra något eget arbete under 2021.

Demonstrationer och information (1.2)
Enheten för landsbygdsutveckling på Länsstyrelsen Uppsala län strävar efter en effektiv samordning med andra enheter på Länsstyrelsen samt med aktuella målgrupper inom våra olika sakområden. Länsstyrelsen kommer att samarbeta i olika nätverk, bestående av konsulter, branschföreträdare, kommuner och universitet (SLU).

Aktiviteterna kommer att förstärka det vi redan gör och vara i linje med den rådgivning och kompetensutveckling som är upphandlade. Aktiviteter är bland annat samordning, marknadsföring och informationsinsatser samt riktade insatser till lantbruks- och trädgårdsföretag som redan har ställt om för att dela med sig av sina erfarenheter. Ämnesområden som ska upphandlas behandlar utveckling av alternativa produktionsmetoder och beredskap för produktionstekniska hinder.

Rådgivning (2.1)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar att inte göra något eget arbete under 2021.

5.1.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärderna1.1, 1.2, 2.1, fokusområdena 4abc, 5cd)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	1 poäng: Kunskapen är inte ny i sig men har fått allt för liten spridning och tillämpning. 2 poäng: Kunskapen är ny och har endast viss eller ingen spridning i landet +2 poäng: Projektet förmedlar eller skapar kunskap med innovativa inslag +2 poäng: Kunskapen förväntas få stor tillämpning och spridning	10
2. Genomföraren har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för projektet.	3 poäng: Genomföraren har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, ***eller*** kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör ***eller*** kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet 5 poäng: Projektledare och projektteam har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet	10
3. Projektets metod bidrar till kunskapsspridning.	1 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen 2 poäng: Kunskapen når en större del av målgruppen 3 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp 4 poäng: Kunskapen sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ	25
4. Det finns ett identifierat behov av projektet.	1 poäng: Ett behov finns och behovsanalysen är tillfredställande. 2 poäng: Behovet är stort eller akut då projektet behandlar en grundläggande fråga. Behovsanalysen är tillfredställande. + 1 poäng: En beskrivning finns av vad som är gjort tidigare och vad som pågår. +1 poäng. Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen + 1 poäng. Stor nytta för miljön, klimatet eller djurvälfärden.	40
5. Projektet har tydliga mål.	1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns och tydliga mål (tid, mängd, kvalité etc.) finns angivna + 2 poäng: Effektmål finns beskrivna	15
Summa viktning		100

Regionala urvalskriterier

För stöd till kompetensutveckling och rådgivning finns inte några regionala urvalskriterier.5.1.4.1. Det här gäller för urval av ansökningar

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån ovanstående urvalskriterier. För att berättiga till stöd krävs minst 200 viktade poäng.

Bedömningsgrunder

Nationella bedömningsgrunder

1. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- 1 poäng: Kunskapen är inte ny i sig men har fått allt för liten spridning och tillämpning.
- 2 poäng: Kunskapen är ny och har endast viss eller ingen spridning i landet
- +2 poäng: Projektet förmedlar eller skapar kunskap med innovativa inslag
- +2 poäng: Kunskapen förväntas få stor tillämpning och spridning

För innovation inom kompetensutveckling kan man se till vad det är för kunskap som ska förmedlas. Då kan det handla om kunskap om nya produkter, arbetsmetoder eller tjänster. Dessa kan i sin tur vara ett resultat av ny forskning eller erfarenhet. Bedömningen görs utifrån hur innovativt innehållet i den nya kunskapen är. Bedömning görs också baserat på hur relevant kunskapen är för målgruppen, det vill säga alla som är berörda eller kan förväntas ha nytta av eller behöva kunskapen. Hur väl designat projektet är pedagogiskt bedöms i kriteriet om kunskapsspridning.
En produkt, tjänst eller arbetsmetod kan betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde på landsbygden.

2. Genomföraren har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för projektet

- 3 poäng: Genomföraren har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, *eller* kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör *eller* kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet
- 5 poäng: Projektledare och projektteam har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet

Tre poäng ges till nya i branschen för att de ska kunna komma in med stöd av relevant samarbetspartner. Det går även att styrka sina kvalifikationer utöver grundkraven via referenser.

3. Projektets metod bidrar till kunskapsspridning

- 1 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen
- 2 poäng: Kunskapen når en större del av målgruppen
- 3 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp
- 4 poäng: Kunskapen sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler
- +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ

Bedömning görs utifrån hur stor målgrupp som nås av kunskapen och vilka (hur många olika) kanaler som använts. Kunskapsspridning som sker på ett nytt innovativt sätt prioriteras. Exempel kan vara ogräsnyckel som en app i telefonen. Kvaliteteten på eller behovet och värdet av kunskapen som sprids ska inte vägas in här. Det är sättet och metoden som kunskapen sprids på som ska bedömas, vilket är skilt från kriteriet om behovet av projektet, som ska värdera behovet och värdet av kunskapen.

Eftersom den poäng som tilldelas projektet är beroende av hur stor del av målgruppen som nås är det viktigt att definiera vad som avses med begreppet målgrupp. Målgruppsbegreppet återkommer dessutom i kriterium 4 där värdet för målgruppen bidrar till poängsättningen. En målgrupp kan anses vara den totala grupp företagare eller personer som är berörda av eller kan förväntas kunna dra nytta av den kunskap som förmedlas i projektet. För nationella projekt gäller hela landet som område och för regionala aktuell region. I vissa projekt kan det sannolikt vara av värde att målgruppen definieras men det bör inte i detta sammanhang vara möjligt att erhålla höga poäng genom att definiera en snäv målgrupp inom vilken det är lätt att nå hög måluppfyllelse. Poäng baseras på hur målgruppen är formulerad eller utformad.

4. Det finns ett identifierat behov av projektet

- 1 poäng: Ett behov finns och behovsanalysen är tillfredställande.
- 2 poäng: Behovet är stort eller akut då projektet behandlar en grundläggande fråga. Behovsanalysen är tillfredställande.
- + 1 poäng: En beskrivning finns av vad som är gjort tidigare och vad som pågår.
- +1 poäng. Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen
- + 1 poäng. Stor nytta för miljön, klimatet eller djurvälfärden.

Poäng baseras på hänsyn till behovet av det som projektet förväntas leverera samt hur behovet är analyserat, beskrivet och motiverat i ansökan.
Ordet akut relaterar till att det i praktiken ofta har varit angelägenhetsgraden som varit avgörande för vilka projekt som prioriterats. Om projekt förväntas bidra till att skapa ett stort värde för målgrupp, näring, miljö, klimat eller djurvälfärd ges poäng.

5. Projektet har tydliga mål

- 1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp
- 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns och tydliga mål (tid, mängd, kvalité etc.) finns angivna
- + 2 poäng: Effektmål finns beskrivna

De mål som finns formulerade för projektet måste vara i linje med och anpassade efter projektets syfte, innehåll och genomförande. Målen ska vara verifierbara. Målen kan t.ex. utgöras av antal kurstillfällen, antal deltagare, nöjdhetsgrad i en utvärdering eller liknande kopplade till det mer direkta genomförandet av projektet. Om effektmål finns beskrivna och de har en konkret koppling till projektets innehåll och dessutom är möjliga att bedöma ges poäng. Effektmål är vad ett projekt kan förväntas leda till för resultat på lång sikt. Det kan till exempel handla om förändrat beteende, tillämpning av ny teknik eller nytt arbetssätt eller effekter på miljö, lönsamhet, produktivitet eller djurvälfärd.

5.1.5. *Stödnivå*

Stöd ges till 100 procent av stödberättigande utgifter.

Inom stöd till kompetensutveckling och stöd till rådgivningstjänster (1.1 och 2.1) ges stöd till stödberättigande utgifter som inte täcks av intäkter som kommer från deltagare.

För stöd till rådgivningstjänster (2.1) ges maximalt 1 500 euro per rådgivningstillfälle.

Utanför jordbruks- och skogsbrukssektorn begränsas stödbeloppet enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[2]. Inom kompetensutveckling och rådgivning gäller inte begränsningen per stödmottagare, utan för den som deltar i kompetensutveckling eller rådgivning. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som man fått under den tiden räknas med.

Schabloner och indirekta kostnader

- mat i form av lunch och middag, ersätts med 90 kronor exklusive moms per måltid
- årsarbetstid enligt kommissionen på 1 720 timmar
- milersättning för resor, 30 kronor per mil
- traktamente enligt Skatteverkets riktlinje
- eget arbete, 220 kronor per redovisad timme.

Som eget arbete räknas arbete som utförs av stödmottagare som bedriver verksamhet som enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag. I de fall ett handelsbolag eller kommanditbolag är stödmottagare är också arbete som utförs av andra delägare eget arbete. Arbete som utförs av stödmottagare som är privatpersoner, enskilda firmor och delägare i handelsbolag och kommanditbolag betraktas som ”eget arbete” då dessa inte kan få lön för sitt arbete. Endast ”eget arbete” som utförs av personer som är 16 år eller äldre är stödberättigande.

Schabloner används inom utlysning och även för uppdrag inom egen regi.

Stöd lämnas till indirekta kostnader utifrån ett medeltal av de indirekta kostnaderna för de senaste tre boksluten. I de fall tre bokslut inte finns kan motsvarande utgifter tas upp som övriga utgifter, men då måste utgifterna fördelas till projektet i förhållande till annan verksamhet.

5.1.5.1 Avgifter för kompetensutveckling och rådgivning

[2] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

Mottagaren det vill säga den som deltar i kompetensutvecklingen eller rådgivningen kan i vissa fall betala en avgift. De nya reglerna kan börja gälla först när förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder är beslutad

Kompetensutveckling inom miljö och klimat (delåtgärd 1.1 fokusområdena 4abc, 5cd)
Inget villkor att ta ut deltagaravgift.

Demonstrationer och information, (delåtgärd 1.2 fokusområdena 4abc, 5cd)
Inget villkor att ta in avgifter för demonstrationer och information.

Rådgivning för energieffektivisering (delåtgärd 2.1 fokusområde 5b, som enligt programmet generellt ingår i fokusområde 5c om förnybar energi)
Inga villkor att ta ut deltagaravgift. De nya reglerna kan börja gälla först när förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder är beslutad

Övrig miljö- och klimatrådgivning (delåtgärd 2.1, fokusområdena 4abc 5cd)
Inget villkor att ta ut avgift.

5.2. Stöd till kompetensutveckling och rådgivning för att skapa nya jobb *(delåtgärderna1.1, 1.2, 2.1 inom fokusområde 6a)*

5.2.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta stöd riktar sig till kompetensutveckling och rådgivning för att skapa nya jobb (delåtgärderna 1.1, 1.2, 2.1 inom fokusområden 6a) och syftar till att

- utveckla småföretag och på så sätt få fler arbetstillfällen på landsbygden genom informationsinsatser och kurser inom andra näringar än jordbruk, men också genom att utveckla och ta tillvara kulturarv och traditionell kunskap
- utveckla småföretag och på så sätt få fler arbetstillfällen på landsbygden genom rådgivning och företagsledningstjänster inom andra näringar än jordbruk

5.2.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Uppsala län har en stor besöksnäring, många serviceföretag och en närhet till såväl stora befolkningstäta områden som en internationell flygplats. Det råder dock liten variation när det gäller branscher av företagande på landsbygden i länet och en tydlig samordning och mobilisering av företag och boende saknas. Ett högt expansionstryck gör att det är stor konkurrens om marken och jordbruksmark får ge vika för infrastruktur och byggnationer. Detta, i kombination med en åldrande företagarkår inom lantbruket, medför att det är svårt att etablera sig som ny lantbrukare i länet. Åtgärden kan användas för att underlätta för nya företagare att etablera sig inom lantbruket och att diversifiera sin verksamhet med nya näringsgrenar. Länsstyrelsen vill även använda stödet för att

lyfta andra småföretagare i regionen, genom kompetensutveckling inom affärsutveckling, logistik, marknadsföring, marknadsförståelse, arbetsgivarkompetens, företagsledning, produktutveckling, innovation och diversifiering. Liksom till att underlätta hanteringen vid ägarbyten och företagsöverlåtelser både i och utanför lantbruket, till exempel inom olika hantverksbranscher. Dessa verksamheter är av stor vikt för andra företag i bygden och att underlätta övertagande/nyetablering inom sådana branscher är därför av stor vikt. Länsstyrelsen vill även öka konkurrenskraften hos landsbygdsföretagare i länet genom att arbeta med integration och jämställdhet. Det finns grupper som idag är underrepresenterade bland företagen på landsbygden och som kan stärka länets näringsliv om deras kompetens tillvaratas, exempelvis genom att nya produkter och arbetssätt kan introduceras på nya marknader.

Länsstyrelsen kommer särskilt att prioritera följande områden under 2021:

- Utveckla nya och effektiva samverkansformer inom besöksnäringen. Detta kan exempelvis omfatta samordning av aktörer för att koppla samman mat och turism.
- Planera och utföra aktiviteter som går i linje med den nationella livsmedelsstrategin samt Ät Uppsala län - handlingsplan för att bidra till en hållbar och konkurrenskraftig livsmedelsproduktion.
- Planera och utföra aktiviteter inom kompetensutveckling samt demonstration- och informationsåtgärder riktade mot företag på landsbygden vars verksamhet är inom ullnäringen.

För mer infornamtion se länsstyrelsens webbplats: www.lansstyrelsen.se/uppsala

5.2.3. *Upphandling, utlysning och länens eget arbete med kompetensutveckling och rådgivning*

Upphandlingar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar att upphandla aktiviteter under 2021 inom områdena livsmedel och ull.
Aktiviteterna kommer att beröra diversiering, ekonomi, affärsutveckling, serviceorientering, logistik, samverkansformer och samordning.

Demonstrationer och information (1.2)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar att upphandla aktiviteter under 2021, inom områdena, livsmedel och ull.
Aktiviteterna kommer att beröra företagsutveckling, samverkansformer och samordning. Goda exempel från diversifierade företag, företag med god service och företag som driver framgångsrika samverkansformer kommer att lyftas.

Rådgivning (2.1)
Länsstyrelsen Uppsala län kommer inte att upphandla rådgivning under 2021.

Utlysningar under 2021

Kompetensutveckling (1.1)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar att inte göra några utlysningar under 2021.

Demonstrationer och information (1.2)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar att inte göra några utlysningar under 2021.

Länsstyrelsens eget arbete under 2021

Kompetensutveckling (1.1)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar att genomföra kompetensutvecklingsaktiviteter inom projekten Från jord till bord och Ullkompetens. Länsstyrelsen avser att genomföra aktiviteter tillsammans med inköpt kompetens.

Demonstrationer och information (1.2)
Länsstyrelsen Uppsala län planerar att genomföra aktiviteter inom projekten Från jord till bord och Ullkompetens. Länsstyrelsen avser att genomföra aktiviteter tillsammans med inköpt kompetens.

Rådgivning (2.1)
Vi planerar att inte göra något eget arbete under 2021.

5.2.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärderna1.1, 1.2, 2.1, fokusområde 6a)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
6. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	1 poäng: Kunskapen är inte ny i sig men har fått allt för liten spridning och tillämpning. 2 poäng: Kunskapen är ny och har endast viss eller ingen spridning i landet +2 poäng: Projektet förmedlar eller skapar kunskap med innovativa inslag +2 poäng: Kunskapen förväntas få stor tillämpning och spridning	10
7. Genomföraren har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för projektet.	3 poäng: Genomföraren har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, ***eller*** kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör ***eller*** kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet	10

	5 poäng: Projektledare och projektteam har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet	
8. Projektets metod bidrar till kunskapsspridning.	1 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen 2 poäng: Kunskapen når en större del av målgruppen 3 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp 4 poäng: Kunskapen sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ	25
9. Det finns ett identifierat behov av projektet.	1 poäng: Ett behov finns och behovsanalysen är tillfredställande. 2 poäng: Behovet är stort eller akut då projektet behandlar en grundläggande fråga. Behovsanalysen är tillfredställande. + 1 poäng: En beskrivning finns av vad som är gjort tidigare och vad som pågår. +1 poäng. Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen + 1 poäng. Stor nytta för miljön, klimatet eller djurvälfärden.	40
10. Projektet har tydliga mål.	1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns och tydliga mål (tid, mängd, kvalité etc.) finns angivna + 2 poäng: Effektmål finns beskrivna	15
Summa viktning		100

Regionala urvalskriterier
För stöd till kompetensutveckling och rådgivning finns inte några regionala urvalskriterier.5.1.4.1. Det här gäller för urval av ansökningar
Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån ovanstående urvalskriterier. För att berättiga till stöd krävs minst 200 viktade poäng.

Bedömningsgrunder

Nationella bedömningsgrunder

1. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- 1 poäng: Kunskapen är inte ny i sig men har fått allt för liten spridning och tillämpning.
- 2 poäng: Kunskapen är ny och har endast viss eller ingen spridning i landet
- +2 poäng: Projektet förmedlar eller skapar kunskap med innovativa inslag
- +2 poäng: Kunskapen förväntas få stor tillämpning och spridning

För innovation inom kompetensutveckling kan man se till vad det är för kunskap som ska förmedlas. Då kan det handla om kunskap om nya produkter, arbetsmetoder eller tjänster. Dessa kan i sin tur vara ett resultat av ny forskning eller erfarenhet. Bedömningen görs utifrån hur innovativt innehållet i den nya kunskapen är. Bedömning görs också baserat på hur relevant kunskapen är för målgruppen, det vill säga alla som är berörda eller kan

förväntas ha nytta av eller behöva kunskapen. Hur väl designat projektet är pedagogiskt bedöms i kriteriet om kunskapsspridning.
En produkt, tjänst eller arbetsmetod kan betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde på landsbygden.

2. Genomföraren har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för projektet

- 3 poäng: Genomföraren har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, *eller* kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör *eller* kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet
- 5 poäng: Projektledare och projektteam har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet

Tre poäng ges till nya i branschen för att de ska kunna komma in med stöd av relevant samarbetspartner. Det går även att styrka sina kvalifikationer utöver grundkraven via referenser.

3. Projektets metod bidrar till kunskapsspridning

- 1 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen
- 2 poäng: Kunskapen når en större del av målgruppen
- 3 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp
- 4 poäng: Kunskapen sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler
- +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ

Bedömning görs utifrån hur stor målgrupp som nås av kunskapen och vilka (hur många olika) kanaler som använts. Kunskapsspridning som sker på ett nytt innovativt sätt prioriteras. Exempel kan vara ogräsnyckel som en app i telefonen. Kvaliteteten på eller behovet och värdet av kunskapen som sprids ska inte vägas in här. Det är sättet och metoden som kunskapen sprids på som ska bedömas, vilket är skilt från kriteriet om behovet av projektet, som ska värdera behovet och värdet av kunskapen.
Eftersom den poäng som tilldelas projektet är beroende av hur stor del av målgruppen som nås är det viktigt att definiera vad som avses med begreppet målgrupp. Målgruppsbegreppet återkommer dessutom i kriterium 4 där värdet för målgruppen bidrar till poängsättningen. En målgrupp kan anses vara den totala grupp företagare eller personer som är berörda av eller kan förväntas kunna dra nytta av den kunskap som förmedlas i projektet. För nationella projekt gäller hela landet som område och för regionala aktuell region. I vissa projekt kan det sannolikt vara av värde att målgruppen definieras men det bör inte i detta sammanhang vara möjligt att erhålla höga poäng genom att definiera en snäv målgrupp inom vilken det är lätt att nå hög måluppfyllelse. Poäng baseras på hur målgruppen är formulerad eller utformad.

4. Det finns ett identifierat behov av projektet

- 1 poäng: Ett behov finns och behovsanalysen är tillfredställande.

- 2 poäng: Behovet är stort eller akut då projektet behandlar en grundläggande fråga. Behovsanalysen är tillfredställande.
- + 1 poäng: En beskrivning finns av vad som är gjort tidigare och vad som pågår.
- +1 poäng. Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen
- + 1 poäng. Stor nytta för miljön, klimatet eller djurvälfärden.

Poäng baseras på hänsyn till behovet av det som projektet förväntas leverera samt hur behovet är analyserat, beskrivet och motiverat i ansökan.
Ordet akut relaterar till att det i praktiken ofta har varit angelägenhetsgraden som varit avgörande för vilka projekt som prioriterats. Om projekt förväntas bidra till att skapa ett stort värde för målgrupp, näring, miljö, klimat eller djurvälfärd ges poäng.

5. Projektet har tydliga mål

- 1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp
- 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns och tydliga mål (tid, mängd, kvalité etc.) finns angivna
- + 2 poäng: Effektmål finns beskrivna

De mål som finns formulerade för projektet måste vara i linje med och anpassade efter projektets syfte, innehåll och genomförande. Målen ska vara verifierbara. Målen kan t.ex. utgöras av antal kurstillfällen, antal deltagare, nöjdhetsgrad i en utvärdering eller liknande kopplade till det mer direkta genomförandet av projektet. Om effektmål finns beskrivna och de har en konkret koppling till projektets innehåll och dessutom är möjliga att bedöma ges poäng. Effektmål är vad ett projekt kan förväntas leda till för resultat på lång sikt. Det kan till exempel handla om förändrat beteende, tillämpning av ny teknik eller nytt arbetssätt eller effekter på miljö, lönsamhet, produktivitet eller djurvälfärd.

5.2.4.1 Det här gäller för urval av ansökningar

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån ovanstående urvalskriterier. För att berättiga till stöd krävs minst 200 viktade poäng.

5.2.5. *Stödnivå*

Stöd ges till 100 procent av stödberättigande utgifter.

Inom stöd till kompetensutveckling och stöd till rådgivningstjänster (1.1 och 2.1) ges stöd till stödberättigande utgifter som inte täcks av intäkter som kommer från deltagare.

För stöd till rådgivningstjänster (2.1) ges maximalt 1 500 euro per rådgivningstillfälle.

Utanför jordbruks- och skogsbrukssektorn begränsas stödbeloppet enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[3]. Inom kompetensutveckling och rådgivning gäller inte begränsningen per stödmottagare, utan för den som deltar i kompetensutveckling eller rådgivning. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som man fått under den tiden räknas med.

Schabloner och indirekta kostnader

- mat i form av lunch och middag, ersätts med 90 kronor exklusive moms per måltid
- årsarbetstid enligt kommissionen på 1 720 timmar
- milersättning för resor, 30 kronor per mil
- traktamente enligt Skatteverkets riktlinje
- eget arbete, 220 kronor per redovisad timme.

Som eget arbete räknas arbete som utförs av stödmottagare som bedriver verksamhet som enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag. I de fall ett handelsbolag eller kommanditbolag är stödmottagare är också arbete som utförs av andra delägare eget arbete. Arbete som utförs av stödmottagare som är privatpersoner, enskilda firmor och delägare i handelsbolag och kommanditbolag betraktas som ”eget arbete” då dessa inte kan få lön för sitt arbete. Endast ”eget arbete” som utförs av personer som är 16 år eller äldre är stödberättigande.

Schabloner används inom utlysning och även för uppdrag inom egen regi.

Stöd lämnas till indirekta kostnader utifrån ett medeltal av de indirekta kostnaderna för de senaste tre boksluten. I de fall tre bokslut inte finns kan motsvarande utgifter tas upp som övriga utgifter, men då måste utgifterna fördelas till projektet i förhållande till annan verksamhet.

5.2.7.1. Avgifter för kompetensutveckling och rådgivning

Mottagaren det vill säga den som deltar i kompetensutvecklingen eller rådgivningen ska i vissa fall betala en avgift.

Kompetensutveckling, (delåtgärd 1.1 fokusområde 6a)

Inget villkor att ta ut deltagaravgift.. De nya reglerna kan börja gälla först när förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder är beslutad

[3] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

Demonstrationer och information (delåtgärd 1.2, fokusområde 6a)

Inget villkor att ta in avgifter för demonstrationer och information.

Rådgivning (delåtgärd 2.1, fokusområde 6a)

Mottagaren av rådgivningen ska betala 30 procent av upphandlat pris eller av stödmyndighetens timkostnad för tjänsten. Avgiften ska framgå i upphandlingsunderlag, i information om utlysningar och i kursprogram.

5.3. Stöd till rådgivning för kommersiell service *(delåtgärd 2.1, inom fokusområde 6b)*

5.3.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta stöd riktar sig till rådgivning för kommersiell. Syftet är att öka kompetensen om hur verksamhet inom lokal service kan utvecklas, bland annat genom affärsutveckling, energikartläggning och energirådgivning hos företagare och verksamma inom lokal service, som dagligvarubutiker, drivmedelsstationer eller annan prioriterad serviceverksamhet. (delåtgärd 2.1, fokusområde 6b)

5.3.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

I Uppsala län minskar antalet dagligvarubutiker på landsbygden. Detta beror på en minskad lönsamhet, vilket främst bottnar i att handlarna inte har möjlighet att konkurrera med större butiker i länets tätorter vare sig det gäller utbud eller prisnivåer. En stor andel av länets landsbygdsboende invånare pendlar dagligen till arbeten i centralorter och städer och gör då även sina inköp där. Den fördel som länets invånare har när det gäller möjligheten att nå en stor och mångfacetterad arbetsmarknad blir därmed till en nackdel för de länsbor som är beroende av den gles- och landsbygdsbaserade handeln. Bland dessa återfinns framför allt människor som är äldre eller som har olika former av funktionsnedsättningar, och detta gäller i synnerhet om de inte har tillgång till bil. Affären är ofta också en viktig mötesplats för bygdens innevånare.

Antalet drivmedelssationer i gles- och landsbygd har under samma period, med hjälp av offentligt ekonomiskt stöd, ökat något. Dock finns en oro för vad som kommer att hända framöver och för hur man ska kunna få en långsiktig lönsamhet i verksamheten. Både för dagligvaruhandeln och drivmedelsstationerna ser länsstyrelsen ett behov av affärsutveckling. Här kan det till exempel röra sig om marknadsförståelse, marknadsföring, försäljning, exponering, företagsledning och arbetsgivarkompetens. Länet vill även lyfta möjligheten att tänka i nya banor och att samverka med andra aktörer och/eller samlokalisera olika verksamheter. Att på detta sätt bilda servicepunkter på landsbygden skapar såväl ett mer

konkurrenskraftigt företag som en gemensam träffpunkt som förenklar för landsbygdsboende i området.

5.3.3. *Upphandling, utlysning och länens eget arbete med kompetensutveckling och rådgivning*

Upphandlingar under 2021

Rådgivning (2.1)
Länsstyrelsen i Uppsala län planerar inte att göra några egna upphandlingar under 2021.

Länsstyrelsens eget arbete under 2021

Rådgivning (2.1)
Länsstyrelsen Uppsala län ingår i ett länsöverskridande rådgivningsprojekt där Länsstyrelsen i Dalarna är projektledare. I projektet ingår även Gävleborgs, Värmlands, Örebro, Västmanlands och Södermanlands län. Inom projektet erbjuds rådgivning till lanthandlare i Uppsala län.

Länsstyrelsen planerar inte att genomföra något eget arbete under 2021.

5.3.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärder 2.1, fokusområde 6b)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
11. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	1 poäng: Kunskapen är inte ny i sig men har fått allt för liten spridning och tillämpning. 2 poäng: Kunskapen är ny och har endast viss eller ingen spridning i landet +2 poäng: Projektet förmedlar eller skapar kunskap med innovativa inslag +2 poäng: Kunskapen förväntas få stor tillämpning och spridning	10
12. Genomföraren har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för projektet.	3 poäng: Genomföraren har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, ***eller*** kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör ***eller*** kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet 5 poäng: Projektledare och projektteam har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet	10

13. Projektets metod bidrar till kunskapsspridning.	1 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen 2 poäng: Kunskapen når en större del av målgruppen 3 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp 4 poäng: Kunskapen sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ	25
14. Det finns ett identifierat behov av projektet.	1 poäng: Ett behov finns och behovsanalysen är tillfredställande. 2 poäng: Behovet är stort eller akut då projektet behandlar en grundläggande fråga. Behovsanalysen är tillfredställande. + 1 poäng: En beskrivning finns av vad som är gjort tidigare och vad som pågår. +1 poäng. Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen + 1 poäng. Stor nytta för miljön, klimatet eller djurvälfärden.	40
15. Projektet har tydliga mål.	1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns och tydliga mål (tid, mängd, kvalité etc.) finns angivna + 2 poäng: Effektmål finns beskrivna	15
Summa viktning		100

Regionala urvalskriterier
För stöd till kompetensutveckling och rådgivning finns inte några regionala urvalskriterier.5.1.4.1. Det här gäller för urval av ansökningar
Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån ovanstående urvalskriterier. För att berättiga till stöd krävs minst 200 viktade poäng.

Bedömningsgrunder

Nationella bedömningsgrunder

1. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- 1 poäng: Kunskapen är inte ny i sig men har fått allt för liten spridning och tillämpning.
- 2 poäng: Kunskapen är ny och har endast viss eller ingen spridning i landet
- +2 poäng: Projektet förmedlar eller skapar kunskap med innovativa inslag
- +2 poäng: Kunskapen förväntas få stor tillämpning och spridning

För innovation inom kompetensutveckling kan man se till vad det är för kunskap som ska förmedlas. Då kan det handla om kunskap om nya produkter, arbetsmetoder eller tjänster. Dessa kan i sin tur vara ett resultat av ny forskning eller erfarenhet. Bedömningen görs utifrån hur innovativt innehållet i den nya kunskapen är. Bedömning görs också baserat på hur relevant kunskapen är för målgruppen, det vill säga alla som är berörda eller kan förväntas ha nytta av eller behöva kunskapen. Hur väl designat projektet är pedagogiskt bedöms i kriteriet om kunskapsspridning.

En produkt, tjänst eller arbetsmetod kan betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde på landsbygden.

2. Genomföraren har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för projektet

- 3 poäng: Genomföraren har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, *eller* kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör *eller* kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet
- 5 poäng: Projektledare och projektteam har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet

Tre poäng ges till nya i branschen för att de ska kunna komma in med stöd av relevant samarbetspartner. Det går även att styrka sina kvalifikationer utöver grundkraven via referenser.

3. Projektets metod bidrar till kunskapsspridning

- 1 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen
- 2 poäng: Kunskapen når en större del av målgruppen
- 3 poäng: Kunskapen når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp
- 4 poäng: Kunskapen sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler
- +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ

Bedömning görs utifrån hur stor målgrupp som nås av kunskapen och vilka (hur många olika) kanaler som använts. Kunskapsspridning som sker på ett nytt innovativt sätt prioriteras. Exempel kan vara ogräsnyckel som en app i telefonen. Kvaliteteten på eller behovet och värdet av kunskapen som sprids ska inte vägas in här. Det är sättet och metoden som kunskapen sprids på som ska bedömas, vilket är skilt från kriteriet om behovet av projektet, som ska värdera behovet och värdet av kunskapen.
Eftersom den poäng som tilldelas projektet är beroende av hur stor del av målgruppen som nås är det viktigt att definiera vad som avses med begreppet målgrupp. Målgruppsbegreppet återkommer dessutom i kriterium 4 där värdet för målgruppen bidrar till poängsättningen. En målgrupp kan anses vara den totala grupp företagare eller personer som är berörda av eller kan förväntas kunna dra nytta av den kunskap som förmedlas i projektet. För nationella projekt gäller hela landet som område och för regionala aktuell region. I vissa projekt kan det sannolikt vara av värde att målgruppen definieras men det bör inte i detta sammanhang vara möjligt att erhålla höga poäng genom att definiera en snäv målgrupp inom vilken det är lätt att nå hög måluppfyllelse. Poäng baseras på hur målgruppen är formulerad eller utformad.

4. Det finns ett identifierat behov av projektet

- 1 poäng: Ett behov finns och behovsanalysen är tillfredställande.
- 2 poäng: Behovet är stort eller akut då projektet behandlar en grundläggande fråga. Behovsanalysen är tillfredställande.
- + 1 poäng: En beskrivning finns av vad som är gjort tidigare och vad som pågår.

- +1 poäng. Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen
- + 1 poäng. Stor nytta för miljön, klimatet eller djurvälfärden.

Poäng baseras på hänsyn till behovet av det som projektet förväntas leverera samt hur behovet är analyserat, beskrivet och motiverat i ansökan.
Ordet akut relaterar till att det i praktiken ofta har varit angelägenhetsgraden som varit avgörande för vilka projekt som prioriterats. Om projekt förväntas bidra till att skapa ett stort värde för målgrupp, näring, miljö, klimat eller djurvälfärd ges poäng.

5. Projektet har tydliga mål

- 1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp
- 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns och tydliga mål (tid, mängd, kvalité etc.) finns angivna
- + 2 poäng: Effektmål finns beskrivna

De mål som finns formulerade för projektet måste vara i linje med och anpassade efter projektets syfte, innehåll och genomförande. Målen ska vara verifierbara. Målen kan t.ex. utgöras av antal kurstillfällen, antal deltagare, nöjdhetsgrad i en utvärdering eller liknande kopplade till det mer direkta genomförandet av projektet. Om effektmål finns beskrivna och de har en konkret koppling till projektets innehåll och dessutom är möjliga att bedöma ges poäng. Effektmål är vad ett projekt kan förväntas leda till för resultat på lång sikt. Det kan till exempel handla om förändrat beteende, tillämpning av ny teknik eller nytt arbetssätt eller effekter på miljö, lönsamhet, produktivitet eller djurvälfärd.

5.3.4.1 Det här gäller för urval av ansökningar

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån ovanstående urvalskriterier. För att berättiga till stöd krävs minst 200 viktade poäng.

5.3.5. *Stödnivå*

Stöd ges till 100 procent av stödberättigande utgifter.

Stöd till rådgivningstjänster (2.1) ges till stödberättigande utgifter som inte täcks av intäkter som kommer från deltagare.

För stöd till rådgivningstjänster (2.1) ges maximalt 1 500 euro per rådgivningstillfälle.

Utanför jordbruks- och skogsbrukssektorn begränsas stödbeloppet enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[4]. Inom kompetensutveckling och rådgivning gäller inte begränsningen per stödmottagare, utan för den som deltar i kompetensutveckling eller rådgivning. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under

[4] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som man fått under den tiden räknas med.

Schabloner och indirekta kostnader

- mat i form av lunch och middag, ersätts med 90 kronor exklusive moms per måltid
- årsarbetstid enligt kommissionen på 1 720 timmar
- milersättning för resor, 30 kronor per mil
- traktamente enligt Skatteverkets riktlinje
- eget arbete, 220 kronor per redovisad timme.

Som eget arbete räknas arbete som utförs av stödmottagare som bedriver verksamhet som enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag. I de fall ett handelsbolag eller kommanditbolag är stödmottagare är också arbete som utförs av andra delägare eget arbete. Arbete som utförs av stödmottagare som är privatpersoner, enskilda firmor och delägare i handelsbolag och kommanditbolag betraktas som ”eget arbete” då dessa inte kan få lön för sitt arbete. Endast ”eget arbete” som utförs av personer som är 16 år eller äldre är stödberättigande.

Schabloner används inom utlysning och även för uppdrag inom egen regi.

Stöd lämnas till indirekta kostnader utifrån ett medeltal av de indirekta kostnaderna för de senaste tre boksluten. I de fall tre bokslut inte finns kan motsvarande utgifter tas upp som övriga utgifter, men då måste utgifterna fördelas till projektet i förhållande till annan verksamhet.

5.3.51. Avgifter för rådgivning

Mottagaren det vill säga den som deltar i rådgivningen ska i vissa fall betala en avgift. Avgiften ska framgå i upphandlingsunderlag, i information om utlysningar och i kursprogram.

Rådgivning (delåtgärd 2.1, fokusområde 6b)

Mottagaren av rådgivningen ska betala 30 procent av upphandlat pris eller av stödmyndighetens timkostnad för tjänsten.

6. *(Åtgärd 4)* Investeringar inom jordbruk, trädgård och rennäring

Under den här rubriken finns investeringsstöd till företag inom jordbruk, trädgård och rennäring samt förädlingsstöd.

Förutom länsstyrelsen handlägger också Sametinget investeringsstöd för ökad konkurrenskraft samt förädlingsstöd med inriktning på rennäring. Sametinget har egen handlingsplan.

6.1. Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft inom jordbruks-, trädgårds- och rennäringsföretag (delåtgärd 4.1 fokusområde 2a)

6.1.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta investeringsstöd riktar sig till jordbruks-, trädgårds- och rennäringsföretag (delåtgärd 4.1). Syftet är stärka företagens konkurrenskraft och lönsamhet genom att anpassa företagens generella kapacitet och hållbarhet, samt att påskynda företagens möjligheter att anpassa sig till nya förutsättningar på marknaden. Det kan exempelvis vara att investera i rationella byggnader med god djuromsorg, effektiv och energisnål utrustning eller innovativa metoder (fokusområde 2a).

6.1.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Målet för landsbygdens utveckling i Uppsala län är att skapa en attraktiv och levande landsbygd samt en hållbar förvaltning av naturresurserna.

Investeringen styr mot regionalt prioriterade miljö- och klimatmål.

Hållbarhet på lång sikt är eftersträvansvärt och insatser med miljöhänsyn i fokus ska prioriteras. Insatser för att minska läckage av växtnäringsämnen från jordbruksmarken är viktiga. För att underlätta anpassning till ett förändrat klimat bör därför odlings- och skötselmetoder utvecklas som är mer uthålliga och som kan minska utsläppen av klimatpåverkande gaser, motstå översvämningar och höga temperaturer. Länet vill därför prioritera investeringar som bidrar till att förbättra odlingssystems infiltrationskapacitet, vattenhushållning och reduktion av läckage av närsalter.

En del av primärproduktionen, djurhållningen, är också sammankopplad med möjligheten att behålla landskapet öppet och värdefulla marker hävdade. Det har skett en minskning av flera djurslag i länet och djurhållningen är därför ett område som länet vill prioritera, med särskilt fokus på betande djur.

Uppsala län har många soltimmar som ger mycket bra förutsättningar för trädgårdsproduktion och biodling. Områden i länet som kan dra mest nytta av detta är länsdelarna vid Östersjökusten och närmast Mälaren. Avsättning av produkter till regionala marknader utan långa transportvägar bidrar till ökad utvecklingskraft på landsbygden och minskad klimatbelastning. Biodlingen medverkar till effektiv pollinering i frö- och fruktodlingar och är en viktig ekosystemtjänst som bidrar till den biologiska mångfalden.

Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster, arbetsmetoder (innovation) eller bättre arbetsmiljö.

För att stärka primärproduktionen i länet behövs ett ökat samarbete mellan företagare. Ökat samarbete mellan gårdar är ett sätt att klara förändringar och göra företagen mindre sårbara. Kunskapsöverföring mellan universiteten, forskningsintensiva företag och institut är viktiga för att skapa innovativa lösningar för ny klimattålig livsmedelsproduktion och för att utveckla produktion av förnybar energi bland landsbygdsföretagen. För att behålla nuvarande primärproducenter i länet och öka de areella näringarnas attraktivitet krävs insatser för att öka tillgången på riskkapital för framtida investeringar, öka kompetensen och innovationsinnehållet i produktionen samt att stärka deras ställning i livsmedels- och energikedjan. Många landsbygdsföretag tillgodoser sitt personalbehov med säsongsanställd personal från länder utanför Sverige och i vissa fall Europa. Detta medför högre krav på språkkunskaper hos företagare och mer anpassade metoder och arbetssätt. Investeringar som bidrar till en bättre arbetsmiljö är särskilt viktiga för att öka attraktiviteten i de areella näringarna.

Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft.

Länsstyrelsen vill behålla och ge förutsättningar för moderna och konkurrenskraftiga jord-, trädgårds-, skogs- och fiskeföretag med effektiv produktion. Att stärka primärproduktionen av livsmedel är av stor vikt för att generera sysselsättning i länet. Länets goda geografiska förutsättningar med många soltimmar och bördiga jordar, är gynnsamma för en ökad produktion av animalier och vegetabilier. Hästnäringen kan på olika sätt bidra till att utveckla landsbygden. Att arbeta med lösningar som ligger i framkant inom miljö- och klimatområdet är också en drivkraft för lönsam tillväxt i näringen. Att öka lönsamheten är av stor betydelse för att stärka företagens konkurrenskraft. Den ökning av investeringar för modernisering som skett på senare år i länet bör därför fortsätta.

Uppsala län har, trots närheten till en stor marknad, relativt få förädlingsföretag. Att stärka den lokala produktionen av råvaror och livsmedel och höja kvaliteten på råvaror och produkter är prioriterat. Länsstyrelsen vill stödja de företag som kan möta den ökade efterfrågan på lokal mat och på ekologiska produkter. En ökad efterfrågan av fler grödor till humankonsumtion kan förbättra växtföljder och minska sårbarheten i odlingssystemen.

Investeringen bidrar till att förbättra sysselsättningen.

Primärproducenter av livsmedel och energi är viktiga för en levande landsbygd och genererar sysselsättning både i förestående och efterföljande led. Investeringar som bidrar till att utveckla företag genom att skapa eller bevara arbetstillfällen ökar möjligheterna till sysselsättning i länet och är prioriterade.

6.1.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.
Ansökningar som inte är beslutade före den 15 januari 2020 kommer att hanteras löpande. Att tillämpa beslutsomgångar skulle förlänga tiden för beslut så mycket att ansökningar inkomna i tid, inte hinner beslutas innan den 31 december 2022.

Länsstyrelsen Uppsala kommer från och med 2020 hantera ansökningar löpande inom detta insatsområde för att få en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Beslutsomgångar kommer därför inte att användas för detta insatsområde.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng för vardera nationella respektive regionala urvalskriterierna.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna och färre än 200 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna avslås.
- För ansökningar som är högt nationellt prioriterade, och får minst 450 poäng i de nationella urvalskriterierna, gäller inte miniminivån för regionala urvalskriterier.
- För ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna och minst 200 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten för insatsområdet. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.
- Ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna och minst 200 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten..

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget. Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala

6.1.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 4.1, fokusområde 2a)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål +1 poäng: Delar i investeringen ger extra bidrag till miljökvalitetsmålen +1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet +1 poäng: Investeringen bidrar till bättre djurvälfärd	20
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen är ny för företaget 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning	10
3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen.	+1 poäng: Lämplig kompetens finns inom företaget för det område investeringen avser, eller för nyföretagare lämplig utbildning eller erfarenhet +1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen +2 poäng: Den som söker stöd deltar i produktionsuppföljningsprogram eller motsvarande +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild	15
4. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen.	+1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1 +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1 +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent	15
5. Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft.	+1 poäng: Nuvärdet av investeringen med stöd är positivt +1 poäng: Ersättningen per timme ökar +1 poäng: Investeringen leder till minskad sårbarhet +1 poäng: Investeringen bidrar till ökad marknadsanpassning +1 poäng: Investeringen är en nybyggnation	40
Summa viktning		100

Regionala urvalskriterier

Regionala urvalskriterier	Poängsättning Bedömningar se bilaga 6	Viktning

1. Investeringen styr mot regionalt prioriterade miljö- och klimatmål.	3 poäng: Investeringar som bidrar till att förbättra odlingssystems infiltrationskapacitet, vattenhushållning och reduktion av närsalter. 3-5 poäng: Investeringen gynnar betesdriften i landskapet 3 poäng: Investeringen gynnar trädgård och biodling	30
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster, arbetsmetoder (innovation) eller bättre arbetsmiljö.	3-5 poäng: Investeringar som bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks mellan företag/aktörer 2 poäng: Investeringen bidrar till en bättre arbetsmiljö	10
3. Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft.	4 poäng: Investeringen gynnar länets prioriterade produktionsinriktningar. Ytterligare 1 poäng om investeringen bidrar till ekologisk produktion 3 poäng: Investeringen bidrar till att förädlingen av producerade produkter ökar lokalt eller regionalt. 3 poäng: Investeringen ökar lönsamheten i företaget.	40
4. Investeringen bidrar till att förbättra sysselsättningen.	3-5 poäng: Investeringen leder till skapat eller bevarat arbetstillfälle.	20
Summa viktning		**100**

Bedömningsgrunder

Nationella bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

Investeringar som är positiva ur miljö- och klimatsynpunkt prioriteras.
För att investeringen ska kunna få poäng får miljöbelastningen per producerad enhet inte öka. Att producerad enhet används beror på att när en person söker investeringsstöd för att stärka konkurrenskraften i sin verksamhet innebär det ofta att produktionen ökar, vilket i sin tur kan leda till att verksamhetens totala miljöpåverkan blir större jämfört med tidigare. Därför är det bättre att använda sig av miljöpåverkan per producerad enhet istället för total miljöpåverkan.

- +2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål
- +1 poäng: Delar i investeringen ger extra bidrag till miljökvalitetsmålen
- +1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet
- +1 poäng: Investeringen bidrar till bättre djurvälfärd

+2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål
+2 poäng får ansökningar som bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål.

+1 poäng: Delar i investeringen ger extra bidrag till miljökvalitetsmålen
+1 poäng får ansökningar om det ingår delar som inte behövs för själva investeringen men

som är bra för miljön. Investeringen ska vara något extra och inte bara standardlösningar som t.ex. LED-lampor och flytgödsel vid nybygge.

+1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet
Eftersom energieffektivisering är viktigt för såväl konkurrenskraft som miljö får de ansökningar som bidrar till energieffektiv drift ett extra poäng.

+1 poäng: Investeringen bidrar till bättre djurvälfärd
Ett extra poäng får ansökningar som gör något extra för de djur som berörs av investeringen. Den som söker stöd kan aldrig få poäng för sådant som är lagkrav. Det ska vara något extra som bidrar till djurvälfärden.

2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

Investeringar som har en innovativ inriktning det vill säga som bidrar till att ta fram eller använda nya idéer. Originalitet och spridningsgrad avgör om det är en innovation. Det gäller bland annat för utveckling av produkter, processer, teknik och metoder. Exempel på ansökningar som kan få stöd är när investeringar uppfyller högre miljökrav genom modern teknik. Det kan också vara investeringar som innebär nya koncept eller utveckling av jordbruksprodukter.

- 2 poäng: Investeringen är ny för företaget
- 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet
- 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen
- 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller testanläggning

2 poäng: Investeringen är ny för företaget
Två poäng ges om investeringen är helt ny för företaget. Det kan till exempel vara ny driftsinriktning eller ny inredning som tidigare inte har använts.

3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet
Tre poäng ges till investeringar som har en innovativ inriktning och som bidrar till att införa nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder. En förutsättning är att det inom länet ska finnas begränsade erfarenheter från liknande verksamhet. Det vill säga att den som söker arbetar inom ett nytt eller för länet okänt område. Ansökan bedöms dels utifrån de uppgifter som finns i ansökan och utifrån den kunskap som finns inom det aktuella området.

4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen
Ansökan får fyra poäng när investeringen är bland de första inom sin bransch.

5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning
Fem poäng ges om investeringen är ett pilotprojekt eller en testanläggning för en ny produkt.

3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen

Här prioriteras ansökningar där det inom företaget finns kompetens som bidrar till att investeringen ger resultat.

- +1 poäng: Lämplig kompetens finns inom företaget för det område investeringen avser, eller för nyföretagare lämplig utbildning eller erfarenhet.
- +1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen
- +2 poäng: Den som söker stöd deltar i produktionsuppföljningsprogram eller motsvarande
- +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild

+1 poäng: Lämplig kompetens finns inom företaget för det område investeringen avser, eller för nyföretagare lämplig utbildning eller erfarenhet
En poäng ges när det finns yrkeserfarenhet inom företaget som gäller för den investering som företaget ska göra. Om företaget saknar kompetens är risken stor att investeringen inte kommer att ge förväntat resultat. Om det är ett nystartat företag får ansökan poäng när den som söker har uppfyllt minimikraven på utbildning för startstöd.

+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen
En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt. Investeringar kan ge påfrestningar på den produktion som eventuellt finns därför är det viktigt att den som söker har kapacitet att genomföra investeringen.

+2 poäng: Den som söker stöd deltar i produktionsuppföljningsprogram eller motsvarande
En poäng ges om den som söker stöd deltar i produktionsuppföljningsprogram. De som inte deltar i ett produktionsuppföljningsprogram kan få poäng genom att visa att de följer upp sin produktion på annat bra sätt som motsvarar ett produktionsuppföljningsprogram.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild
En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för din bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

4. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen

Företag som behöver investeringsstödet för att kunna genomföra investeringen prioriteras.

- +1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen
- +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen
- +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen mindre än 1
- +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1
- +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent

+ 1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen
En poäng ges om investeringen inte genomförs alls utan stöd. I ansökan ska den som söker ha motiverat varför investeringen inte kommer att genomföras. Det kan till exempel vara att risken är för hög för att satsa själv eller att avkastningen är för dålig.

+1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av verksamheten, utöver investeringen
En poäng ges om den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten inte går att genomföra när den som söker inte får något investeringsstöd. Det kan till exempel vara om andra planerade investeringar kommer att påverkas negativt av att den här investeringen inte blir av.

Följande 3 poängsättningar räknas ut av IT-systemet
Det IT-system som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan för att beräkna kassalikviditet, självfinansieringsgrad och soliditet. Dessa nyckeltal visar om företaget är i behov av stöd för att genomföra investeringen.

+1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1
En ansträngd likviditet är problem för många företag som vill investera. Ett centralt mått är kassalikviditet. Om kassalikviditeteten efter investeringen, utan investeringsstöd är mindre än 1 ges 1 extra poäng.

+1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1
Förmågan att finansiera investeringar med företagets egna pengar påverkar behovet av stöd. Poäng ges om investeringens storlek i förhållande till årets avskrivningar och resultat är mindre än 1.

+1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent
Solida företag har goda möjligheter att finansiera investeringar utan statligt stöd. Om företaget har en soliditet enligt senaste bokslut på mindre än 25 procent ges en extra poäng. Då har vi tagit hänsyn till att tillgångarnas värde enligt bokslut sällan speglar tillgångarnas marknadsvärde.

5. Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft

Konkurrenskraftiga investeringar prioriteras. Det kan vara företag som ökar sin lönsamhet.

- +1 poäng: Nuvärdet av investeringen med stöd är positivt
- +1 poäng: Ersättningen per timme ökar
- +1 poäng: Investeringen leder till minskad sårbarhet
- +1 poäng: Investeringen bidrar på annat sätt till ökad marknadsanpassning
- +1 poäng: Nybyggnation av djurstallar

+1 poäng: Nuvärdet av investeringen med stöd är positivt
Det IT-stöd som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan och räknar ut nuvärdet av investeringen. Är nuvärdet med stöd positivt ges ett poäng extra.

+1 poäng: Ersättningen per timme ökar
Det IT-stöd som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan och räknar ut timersättningen. Medför investeringen med stöd att ersättningen per timme är minst 140 kr och ökar ges ett poäng extra.

+1 poäng: Investeringen leder till en minskad sårbarhet
En poäng ges om investeringen leder till minskad sårbarhet för företaget. Ett exempel kan vara diversifiering.

+1 poäng: Investeringen bidrar till ökad marknadsanpassning.
En poäng får också ansökan om investeringen innebär att den som söker stödet anpassar sig till marknaden. Det kan till exempel vara om investeringen ingår i en marknadsstrategi för försäljning av företagets produkter eller om den på annat sätt bidrar till en ökad marknadsanpassning.

+1 poäng: Investeringen är en nybyggnation
En poäng ges till investeringar som är nybyggnationer. En nybyggnation kan ge bättre förutsättningar för skötsel och tillsynsrutiner samt ett effektivt arbete med bra logistik för transport av djur, gödsel och foder med mera. En nybyggnation av djurstallar leder ofta till en bättre miljö för djurens hälsa och för produktionsresultaten. Nybyggnation kan därför ses som en långsiktig investering för bra konkurrenskraft.

Regionala bedömningsgrunder

Investeringen styr mot regionalt prioriterat miljö- och klimatmål

Sökande kan få maximalt 5 poäng per kriterium.

- +3 poäng: Investeringar som bidrar till att förbättra odlingssystems infiltrationskapacitet, vattenhushållning och reduktion av närsalter.
- 3-5 poäng: Investeringen gynnar betesdriften i landskapet
- +3 poäng: Investeringen gynnar trädgård och biodling

+3 poäng: Investeringar som bidrar till att förbättra odlingssystems infiltrationskapacitet, vattenhushållning och reduktion av närsalter.
3 poäng ges till investeringar som bidrar till minskad näringspåverkan på vatten, förbättrad infiltrationskapacitet och reduktion av närsalter, t ex förbättrat dräneringssystem eller anläggningar för god vattenhushållning, strukturkalkning, liksom till investeringar i djurstallar som bidrar till god gödselhantering eller andra investeringar som berör organiska gödselmedel och som bidrar till detta kriterium.

3-5 poäng: Investeringen gynnar betesdriften i landskapet
3 poäng ges till investeringar som bidrar till ökad betesareal.
5 poäng ges till investeringar som gynnar betesdriften i landskapet, specifikt i naturbetesmarker eller i prioriterade områden enligt länets behovsanalys, t ex strandängar,

mosaikbetesmarker, skogsbeten och översvämningsdrabbade områden med risk för stor myggförekomst, exempelvis vid Dalälven.

+3 poäng: Investeringen gynnar trädgård och biodling
3 poäng ges till ansökningar där investeringen gynnar produktion av grönsaker, frukt och bär samt biodling i länet

Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster, arbetsmetoder (innovation) eller bättre arbetsmiljö.

- 3-5 poäng: Investeringar som bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks mellan företag/aktörer
- + 2 poäng: Investeringen bidrar till en bättre arbetsmiljö

3-5 poäng: Investeringar som bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks mellan företag/aktörer
3 poäng: Investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks mellan företag/aktörer Poäng ges till investeringar som sker i samverkan mellan två parter genom skriftliga avtal, gemensamt företag, eller leder till att gemensamma samverkanslösningar stärks.

5 poäng: Investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks mellan företag/aktörer, mellan fler än två parter. Poäng ges till investeringar som bidrar till att samverkan mellan fler än två parter genom skriftliga avtal, gemensamt företag eller att gemensamma samverkanslösningar stärks.

+ 2 poäng: Investeringen bidrar till en bättre arbetsmiljö
2 poäng ges till investeringar som bidrar till en bättre arbetsmiljö genom att skapa en mer attraktiv arbetsplats.

Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft.

- 4 poäng: Investeringen gynnar länets prioriterade produktionsinriktningar. Ytterligare 1 poäng om investeringen bidrar till ekologisk produktion
- + 3 poäng: Investeringen bidrar till att förädlingen av producerade produkter ökar lokalt eller regionalt
- + 3 poäng: Investeringen ökar lönsamheten i företaget

4 poäng: Investeringen gynnar länets prioriterade produktionsinriktningar. Ytterligare 1 poäng om investeringen bidrar till ekologisk produktion
4 poäng ges till investeringar som bidrar till ökad produktion av högkvalitativa vegetabiliska eller animaliska råvaror eller livsmedel, trädgårdsprodukter eller produkter från biodling.
1 extra poäng ges om investeringen sker i företag som har eller håller på att ställa om till ekologisk produktion. Poäng ges om ansökan först fått 4 poäng inom detta kriterium.

+ 3 poäng: Investeringen bidrar till att förädlingen av producerade produkter ökar lokalt eller regionalt
Företagets jordbruks- eller trädgårdsprodukter förädlas lokalt eller regionalt i länet eller i angränsande län om särskilda skäl finns.

På marknadsnivå kan det exempelvis handla om investeringar som underlättar för samverkanslösningar eller logistiklösningar som indirekt bidrar till att förädlingen av producerade produkter ökar lokalt/regionalt.

+3 poäng: Investeringen ökar lönsamheten i företaget
3 poäng får ansökningar där sökande kan visa att företagets resultat ökar minst 20 procent dock minst 50 000 kr efter investeringen eller där sökande kan visa att försäljningsvärdet per produktionsenhet ökar med minst 10 procent efter investering.

Investeringen bidrar till att förbättra sysselsättningen.

- 3-5 poäng: Investeringen leder till skapat eller bevarat arbetstillfälle.
- 3-5 poäng: Investeringen leder till skapat eller bevarat arbetstillfälle.
  3 poäng ges om sysselsättningen i företaget bevaras på nuvarande nivå.
- 5 poäng ges om minst en halvtidstjänst, motsvarande minst 900 tim, skapas i företaget.

För att skapa nyinvestering i befintliga företag och gynna ökad sysselsättning och långsiktighet i jordbrukssektorn i länet är detta kriterium viktigt.

6.1.6.1 Prioritering av underrepresenterad grupp

Unga företagare, kvinnor och män, är särskilt prioriterade när det gäller investeringar för att nya företag ska komma till stånd och utvecklas. Aktiviteter som bidrar till en jämställd landsbygd ska lyftas.

Efter poängssättning utifrån kriterierna för denna åtgärd prioriteras följande underrepresenterade grupper: kvinnor och unga (under 40 år).

I Uppsala län ska kvinnor och män ha lika förutsättningar att starta och utveckla företag i länet. I nuläget är kvinnor företagsledare i mindre utsträckning än män och färre kvinnor är sysselsätta i företag liksom startar nya företag än män på landsbygden enligt statistik från Länsstyrelsens årsrapport 2015[5]. Sysselsättningen för kvinnor inom jordbruket har ökat och den trenden vill länet gynna för att möjliggöra ökad sysselsättning i jordbrukssektorn för både kvinnor och män. Eftersom kvinnor i nuläget är underrepresenterade kommer ansökningar som ökar jämställdhet beaktas när ansökningar i övrigt uppnår samma poäng inom kriterierna för stödet till investeringar för konkurrenskraftiga jordbruks- och trädgårdsföretag. Det betyder att om det är två ansökningar som får samma poäng skiljer vi

[5] https://intranet.lansstyrelsen.se/uppsala/SharedDocuments/arsredovisning-2015.pdf

ansökningarna åt genom att prioritera underrepresenterad grupp. Blir inte detta utslagsgivande väljs den ansökan som har högst poäng i högst viktat kriterium. Blir inte heller detta utslagsgivande tillämpas kronologisk ordning, d.v.s. den ansökan som kom in först beviljas stöd.

Unga företagare prioriteras inom jordbruks- och trädgårdssektorn eftersom befintliga företagarna har en hög medelålder i sektorn enligt Länsstyrelsens nulägesbeskrivning[6]. För att gynna ägarskiften och unga företagare i sektorn kommer unga (under 40 år) som underrepresenterad grupp att gynnas när ansökningarna i övrigt uppnår samma poäng. Det betyder att om det är två ansökningar som får samma poäng skiljer vi ansökningarna åt genom att prioritera underrepresenterad grupp. Blir inte detta utslagsgivande väljs den ansökan som har högst poäng i högst viktat kriterium. Blir inte heller detta utslagsgivande tillämpas kronologisk ordning, d.v.s. den ansökan som kom in först beviljas stöd.

6.1.5. *Investeringar som inte prioriteras regionalt*

I Uppsala län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

6.1.6. *Stödnivå*

Stödnivån ska vara 40 procent av stödberättigande utgifter upp till högsta stödbelopp.

Stöd som avser investeringar kopplade till ett innovationsprojekt inom ramen för det europeiska innovationspartnerskapet (EIP) inom delåtgärd 16.1 ska höjas med ytterligare 10 procentenheter.

I Uppsala län är högsta stödbelopp 1 200 000 kronor per stödmottagare.

En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Enhetskostnader används för stöd till nybyggnation av följande stallar:

	Enhetskostnad per förprövad plats		**Enhetskostnad per kvadratmeter stallyta**
Djurkategori	**Oisolerat**	**Isolerat**	**Oisolerat**

[6] http://www.lansstyrelsen.se/uppsala/SiteCollectionDocuments/Sv/nyheter/2013/Nul%C3%A4gesbeskrivning%20av%20landsbygden%20i%20Uppsala%20l%C3%A4n.pdf

Mjölkko vid förprövning av 0-150 platser	88 000 kr	93 300 kr	
Mjölkko vid förprövning av mer än 150 platser	72 800 kr	78 100 kr	
Kalvar 0-3 mån	24 300 kr		
Ungdjur, nötkreatur, i liggbås	27 600 kr		
Dikor i liggbås	48 000 kr		
Sugga i produktion		62 500 kr	
Slaktsvin		7 400 kr	
Slaktkyckling		186 kr	
Djupströ med skrapad gång för nötkreatur			3 900 kr

I de fall inget storleksintervall anges under djurkategori gäller enhetskostnaden oavsett storlek på stall och antal förprövade platser.

I de fall inget särskilt inhysningssystem anges under djurkategori gäller enhetskostnaden oavsett inhysningssystem.

De redovisade kostnaderna är inklusive allt såsom mark, byggnad, inredning, el, VA, utfodring, gödsellagring samt projekteringskostnad. Vid nybyggnation av stallarna i tabellen ovan går det därför inte att få något stöd utifrån faktiska utgifter.

Stödet beräknas utifrån ovanstående kostnad och aktuell stödnivå, 40-60 procent.

- Stödbelopp om schablonen utgår ifrån enhetskostnad per förprövad plats = stödnivå x enhetskostnad per förprövad plats x antalet förprövade platser i stallet. Detta gäller upp till maximalt stödbelopp
- Stödbelopp om schablonen utgår ifrån enhetskostnad per kvadratmeter stallyta = stödnivå x enhetskostnad per kvadratmeter stallyta x antalet kvadratmeter stall, yttermått. Detta gäller upp till maximalt stödbelopp

6.2. Investeringsstöd för energieffektivisering samt energigrödor inom jordbruks- och trädgårdsföretag *(delåtgärd 4.1 fokusområde 5c)*

6.2.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta investeringsstöd riktar sig till jordbruks-, trädgårds- och rennäringsföretag (delåtgärd 4.1) och syftar till att få mer

energieffektiva företag samt mer förnybar energi genom produktion av fleråriga energigrödor. (fokusområde 5bc)

6.2.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Målet för landsbygdens utveckling i Uppsala län är att skapa en attraktiv och levande landsbygd samt en hållbar förvaltning av naturresurserna. Inom energi- och klimatområdet är de långsiktiga prioriteringar i länet att andelen el och energi från förnybara energikällor ska öka liksom att beroendet av fossil energi för uppvärmning samt för transporter ska minska eller avvecklas helt. Efterfrågan på förnybar energi framöver förväntas öka vilket bidrar till en större marknad för alternativa energislag.

Investeringen bidrar till energieffektivisering

Länsstyrelsen vill stimulera till ökad effektivitet i energianvändningen inom jordbruks- och trädgårdsföretag i länet. Energianvändningen inom jordbruks- och trädgårdsföretagen varierar men är i regel hög och energieffektivisering på företagen kan leda till lägre energikostnader och minskade miljöpåverkande utsläpp. Insatserna för att öka energieffektiviteten och öka produktionen av förnybar energi är viktiga för att nå klimat- och energimålen i länet. Alla investeringar som är kostnadseffektiva är prioriterade.

Investeringen är en del i en samverkanslösning
Produktion av förnybar energi kan skapa affärsmöjligheter för jordbruks- och trädgårdsföretag på landsbygden. Goda naturgeografiska förutsättningar i länet såsom många soltimmar och bördiga jordar möjliggör produktion av förnybar energi. Kortare avstånd mellan energiproducenter och förädlare av energiråvara kan leda till att antalet företag som arbetar med förnybar energi i länet ökar. Länsstyrelsen vill stimulera till ökad produktion och användning av förnybar energi och stimulera till synergier mellan verksamheter på landsbygden. Genom att i samverkan mellan olika aktörer skapa exempelvis pilotgårdar och testanläggningar i länet kan ny forskning och nya energieffektiva metoder introduceras vilket minskar behovet av fossil energi och förhindrar utsläpp.

Investeringen bidrar till att uppfylla andra mål
Produktion av energi och förädling av energiråvara är viktiga för en levande landsbygd och genererar sysselsättning både i förestående och i efterföljande led. Investeringar som innebär minskade transporter, högre självförsörjningsgrad, minskad mängd avfall, fler arbetstillfällen och bättre arbetsmiljö/boendemiljö/hälsa är prioriterade.

6.2.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen Uppsala kommer från och med 2021 hantera ansökningar löpande inom detta insatsområde för att få en effektivare handläggning med kortare

handläggningstider. Beslutsomgångar kommer därför inte att användas för detta insatsområde.

Länet har ingen ny tilldelad budget för denna åtgärd och tidigare stödmedel är slut. I händelse av återflöde i åtgärden finns möjlighet att fatta löpande beslut. Endast ansökningar från 2021 och framåt kommer att hanteras och handläggas förutsatt att det finns återflöde av stödmedel.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier..
För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna där ett regionalt kriterium ingår.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna avslås.
- För ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten för insatsområdet. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.
- Ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget. Mer information finns på vår webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

6.2.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 4.1, fokusområde 5bc)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning Bedömningsgrunder se bilaga 7	Viktning

1. Investeringen bidrar till att uppfylla specifika miljö- och klimatmål.	3 poäng: Investeringen bidrar till stor energieffektivisering 5 poäng: Investeringen bidrar till mycket stor energieffektivisering *eller* 3 poäng: Investeringen bedöms bidra till en god produktion av biomassa för energiändamål +2 poäng: Det finns en marknad för den producerade biomassan +2 poäng: Investeringen gynnar andra miljömål utöver energiomställning	50
2. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	5 poäng: Energikartläggning eller motsvarande har gjorts *eller* +1 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen +2 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	20
3. Det finns ett regionalt identifierat behov av investeringen.	+3 poäng: Investeringen bidrar till energieffektivitet +3 poäng: Investeringen är en del i en samverkanslösning +1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla andra mål	30
Summa		100

Bedömningsgrunder

Nationella och regionala bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla specifika nationella miljö- och klimatmål.

Om ansökan gäller energieffektivisering

För att avgöra om en ansökan ger mycket stor eller stor energieffektivisering kan frågorna i tabell 1 besvaras.

Tabell 1. Frågor som kan användas för att bedöma om en investering ger stor eller mycket stor energieffektivisering.

	Poäng
Ersätts direktverkande eluppvärmning med icke fossilt bränsle eller värmepump?	+3 poäng
Minskar elförbrukningen?	+1 poäng
Ersätts en förbränningsmotor med en elmotor?	+3 poäng
Minskar energiförluster till omgivning (spillvärme)**?**	+1 poäng

Utnyttjas spillvärme genom återvinning och/eller utnyttjas frikyla?	+2 poäng
Sker kapacitetsreglering med frekvensreglering eller liknande styrsystem**?**	+3 poäng

Den fjärde frågan, som handlar om minskade energiförluster, kan ge en ansökan poäng för exempelvis isolering eller byte till LED-belysning (som avger mindre värme än övriga ljuskällor).
Den femte frågan, som handlar om utnyttjande av spillvärme eller frikyla, kan ge en ansökan poäng om den spillvärme som uppstår nyttjas eller om kallvatten eller kalluft används för kylning istället för en kylkompressor. Exempelvis kan mjölk förkylas med kallvatten.
Den sjätte frågan handlar om frekvensreglering eller liknande system. Frekvensstyrningen justerar kapaciteten (mängd luft/vatten som flyttas). Om den aktuella fläkten/pumpen måste eller bör regleras på något sätt kan detta annars göras med olika typer av strypspjäll och ventiler, vilket innebär energiförluster och bör undvikas. Alla pumpar och fläktar kan i princip frekvensstyras.

3 poäng Investeringen bidrar till stor energieffektivisering
Tre poäng ges när en investering anses bidra till stor energieffektivisering. Då ska svaren på frågorna i tabell 1 leda till att ansökan sammanlagt får två eller tre poäng.

> *5 poäng Investeringen bidrar till mycket stor energieffektivisering*
> Fem poäng ges när en investering anses bidra till mycket stor energieffektivisering. Då ska svaren på frågorna i tabell 1 leda till ansökan sammanlagt får fyra poäng eller mer.
>
> **eller**
>
> **Om ansökan gäller energiskog**

3 poäng: Investeringen bedöms bidra till en god produktion av biomassa för energiändamål
En ansökan tilldelas tre poäng om förutsättningarna är sådana att investeringen kan förväntas leda ge en energiskog med god tillväxt och hög produktion av biomassa för energiändamål. Det kan exempelvis handla om iordningställande av mark som inte använts på länge men som kan vara lämplig förodling av energiskog. Det kan också handla om investeringar i plantor och plantering av plantor som är lämpliga för de lokala förhållandena. I områden där vilttrycket är högt kan stöd också beviljas till stängsling av energiskogsodlingar.

+2 poäng: Det finns en marknad för den producerade biomassan
En poäng ges till investeringar som bedöms möta en befintlig efterfrågan. Förhållandena varierar mycket mellan olika delar av Sverige. I ett område kanske exempelvis värmeverken efterfrågar biomassa från jordbruket medan det i ett annat område inte finns någon efterfrågan. Denna poäng möjliggör således en regional anpassning.

+2 poäng: Investeringen gynnar andra miljömål utöver energiomställning
två poäng ges om investeringen bidrar till andra miljömål, exempelvis minskat näringsläckage i områden där det finns ett behov av att förbättra vattenmiljön, ökad

biodiversitet i områden där det finns brist på lövskog eller odling för att sluta kretslopp (slam- eller avloppsvatten) eller rening av mark.

2. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen.

Om ansökan gäller energieffektivisering

5 poäng: Energirådgivning eller motsvarande har gjorts.

Åtgärder som valts ut till följd av att en energirådgivning gjorts prioriteras och ges fem poäng, eftersom en energirådgivning borgar för att företagaren vet var i företaget energianvändningen är störst och var åtgärder kan vidtas. Annan förkunskap som motsvarar energirådgivning, och också ger ansökan fem poäng, är LCA-beräkningar, kurser (om den sökande exempelvis deltagit vid en kurs om sparsam körning eller andra för ansökan relevanta kurser) eller om den sökande tagit in uppgifter om energieffektivitet från flera tillverkare av produkten.

eller

Om ansökan gäller energiskog

+1 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen

En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt. Om investeringen är av en sådan typ att den sökande inte anses behöva någon särskild kompetens kan ansökan tilldelas denna poäng utan någon mer noggrann kontroll.

+2 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare

Två poäng ges när det finns erfarenhet eller kunskap inom företaget om hur driften eller underhållet av investeringen ska göras. Om företaget har god kompetens om investeringen ökar chanserna att den blir hållbar och ger förväntat resultat. Om investeringen är av en sådan typ att den sökande inte anses behöva någon särskild erfarenhet kan ansökan tilldelas dessa poäng utan någon mer noggrann kontroll.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild

En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

En poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande.

3. Det finns ett identifierat behov av projektet.

Stöd ges till investeringar i energieffektivitet och energiskog utifrån de behov och prioriteringar som finns i de regionala handlingsplanerna. Därmed blir motsvarande regionalt kriterium avgörande för utslaget även i de nationella kriterierna.

- +3 poäng: Investeringen bidrar till energieffektivisering
- +3 poäng: Investeringen är en del i en samverkanslösning
- +1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla andra mål

+3 poäng: Investeringen bidrar till energieffektivisering

Tre poäng ges till ansökningar där investeringen bidrar till energieffektivisering i företaget. Företagets totala energianvändning exklusive drivmedel för fordon, ska minskas med minst 20 procent efter investeringen. Alla investeringar som minskar fossilberoendet är prioriterade. Exempel på investeringar som ger poäng kan vara investeringar som tar tillvara på spillvärme, ventilation, belysning, klimatstyrning, värmeväxlare mm. Utifrån den beräknade energieffektiviteten kan ansökningar kunna prioriteras inbördes vid samma poäng. Vid investeringar i bioeldade pannor kan både förbrännings- och pyrolyspannor vara möjliga för ansökan.

+3 poäng: Investeringen är en del i en samverkanslösning

Tre poäng ges om investeringen sker i samverkan genom att skapa exempelvis pilotgårdar och testanläggningar i länet för att introducera energieffektiva metoder eller produktion av energigrödor. Poäng ges till investeringar som sker i samverkan mellan två eller fler parter genom skriftliga avtal, gemensamt företag, eller leder till att gemensamma samverkanslösningar stärks. Poäng ges till investeringar där samverkan styrks genom uppgifter i affärsplan.

+1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla andra mål

En poäng ges till investeringar som kan gynna andra miljö- och samhällsmål, exempelvis genom miljöledningssystem, arbete med hushållning av mark och resurser, utveckling av varor och tjänster där ny teknik kombineras med bättre miljöprestanda, åtgärder för att minska föroreningar i alla produktionsled samt att utveckla eller använda miljömärkning,

6.2.5. *Investeringar som inte prioriteras regionalt*

I Uppsala län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

6.2.6. *Stödnivå*

Stödnivån ska vara 40 procent av stödberättigande utgifter upp till högsta stödbelopp.

Stöd som avser investeringar kopplade till ett innovationsprojekt inom ramen för det europeiska innovationspartnerskapet (EIP) inom delåtgärd 16.1 ska höjas med ytterligare 10 procentenheter.

I Uppsala län är högsta stödbelopp 1 200 000 kronor per stödmottagare.

En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan.

För stöd till energieffektivisering beviljas inte stöd till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

För stöd till fleråriga energigrödor det vill säga salix, hybridasp och poppel beviljas inte stöd till ansökningar om stöd med mindre än 50 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Enhetskostnader används för etablering och stängsling av fleråriga energigrödor, det vill säga salix, poppel och hybridasp enligt följande:

- plantor och plantering samt extra utgifter förknippade med iordningställande av mark före produktion, stödnivå 5 800 kronor per hektar
- stängsling runt planteringar av fleråriga energigrödor, stödnivå 10 000 kr per hektar

6.3. Investeringsstöd för att minska jordbrukets utsläpp av växthusgaser och ammoniak inom jordbruks- och trädgårdsföretag *(delåtgärd 4.1 fokusområde 5d)*

6.3.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta investeringsstöd riktar sig till jordbruks- trädgårds- och rennäringsföretag (delåtgärd 4.1) och syftar till att minska utsläppen av växthusgaser och ammoniak. (fokusområde 5d)

6.3.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Jordbrukssektorn står för ca 19 procentav de klimatpåverkande utsläppen i Uppsala län och det krävs åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser och ammoniak. Länet har ändå goda förutsättningar att lösa de framtida utmaningarna inom klimat- och energiområdet genom samverkan med institut, universitet och lantbrukssektor.

Investeringen ingår i en samverkanslösning
Företag inom de areella näringarna på landsbygden behöver stödjas för att utvecklas och bli mer konkurrenskraftiga. Jordbruks- och trädgårdsföretagen kan bli mer klimattåliga i sin produktion genom anpassade odlings- och skötselmetoder. Varaktiga samarbetsformer för tillämpad forskning och innovationer måste komma landsbygden och landsbygdsföretagen till del. Genom pilotprojekt eller testanläggningar kan ny forskning och nya klimattåliga lösningar introduceras som i sin tur minskar klimatpåverkande utsläpp. Landsbygdsföretagen drivs ofta av en eller några få personer och företagen på landsbygden ligger oftast geografiskt långt ifrån varandra. Dock finns storleksfördelar för företag att vinna genom samverkan, exempelvis för olika former av kretsloppslösningar.

Investeringen avser hantering med gödsel
Åtgärder som minskar klimatbelastningen på djurgårdar är särskilt viktiga. Investeringar som avser lösningar för hantering och användning av hästgödsel är särskilt prioriterade. Anledningen är att många hästägare har svårt att hantera sin gödsel på ett effektivt sätt samtidigt som lantbrukare efterfrågar gödsel att sprida på sina marker. Investeringar som bidrar till en jämnare fördelning av växtnäring, exempelvis från djurgårdar med fosforöverskott till gårdar med underskott är också prioriterade liksom investeringar som avser samarbeten mellan spannmålsgårdar och gårdar med djur.

Investeringen bidrar till ökad lagringskapacitet
Den nyligen framtagna biogasstrategin har som mål att Uppsala län fram till år 2030 ska kunna möta efterfrågan på lokalt producerad biogas för samhällsnödvändiga fordon och transporttjänster, vara ledande på biogasområdet ur ett systemperspektiv och ha slutna biogaskretslopp som säkerställer återförsel av näringsämnen från stad och land.
Ett ökat kolinnehåll i exempelvis jord eller gödsel kan förbättra den närings- och vattenhållande förmågan och resultera i minskade utsläpp av växthusgaser. Investeringar som bidrar till minskade utsläpp genom ökad lagringskapacitet för gödsel och rötrester från biogasproduktion är därför prioriterade.

6.3.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen Uppsala kommer från och med 2021 hantera ansökningar löpande inom detta insatsområde för att få en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Beslutsomgångar kommer därför inte att användas för detta insatsområde.

Länet har ingen ny tilldelad budget för denna åtgärd och tidigare stödmedel är slut. I händelse av återflöde i åtgärden finns möjlighet att fatta löpande beslut. Endast ansökningar från 2021 och framåt kommer att hanteras och handläggas förutsatt att det finns återflöde av stödmedel.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för

alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna där ett regionalt kriterium ingår.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna avslås.
- För ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten för insatsområdet. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.
- Ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget. Mer information finns på vår webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

6.3.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 4.1, fokusområde 5d)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	2 poäng: Investeringen bidrar till att minska avgången av ammoniak, metan eller lustgas 5 poäng: Investeringen bidrar till att betydligt minska avgången av ammoniak, metan eller lustgas +1 poäng: Investeringen bidrar till något annat nationellt miljökvalitetsmål utöver minskad avgång av metan, lustgas eller ammoniak	40
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen är ny för företaget 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning	10
3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförande-	+1 poäng: den som söker har tillräcklig egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen	20

kapacitet för investeringen.	+2 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	
4. Det finns ett regionalt identifierat behov av investeringen.	4 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning + 1-3 poäng: Investeringen avser hantering av gödsel 3 poäng: Investeringen bidrar till ökad lagringskapacitet	30
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

Nationella och regionala bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla specifika nationella miljö- och klimatmål.

2 poäng: Investeringen bidrar till att minska avgången av ammoniak, metan eller lustgas
Poängen ges till investeringar som bidrar till att minska utsläppen av ammoniak eller växthusgaser till atmosfären. Exempel på investeringar som bidrar till att minska avgången av ammoniak är rening av frånluft från stallar, surgörning av flytgödsel, täckning av lagerbehållare för flytgödsel, urin och rötrest, övergång från fast- till flytgödsel samt släpslangsramp, släpfotsramp eller myllningsaggregat för spridning av stallgödsel. Ett exempel på en investering som bidrar till att minska avgången av växthusgaser är rötning av stallgödsel till biogas, vilket minskar metanavgången. Ett annat är ökad lagringskapacitet för stallgödsel (exempelvis satellitbrunnar) som ger ett större tidsmässigt handlingsutrymme för gödselspridning och därmed effektivare kväveanvändning.

5 poäng: Investeringen bidrar till att betydligt minska avgången av ammoniak, metan eller lustgas
Poängen ges till investeringar som betydligt minskar avgången av ammoniak eller växthusgaser.
Exempel på investeringar som kan minska ammoniakavgången betydligt är surgörning av flytgödseln och övergång från fast- till flytgödsel. Vid investeringar som rör täckning av lagerbehållare för flytgödsel, urin och rötrester bedöms de som ger en reduktion på 90 procent eller mer minska avgången betydligt. Det är när behållarna täcks med till exempel betongblock, tätslutande tak av plastduk, flytande plastduk och sexkantiga plastelement. Slätfotsramp och myllningsaggregat bedöms ge bättre effekt än släpslangsramp och får därmed fem poäng.
Bland de exempel på investeringar som minskar utsläppen av växthusgaser som presenteras ovan bedöms rötning av stallgödsel minska avgången betydligt.

+1 poäng: Investeringen bidrar till något annat nationellt miljökvalitetsmål utöver minskad avgång av metan, lustgas eller ammoniak
En poäng ges till åtgärder vars huvudsakliga syfte är att minska ammoniakavgången men som också minskar avgången av växthusgaser eller till åtgärder vars huvudsakliga syfte är att

minska växthusgasavgången men också minskar ammoniakavgången. Poängen ges också till åtgärder som bidrar till något annat miljökvalitetsmål. Exempelvis kan vissa typer av rening av frånluft från stallar även minska lukt. Investeringar som minskar ammoniakavgången från stallgödsel vid lagring och spridning ger bättre kväveutnyttjande, rötning till biogas ger också förnybar energi och en effektivare kväveanvändning (genom exempelvis utökad lagringskapacitet) minskar även risken för kväveläckage.
Observera att den sökande maximalt kan få 5 poäng, även om totalsumman här kan bli mer.

2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).

Investeringar som har en innovativ inriktning, det vill säga bidrar till att ta fram eller använda nya idéer, bör prioriteras. Originalitet och spridningsgrad avgör om det är en innovation. Det gäller bland annat för utveckling av produkter, processer, teknik och metoder. Exempel på ansökningar som kan få stöd är när investeringar uppfyller högre miljökrav genom modern teknik. Det kan också vara investeringar som innebär nya koncept eller utveckling av jordbruksprodukter.

2 poäng: Investeringen är ny för företaget
Två poäng ges om investeringen är helt ny för företaget.

3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet
Tre poäng ges till investeringar som har en innovativ inriktning och som bidrar till att införa nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder. Kunskap inom området behöver spridas mer för att på ett bättre sätt kunna minska utsläppen av ammoniak och växthusgaser. Ansökan bedöms dels utifrån de uppgifter som finns i ansökan dels utifrån den kunskap som finns inom det aktuella området.

4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen.
Fyra poäng ges till investeringar som är bland de första inom sin bransch.

5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning
Fem poäng ges om investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning.

3. **Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen**

+1 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig, egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen
En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt. Om investeringen är av en sådan typ att den sökande inte anses behöva någon särskild kompetens kan ansökan tilldelas denna poäng utan någon mer noggrann kontroll.

+2 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare
Två poäng ges när det finns erfarenhet eller kunskap inom företaget om hur driften eller underhållet av investeringen ska göras. Om företaget har god kompetens om investeringen ökar chanserna att den blir hållbar och ger förväntat resultat. Om investeringen är av en sådan typ att den sökande inte anses behöva någon särskild erfarenhet kan ansökan tilldelas dessa poäng utan någon mer noggrann kontroll.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild
En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
En poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande.

4. Det finns ett regionalt identifierat behov av projektet

Stöd ges till investeringar för att minska utsläpp av växthusgaser och ammoniak utifrån de behov och prioriteringar som finns i de regionala handlingsplanerna.

- 4 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
- + 1-3 poäng: Investeringen avser hantering av gödsel
- 3 poäng: Investeringen bidrar till ökad lagringskapacitet

4 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
Poäng ges till investeringar som sker i samverkan mellan två eller fler parter genom skriftliga avtal, gemensamt företag, eller leder till att gemensamma samverkanslösningar stärks. Poäng ges till investeringar där samverkan styrks genom uppgifter i affärsplan. Poäng ges till olika former för gemensamma hanterings- och spridningssystem för gödsel, kretsloppslösningar, återvinning av växtnäring, former för kompostering och användning av rötrester från biogasanläggningar; innovativa lösningar för cirkulation av stallgödsel och restprodukter som kan användas som växtnäring i lantbruket.

+ 1-3 poäng: Investeringen avser hantering av gödsel
En extrapoäng ges till investeringar som avser lösningar för hantering och användning av hästgödsel. Exempelvis där hästgödsel ingår i en kretsloppslösning eller i andra typer av hanterings -, spridnings- eller växtnäringssystem.
En extrapoäng ges till investeringar som avser lösningar för hantering och användning av gödsel från djurgårdar med fosforöverskott till gårdar med fosforunderskott.
En extrapoäng ges till investeringar som avser lösningar för hantering och användning av gödsel mellan spannmålsgårdar och gårdar med djur.

3 poäng: Investeringen bidrar till ökad lagringskapacitet

Poäng ges till investeringar i brunnar för hantering av gödsel eller rötrester från biogasproduktion eller andra organiska produkter för att öka möjligheterna för recirkulation av växtnäring och mullämnen i odlingssystemen.

6.3.5. *Investeringar som inte prioriteras regionalt*

I Uppsala län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

6.3.6. *Stödnivå*

Stödnivån ska vara 40 procent av stödberättigande utgifter upp till högsta stödbelopp.

Stöd som avser investeringar kopplade till ett innovationsprojekt inom ramen för det europeiska innovationspartnerskapet (EIP) inom delåtgärd 16.1 ska höjas med ytterligare 10 procentenheter.

I Uppsala län är högsta stödbelopp 1 200 000 kronor per stödmottagare.

En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

6.4. **Förädlingsstöd för kort livsmedelskedja och lokala marknader** *(delåtgärd 4.2 fokusområde 3a)*

6.4.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta investeringsstöd riktar sig till mikroföretag samt till små företag (delåtgärd 4.2). Förädlingsstödet syftar till att öka konkurrenskraften för primärproducenter inom livsmedelsproduktion där företagen genom förädling ökar produkternas värde eller ger förutsättningar för korta livsmedelskedjor eller försäljning av livsmedel på en lokal marknad. (fokusområde 3a)

6.4.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Länets livsmedelsproduktion kännetecknas av hög kvalitet på råvaror och produkter samt effektiva men ofta långa livsmedelskedjor. Lokala varumärken och lokala förädlingsföretag finns om än i mindre antal. Länets befolkning är köpstark och förutsättningarna för en stor närmarknad är goda med hög befolkningstäthet, bra infrastruktur och relativt korta avstånd inom länet. Det finns också ett allmänt ökat intresse för livsmedelsprodukter och i flera av

länets kommuner sker regelbundet marknader för lokal mat. Information till konsumenter om lokala och regionala produkter, kvalitetsmärkningar och närproducerad mat kan vara ett led för att lyfta miljömärkta varor och högkvalitativa produkter från regionen. Likaså kan olika former av dialog mellan konsumenter och producenter om livsmedelsproduktionen bidra till ömsesidigt lärande om utbuds- respektive efterfrågesidan.

Investeringen bidrar till att lokalt producerade råvaror används

Länsstyrelsen ser en ökad efterfrågan på lokal mat och medvetna kunder som vill veta livsmedlens ursprung möjliggör för riktade insatser till konsumenter. I länsstyrelsens SWOT-analys efterfrågades möjligheter för företagare att initiera nya produkter liksom att kunna möta efterfrågan på lokala produkter hos konsumenter. Ökad användning av lokalt producerade råvaror i produktionen är därför prioriterade.

Investeringen leder till högre förädlingsgrad

Högre förädlingsgrad av produkter i närområdet kan vara en konkurrensfördel vid offentliga upphandlingar och ge möjlighet för företag att delta med små volymer utifrån exempelvis efterfrågat sortiment. Investeringar som leder till ökad produktion av förädlade livsmedel i länet är därför prioriterade.

Investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks

I länet finns ett antal väl uppbyggda regionala samarbeten och lokala varumärken. Det ska vara möjligt att skapa synergier och kombinationer mellan verksamheter på landsbygden samt att återanvända byggnader, som idag inte används, för livsmedelsbearbetning. Att skapa och förstärka samverkan mellan landsbygdsföretagare kan vara en konkurrensfördel inom lokal livsmedelsförädling. Samverkanslösningar kan bidra till storleksfördelar, uppmuntra till nytänkande och skapa mer robusta och anpassningsbara företag. Konkurrenskraften kan stärkas ytterligare genom samverkande marknadsföring av regionala produkter.

Investeringen förbättrar samordning

Förbättrad marknadsföring och fler försäljningskanaler för lokal eller regional mat behövs för att ta del av den köpkraft som finns i den stora närmarknaden i Mälardalen. Investeringar som innebär att företagets transporter kan samordnas och därmed bidra till en kostnadseffektiv och mindre klimatbelastande verksamhet är prioriterade.
Försäljning både direkt till konsument och via förädling är viktigt för en fortsatt utveckling av livsmedelskedjan. Samordning av försäljningskanaler för regionala produkter kan öka mervärdet och säkra tillgången lokalt. Länsstyrelsen prioriterar därför investeringar som bidrar till att företagens produktion och försäljning samordnas för kortare leveranskedjor.

6.4.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen Uppsala kommer från och med 2020 hantera ansökningar löpande inom detta insatsområde för att få en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Beslutsomgångar kommer därför inte att användas för detta insatsområde.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng.

Poängsättningen för det regionala kriteriet är utformad så att det ska finnas incitament att uppfylla flera av kraven i poängbeskrivningarna. För att ansökningar ska kunna få totalt fem poäng eller mer, där fem poäng är det maximala antalet poäng i det regionala kriteriet, så måste därför minst tre av kraven i poängbeskrivningarna vara uppfyllda.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna avslås.
- För ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten för insatsområdet. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.
- Ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget. Mer information finns på vår webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

6.4.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 4.2, fokusområde 3a)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning Bedömningsgrunder se bilaga 9	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål +2 poäng: Delar i investeringen ska ge extra bidrag till miljökvalitetsmålen +1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet	15
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen är ny för företaget 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning	10
3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen +2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	15
4. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen.	+1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1 +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1 +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 %	10
5. Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft.	+1 poäng: Nuvärdet av investeringen med stöd är positivt +1 poäng: Ersättningen per timme ökar +1 poäng: Investeringen leder till minskad sårbarhet +2 poäng: Investeringen bidrar till ökad marknadsanpassning	30
6. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen.	+2 poäng: Investeringen bidrar till att lokalt producerade råvaror används +2 poäng: Investeringen leder till högre förädlingsgrad. +2 poäng: Investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks +1-2 poäng: Investeringen gynnar samverkan för kortare leveranskedjor	20
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

Nationella och regionala bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

- +2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål
- +2 poäng: Delar i investeringen ska ge extra bidrag till miljökvalitetsmålen
- +1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet

+2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål
Två poäng får ansökningar där investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål.

+2 poäng: Delar i investeringen ska ge extra bidrag till miljökvalitetsmålen
Två poäng får ansökningar om det ingår delar som inte behövs för själva investeringen men som är bra för miljön. Det kan till exempel vara investeringar som ingår i helhetslösningar som har positiva effekter på miljön.

+1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet
En poäng ges till de företag som med investeringen för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter väljer energieffektiva lösningar.

2 Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- 2 poäng: Investeringen är ny för företaget
- 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet
- 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen
- 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning

Investeringar som har en innovativ inriktning det vill säga som bidrar till att ta fram eller använda nya idéer. Originalitet och spridningsgrad avgör om det är en innovation. Det gäller bland annat för utveckling av produkter, processer, teknik och metoder. Exempel på ansökningar som kan få stöd är när investeringar uppfyller högre miljökrav genom modern teknik. Det kan också vara investeringar som innebär nya koncept eller utveckling av jordbruksprodukter.
2 poäng: Investeringen är ny för företaget
Två poäng ges om investeringen är helt ny för företaget det kan till exempel vara ny produktionsinriktning eller ny utrustning som tidigare inte har använts.

3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet
Tre poäng ges till investeringar som har en innovativ inriktning och som bidrar till att införa nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder. En förutsättning är att det inom länet ska finnas begränsade erfarenheter från liknande verksamhet. Det vill säga att den som söker arbetar inom ett nytt eller för länet förhållandevis okänt område. Ansökan bedöms dels utifrån de uppgifter som finns i ansökan dels utifrån den kunskap som finns inom det aktuella området.

4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen
Ansökan får fyra poäng när investeringen är bland de första inom sin bransch.

5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning
Fem poäng ges om investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning för en ny produkt.

3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen

- +1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen

- +2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare
- +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild
- +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen
En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt.

+2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare
Två poäng ges när det finns yrkeserfarenhet inom företaget som gäller för den investering som företaget ska göra. Om företaget saknar kompetens är risken stor att investeringen inte kommer att ge förväntat resultat.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild
En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
En poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering, bättre marknadsanpassningar och kan innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

4. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen

- +1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen
- +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen
- +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1
- +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1
- +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent

1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen
En poäng ges om investeringen inte genomförs alls utan stöd. I ansökan ska den som söker ha motiverat varför investeringen inte kommer att genomföras. Det kan till exempel vara att risken är för hög för att satsa själv eller att avkastningen är för dålig.

+1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av verksamheten, utöver investeringen
En poäng ges om den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten inte går att genomföra när den som söker inte får något investeringsstöd. Det kan till exempel vara om andra

planerade investeringar kommer att påverkas negativt av att den här investeringen inte blir av.

Följande 3 poängsättningar räknas ut av IT-systemet
Det IT-system som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan för att beräkna kassalikviditet, självfinansieringsgrad och soliditet. Dessa nyckeltal visar om företaget är i behov av stöd för att genomföra investeringen.
+1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1
En ansträngd likviditet är problem för många företag som vill investera. Ett centralt mått är kassalikviditet. Om kassalikviditeteten efter investeringen, utan investeringsstöd är mindre än 1 ges ett extra poäng.
+1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1
Förmågan att finansiera investeringar med företagets egna pengar påverkar behovet av stöd. Poäng ges om investeringens storlek i förhållande till årets avskrivningar och resultat är större än 1.
+1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent
Solida företag har goda möjligheter att finansiera investeringar utan statligt stöd. Om företaget har en soliditet enligt senaste bokslut på mindre än 25 procent ges ett extra poäng. Då har vi tagit hänsyn till att tillgångarnas värde enligt bokslut sällan speglar tillgångarnas marknadsvärde.

5. Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft

- +1 poäng: Nuvärdet av investeringen med stöd är positivt
- +1 poäng: Ersättningen per timme ökar
- +1 poäng: Investeringen leder till minskad sårbarhet
- +2 poäng: Investeringen bidrar till ökad marknadsanpassning

+1 poäng: Nuvärdet av investeringen med stöd är positivt
Det IT-stöd som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan och räknar ut nuvärdet av investeringen. Är nuvärdet med stöd positivt ges 1 extra poäng.

+1 poäng: Ersättningen per timme ökar
Det IT-stöd som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan och räknar ut timersättningen. Medför investeringen med stöd att ersättningen per timme är minst 140 kr och ökar ges ett poäng extra.

+1 poäng: Investeringen leder till en minskad sårbarhet
Ett poäng ges om investeringen leder till minskad sårbarhet för företaget. Ett exempel kan vara diversifiering.

+2 poäng: Investeringen bidrar till ökad marknadsanpassning
Två poäng ges om investeringen innebär att den som söker stödet anpassar sig till marknaden. Det kan till exempel vara om investeringen ingår i en marknadsstrategi för försäljning av företagets produkter eller om den på annat sätt bidrar till en ökad marknadsanpassning.

6. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen

Investeringen leder till att lokalt producerade råvaror används i produktionen, till hög förädlingsgrad, samordning av produktion och försäljning och samordning av transporter för kortare leveranskedjor och kostnadseffektivisering samt till samverkanlösningar av andra slag.

- +2 poäng: Investeringen bidrar till att lokalt producerade råvaror används
- +2 poäng: Investeringen leder till högre förädlingsgrad.
- +2 poäng: Investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks
- +1-2 poäng: Investeringen förbättrar samordning

+ 2 poäng: Investeringen bidrar till att lokalt producerade råvaror används
Två poäng ges om investeringen medför att lokalt producerade råvaror, inom 10 mils radie, används i produktionen för kortare leveranskedjor

+ 2 poäng: Investeringen leder till högre förädlingsgrad.
Två poäng ges till investeringar som leder till ökad produktion av förädlade livsmedel och att värdet på produkten ökar på grund av bearbetning.

+ 2 poäng: Investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks
Två poäng ges om investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks mellan företag/aktörer. Poäng ges till investeringar som sker i samverkan mellan två eller fler parter genom skriftliga avtal, gemensamt företag, eller leder till att gemensamma samverkanslösningar stärks. Poäng ges till investeringar där samordning styrks genom uppgifter i affärsplan.

+ 1-2 poäng: Investeringen gynnar samverkan för kortare leveranskedjor
Två poäng ges om företagets transporter samordnas för att kostnads- och energieffektivisera verksamheten. Poäng ges till investeringar där samordning styrks genom uppgifter i affärsplan.
En poäng ges om företagets produktion och försäljning till kund samordnas för kortare leveranskedjor.

6.4.5. *Investeringar som inte prioriteras regionalt*

I Uppsala län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

6.4.6. *Stödnivå*

Stödnivån ska vara 40 procent av stödberättigande utgifter upp till högsta stödbelopp.
Stöd som avser investeringar kopplade till ett innovationsprojekt inom ramen för det europeiska innovationspartnerskapet (EIP) inom delåtgärd 16.1 ska höjas med ytterligare 10 procentenheter.

I Uppsala län är högsta stödbelopp 600 000kronor per stödmottagare.

En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan.

I de fall den förädlade produkten inte är en jordbruksprodukt begränsas stödbeloppet enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[7]. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

6.5. Förädlingsstöd för att skapa nya jobb *(delåtgärd 4.2 fokusområde 6a)*

6.5.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta investeringsstöd riktar sig till mikroföretag samt till små företag (delåtgärd 4.2). Förädlingsstödet syftar till att öka konkurrenskraften för primärproducenter inom livsmedelsproduktion och därigenom öka antalet arbetstillfällen inom förädling. (fokusområde 6a)

6.5.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Länets livsmedelsproduktion kännetecknas av hög kvalitet på råvaror och produkter samt effektiva men ofta långa livsmedelskedjor. Lokala varumärken och lokala förädlingsföretag finns om än i mindre antal. Länets befolkning är köpstark och förutsättningarna för en stor närmarknad är goda med hög befolkningstäthet, bra infrastruktur och relativt korta avstånd inom länet. Information till konsumenter om lokala och regionala produkter, kvalitetsmärkningar och närproducerad mat kan vara ett led för att lyfta miljömärkta varor och högkvalitativa produkter från regionen. Likaså kan olika former av dialog mellan konsumenter och producenter om livsmedelsproduktionen bidra till ömsesidigt lärande om utbuds- respektive efterfrågesidan. Samverkan mellan olika aktörer är en mycket viktig faktor när det gäller förädlingsföretagens möjligheter att utvecklas. Samverkanslösningar av olika slag bidrar till storleksfördelar, kunskapsspridning, uppmuntrar till nytänkande och skapar mer lönsamma och anpassningsbara företag, vilket är speciellt viktigt för nya företag.

Investeringen ingår i en samverkanslösning

Att skapa och förstärka samverkan mellan landsbygdsföretagare för att hitta nya återförsäljare kan vara en konkurrensfördel inom livsmedelsförädlingen. En sådan

[7] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

samverkanslösning kan bidra till storleksfördelar, uppmuntra till nytänkande och skapa mer lönsamma och anpassningsbara företag. Investeringar som sker i samverkan med flera aktörer för att bevara och skapa jobb inom förädlingsområdet är därför prioriterade.

I länet finns ett antal väl uppbyggda regionala samarbeten och lokala varumärken. Försäljning både direkt till konsument och via förädling är viktigt för en fortsatt utveckling av livsmedelskedjan. Samordning av försäljningskanaler kan öka mervärdet och öka konkurrenskraften. Det ska vara möjligt att skapa synergier och kombinationer mellan verksamheter på landsbygden samt att återanvända byggnader, som idag inte används, för livsmedelsbearbetning. Länsstyrelsen prioriterar därför investeringar som bidrar till att företagets produktion och försäljning samordnas för att bevara eller skapa nya jobb.

Investeringen leder till ökad förädlingsgrad

Högre förädlingsgrad av produkter i närområdet kan vara en konkurrensfördel vid offentliga upphandlingar och ge möjlighet för företag att delta med små volymer utifrån exempelvis efterfrågat sortiment. Investeringar som leder till produktion av livsmedel med hög förädlingsgrad är därför prioriterade.

Investeringen leder till att lokalt producerade råvaror används i produktionen

Länsstyrelsen ser en ökad efterfrågan på lokal mat och medvetna kunder, som vill veta livsmedlens ursprung, möjliggör för riktade insatser till konsumenter. I Länsstyrelsens SWOT-analys efterfrågades möjligheter för företagare att initiera nya produkter liksom att kunna möta konsumenternas efterfrågan på nya livsmedel. Investeringar som medför att företaget utvecklar sin verksamhet genom att använda lokalt producerade råvaror i produktionen, exempelvis baljväxter, är därför prioriterade.

6.5.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen Uppsala kommer från och med 2020 hantera ansökningar löpande inom detta insatsområde för att få en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Beslutsomgångar kommer därför inte att användas för detta insatsområde.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng.

Poängsättningen för det regionala kriteriet är utformad så att det ska finnas incitament att uppfylla flera av kraven i poängbeskrivningarna. För att ansökningar ska kunna få totalt fem poäng eller mer, där fem poäng är det maximala antalet poäng i det regionala kriteriet, så måste därför minst tre av kraven i poängbeskrivningarna vara uppfyllda.
Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 200 poäng för de nationella urvalskriterierna avslås.
- För ansökningar med minst 200 poäng för de nationella och regionala urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten för insatsområdet. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.
- Ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget. Mer information finns på vår webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

6.5.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 4.2, fokusområde 6a)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål +2 poäng: Delar i investeringen ska ge extra bidrag till miljökvalitetsmålen +1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet	15
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen är ny för företaget 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning	10

3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen +2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	15
4. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen.	+1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1 +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1 +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 %	10
5. Investeringen ger arbetstillfällen på landsbygden	1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid 3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget 4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget +1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året	30
6. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen	+2-4 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning +2 poäng: Investeringen leder till ökad förädlingsgrad +1 poäng: Investeringen bidrar till att lokalt producerade råvaror används.	20
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

Nationella och regionala bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.

- +2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål
- +2 poäng: Delar i investeringen ska ge extra bidrag till miljökvalitetsmålen
- +1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet

+2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål
Två poäng får ansökningar där investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål.

+2 poäng: Delar i investeringen ska ge extra bidrag till miljökvalitetsmålen

Två poäng får ansökningar om det ingår delar som inte behövs för själva investeringen men som är bra för miljön. Det kan till exempel vara investeringar som ingår i helhetslösningar som har positiva effekter på miljön.

+1 poäng: Investeringen leder till ökad energieffektivitet
En poäng ges till de företag som med investeringen för bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter väljer energieffektiva lösningar.

2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- 2 poäng: Investeringen är ny för företaget

- 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet
- 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen
- 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning

Investeringar som har en innovativ inriktning det vill säga som bidrar till att ta fram eller använda nya idéer. Originalitet och spridningsgrad avgör om det är en innovation. Det gäller bland annat för utveckling av produkter, processer, teknik och metoder. Exempel på ansökningar som kan få stöd är när investeringar uppfyller högre miljökrav genom modern teknik. Det kan också vara investeringar som innebär nya koncept eller utveckling av jordbruksprodukter.

2 poäng: Investeringen är ny för företaget
Två poäng ges om investeringen är helt ny för företaget det kan till exempel vara ny produktionsinriktning eller ny inredning som tidigare inte har använts.

3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och är bland de första inom länet
Tre poäng ges till investeringar som har en innovativ inriktning och som bidrar till att införa nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder. En förutsättning är att det inom länet ska finnas begränsade erfarenheter från liknande verksamhet. Det vill säga att den som söker arbetar inom ett nytt eller för länet förhållandevis okänt område. Ansökan bedöms dels utifrån de uppgifter som finns i ansökan dels utifrån den kunskap som finns inom det aktuella området.

4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen
Ansökan får fyra poäng när investeringen är bland de första inom sin bransch.

5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning
Fem poäng ges om investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning för en ny produkt.

3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen

- +1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen
- +2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare
- +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild
- +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen
En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt.

+2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare
Två poäng ges när det finns yrkeserfarenhet inom företaget som gäller för den investering som företaget ska göra. Om företaget saknar kompetens är risken stor att investeringen inte kommer att ge förväntat resultat.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild
En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
En poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering, bättre marknadsanpassningar och kan innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

4. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen

- +1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen
- +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen
- +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1
- +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1
- +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent

1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen
En poäng ges om investeringen inte genomförs alls utan stöd. I ansökan ska den som söker ha motiverat varför investeringen inte kommer att genomföras. Det kan till exempel vara att risken är för hög för att satsa själv eller att avkastningen är för dålig.

+1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av verksamheten, utöver investeringen
En poäng ges om den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten inte går att genomföra när den som söker inte får något investeringsstöd. Det kan till exempel vara om andra planerade investeringar kommer att påverkas negativt av att den här investeringen inte blir av.

Följande 3 poängsättningar räknas ut av IT-systemet
Det IT-system som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan för att beräkna kassalikviditet, självfinansieringsgrad och soliditet. Dessa nyckeltal visar om företaget är i behov av stöd för att genomföra investeringen.

+1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1
En ansträngd likviditet är problem för många företag som vill investera. Ett centralt mått är kassalikviditet. Om kassalikviditeteten efter investeringen, utan investeringsstöd är mindre än 1 ges ett extra poäng.

+1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1
Förmågan att finansiera investeringar med företagets egna pengar påverkar behovet av stöd. Poäng ges om investeringens storlek i förhållande till årets avskrivningar och resultat är mindre än 1.

+1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent
Solida företag har goda möjligheter att finansiera investeringar utan statligt stöd. Om företaget har en soliditet enligt senaste bokslut på mindre än 25 procent ges ett extra poäng. Då har vi tagit hänsyn till att tillgångarnas värde enligt bokslut sällan speglar tillgångarnas marknadsvärde.

5. Investeringen ger arbetstillfällen på landsbygden

Arbetstillfällen ska vara nyskapade och bestående räknat som årsarbetskrafter. Bestående innebär att arbetstillfället ska finnas kvar på längre sikt, inte bara under projekttiden. I detta inkluderas även "egenföretag" (alla företagsformer), där personen helt eller delvis övergår till att arbeta i sitt företag. Ideellt arbete räknas inte som arbetstillfällen. Arbetstillfällen genom underleverantörer med egen F-skattsedel räknas med om de skapats som en direkt följd av investeringen.

- 1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid
- 3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget
- 4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget
- +1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året

1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid
Ett poäng ges om investeringen ger heltidsysselsättning för en person som tidigare har arbetat deltid i företaget. Deltid är mindre än 1720 timmar.

3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget
Tre poäng ges om investeringen leder till att företaget kan sysselsätta en ny person på heltid eller halvtid. Med halvtid avses minst 50 % av ett årsarbetstillfälle d.v.s. minst 860 timmar. Personen har inte varit anställd i företaget tidigare.

4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget
Fyra poäng ges om investeringen leder till att mer än en ny person får sysselsättning i företaget på heltid eller halvtid,. Med halvtid avses minst 50 % av ett årsarbetstillfälle d.v.s. minst 860 timmar. Berörda personer har inte varit anställda i företaget tidigare.

+1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året
Ett extra poäng ges till investeringar som räknas som mer än enbart säsongsarbete.

6. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen

Stöd ges till investeringar utifrån de behov och prioriteringar som finns i de regionala handlingsplanerna.
Investeringen bidrar till ökad lönsamhet genom samverkan, samt genom samordning av produktion och försäljning för att bevara eller skapa nya arbetstillfällen. Investeringen bidrar till att nya råvaror för företaget används i produktionen och högre förädlingsgrad.

- +2-4 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
- +2 poäng: Investeringen leder till ökad förädlingsgrad
- +1 poäng: Investeringen leder till att lokalt producerade råvaror används

+2-4 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
Poäng ges om företaget samverkar med andra företag för att hitta nya återförsäljare för sina produkter, där ökad lönsamhet leder till att bevara eller skapa nya arbetstillfällen. Poäng ges till investeringar där samverkan styrks genom uppgifter i affärsplan.
Fyra poäng ges till investeringar som sker i samverkan mellan två eller fler parter genom skriftliga avtal eller gemensamt företag.
Två poäng ges till investeringar som leder till att gemensamma samverkanslösningar eller nätverk stärks.

Poäng ges om investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks mellan företag/aktörer gällande annat än försäljning. Poäng ges till investeringar där samverkan styrks genom uppgifter i affärsplan.
Fyra poäng ges till investeringar som sker i samverkan mellan två eller fler parter genom skriftliga avtal eller gemensamt företag.
Två poäng ges till investeringar som leder till att gemensamma samverkanslösningar eller nätverk stärks.

+2 poäng: Investeringen leder till ökad förädlingsgrad.
Två poäng ges om investeringar leder till ökad produktion av förädlade livsmedel och att värdet på produkten ökar på grund av bearbetning.

+1 poäng: Investeringen bidrar till att lokalt producerade råvaror används.
En poäng ges om investeringen medför att företaget utvecklar sin verksamhet genom att använda lokalt producerade råvaror i produktionen, exempelvis baljväxter.

6.5.5. *Investeringar som inte prioriteras regionalt*

I Uppsala län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

6.5.6. *Stödnivå*

Stödnivån ska vara 40 procent av stödberättigande utgifter upp till högsta stödbelopp.

Stöd som avser investeringar kopplade till ett innovationsprojekt inom ramen för det europeiska innovationspartnerskapet (EIP) inom delåtgärd 16.1 ska höjas med ytterligare 10 procentenheter.

I Uppsala län är högsta stödbelopp 600 000 kronor per stödmottagare.
En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

I de fall den förädlade produkten inte är en jordbruksprodukt begränsas stödbeloppet enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[8]. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

[8] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

7. *(Delåtgärd 4.4 och 7.6)* Miljöinvesteringar

I landsbygdsprogrammet 2014-2020 finns flera miljöinvesteringar. Vi har dock valt att samla samtliga miljöinvesteringar på ett och samma ställe i handlingsplanen oavsett om de ligger under åtgärd 7 eller åtgärd 4. Under åtgärd 4 finns de miljöinvesteringar som har fast ersättning, inom åtgärd 7 de miljöinvesteringar som ska hanteras enligt så kallade faktiska utgifter.

Det finns det fler myndigheter som handlägger miljöinvesteringar. Det är länsstyrelserna, Sametinget och Skogsstyrelsen. Skogsstyrelsens stöd kallas för stöd för att bevara och utveckla miljövärden i skogen. Varje myndighet har sin egen handlingsplan.

7.1. Stöd till stängsel mot rovdjur *(delåtgärd 4.4 fokusområde 4a)*

7.1.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta är ett stöd till miljöinvestering för stängsel mot rovdjur (delåtgärd 4.4 och fokusområde 4a). Syftet är att betesmarker och betesvallar även fortsatt ska kunna hävdas i områden där det finns risk för angrepp av rovdjur.

7.1.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

En negativ trend i länet är den pågående minskningen av betande djur, vilken leder till brist på beteskapacitet. Antalet gårdar med betesdjur riskerar att minska ytterligare vilket leder till att värdefulla marker inte betas. Med tiden växer markerna igen och därmed förloras värdefull biologisk mångfald som i sin tur påverkar kulturlandskapet och landskapselementen. Även åkermark riskerar att tas ur hävd på grund av minskad efterfrågan på djurfoder. Det förekommer även en osäkerhet att hålla betesdjur i rovdjurstäta områden och där kan det tillika vara svårt att värna betesmarkerna och samtidigt vidta åtgärder mot rovdjur. Detta sammantaget kan leda till att färre i länet vågar satsa på djurhållning.

Investeringen görs i ett område där risk för rovdjursangrepp är påtaglig

Fårbesättningar i rovdjursrevir eller i områden med förekomst av rovdjur är prioriterade för ersättning. Hagar som utsatts för angrepp av rovdjur, främst varg, har en ökad risk för att råka ut för angrepp på nytt även efter lång tid. Områden där det förekommit rovdjursangrepp har därför hög prioritet. Allra högst prioritet har marker där vargangrepp har skett.

I länet finns nu vargreviren Glamsenreviret och Siggeforareviret. Glamsenreviret delas med Gävleborgs län och Siggeforareviret med Västmanlands län enligt det fastställda inventeringsresultat från 2020. Sammanlagt räknas det som att Uppsala län har ett vargrevir, eftersom de två reviren delas med andra län.

Förekomsten av lo är hög i hela länet, men eftersom lodjur är svåra att stängsla ut även med rovdjursstängsel utgör hot från lo inte högsta prioritet. Björnangrepp på tamdjur är sällsynta och har därför inte heller högsta prioritet.

Investeringen görs för att skydda större besättningar av får och getter

Angrepp av rovdjur i stora besättningar är särskilt förödande. Därför bedöms en besättning med många djur (får eller get) ha större behov av stängsel än små besättningar.

Investeringen gynnar prioriterade djurslag

Får och getter är betydligt mer utsatta för rovdjursangrepp än nötkreatur och hästar. Därför prioriteras stödet till dessa djurslag.

Investeringen gynnar geografiskt utpekade områden

I Uppsala läns jordbrukslandskap finns fortfarande hävdade, traditionella ängs- och hagmarker kvar som hyser stor biologisk mångfald. Djurägare bör därför stimuleras till att satsa på naturbetesdrift i dessa områden vilket leder till ökade möjligheter att upprätthålla en hög biologisk mångfald i kultur- och naturmiljöer. Särskilt viktigt för den biologiska mångfalden är helt öppna välhävdade betesmarker, trädklädda betesmarker och bryn, torr sandig betesmark, mosaikmarker i skärgården och extensivt hävdad åkermark.
Marken måste kvalificeras som jordbruksmark för att berättiga till ersättning för stängsel. Betesmarker prioriteras före betesvall på åker. Likaså prioriteras marker med särskilda värden före marker med allmänna värden. För områden som inte är blocklagd mark kan stöd istället sökas ur viltskadeanslaget.

7.1.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen kommer inte att använda beslutsomgångar för stöd till stängsel mot rovdjur. Länsstyrelsen kommer att med hjälp av urvalskriterierna och utifrån tillgängliga medel att besluta löpande om stöd. Inom detta insatsområde räknar vi inte med fler än fem ansökningar per kvartal, vilket gör att beslutsomgångar riskerar att förlänga tiden som den sökande behöver vänta på beslut.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng.

Länsstyrelsen planerar att hantera aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 250 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna kommer att avslås.
- Ansökningar med minst 250 viktade poäng för de regionala kriterierna kan beviljas stöd utifrån tillgänglig budget. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.

Medel är tilldelade länet. Det finns även en nationell pott som kan avropas. Om en ansökan är prioriterad efter att medlen är slut i länet avropar länsstyrelsen medel från den nationella potten.

7.1.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 4.4, fokusområde 4a)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella urvalskriterier
För miljöinvesteringar finns bara regionala urvalskriterer.

Regionala urvalskriterier

Regionalat urvalskriterier		Viktning
1. Investeringen görs i ett område där risk för rovdjursangrepp är påtagligt	5 poäng: Jordbruksmarken ligger inom ett rovdjursrevir alternativt har besättningen tidigare haft angrepp av rovdjur. 1-3 poäng: Jordbruksmarken ligger i anslutning till ett revir eller på en plats med risk för rovdjursangrepp.	30
2. Investeringen görs för att skydda besättningar med får och getter	1-4 poäng: Antal djur i besättningen i medeltal över året. +1 poäng: Företagaren har särskilt skyddsvärda raser.	10
3. Investeringen gynnar geografiskt utpekade områden	5 poäng: Stängsel runt värdefull betesmark med hög artrikedom eller höga kulturmiljövärden (särskilda värden, restaureringsmark, mosaikbete och skogsbete). Merparten av arealen ska ha dessa kvalitéer. 3 poäng: Stängsel runt betesmark med allmänna värden.	30

4. Investeringen gynnar prioriterade djurslag	5 poäng. Stängslet ska skydda får eller getter alternativt besättningar med växelbete där får eller get ingår. 2 poäng. Stängslet ska skydda utegående kalvar av nöt.	30
Summa		**100**

Bedömningsgrunder

Regionala bedömningsgrunder

1. Investeringen görs i ett område där risk för rovdjursangrepp är påtagligt

- 5 poäng: Jordbruksmarken ligger inom ett rovdjursrevir alternativt har besättningen tidigare haft angrepp av rovdjur.
- 1-3 poäng: Jordbruksmarken ligger i anslutning till ett rovdjursrevir eller en plats med risk för rovdjursangrepp.

5 poäng: Jordbruksmarken ligger inom ett rovdjursrevir alternativt har besättningen tidigare haft angrepp av rovdjur.
5 poäng ges om investeringen finns i område som ingår i vargrevir, alternativt om det har skett ett (av länsstyrelsen dokumenterat) angrepp av varg i besättningen.

1-3 poäng: Jordbruksmarken ligger i anslutning till ett rovdjursrevir eller en plats med risk för rovdjursangrepp.
3 poäng ges om investeringen finns i ett område där det har skett ett (av länsstyrelsen dokumenterat) angrepp av varg de senaste fem åren.

1 poäng ges om investeringen finns i ett område där det har skett ett (av länsstyrelsen dokumenterat) angrepp av övriga rovdjur de senaste tre åren.

2. Investeringen görs för att skydda besättningar av får och getter

- 1-4 poäng: Antal djur i besättningen i medeltal över året.
- + 1 poäng: Företagaren har särskilt skyddsvärda raser.

4 poäng: Djurhållningen bedrivs med >200 tackor/getter (hondjur) i medeltal över året.
4 poäng ges till investeringen om djurhållaren har i medeltal mer än 200 tackor eller getter (hondjur) i sin besättning över året.

3 poäng: Djurhållningen bedrivs med 100-200 tackor/getter (hondjur) i medeltal över året.
3 poäng ges till investeringen om djurhållaren har i medeltal mellan 100-200 tackor/getter (hondjur) i sin besättning över året.

2 poäng: Djurhållningen bedrivs med 25-99 tackor/getter (hondjur) i medeltal över året.
2 poäng ges till investeringen om djurhållaren har i medeltal mellan 25-99 tackor/getter (hondjur) i sin besättning över året.

1 poäng: Djurhållningen bedrivs med 1-24 tackor/getter (hondjur) i medeltal över året.

1 poäng ges till investeringen om djurhållaren har i medeltal mellan 1-24 tackor/getter (hondjur) i sin besättning över året.

Bedömningen av besättningens storlek görs på de djur som sökande har när han eller hon ansöker om stödet. I undantagsfall kan länsstyrelsen göra bedömningen utifrån framtida storlek på en besättning, exempelvis om en djurägare ska starta upp verksamhet. I dessa fall kan länsstyrelsen komma att ställa krav vid en framtida slutbesiktning.

+ 1 poäng: Företagaren har särskilt skyddsvärda raser.
En extra poäng ges till investeringen om djurhållaren har särskilt skyddsvärda raser i sin besättning. Godkända fårraser är Ryafår, Finullsfår, Gutefår, Allmogefår - dala pälsfår, roslagsfår, skogsfår. Sökanden ska vara ansluten till Elitlamm avel för att berättiga till poäng. Intyg på detta ska skickas in tillsammans med ansökan.

Godkända getraser är Lantrasget, Allmogeget - göingeget, jämtget, lappget. Lantrasget ska vara ansluten till härstamningskontroll och almogegetter ska vara anslutna till en genbanksverksamhet för att berättiga till poäng. Intyg på detta ska skickas in tillsammans med ansökan.

3. Investeringen gynnar geografiskt utpekade områden

- 5 poäng: Stängsel runt värdefull betesmark med hög artrikedom eller höga kulturmiljövärden (särskilda värden, restaureringsmark, mosaikbete, gräsfattig mark och skogsbete). Merparten av arealen ska ha dessa kvalitéer.
- 3 poäng: Stängsel runt mark med betesmark med allmänna värden.

5 poäng: Stängsel runt värdefull betesmark med hög artrikedom eller höga kulturmiljövärden (särskilda värden, restaureringsmark, mosaikbete, gräsfattig mark och skogsbete). Merparten av arealen ska ha dessa kvalitéer.
5 poäng ges till investeringar som avser stängsel runt värdefulla betesmarker med hög artrikedom eller höga kulturmiljövärden, såsom marker med särskilda värden, restaureringsmark, mosaikbete eller av länsstyrelsen godkänt skogsbete. Mer än 30 % av arealen ska ha dessa kvalitéer. Resterade del består av betesmark med allmänna värden och/eller betesvall på åker.

3 poäng: Stängsel runt mark med betesmark med allmänna värden.
3 poäng ges till investeringar som avser stängsel runt mark med mer än 30 % betesmark med allmänna värden. Resterande del består av betesvall på åker.

4. Investeringen gynnar prioriterade djurslag

- 5 poäng. Stängslet ska skydda får eller getter alternativt besättningar med växelbete där får eller get ingår.
- 2 poäng. Stängslet ska skydda utegående kalvar av nöt.

5 poäng. Stängslet ska skydda får eller getter alternativt besättningar med växelbete där får eller get ingår.
5 poäng ges till investering som avser stängsel som ska skydda besättningar med får eller getter alternativt besättningar med sambete/växelbete där får eller get ingår.

2 poäng. Stängslet ska skydda utegående kalvar av nöt.
2 poäng ges till investeringar som avser stängsel som ska skydda besättningar med utegående kalvar av nöt.

Bedömningen av vilket djurslag som ska skyddas görs på de djur som sökande har när han eller hon ansöker om stödet. I undantagsfall kan länsstyrelsen göra bedömningen utifrån framtida besättning, exempelvis om en djurägare ska starta upp verksamhet. I dessa fall kan länsstyrelsen komma att ställa krav vid en framtida slutbesiktning.

7.1.5. *Stödbelopp*

Den som söker stöd för stängsel mot rovdjur får 50 kronor per meter för stängsel som blir godkänt.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 1 000 kronor.

7.2. **Engångsröjning av betesmark** *(delåtgärd 4.4 fokusområde 4a)*

7.2.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta är ett stöd till miljöinvestering för engångsröjning av betesmark. (delåtgärd 4.4 och fokusområde 4a). Syftet är att öka natur- och kulturvärden i betesmarker och slåtterängar som delvis har vuxit igen så att hela marken uppfyller betesmarksdefinitionen och kan ingå i miljöersättningen för betesmarker och slåtterängar med särskild skötsel eller miljöersättningen för fäbodar.

7.2.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Minskningen av betande djur i Uppsala län leder till att värdefulla marker och miljöer växer igen och därmed riskerar länet att förlora värdefull biologisk mångfald som i sin tur påverkar kulturlandskapet och landskapselementen. Länsstyrelsen ser stora behov av att upprätthålla hävden och utöka arealen av värdefulla ängs- och betesmarker. För kunna öka natur- och kulturvärden på dessa marker krävs fortsatta restaureringsinsatser.

Miljöinvesteringen bidrar till att bevara och förstärka biologisk mångfald
De miljöer i det uppländska jordbrukslandskapet som hyser stor biologisk mångfald behöver bevaras och förstärkas. Det är särskilt viktigt att röja i ängs- och betesmarker för att behålla och öka den biologiska mångfalden. Arter som är hotade eller är med i art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet är särskilt utsatta och åtgärder som kan underlätta utbredning och spridning av dessa är prioriterade. Även hävdgynnade arter är prioriterade.

Miljöinvesteringen bidrar till att bevara och synliggöra kulturmiljöer
Odlingslandskapet i Uppsala län är rikt på fornlämningar och värdefulla kulturmiljöer. Miljöinvesteringar som bidrar till att bevara och synliggöra kulturmiljöer och landskapselement är därför högt prioriterade.

Regional prioritering av naturtyp/markslag
Restaureringsinsatser och långsiktiga hävdprojekt är särskilt viktiga i vissa områden, exempelvis på strandängar och öar samt i översvämningsmarker. Länsstyrelsen prioriterar slåtterängar och betade strandängar samt områden som finns med i länsstyrelsens framtagna strategi för bevarande av ansvarsarter och naturtyper i Uppsala län.

Miljöinvesteringen bidrar till rekreationsmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten
Länets befolkning har nära till naturen och landsbygden vilket ger förutsättningar för god livsmiljö och möjligheter till rekreation. Hävdade marker ökar landsbygdens attraktion och möjliggör exempelvis turismverksamhet. Miljöinvesteringar som skapar tillfällen att uppleva naturvärden och ökar möjligheten till rekreation för allmänheten är därför prioriterade.

7.2.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen kommer inte att använda beslutsomgångar för stöd till engångsröjning av betesmark.

Länet har ingen ny tilldelad budget för denna åtgärd och tidigare stödmedel är slut. I händelse av återflöde i åtgärden finns möjlighet att fatta löpande beslut. Endast ansökningar från 2021 och framåt kommer att hanteras och handläggas förutsatt att det finns återflöde av stödmedel.

Länsstyrelsen kommer att med hjälp av urvalskriterierna och utifrån tillgängliga medel att besluta löpande om stöd. Inom detta insatsområde räknar vi inte med fler än fem ansökningar per kvartal, vilket gör att beslutsomgångar riskerar att förlänga tiden som den sökande behöver vänta på beslut.

Om värdena inte kan bedömas inifrån kontoret via tidigare inventeringar eller andra dokument kommer ett fältbesök att göras.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 200 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna kommer att avslås.
- Ansökningar med minst 200 viktade poäng för de regionala kriterierna kan beviljas stöd utifrån tillgänglig budget. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget.
Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala

7.2.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 4.4, fokusområde 4a)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella urvalskriterier
För miljöinvesteringar finns bara regionala urvalskriterer.

Regionala urvalskriterier

Regionala urvalskriterier	Poängbeskrivningar	Viktning
1. Miljöinvesteringen bidrar till att bevara och förstärka biologisk mångfald	5 poäng. Röjningen förväntas gynna hotade arter. 4 poäng. Röjningen förväntas gynna hävdgynnade arter generellt.	50
2. Miljöinvesteringen bidrar till att bevara och synliggöra kulturmiljöer	5 poäng. Röjningen bidrar till att bevara och synliggöra kulturbärande landskapselement.	40
3. Regional prioritering av naturtyp/markslag	+3 poäng. Ytan som ska röjas är en strandäng eller slåtteräng. +2 poäng. För länet skyddsvärda arter och miljöer.	5
4. Miljöinvesteringen bidrar till rekreationsmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten	5 poäng: Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten.	5
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

Regionala bedömningsgrunder

1. Miljöinvesteringen bidrar till att bevara och förstärka biologisk mångfald

- 5 poäng. Röjningen förväntas gynna hotade arter.
- 4 poäng. Röjningen förväntas gynna hävdgynnade arter generellt.

5 poäng. Röjningen förväntas gynna hotade arter.
Fem poäng ges om marken som ska röjas ligger inom område med hotade arter som enligt rödlistan klassats som missgynnade, sårbara, nära hotade eller akut hotade, finns med i art- och habitatdirektivet eller enligt bilaga 1 i fågeldirektivet och om röjningen förväntas gynna dessa arter.

4 poäng. Röjningen förväntas gynna hävdgynnade arter generellt.
Fyra poäng ges om röjningen förväntas gynna hävdgynnade arter generellt.

2. Miljöinvesteringen bidra till att synliggöra kulturmiljöer

- 5 poäng. Röjningen bidrar till att bevara och synliggöra kulturbärande landskapselement.

5 poäng. Röjningen bidrar till att bevara och synliggöra kulturbärande landskapselement.
Fem poäng ges om röjningen bidrar till att synliggöra kulturbärande landskapselement. Underlag från fornminnesregistret, påvisning av andra landskapselment eller gamla hamlade träd.

3. Regional prioritering av naturtyp/markslag

- 3 poäng. Ytan som ska röjas är en strandäng eller slåtteräng.
- +2 poäng. För länet skyddsvärda arter och miljöer.

3 poäng. Ytan som ska röjas är en strandäng eller slåtteräng. Slåtteräng och betad strandäng har högre prioritet än vanlig betesmark.
Slåtteräng och betad strandäng har högre prioritet än vanlig betesmark och ger tre poäng vid röjning, I länet finns en brist av slåtterängar och betade strandängar och därför prioriteras dessa markslag framför betesmarker.

+2 poäng. För länet skyddsvärda arter och miljöer.
Två poäng ges marken som ska röjas ligger inom ett område som har arter som finns med i länets framtagana ansvarsarter och naturtyper, är med i ängs- och betesmarksinventeringen (full inventering), ligger intill eller i en mark som bedömts som särskilda värden i miljöersättningen, innehåller grova träd (underlag trädportalen) eller hävdgynnade arter enligt fältbesök eller annan relevant dokumentation.

4. Miljöinvesteringen bidrar till rekreationsmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten

- 5 poäng: Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten.

5 poäng: Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten.
De sociala värdena är viktiga och fem poäng ges därför för särskilda insatser som ökar tillgängligheten av marken. Exempel på insatser kan vara stättor, fågeltorn, parkeringsplatser eller informationsskyltar.

7.2.5. *Stödbelopp*

Den som söker stöd för engångsröjning av betesmark får 5 000 kronor per hektar när miljöinvesteringen är godkänd.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 1 000 kronor.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[9] där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

7.3. Miljöinvestering – förbättrad vattenkvalitet *(delåtgärd 7.6 fokusområde 4abc)*

7.3.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta är ett stöd till miljöinvestering för att förbättra vattenkvalitet. (delåtgärd 7.6 och fokusområde 4abc). Syftet är att förbättra vattenkvaliteten i sjöar, vattendrag och hav genom olika insatser i, vid eller uppströms vattenförekomster. Vattenförekomst kan till exempel vara dike, bäck eller å.

7.3.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Uppsala län har stora problem med övergödning i sjöar, vattendrag samt längs kusten, vilket visar sig i att klassificeringen av ekologisk vattenstatus är måttlig, otillfredsställande eller dålig. En förbättrad vattenkvalitet är därför ett högt prioriterat insatsområde i länet. Det finns stora behov av åtgärder för att minska nettobelastningen av näringsämnen enligt vattenförvaltningens åtgärdsprogram och därför är investeringar som förbättrar vattenkvaliteten, exempelvis kalkfilterbrunnar, högt prioriterade i länet.

Miljöinvesteringen placeras på ett sätt som bidrar till att förbättra vattenkvaliteten. För att förbättra vattenkvaliteten i jordbrukslandskapet ska miljöinvesteringarna vara så placerade att de bidrar till att nå miljökvalitetsnormen i en påverkad vattenförekomst. Detta kan till exempel vara genom att de bidrar till att retentionen av växtnäring ökar, att vandringshinder åtgärdas eller en ökad skuggning av vattendraget. Detta leder i sin tur till minskad påverkan av länets vattendrag, sjöar och hav. Särskilt prioriterade är åtgärder i nitratkänsliga områden som förbättrar statusen i en vattenförekomst som har klassningen måttlig, otillfredsställande eller dålig. Även åtgärder i områden utan större vattenförekomster men med hög näringsbelastning enligt vattenmyndighetens kartor är prioriterade.

Miljöinvesteringen utformas på ett sätt som bidrar till att förbättra vattenkvaliteten. Länsstyrelsen stöder investeringar som förbättrar vattenkvaliteten genom att minska läckaget av växtnäringsämnen eller påverkan från intensiv markanvändning i jordbrukslandskapet. Miljöinvesteringar som i sin utformning ökar retentionen av både fosfor och kväve är prioriterade. Likaså är investeringar som höjer den ekologiska statusen prioriterade.

[9] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

Miljöinvesteringen bidrar till rekreationsmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten
Länets befolkning har nära till naturen och landsbygden vilket ger förutsättningar för god livsmiljö och möjligheter till rekreation. Miljöinvesteringar som skapar tillfällen att uppleva naturen och ökar tillgängligheten för allmänheten är därför prioriterade. Länsstyrelsen prioriterar även samverkanslösningar där flera aktörer genomför investeringen.

Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat
Närmast de större vattendragen och sjöarna, speciellt i låglänta områden, finns risk för översvämningar. Miljöinvesteringar som utformas och placeras på ett sätt som kan utjämna höga vattenflöden och/eller magasinera vatten till senare torrperioder är därför prioriterade.

Miljöinvesteringen är innovativ
Investeringar som bidrar till en förstärkning av kunskapsöverföring och innovation samt kommer landsbygden till del prioriteras. Exempelvis kan nya lösningar introduceras genom att miljöinvesteringen fungerar som en pilotanläggning för vattenvård. Långsiktig användning av miljöinvesteringen och utvärdering av dess förväntade effekter som bidrar till landsbygdens fortsatta utveckling är också prioriterade.

7.3.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen kommer inte att använda beslutsomgångar för stödet för miljöinvestering – förbättrad vattenkvalitet. Länsstyrelsen kommer att med hjälp av urvalskriterierna och utifrån tillgängliga medel att besluta löpande om stöd. Inom insatsområdet räknar vi med färre än fem ansökningar per kvartal, vilket gör att beslutsomgångar riskerar att förlänga tiden som den sökande behöver vänta på beslut.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 225 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna avslås.
- För ansökningar med minst 225 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den budget som finns tillgänglig. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget.
Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

7.3.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 7.6, fokusområde 4a)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Miniminivå på 225 poäng samt en projektplan krävs för att ha en godkänd ansökan. Alla investeringar som placeras i nitratkänsligt område med antingen vattenstatus sämre än god eller med hög näringsbelastning samt utformas på bästa sätt för retention av fosfor eller kväve kommer upp i minst 225 poäng och ger en godkänd ansökan. Anledningen till att vi har satt minimumgräns på 225 poäng är för att det inte ska vara möjligt att berättiga till stöd om man inte uppfyller något av kriterium ett eller kriterium två. Stödet riktar sig mot förbättrad vattenkvalitet och därför måste det uppfyllas för att kunna berättiga till stöd. Finns det fler ansökningar än pengar kan de andra kriterierna som positiv effekt på miljö och klimat, bidrag till rekreationsmöjligheter och om investeringen är innovativ istället vara utslagsfaktorer.

Nationella urvalskriterier
För miljöinvesteringar finns bara regionala urvalskriterer.

Regionala urvalskriterier

Regionala urvalskriterier	Poängbeskrivningar Bedömningsgrunder se bilaga 13	Viktning
1. Miljöinvesteringen placeras på ett sätt som bidrar till att förbättra vattenkvaliteten	5 poäng. Miljöinvesteringen placeras så att den kan bidra till att förbättra status i vattenförekomst som är klassad som sämre än god status enligt vattenförvaltningen 5 poäng. Miljöinvesteringen placeras i ett område med hög näringsbelastning utifrån bedömningsgrund	35

2. Miljöinvesteringen utformas på ett sätt som bidrar till att förbättra vattenkvaliteten	5 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att optimera retention av kväve och fosfor 5 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt utifrån att förbättra hydromorfologiska och biologiska kvalitetsfaktorer	40
3. Miljöinvesteringen bidrar till rekreationsmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten	+3 poäng. Miljöinvesteringen kommer att genomföras av flera olika aktörer +2 poäng. Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten	5
4. Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat	5 poäng. Miljöinvesteringen kommer att kunna utjämna höga flöden eller utgöra en vattenreserv och magasinera vatten till senare torrperioder	5
5. Miljöinvesteringen är innovativ	5 poäng. Investeringen är innovativ	15
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

Regionala bedömningsgrunder

1. Miljöinvesteringen placeras på ett sätt som bidrar till att förbättra vattenkvaliteten.

- 5 poäng. Miljöinvesteringen placeras så att den kan bidra till att förbättra status i vattenförekomst som är klassad som sämre än god status enligt vattenförvaltningen.
- 5 poäng. Miljöinvesteringen placeras i ett område med hög näringsbelastning utifrån bedömningsgrund.

5 poäng. Miljöinvesteringen placeras så att den kan bidra till att förbättra status i vattenförekomst som är klassad som sämre än god status enligt vattenförvaltningen.
Fem poäng ges till miljöinvestering med placering så att den kan bidra till att förbättra status i en vattenförekomst i nitratkänsligt område som har klassningen måttlig, otillfredsställande, eller dålig, eller som riskerar att få den klassningen enligt vattenförvaltningen på Länsstyrelsen. Miljöinvesteringen bedöms kunna bidra till att höja vattenförekomstens ekologiska status. Det är i första hand fysikalisk-kemiska, hydromorfologiska och biologiska faktorer som kopplar till miljöproblemet övergödning och/eller morfologiska förändringar och kontinuitet som ska bedömas. Ansökningarna bedöms med hjälp av åtgärdsprogram för avrinningsområden med beredningssekretariatet för vattenförvaltning på Länsstyrelsen. I projektplanen ska det framgå hur utformningen av miljöinvesteringen påverkar aktuellt miljöproblem.

5 poäng. Miljöinvesteringen placeras i ett område med hög näringsbelastning utifrån bedömningsgrund.

Fem poäng ges till miljöinvestering med placering i nitratkänsligt område med hög näringsbelastning enligt annan bedömningsgrund än ovan. Här görs en bedömning utifrån vattenmyndigheternas kartor. Särskilt utpekade vatten är tillrinningsområden med höga växtnäringsförluster enligt Länsstyrelsens belastningsberäkningar. För att erhålla 90 % stöd ska investeringen ske i områden med höga förluster av näring enligt Länsstyrelsens belastningsberäkningar och där projektet gör stor nytta samt är utformat på ett effektivt sätt. 100 % stöd ska utgå till projekt i särskilt utpekade områden med höga eller extremt höga förluster enligt Länsstyrelsens belastningsberäkningar och där projektet gör stor nytta samt är utformat på ett effektivt sätt.

2. Miljöinvesteringen utformas på ett sätt som bidrar till att förbättra vattenkvaliteten.

- 5 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att optimera retention av kväve och fosfor.
- 5 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt utifrån att förbättra hydromorfologiska och biologiska kvalitetsfaktorer.

5 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att optimera retention av kväve och fosfor.
Fem poäng ges vid utformning på bästa sätt för retention av kväve och fosfor enligt det av Länsstyrelsen framtagna planeringsunderlaget för anläggning och restaurering av våtmarker i odlingslandskapet i Uppsala län, meddelande 2012:1. Finns under publikationer på Länsstyrelsens webbsida: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala. Exempel är optimal utformning utifrån förutsättningarna på platsen för till exempel storlek, djup, vegetation, inlopp, utlopp, storlek i förhållande till avrinningsområde osv. Ansökningarna bereds med hjälp av sekretariatet för vattenförvaltningen på Länsstyrelsen. I förekommande fall kan Länsstyrelsen välja att även använda planeringsunderlag som genomförts inom projektet Greppa Näringen och där rådgivaren bedömt att effekten på förbättrad vattenkvalitet är stor. I projektplanen ska det framgå hur utformningen av miljöinvesteringen påverkar retentionen av näring.

5 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt utifrån att förbättra hydromorfologiska och biologiska kvalitetsfaktorer.
Fem poäng ges om miljöinvesteringen förväntas bidra till att förbättra ekologisk status enligt vattenförvaltningen. Poängbedömningen grundas på de tre kvalitetsfaktorerna som ingår i bedömningen av ekologisk status.

3. Miljöinvesteringen bidrar till rekreationsmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten

- +3 poäng. Miljöinvesteringen kommer att genomföras av flera olika aktörer.
- +2 poäng. Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten.

+3 poäng. Miljöinvesteringen kommer att genomföras av flera olika aktörer.
Tre poäng ges om miljöinvesteringen genomförs av flera olika aktörer. Med detta menas att till exempel att intresseorganisationer, kommun eller andra markägare kommer att vara involverade i hela eller delar av miljöinvesteringen.

+2 poäng. Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten.
Två poäng ges för särskilda insatser för att öka tillgänglighet, vilket kan vara stättor, fågeltorn, parkeringsplatser eller informationsskyltar. Till rekreationsområde kan också räknas vandringsleder eller andra typer av besöksmål.

4. Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat

- 5 poäng. Miljöinvesteringen kommer att kunna utjämna höga flöden eller utgöra en vattenreserv och magasinera vatten till senare torrperioder.

5 poäng. Miljöinvesteringen kommer att kunna utjämna höga flöden eller utgöra en vattenreserv och magasinera vatten till senare torrperioder.
Fem poäng ges om investeringen utformas och placeras på ett sätt som gör att den kan utjämna höga vattenflöden och/eller magasinera vatten till senare torrperioder utan att påverka allmänna eller enskilda intressen negativt. Investeringen kan få användas till bevattning under förutsättning att den sökande följer Länsstyrelsens riktlinjer för bevattning och att det inte är huvudsyftet med investeringen. Vid bevattning ska uppgifter om utrustning, spridningsteknik och tidsperiod för bevattning anges i ansökan.

5. Miljöinvesteringen är innovativ

- 5 poäng. Investeringen är innovativ.

5 poäng. Investeringen är innovativ.
Fem poäng ges om miljöinvesteringen är innovativ. Det kan till exempel vara pilotprojekt/del av pilotprojekt, nya metoder eller nya nätverk eller aktörer som samarbetar.

7.3.5. *Investeringar som inte prioriteras regionalt*

Investeringar som riskerar att skada befintliga natur- och kulturmiljöer prioriteras inte. Länsstyrelsen kommer att vara mycket restriktiv vid bedömning av åtgärder som påverkar morfologiskt opåverkade vattendrag.

7.3.6. *Stödnivå*

Stöd ges för 90 procent av stödberättigande utgifter.
Men det kan finnas tillfällen när stöd ges för 50 eller 100 procent av stödberättigande utgifter. Följande gäller i Uppsala län.

Stöd ges för 50 procent av stödberättigande utgifter i de fall där miljönyttan delvis är begränsad eller där det finns en definierad företagsnytta.

För att erhålla 90 procent stöd ska investeringen ske i vattenförekomster med sämre än god status kopplat till aktuellt miljöproblem enligt vattenförvaltningen och där projektet gör stor nytta samt är utformat på ett effektivt sätt.

I särskilt motiverade fall kan stöd ges för 100 procent av stödberättigande utgifter. Detta gäller investeringar som sker i vattenförekomster med dålig status kopplat till aktuellt miljöproblem enligt vattenförvaltningen och där projektet gör stor nytta samt är utformat på ett effektivt sätt. Dessa fall ska motiveras utifrån platsspecifika förhållanden i nitratkänsligt område samt ha koppling till åtgärdsprogram för vattenförvaltning.

I Uppsala län är högsta stödbelopp 500 000 kronor per ansökan.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 30 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[10] där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Miljöinvesteringar och fördelning av budget
De medel Länsstyrelsen har för åtgärder som gäller förbättrad vattenkvalitet och biologisk mångfald kommer att indikativt fördelas enligt följande:

- Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald får minst 25 procent av budget
- Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet får minst 25 procent av budget
- Miljöinvestering förbättrad vattenkvalitet får minst 10 procent av budget

7.4. Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald *(delåtgärd 7.6 fokusområde 4abc)*

7.4.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta är ett stöd till miljöinvestering att anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald

[10] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

(delåtgärd 7.6 och fokusområde 4a). Syftet är att bevara och förstärka biologisk mångfald och skapa variation i odlingslandskapet. Våtmarker och dammar kan också bidra till att minska övergödningen av sjöar, vattendrag och hav.

7.4.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Det krävs fortsatta insatser i Uppsala län för att behålla den biologiska mångfalden i odlingslandskapet. Mångfalden påverkas av hur mark och vattenområden används och därför är anläggningar och restaureringar av våtmarker och dammar för biologisk mångfald högt prioriterade i länet.

Miljöinvesteringen placeras och utformas så att den bevarar och förstärker biologisk mångfald
De miljöer i det uppländska jordbrukslandskapet som hyser stor biologisk mångfald behöver bevaras och förstärkas. Arter som är hotade eller är med i art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet är särskilt utsatta och åtgärder som kan underlätta utbredning och spridning av dessa är prioriterade. Dessutom fyller anläggning av våtmarker och dammar en speciellt viktig funktion i områden med dokumenterad brist på grundvatten enligt kommunala riktlinjer eller liknande.

Miljöinvesteringen placeras på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring.
För att förbättra vattenkvaliteten i jordbrukslandskapet ska miljöinvesteringarna vara placerade så att retentionen av växtnäring ökar. Detta leder i sin tur till minskad nettobelastning av näringsämnen i länets vattendrag och sjöar. Särskilt prioriterade är åtgärder som förväntas bidra till att förbättra status i en vattenförekomst som har klassningen måttlig, otillfredsställande eller dålig. Även åtgärder i områden utan större vattenförekomster men med hög näringsbelastning enligt vattenmyndigheternas kartor är prioriterade. Miljöinvesteringar som ökar retentionen av fosfor mer än retentionen av kväve är högst prioriterade.

Miljöinvesteringen bidrar till rekreationsmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten
Länets befolkning har nära till naturen och landsbygden vilket ger förutsättningar för god livsmiljö och möjligheter till rekreation. Miljöinvesteringar som skapar tillfällen att uppleva naturen och ökar tillgängligheten för allmänheten är därför prioriterade.

7.4.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen kommer inte att använda beslutsomgångar för stödet till våtmarker och dammar för biologisk mångfald. Länsstyrelsen kommer att med hjälp av urvalskriterierna och utifrån tillgängliga medel att besluta löpande om stöd. Inom insatsområdet räknar vi med färre än fem ansökningar per kvartal, vilket gör att beslutsomgångar riskerar att förlänga tiden som den sökande behöver vänta på beslut.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 225 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna avslås.
- För ansökningar med minst 225 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den budget som finns tillgänglig. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget.
Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

7.4.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 7.6 , fokusområde 4a)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella urvalskriterier

För miljöinvesteringar finns bara regionala urvalskriterer.

Regionala urvalskriterier

Regionala urvalskriterier	Poängbeskrivningar	Viktning
1. Miljöinvesteringen placeras och utformas så att den bevarar och förstärker biologisk mångfald	4 poäng. Arter/naturtyper som är hotade och/eller med i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet bedöms gynnas av miljöinvesteringens placering och utformning. 3 poäng. Miljöinvesteringen placeras och utformas på ett sätt som gynnar en allmän biologisk mångfald. +1 poäng. Miljöinvesteringen placeras i ett område med dokumenterad brist på vatten.	75

2. Miljöinvesteringen placeras på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring.	3 poäng. Miljöinvesteringen placeras så att den kan bidra till att förbättra status i vattenförekomst som är klassad som sämre än god status enligt vattenförvaltningen. +2 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att öka retention av fosfor. +1 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att öka retention av kväve.	20
3. Miljöinvesteringen bidrar till rekreationsmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten	+3 poäng. Miljöinvesteringen ligger i ett befintligt rekreationsområde. +2 poäng. Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten.	5
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

Regionala bedömningsgrunder

1. Miljöinvesteringen placeras och utformas så att den bevarar och förstärker biologisk mångfald

- 4 poäng. Arter/naturtyper som är hotade och/eller med i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet bedöms gynnas av miljöinvesteringens placering och utformning.
- 3 poäng. Miljöinvesteringen placeras och utformas på ett sätt som gynnar en allmän biologisk mångfald.
- +1 poäng. Miljöinvesteringen placeras i ett område med dokumenterad brist på vatten.

4 poäng. Arter/naturtyper som är hotade och/eller med i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet bedöms gynnas av miljöinvesteringens placering och utformning.
Fyra poäng ges till ansökningar där arter i art- och habitatdirektivet, fågeldirektivet (bilaga 1) eller rödlistade arter som klassats som missgynnad, sårbar, starkt hotad eller akut hotad och som bedöms kunna spridas till miljöinvesteringen och/eller gynnas av dess placering och utformning. Arter som har hotklassningen starkt hotad och akut hotat ger rätt till 100 procent stöd. Bedömningsunderlag är bland annat länets framtagna ansvarsarter och naturtyper.

3 poäng. Miljöinvesteringen placeras och utformas på ett sätt som gynnar en allmän biologisk mångfald.
Tre poäng ges där miljöinvesteringen kommer att placeras och utformas så att den gynnar allmän biologisk mångfald, till exempel genom att den bidrar till att skapa anslutningar mellan våtmarker eller skapa biotoper som det finns brist på i omgivande landskap. Miljöinvesteringen utformas på ett sätt så att det finns förutsättningar för att miljöinvesteringen på sikt når god biologisk mångfald. Handläggaren kan även välja att göra bedömningen på vilka typer av organismgrupper man främst vill gynna, till exempel groddjur, fåglar osv eller ett geografiskt område eller om det kommer vara fritt från till exempel fisk.

+1 poäng. Miljöinvesteringen placeras i ett område med dokumenterad brist på vatten.

Område med dokumenterad brist på vatten får ett extrapoäng. Underlag till denna bedömning finns i ”Planeringsunderlaget för anläggning och restaurering av våtmarker i odlingslandskapet i Uppsala län.” Meddelande 2012:1. Finns under publikationer på Länsstyrelsens webbsida: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala .

2. Miljöinvesteringen placeras på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring

- 3 poäng. Miljöinvesteringen placeras så att den kan bidra till att förbättra status i vattenförekomst som är klassad som sämre än god status enligt vattenförvaltningen.
- +2 poäng. Miljöinvesteringen på bästa möjliga sätt för att öka retention av fosfor.
- +1 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att öka retention av kväve.

3 poäng. Miljöinvesteringen placeras så att den kan bidra till att förbättra status i vattenförekomst som är klassad som sämre än god status enligt vattenförvaltningen.
Tre poäng ges till miljöinvestering med placering så att den kan bidra till att förbättra status i en vattenförekomst i nitratkänsligt område som har klassningen måttlig, otillfredsställande eller dålig, eller som riskerar att få den klassningen enligt sekretariatet för vattenförvaltning på Länsstyrelsen. Miljöinvesteringen bedöms kunna bidra till att höja vattenförekomstens ekologiska status. Ansökningarna bedöms med hjälp av åtgärdsprogram för avrinningsområden med beredningssekretariatet för vattenförvaltning på Länsstyrelsen. I förekommande fall kan Länsstyrelsen välja att även använda planeringsunderlag som genomförts inom projektet Greppa Näringen och där rådgivaren bedömt att effekten på förbättrad vattenkvalitet är stor. I projektplanen ska det framgå hur utformningen av miljöinvesteringen påverkar retentionen av näring.

+2 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att öka retention av fosfor.
Två extra poäng ges vid utformning på bästa sätt för retention av fosfor enligt Länsstyrelsens aktuella ”Planeringsunderlag för anläggning och restaurering av våtmarker i odlingslandskapet i Uppsala län.” Finns under publikationer på Länsstyrelsens webbsida: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala. Exempel är optimal utformning utifrån förutsättningarna på platsen för till exempel storlek, djup, vegetation, inlopp, utlopp, storlek i förhållande till avrinningsområde och så vidare. En våtmark/damm får även poäng för utformning vad gäller kväve, se nedan. Ansökningarna bereds med hjälp av sekretariatet för vattenförvaltning på Länsstyrelsen. I förekommande fall kan Länsstyrelsen välja att även använda planeringsunderlag som genomförts inom projektet Greppa Näringen och där rådgivaren bedömt att effekten på förbättrad vattenkvalitet är stor. I projektplanen ska det framgå hur utformningen av miljöinvesteringen påverkar retentionen av näring.

+1 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att öka retention av kväve.
Ett extra poäng ges vid utformning på bästa sätt för retention av kväve enligt Länsstyrelsens aktuella ”Planeringsunderlag för anläggning och restaurering av våtmarker i odlingslandskapet i Uppsala län.” Finns under publikationer på Länsstyrelsens webbsida: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala. Exempel är optimal utformning utifrån förutsättningarna på platsen för till exempel storlek, djup, vegetation, inlopp, utlopp, storlek i förhållande till avrinningsområde osv. En våtmark/damm får även poäng för både

utformning vad gäller fosfor, se ovan. Ansökningarna bereds med hjälp av sekretariatet för vattenförvaltning på Länsstyrelsen. I förekommande fall kan Länsstyrelsen välja att även använda planeringsunderlag som genomförts inom projektet Greppa Näringen och där rådgivaren bedömt att effekten på förbättrad vattenkvalitet är stor. I projektplanen ska det framgå hur utformningen av miljöinvesteringen påverkar retentionen av näring.

3. Miljöinvesteringen bidrar till rekreationsmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten

- +3 poäng. Miljöinvesteringen ligger i ett befintligt rekreationsområde.
- +2 poäng. Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten.

+3 poäng. Miljöinvesteringen ligger i ett befintligt rekreationsområde.
Tre poäng ges om miljöinvesteringen ligger inom ett område som redan idag är välbesökt och lättillgängligt för allmänheten. Det kan till exempel vara i eller i nära anslutning till naturreservat med syfte att gynna friluftslivet eller vid skyltad vandringsled. Det kan också vara andra områden där mycket folk vistas.

+2 poäng. Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten.
Två poäng ges för särskilda insatser för att öka tillgänglighet, vilket kan vara stättor, fågeltorn, parkeringsplatser eller informationsskyltar.

7.4.5. *Stödnivå*

Stöd ges för 90 procent av stödberättigande utgifter upp till 200 000 kronor per hektar. Men det kan finnas tillfällen när stöd ges för 50 eller 100 procent av stödberättigande utgifter.

Följande gäller i Uppsala län:

Stöd ges för 50 procent av stödberättigande utgifter upp till 200 000 kronor per hektar i fall där miljönyttan delvis är begränsad eller där det finns en definierad företagsnytta.

För våtmarker och dammar finns en gräns på 200 000 kronor per hektar. I särskilt motiverade fall kan stöd ges för 100 procent av stödberättigande utgifter upp till 400 000 kronor per hektar.

Dessa fall ska motiveras utifrån platsspecifika förhållanden i utpekade områden för arter och naturtyper enligt art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet eller för arter som är hotade i den svenska rödlistan. Dessutom ska dessa vara inom nitratkänsligt område samt ha koppling till åtgärdsprogram för vattenförvaltning.

Följande exempel är aktuella för 100 procent ersättning för anläggning och restaurering av våtmarker i Uppsala län:

- Våtmarker eller dammar som anläggs eller restaureras och som med sin placering och utformning gynnar arter som har hotklassningen starkt hotad eller akut hotad.

I Uppsala län är högsta stödbelopp 2 miljoner kronor per ansökan.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med under 30 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Miljöinvesteringar och fördelning av budget
De medel Länsstyrelsen har för åtgärder som gäller förbättrad vattenkvalitet och biologisk mångfald kommer att indikativt fördelas enligt följande:

- Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald får minst 25 procent av budget
- Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet får minst 25 procent av budget
- Miljöinvestering förbättrad vattenkvalitet får minst 10 procent av budget

7.5. Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet *(delåtgärd 7.6 fokusområde 4abc)*

7.5.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta är ett stöd till miljöinvestering att anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet (delåtgärd 7.6 och fokusområde 4b). Syftet är att öka retention av näringsämnen och på så sätt minska övergödningen av sjöar, vattendrag och hav. Men också för att skapa förutsättningar för att bevara och förstärka biologisk mångfald i landskapet.

7.5.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Uppsala län har stora problem med övergödning i sjöar, vattendrag samt längs kusten, vilket visar sig i att klassificeringen av ekologisk vattenstatus är måttlig, otillfredsställande eller dålig. En förbättrad vattenkvalitet är därför ett högt prioriterat insatsområde i länet. Det finns stora behov av åtgärder för att minska nettobelastningen av näringsämnen enligt vattenförvaltningens åtgärdsprogram och därför är anläggningar och restaureringar av våtmarker och fosfordammar högt prioriterade i länet.

Miljöinvesteringen placeras och utformas så att den bevarar och förstärker biologisk mångfald
De miljöer i det uppländska jordbrukslandskapet som hyser stor biologisk mångfald behöver bevaras och förstärkas. Arter som är hotade eller är med i art- och habitatdirektivet samt

fågeldirektivet är särskilt utsatta och åtgärder som kan underlätta utbredning och spridning av dessa är prioriterade. Dessutom fyller anläggning av våtmarker och dammar en speciellt viktig funktion i områden med dokumenterad brist på vatten.

Miljöinvesteringen utformas på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring
Länsstyrelsen stöder investeringar som förbättrar vattenkvaliteten genom att minska läckaget av växtnäringsämnen i jordbrukslandskapet. Miljöinvesteringar som i sin utformning ökar retentionen av både fosfor och kväve och är anpassade i storlek efter tillrinningsområdets storlek är prioriterade.

Miljöinvesteringen placeras på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring.
För att förbättra vattenkvaliteten i jordbrukslandskapet ska miljöinvesteringarna vara placerade så att retentionen av växtnäring ökar. Detta leder i sin tur till minskad nettobelastning av näringsämnen i länets vattendrag och sjöar. Särskilt prioriterade är åtgärder som förväntas bidra till att förbättra status i en vattenförekomst som har klassningen måttlig, otillfredsställande eller dålig. Även åtgärder i områden utan större vattenförekomster men med hög näringsbelastning av fosfor enligt vattenmyndigheternas kartor är prioriterade.

Miljöinvesteringen bidrar till rekreationsmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten
Länets befolkning har nära till naturen och landsbygden vilket ger förutsättningar för god livsmiljö och möjligheter till rekreation. Miljöinvesteringar som skapar tillfällen att uppleva naturen och ökar tillgängligheten för allmänheten är därför prioriterade.

Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat
I vissa områden med organogena jordar, kan väl anpassade våtmarker och dammar bidra till att minska avgången av klimatpåverkande gaser vilket är prioriterat.
Närmast de större vattendragen och sjöarna, speciellt i låglänta områden, finns risk för översvämningar. Miljöinvesteringar som utformas och placeras på ett sätt som gör att de kan utjämna höga vattenflöden och/eller magasinera vatten till senare torrperioder är därför prioriterade.

7.5.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen kommer inte att använda beslutsomgångar för stödet till våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet. Länsstyrelsen kommer att med hjälp av urvalskriterierna och utifrån tillgängliga medel att besluta löpande om stöd. Inom insatsområdet räknar vi med färre än fem ansökningar per kvartal, vilket gör att beslutsomgångar riskerar att förlänga tiden som den sökande behöver vänta på beslut.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng.

Miniminivå på 225 poäng samt en projektplan krävs för att ha en godkänd ansökan. Alla investeringar som placeras i områden med antingen vattenstatus sämre än god eller med hög näringsbelastning samt utformas på bästa sätt för retention av fosfor eller kväve kommer upp i minst 225 poäng och ger en godkänd ansökan. Anledningen till att vi har satt minimumgräns på 225 poäng är för att inte det ska vara möjligt att berättiga till stöd om man inte uppfyller något av kriterium 2 eller kriterium 3. Stödet riktar sig mot förbättrad vattenkvalitet och därför måste det uppfyllas för att kunna berättiga till stöd.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 225 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna avslås.
- För ansökningar med minst 225 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den budget som finns tillgänglig. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget.
Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

7.5.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 7.6, fokusområde 4a)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella urvalskriterier
För miljöinvesteringar finns bara regionala urvalskriterer.

Regionala urvalskriterier

Regionala urvalskriterier	Poängbeskrivningar	Viktning

1. Miljöinvesteringen placeras och utformas så att den bevarar och förstärker biologisk mångfald	4 poäng. Arter/naturtyper som är hotade och/eller med i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet bedöms gynnas av miljöinvesteringens placering och utformning. 3 poäng. Miljöinvesteringen placeras och utformas på ett sätt som gynnar en allmän biologisk mångfald. +1 poäng. Miljöinvesteringen placeras i område med dokumenterad brist på vatten.	20
2. Miljöinvesteringen utformas på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring	5 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att öka retention av fosfor. 3 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att öka retention av kväve.	35
3. Miljöinvesteringen placeras på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring.	5 poäng. Miljöinvesteringen placeras så att den kan bidra till att förbättra status i vattenförekomst som är klassad som sämre än god status enligt vattenförvaltningen. 5 poäng. Våtmarken placeras i ett område med hög näringsbelastning av fosfor.	35
4. Miljöinvesteringen bidrar till rekreationsmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten	+3 poäng. Miljöinvesteringen ligger i ett befintligt rekreationsområde. +2 poäng. Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten.	5
5. Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat	+3 poäng. Miljöinvesteringen kommer att kunna utjämna höga flöden eller utgöra en vattenreserv och magasinera vatten till senare torrperioder. +2 poäng. Miljöinvesteringen förväntas minska avgången av växthusgaser om den anläggs på organogen jord.	5
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

Regionala bedömningsgrunder

1. Miljöinvesteringen placeras och utformas så att den bevarar och förstärker biologisk mångfald

- 4 poäng. Arter/naturtyper som är hotade och/eller med i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet bedöms gynnas av miljöinvesteringens placering och utformning.
- 3 poäng. Miljöinvesteringen placeras och utformas på ett sätt som gynnar en allmän biologisk mångfald.
- 1 poäng. Miljöinvesteringen placeras i område med dokumenterad brist på vatten.

4 poäng. Arter/naturtyper som är hotade och/eller med i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet bedöms gynnas av miljöinvesteringens placering och utformning.
Fyra poäng ges där arter i art- och habitatdirektivet, fågeldirektivet (bilaga 1) eller rödlistade arter som klassats som missgynnad, sårbar, starkt hotad eller akut hotad, bedöms kunna

spridas till miljöinvesteringen och/eller gynnas av dess placering och utformning. Bedömningsunderlag är bland annat länets framtagna ansvarsarter och naturtyper.

3 poäng. Miljöinvesteringen placeras och utformas på ett sätt som gynnar en allmän biologisk mångfald.
Tre poäng ges där miljöinvesteringen kommer att placeras och utformas så att den gynnar allmän biologisk mångfald, till exempel genom att den bidrar till att skapa anslutningar mellan våtmarker eller skapa biotoper som det finns brist på i omgivande landskap. Miljöinvesteringen utformas på ett sätt så att det finns förutsättningar för att miljöinvesteringen på sikt når god biologisk mångfald. Bedömningen kan också grundas på vilka typer av organismgrupper man främst vill gynna, till exempel groddjur, fåglar osv eller ett geografiskt område eller om det kommer vara fritt från till exempel fisk.

+1 poäng. Miljöinvesteringen placeras i område med dokumenterad brist på vatten.
Område med dokumenterad brist på vatten får ett extrapoäng. Underlag till denna bedömning finns i ”Planeringsunderlaget för anläggning och restaurering av våtmarker i odlingslandskapet i Uppsala län.” Meddelande 2012:1. Finns under publikationer på Länsstyrelsens webbsida: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala .

2. Miljöinvesteringen utformas på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring

- 5 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att öka retention av fosfor.
- 3 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att öka retention av kväve.

5 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att öka retention av fosfor.
Fem poäng ges vid utformning på bästa sätt för retention av fosfor enligt Länsstyrelsens aktuella ”Planeringsunderlag för anläggning och restaurering av våtmarker i odlingslandskapet i Uppsala län.” Underlaget finns under publikationer på Länsstyrelsens webbsida: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala. Exempel är optimal utformning utifrån förutsättningarna på platsen för till exempel storlek, djup, vegetation, inlopp, utlopp, storlek i förhållande till avrinningsområde osv. Optimal yta på våtmarken för förbättrad vattenkvalitet är 2-3 procent av tillrinningsområdets yta. En våtmark/damm får även poäng för utformning vad gäller kväve, se nedan. Ansökningarna bereds med hjälp av sekretariatet för vattenförvaltning på Länsstyrelsen. I förekommande fall kan Länsstyrelsen välja att även använda planeringsunderlag som genomförts inom projektet Greppa Näringen och där rådgivaren bedömt att effekten på förbättrad vattenkvalitet är stor. I projektplanen ska det framgå hur utformningen av miljöinvesteringen påverkar retentionen av näring.

3 poäng. Miljöinvesteringen utformas på bästa möjliga sätt för att öka retention av kväve. Miljöinvesteringen är kostnadseffektiv genom anpassad storlek i förhållanden till tillrinningsområdet.
Tre poäng ges vid utformning på bästa sätt för retention av fosfor enligt Länsstyrelsens aktuella ”Planeringsunderlag för anläggning och restaurering av våtmarker i odlingslandskapet i Uppsala län.” Underlaget finns under publikationer på Länsstyrelsens

webbsida: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala. Optimal yta på våtmarken för förbättrad vattenkvalitet är 2-3 procent av tillrinningsområdets yta. Exempel är optimal utformning utifrån förutsättningarna på platsen för till exempel storlek, djup, vegetation, inlopp, utlopp, storlek i förhållande till avrinningsområde osv. En våtmark/damm får även poäng för både utformning vad gäller fosfor, se ovan. Ansökningarna bereds med hjälp av sekretariatet för vattenförvaltning på Länsstyrelsen. I förekommande fall kan Länsstyrelsen välja att även använda planeringsunderlag som genomförts inom projektet Greppa Näringen och där rådgivaren bedömt att effekten på förbättrad vattenkvalitet är stor. I projektplanen ska det framgå hur utformningen av miljöinvesteringen påverkar retentionen av näring.

3. Miljöinvesteringen placeras på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring

- 5 poäng. Miljöinvesteringen placeras så att den kan bidra till att förbättra status i vattenförekomst som är klassad som sämre än god status enligt vattenförvaltningen.
- 5 poäng. Våtmarken placeras i ett område med hög näringsbelastning av fosfor.

5 poäng. Miljöinvesteringen placeras så att den kan bidra till att förbättra status i vattenförekomst som är klassad som sämre än god status enligt vattenförvaltningen.
Fem poäng ges till miljöinvestering med placering så att den kan bidra till att förbättra status i en vattenförekomst i nitratkänsligt område som har klassningen måttlig, otillfredsställande eller dålig, eller som riskerar att få den klassningen enligt sekretariatet för vattenförvaltning på Länsstyrelsen. Miljöinvesteringen bedöms kunna bidra till att höja vattenförekomstens ekologiska status. Ansökningarna bedöms med hjälp av åtgärdsprogram för avrinningsområden med beredningssekretariatet för vattenförvaltning på Länsstyrelsen. I förekommande fall kan Länsstyrelsen välja att även använda planeringsunderlag som genomförts inom projektet Greppa Näringen och där rådgivaren bedömt att effekten på förbättrad vattenkvalitet är stor. I projektplanen ska det framgå hur utformningen av miljöinvesteringen påverkar retentionen av näring.

5 poäng. Våtmarken placeras i ett område med hög näringsbelastning av fosfor.
Fem poäng ges till miljöinvestering med placering i nitratkänsligt område med hög näringsbelastning av fosfor. Här görs en bedömning utifrån vattenmyndigheternas kartor. Särskilt utpekade vatten är tillrinningsområden med höga växtnäringsförluster enligt Länsstyrelsens belastningsberäkningar. I förekommande fall kan Länsstyrelsen välja att även använda planeringsunderlag som genomförts inom projektet Greppa Näringen och där rådgivaren bedömt att effekten på förbättrad vattenkvalitet är stor. I projektplanen ska det framgå hur utformningen av miljöinvesteringen påverkar retentionen av näring.

4. Miljöinvesteringen bidrar till rekreationsmöjligheter och upplevelsevärden för allmänheten

- +3 poäng. Miljöinvesteringen kommer att genomföras av flera olika aktörer. +2 poäng.

+3 poäng. Miljöinvesteringen ligger i ett befintligt rekreationsområde.

Tre poäng ges om miljöinvesteringen ligger inom ett område som redan idag är välbesökt och lättillgängligt för allmänheten. Det kan till exempel vara i eller i nära anslutning till naturreservat med syfte att gynna friluftslivet eller vid skyltad vandringsled. Det kan också vara andra områden där mycket folk vistas.

+2 poäng. Särskilda insatser kommer att göras för att öka tillgängligheten.
Två poäng ges för särskilda insatser för att öka tillgänglighet, vilket kan vara stättor, fågeltorn, parkeringsplatser eller informationsskyltar. Till rekreationsområde kan också räknas vandringsleder eller andra typer av besöksmål.

5. Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat

- +3 poäng. Miljöinvesteringen kommer att kunna utjämna höga flöden eller utgöra en vattenreserv och magasinera vatten till senare torrperioder.
- +2 poäng. Miljöinvesteringen förväntas minska avgången av växthusgaser om den anläggs på organogen jord.

+3 poäng. Miljöinvesteringen kommer att kunna utjämna höga flöden eller utgöra en vattenreserv och magasinera vatten till senare torrperioder.
Tre poäng ges om miljöinvesteringen utformas och placeras på ett sätt som gör att den kan utjämna höga vattenflöden och/eller magasinera vatten till senare torrperioder. Våtmarken eller dammen kan få användas till bevattning under förutsättning att Länsstyrelsen tillåter detta och det inte är huvudsyftet med våtmarken. Det ska framgå i bedömningsgrunden hur man i så fall bedömer bevattning. Särskilt tillstånd krävs för uttag av ytvatten för bevattning men i vissa fall för mindre vattenuttag krävs endast en anmälan. Endast om det är uppenbart att uttaget inte skadar allmänna eller enskilda intressen är uttaget undantaget från tillståndsplikten. Den som gör vattenuttaget ska kunna visa vilken påverkan uttaget har på omgivningen genom att ta fram ett underlag som exempelvis kan visa om dammen får sänkta vattennivåer, att bottnar friläggs eller om levnadsförhållanden försämras för djur och växter i dammen.

+2 poäng. Miljöinvesteringen förväntas minska avgången av växthusgaser om den anläggs på organogen jord.
Två poäng ges om anläggningen kommer att anpassas utifrån den kunskap som finns om organogena jordar och anläggning av våtmarker och dammar på dessa, så att avgången av växthusgaser förväntas bli minimal.

7.5.5. *Stödnivå*

Stöd ges för 90 procent av stödberättigande utgifter upp till 200 000 kronor per hektar. Men det kan finnas tillfällen när stöd ges för 50 eller 100 procent av stödberättigande utgifter.

Följande gäller i Uppsala län.

Stöd ges för 50 procent av stödberättigande utgifter upp till 200 000 kronor per hektar i fall där miljönyttan delvis är begränsad eller där det finns en definierad företagsnytta.

För våtmarker och dammar finns en gräns på 200 000 kronor per hektar.

I särskilt motiverade fall kan stöd ges för 100 procent av stödberättigande utgifter upp till 400 000 kronor per hektar. Dessa fall ska motiveras utifrån platsspecifika förhållanden i nitratkänsligt område samt ha koppling till åtgärdsprogram för vattenförvaltning.

Följande exempel är aktuella för 100 procent ersättning för anläggning och restaurering av våtmarker i Uppsala län:

- Våtmarker eller dammar som anläggs eller restaureras i eller intill vattenförekomst med dålig status.

I Uppsala län är högsta stödbelopp 2 miljoner kronor per ansökan.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med under 30 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[11] där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Miljöinvesteringar och fördelning av budget

De medel Länsstyrelsen har för åtgärder som gäller förbättrad vattenkvalitet och biologisk mångfald kommer att indikativt fördelas enligt följande:

- Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald får minst 25 procent av budget
- Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet får minst 25 procent av budget
- Miljöinvestering förbättrad vattenkvalitet får minst 10 procent av budget

[11] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

7.6. **Anlägga tvåstegsdiken** *(delåtgärd 7.6 fokusområde 4abc)*

7.6.1 Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta är ett stöd till miljöinvestering för att anlägga tvåstegsdiken (delåtgärd 7.6 och fokusområde 4abc). Syftet med att anlägga tvåstegsdiken är att förbättra vattenkvaliteten. Huvudsyftet är att minska erosion och genom detta minska förluster av fosfor från åkermark.

7.6.2 Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Uppsala län har stora problem med övergödning i sjöar, vattendrag samt längs kusten, vilket visar sig i att klassificeringen av ekologisk vattenstatus är måttlig, otillfredsställande eller dålig. En förbättrad vattenkvalitet är därför ett högt prioriterat insatsområde i länet. Det finns stora behov av åtgärder för att minska nettobelastningen av näringsämnen enligt vattenförvaltningens åtgärdsprogram och därför är anläggningar och restaureringar av våtmarker och fosfordammar högt prioriterade i länet.

Miljöinvesteringens placering och utformning bidrar till att förbättra vattenkvaliteten
Länsstyrelsen stöder investeringar som förbättrar vattenkvaliteten genom att minska läckaget av växtnäringsämnen i jordbrukslandskapet. Miljöinvesteringar som i sin utformning ökar retentionen av både fosfor och kväve är prioriterade. Åtgärdens storlek bör vara i proportion till åkerarealen. Arealen åker i tillrinningsområdet bör styra placering och utformning av investeringen.

Miljöinvesteringen placeras på ett sätt som bidrar till att öka retention av växtnäring.
För att förbättra vattenkvaliteten i jordbrukslandskapet ska miljöinvesteringarna vara placerade så att retentionen av växtnäring ökar. Detta leder i sin tur till minskad nettobelastning av näringsämnen i länets vattendrag och sjöar. Särskilt prioriterade är åtgärder som förväntas bidra till att förbättra status i en vattenförekomst som har klassningen måttlig, otillfredsställande eller dålig. Även åtgärder i områden utan större vattenförekomster men med hög näringsbelastning enligt vattenmyndigheternas kartor är prioriterade.

Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat
Närmast de större vattendragen och sjöarna, speciellt i låglänta områden, finns risk för översvämningar. Miljöinvesteringar som utformas och placeras på ett sätt som gör att de kan utjämna höga vattenflöden är därför prioriterade. Investeringar som underlättar för utbredning och spridning av arter som är hotade eller är med i art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet är prioriterade. Miljöinvesteringar som skapar tillfällen att uppleva naturen och ökar tillgängligheten för allmänheten är också prioriterade. Länsstyrelsen prioriterar även ansökningar som utgår från mångsidiga lösningar, gärna kombinerat med andra åtgärder eller flera aktörer.

Genomförande av miljöinvesteringen
Länsstyrelsen stödjer investeringar som genomförs på ett effektivt sätt genom att jordmassorna avyttras i närheten av diket eller transporteras bort till annan verksamhet.

7.6.3 Beslutsomgångar och urval av ansökningar

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen kommer inte att använda beslutsomgångar till stödet för att anlägga tvåstegsdiken.

Denna åtgärd kommer inte att tillföras några pengar under förlängningsåren.

Länsstyrelsen kommer att med hjälp av urvalskriterierna och utifrån tillgängliga medel att besluta löpande om stöd. Inom insatsområdet räknar vi med färre än fem ansökningar per kvartal, vilket gör att beslutsomgångar riskerar att förlänga tiden som den sökande behöver vänta på beslut.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 225 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna avslås.
- För ansökningar med minst 225 viktade poäng för de regionala urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den budget som finns tillgänglig. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget.
Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

7.6.4 Urvalskriterier

(Delåtgärd 7.6, fokusområde 4abc)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella urvalskriterier
För miljöinvesteringar finns bara regionala urvalskriterier.

Regionala urvalskriterier

Regionala urvalskriterier	Poängbeskrivningar	Viktning
1. Miljöinvesteringens placering	Miljöinvesteringen placeras i eller i anslutning till vattenförekomst som är klassad som sämre än god status. 2 poäng: Måttlig status 3poäng: Otillfredsställande status 4 poäng: Dålig status +1 poäng: Avrinningsområdets storlek i tvåstegsdikets utlopp är större 300 hektar	40
2. Genomförande av miljöinvesteringen	5 poäng: Schaktmassor kan hanteras på ett effektivt sätt	10
3. Miljöinvesteringens placering och utformning bidrar till att förbättra vattenkvaliteten	2 poäng: Avrinningsområdet består till mer än 60 procent av åker 3 poäng: Avrinningsområdet består till mer än 80 procent av åker +2 poäng: Dikessträckan är >0,5 km +1 poäng: Bredden på terrassen är >5 gånger fårans bredd	40
4. Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat.	+ 2 poäng: Det finns problem med återkommande översvämningar + 2 poäng: Tvåstegsdiket förväntas gynna biologisk mångfald på ett sätt som det inte gjorde tidigare. + 2 poäng: Kombination med andra åtgärder och samverkan + 1 poäng: Investeringen är tillgänglig	10
Summa		100

Bedömningsgrunder

Regionala bedömningsgrunder

1. Miljöinvesteringens placering

Miljöinvesteringen placeras i eller i anslutning till vattenförekomst som är klassad som sämre än god status.

- 2 poäng: Måttlig status
- 3poäng: Otillfredsställande status
- 4 poäng: Dålig status
- +1 poäng: Avrinningsområdets storlek i tvåstegsdikets utlopp är större 300 hektar

Tvåstegsdiket placeras så att det kan bidra till att förbättra status i en vattenförekomst som har klassningen måttlig (2 poäng), otillfredsställande (3 poäng), eller dålig (4 poäng). Det är i första hand fysikalisk-kemiska, hydromorfologiska och biologiska faktorer som kopplar till miljöproblemet övergödning eller fysisk påverkan som ska bedömas. Vattenförekomster med förhöjda halter av fosfor som ska prioriteras.

En ytterligare poäng tilldelas om avrinningsområdets storlek är större än 300 hektar vid dikets utlopp. Avrinningsområdet bestäms genom kartunderlag eller beskrivning av dikningsföretag. Statusen måste vara måttlig, otillfredsställande eller dålig för att få detta poäng.

2. Genomförande av miljöinvesteringen

- 5 poäng: Schaktmassor kan hanteras på ett effektivt sätt

5 poäng tilldelas om miljöinvesteringen genomförs på ett effektivt sätt. Massorna avyttras i närhet av diket eller hämtas gratis till annan verksamhet. Dikets utformning innebär att massorna kan hanteras på ett effektivt sätt.

3. Miljöinvesteringens placering och utformning bidrar till att förbättra vattenkvaliteten

- 2 poäng: Avrinningsområdet består till mer än 60 procent av åker
- 3 poäng: Avrinningsområdet består till mer än 80 procent av åker
- +2 poäng: Dikessträckan är större än 0,5 km
- +1 poäng: Bredden på terrassen är större än 5 gånger fårans bredd

2-3 poäng tilldelas om delen åkermark i avrinningsområdet bestämt genom kartunderlag. Mer än 60 procent ger 2p och mer än 80 procent ger 3p.

Ytterligare 2 poäng ges om dikessträckan som ska göras om till tvåstegsdike är minst 0, 5 km lång. Det måste finnas minst 60 procent åker i avrinningsområdet för att få detta poäng. Ytterligare 1 poäng ges om bredden på terrassen är mer än 5 gånger så bred som fåran. Det måste finnas minst 60 procent åker i avrinningsområdet för att få detta poäng.

4. Miljöinvesteringen bidrar till annan positiv effekt med hänsyn till miljö och klimat.

- + 2 poäng: Det finns problem med återkommande översvämningar
- + 2 poäng: Tvåstegsdiket förväntas gynna biologisk mångfald på ett sätt som det inte gjorde tidigare.
- + 2 poäng: Kombination med andra åtgärder och samverkan
- + 1 poäng: Investeringen är tillgänglig

Två poäng tilldelas poäng ges om det finns problem med återkommande översvämningar i området. Översvämningarna ska vara dokumenterade genom t.ex. foto. Tänk på att åtgärder för att minska översvämning kan kräva dispens och tillstånd för markavvattning.

Två poäng tilldelas om tvåstegsdiket förväntas fungera som spridningskorridor eller förbättra livssituationen för utpekade arter. Poäng ges också om aktiva åtgärder för biologisk mångfald görs, t.ex. fiskevårdsåtgärder eller biotopvård som sådd av insektsfrämjande växter.

Två poäng tilldelas om tvåstegsdiket är en del av flera åtgärder i samma område för att förbättra status i vattenförekomst, det är en del i en helhetslösning eller ett samverkansprojekt. Åtgärder i kombination kan t.ex. vara våtmarker, sedimentationsfällor, krökar, trädplanteringar etc.

En poäng tilldelas om närhet till tätort eller vandringsstråk, del i informationssatsning eller ska användas som visningsobjekt.

7.6.5 Stödnivå

Stöd ges för 90 procent av stödberättigande utgifter upp till 1 000 kronor per löpmeter dike. Men det kan finnas tillfällen när stöd ges för 50 eller 100 procent av stödberättigande utgifter.

Följande gäller i Uppsala län.
Stöd ges för 50 procent av stödberättigande utgifter upp till 1 000 kronor per löpmeter dike i de fall där miljönyttan delvis är begränsad eller där det finns en definierad företagsnytta.

För tvåstegsdiken finns en gräns på 1 000 kronor per meter. I särskilt motiverade fall kan stöd ges för 100 procent av stödberättigande utgifter upp till 1 000 kronor per löpmeter tvåstegsdike. Dessa fall ska motiveras utifrån platsspecifika förhållanden i nitratkänsliga områden samt ha koppling till åtgärdsprogram för vattenförvaltning.

I Uppsala län gäller följande:
För att för att få 100 procent av stödberättigade kostnader ska tvåstegsdiket:
(dessa ska alltid gälla):

- placeras inom nitratkänsligt område
- ha koppling till åtgärdsprogram för vattenförvaltning

Samt uppfylla minst en av nedanstående punkter:

- Ha en plan för skötsel för att säkerställa åtgärdens långsiktiga effekt (t ex bortförsel av ansamlat sediment innan höstregnen sätter in)
- Placeringen är initierad i samband med rådgivning eller vattendragsvandring eller uppsökande verksamhet

I Uppsala län är högsta stödbelopp 150 000 kronor per ansökan.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med under 30 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[12] där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Miljöinvesteringar och fördelning av budget
De medel Länsstyrelsen har för åtgärder som gäller förbättrad vattenkvalitet och biologisk mångfald kommer att indikativt fördelas enligt följande:

- Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för biologisk mångfald får minst 25 procent av budget
- Anlägga och restaurera våtmarker och dammar för förbättrad vattenkvalitet får minst 25 procent av budget
- Miljöinvestering förbättrad vattenkvalitet får minst 10 procent av budget

7.7. **Reglerbar dränering** *(delåtgärd 4.4 fokusområde 4abc)*

Reglerbar dränering går att söka i nitratkänsliga områden i följande län:
Kalmar, Västra Götalands län, Värmland, Halland, Skåne, Blekinge, Jönköping, Östergötland, Södermanland, Västmanland, Örebro, Uppsala, Dalarna och Stockholm.

7.7.1 Övergripande prioriteringar

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta är ett stöd till miljöinvestering för reglerbar dränering (delåtgärd 4.4 och fokusområde 4abc). Syftet med reglerbar dränering är att öka retention av kväve och fosfor på åkermark och därmed minska övergödningen av sjöar, vattendrag och hav samt att medverka till en bättre vattenhushållning under torra förhållanden.

7.7.2 Regionala prioriteringar med kort bakgrund

Miljöinvesteringens placering är lämplig
Länsstyrelsen stöder investeringar som förbättrar vattenkvaliteten genom att minska läckaget av växtnäringsämnen i jordbrukslandskapet. Reglerbar dränering är mest lämplig på genomsläppliga jordar men kan även placeras på gyttjig lera samt på sulfidjordar. Åkermarken i länet domineras av lerjordar och har begränsade områden med lättare jordar. I områden med glacial och postglacial lera finns gyttjeleror och lera med varierande svavelhalt som båda är prioriterade för åtgärden. Sura sulfatjordar är prioriterade eftersom åtgärden kan leda till ett minskat utsläpp av metaller till recipienten.

[12] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

Förutsättningarna för miljöinvesteringen leder till bättre resultat
Länet kännetecknas av låglänta marker, speciellt närmast Mälaren och de större vattendragen. Reglerbar dränering kan förbättra vattenhushållningen genom magasinering av vatten i marken som kan användas vid tider av ingen eller liten nederbörd och speciellt i flacka områden. På detta sätt skapas en högre grundvattennivå under vissa delar av året, avrinningen minskar och därmed också läckaget av växtnäringsämnen som transporteras med vattnet. Prioriterade investeringar är dräneringssystem som kommer att användas för underbevattning liksom de system som betjänar en yta större än 10 hektar eller används som visningsobjekt. Prioriterade är även investeringar där åkermarken har ett dräneringsbehov.

7.7.3 Beslutsomgångar och urval av ansökningar

För detta stöd tillämpas inte beslutsomgångar. Istället hanteras ansökningar löpande. Att tillämpa beslutsomgångar skulle förlänga tiden för beslut och försena genomförandet. Löpande hantering av ansökningar bidrar till en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Budgeten är nationell och avropas från Jordbruksverket. För bifall krävs minst 150 poäng av de regionala urvalskriterierna.

Denna åtgärd kommer inte att tillföras några pengar under förlängningsåren.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

7.7.4 Urvalskriterier

(Delåtgärd 4.4, fokusområde 4abc)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella urvalskriterier
För miljöinvesteringar finns bara regionala urvalskriterer.

Regionala urvalskriterier

Regionala urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Miljöinvesteringens placering är lämplig	1-3 poäng: Jordarten är lämplig för reglerbar dränering 1 poäng: Miljöinvesteringen är placerad på sulfidjordar +1-3 poäng: Recipient har otillfredsställande, måttlig eller dålig ekologisk status.	50

2. Förutsättningarna för miljöinvesteringen leder till bättre resultat	1-4 poäng: Lutning på åker där reglerbar dränering installeras. +1 poäng Åkermarkens yta är större än 10 ha +1 poäng Det kommer finnas möjlighet till underbevattning. +1 poäng Ska användas som visningsobjekt	50
Summa		100

Bedömningsgrunder

Regionala bedömningsgrunder

1. Miljöinvesteringens placering

- 1-3 poäng: Jordarten är lämplig för reglerbar dränering
- 1 poäng: Miljöinvesteringen är placerad på sulfidjord
- +1-3 poäng: Recipient har otillfredsställande, måttlig eller dålig ekologisk status.

Reglerbar dränering är mest lämplig på genomsläppliga jordar.
Tre poäng ges om jordarten är sand eller grövre

Två poäng ges om jordarten är silt

En poäng ges om jordarten är gyttjig lera eller lergyttja

En poäng ges också om investeringen sker på annan plats som länsstyrelsen tycker är lämplig. Det kan i undantagsfall finnas jordar som är mycket lämpliga för reglerbar dränering men som inte faller in under någon av kategorierna ovan.

En poäng ges om miljöinvesteringen är placerad på sulfidjord. Reglerbar dränering på sulfidjordar leder till en minskning av metaller till recipienten.

En till tre poäng ges om miljöinvesteringen installeras i ett avrinningsområde med vattenförekomster som har klassningen måttlig, otillfredsställande eller dålig enligt Vattendirektivet.

2. Förutsättningarna för miljöinvesteringen leder till bättre resultat

- 1-4 poäng: Lutning på åker där reglerbar dränering installeras.
- +1 poäng: Åkermarkens yta är större än 10 ha
- +1 poäng: Det kommer finnas möjlighet till underbevattning.
- +1 poäng: Ska användas som visningsobjekt

En till fyra poäng ges beroende på lutning. Lutningen ska vara så liten som möjligt, rekommendationen är max 2 procent. För att få fyra poäng krävs en lutning på mindre än 1 procent. En lutning mellan 1 och 2 procent ger en poäng.

En poäng ges om åkermarken där installering görs är större än 10 hektar.

En poäng ges om lantbrukaren kommer kunna använda systemet för underbevattning.

En poäng ges om objektet ska användas som visningsobjekt.

7.7.5 Stödbelopp

Den som söker stöd för reglerbar dränering får 8 000 kronor per brunn om stödet blir beviljat.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 8 000 kronor.

8. *(Åtgärd 6)* Jordbruks- och affärsutveckling

Under den här rubriken finns dels startstöd för företagare inom jordbruks-, trädgårds- och rennäringarna, dels investeringsstöd som riktar sig till annan verksamhet än jordbruk, trädgård, rennäring och skog.

Förutom länsstyrelsen handlägger Sametinget startstöd riktat till rennäring, samt investeringsstöd till förnybar energi samt för att skapa nya jobb. Sametinget har egen handlingsplan.

8.1. **Startstöd** *(delåtgärd 6.1 fokusområde 2b)*

8.1.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Startstödet till unga ska underlätta för yngre personer att starta eller ta över ett jordbruks-, rennärings- och trädgårdsföretag (delåtgärd 6.1, fokusområde 2b).

8.1.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Länsstyrelsen vill fortsatt stödja moderna och välutrustade jordbruks- och trädgårdsföretag och utnyttja de goda förutsättningarna för företagande som finns i länet med närhet till såväl den nationella som den globala marknaden. Konkurrenskraften i jordbruks- och trädgårdsföretag kan öka genom att hålla länets bördiga jordar i hävd och förse konsumenterna med närproducerade och högkvalitativa livsmedel. Uppsala län har många soltimmar som ger mycket bra förutsättningar för produktion både av trädgårds- och jordbruksprodukter.

Medelåldern bland jordbruksföretagarna är hög. Ungdomar både med intresse för och med utbildning inom de areella näringarna behöver uppmuntras till att starta nya eller ta över företag. Metoder för att underlätta för generationsskiften och för nystartade liksom särskilda satsningar på små och medelstora företag leder till att behålla produktionen i länet. Betesdrift och ekologisk produktion gynnar möjligheterna att uppnå de nationella miljökvalitetsmålen ett rikt odlingslandskap, ett rikt växt- och djurliv och giftfri miljö.

Etableringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

Hållbarhet på lång sikt och satsningar med miljöhänsyn i fokus prioriteras för startstödet. Länsstyrelsen vill stimulera till ökad effektivisering av energianvändningen i jordbruk och inom trädgård samt att andelen förnybar energi i de areella näringarna stiger. En del av primärproduktionen, djurhållningen, är också sammankopplad med möjligheten att behålla landskapet öppet och värdefulla marker hävdade. Hävd och skötsel av värdefulla marker som hyser stor biologisk mångfald är därför viktigt. Det har skett en minskning av flera djurslag i länet och djurhållningen är därför ett område som länsstyrelsen vill prioritera, med särskilt fokus på betande djur, liksom skörd av växtlighet i våtmarker och på strandängar. Länsstyrelsen vill även stödja de företag som kan möta den ökade efterfrågan på lokal mat och på ekologiska produkter.

Stödet bidrar till en positiv landsbygdsutveckling

Det finns stora möjligheter för en hållbar och konkurrenskraftig livsmedelsproduktion i länet och utvecklingsmöjligheter inom jordbruk och trädgård. Konkurrensen om arbetskraften är stor i länet och attraktionskraften inom jordbruket och i trädgårdsföretag behöver stärkas för att få fler sysselsatta inom näringarna. Föryngring av yrkeskåren behövs och insatser som bidrar till ökad försörjningsgrad prioriteras.

En uthållig produktion av högkvalitativa produkter är fortsatt viktig för att bedriva lönsamma jordbruks- och trädgårdsföretag. Produktion av animaliska livsmedel och trädgårdsprodukter behöver öka i länet för att möta efterfrågan på grönsaker och kött med lokalt ursprung.

8.1.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna om startstöd att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen kommer inte att använda beslutsomgångar för startstödet. Länsstyrelsen kommer att med hjälp av urvalskriterierna och utifrån tillgängliga medel att besluta löpande om stöd. Inom insatsområdet räknar vi med färre än tio ansökningar per kvartal, vilket gör att beslutsomgångar riskerar att förlänga tiden som den sökande behöver vänta på beslut.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng i nationella urvalskriterier.

Vid handläggningen hanterar Länsstyrelsen aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kommer att avslås.
- För ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån tillgänglig budget. Ju högre summa poäng, desto större möjlighet till stöd. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget.

8.1.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 6.1, fokusområde 2b)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Etableringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+2 poäng: Planerad drift bedöms bidra till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål +1 poäng: Det finns en nyligen upprättad energikartläggning +1 poäng: Det finns dokumenterat strukturerat miljökvalitetsarbete +1 poäng: Planerad drift avser ekologisk produktion	10
2. Etableringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	+3 poäng: Etableringen medför ny produktion/produkter eller tjänster +2 poäng: Sökanden använder sig av nya arbetsmetoder +2 poäng: Stödet bidrar till lönsam primärproduktion	20
3. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet att driva företaget.	+3 poäng: Den som söker stöd har praktisk utbildning i jordbruk som går utöver minimikraven i stödvillkoren +2 poäng: Den som söker stöd har praktisk utbildning från verksamhet utanför jordbruket som är användbar i företaget +1 poäng Den sökande har eftergymnasial utbildning eller internationell utbildning eller praktik + 1 poäng: Den som söker stöd har arbetat i minst 2 år med marknadsmässig lön på föräldragården.	40
4. Sökanden är i behov av stöd för att underlätta starten som företagare.	+2 poäng: Den som söker kommer endast att ha inkomst från företaget, det vill säga ingen inkomst av tjänst utanför företaget +2 poäng: Den som söker stöd startar ett företag utan någon pågående produktion +1 poäng: Den som söker stöd går in i en befintlig verksamhet och utökar verksamhet +1 poäng: Sökandes arbetstid inom primärproduktion och livsmedelsförädling omfattar heltid, det vill säga minst 1 720 timmar per år	30
Summa viktning		100

Regionala urvalskriterier

Uppsala län har i denna version inga regionala kriterier för startstödet.

Bedömningsgrunder

Nationella bedömningsgrunder

1. Etableringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

Ansökningar som är positiva ur miljö- och klimatsynpunkt prioriteras. När det gäller startstöd är det hur själva etableringen påverkar miljö-, klimat och arbete och produktionssätt som bedöms.

+*2 poäng: Planerad drift bedöms bidra till att uppfylla minst 1 nationellt miljökvalitetsmål*
Två poäng ges om etableringen bidrar till att uppfylla minst 1 miljökvalitetsmål. Det som är viktigt är att se på hur produktionen bidrar till att nå miljökvalitetsmålen. Ett exempel kan vara att den som tar över en gård fortsätter med betesdjur vilket bidrar till miljökvalitetsmålet ett rikt odlingslandskap.

+1 poäng: Det finns en nyligen upprättad energikartläggning
En poäng ges för energikartläggningen som bör vara gjord tidigast för 3 år sedan och omfatta den aktuella verksamheten.

+1 poäng: Det finns dokumenterat strukturerat miljökvalitetsarbete
En poäng ges för att dokumentationen är aktuell för det senaste året. Exempel på strukturerat miljökvalitetsarbete kan vara Miljöhusesyn; www.miljohusesyn.nu

+1 poäng: Planerad drift avser ekologisk produktion
En poäng ges för ekologisk produktion som skall omfatta företagets alla relevanta produktionsgrenar och inte bara del av en produktionsgren.

2. Etableringen bidrar till att införa av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder det vill säga innovation

En nyetablering kan ofta innebära en positiv utveckling för orten. Därför kan etableringen indirekt bidra mer till landsbygdsutveckling än själva etableringen.

+3 poäng: Etableringen medför ny produktion, produkter eller tjänster
Tre poäng ges om etableringen innebär att den som söker startstödet börjar med en helt ny produktion. Verksamhet som tidigare ägare hade börjat med får inte räknas med.

+2 poäng: Sökanden använder sig av nya arbetsmetoder
Två poäng ges om etableringen innebär att den som söker startstödet börjar med nytt arbetssätt för företaget avseende styrning-, ledning, organisatoriskt eller verksamhetens genomförande. Exempel kan vara att samverka med andra företag i produktionen eller i

ledning. Det kan också vara införa Lean-metoden i företaget. Arbetsmetoder som tidigare ägare hade börjat med får inte räknas med.

+2 poäng: Stödet bidrar till en lönsam primärproduktion
2 poäng ges om den sökanden tjänar 140 kr/tim eller mer på primärproduktionen. Beräkningen görs innan avdrag för skatt och arbetsgivaravgifter.

3. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet att driva företaget

Ansökningar där den som söker stöd har kompetens för att klara av att driva och utveckla sitt företag prioriteras.

+3 poäng: Sökanden har praktisk utbildning i jordbruk som går utöver minimikraven i stödvillkoren
Tre poäng ges till den som söker startstöd och som har mer kompetens än det som ställs i minimikraven. Poäng ges om sökande har arbetat mer än 2 år inom jordbruks-, trädgårds- eller rennäring efter 18 års ålder. Eller om sökande har mer än ett års erfarenhet i arbetsledande ställning inom jordbruks-, trädgårds- eller rennäringen. Arbetet ska vara någon annanstans än på föräldragården.

+2 poäng: Sökanden har praktisk utbildning från verksamhet utanför jordbruket som är användbar i företaget
Två poäng ges till den som har praktisk erfarenhet eller yrkesutbildning av verksamheter utanför jordbruket under förutsättning att kompetensen är användbar i företaget. Det kan exempelvis vara inom ekonomi, byggnad, maskinservice och så vidare. Poäng ges om sökande har arbetat mer än 2 år i annan bransch än jordbruks-, trädgårds- eller rennäring efter 18 års ålder. Eller om sökande har drivit företag utanför jordbruks-, trädgård- eller rennäringen i mer än 1 år.

+1 poäng Den sökande har eftergymnasial utbildning eller internationell utbildning eller praktik
Poäng ges om sökande har eftergymnasial utbildning inom jordbruks- eller trädgårdsnäringen eller har dokumenterad internationell praktisk- eller teoretisk erfarenhet inom jordbruk eller trädgård om minst 6 månader.

+ 1 poäng: Den som söker stöd har arbetat i minst 2 år med marknadsmässig lön på föräldragården.
Poäng ges om den sökande har arbetat i minst 2 år med marknadsmässig lön, motsvarande en lantarbetares, på föräldragården.

4. Sökanden är i behov av stöd för att underlätta starten som företagare

Sökanden som saknar möjlighet till alternativ inkomstkälla och när det tar tid innan verksamheten ger intäkter är i större behov av stöd och bör prioriteras.

+2 poäng: Den som söker kommer endast att ha inkomst från företaget, det vill säga ingen inkomst av tjänst utanför företaget

Två poäng ges till de som inte har någon inkomst utöver det egna företagets avkastning. Även inkomst från F-skattjänster som ligger helt utanför jordbruks-, trädgårds- eller rennäring bör betraktas som inkomst av tjänst om det inte bara handlar om enstaka uppdrag och intäkterna högst uppgår till 10 % av företagets totala omsättning.

+2 poäng: Den som söker stöd startar ett företag utan någon pågående produktion

Två poäng ges till den som startar ett företag som inte har någon befintlig produktion som är igång och det därmed tar längre tid innan företaget får intäkter. Kriteriets betydelse kan bero på företagets produktionsgrenar. Exempelvis är betydelsen mindre inom vanlig spannmålsodling, medan det för andra produktioner kan ta flera år innan insatt rörelsekapital kommer tillbaka som inkomst. Poäng bör endast tilldelas om det tar längre tid att få inkomst än om produktionen varit i full drift.

+1 poäng: Den som söker stöd går in i en befintlig verksamhet och utökar verksamhet

En poäng ges till den som tar vid ett företag som har en befintlig produktion som är igång och utökar den befintliga produktionsgrenen eller en ny produktionsgren i företaget. Utökningen medför troligen investeringsutgifter och ökat rörelsekapital och det tar viss tid innan satsningen genererar resultat. Kriteriets betydelse kan bero på produktionsgren, men poäng bör tilldelas alla satsningar i utökad produktion om minst 10 % eller som lägst 300 timmar jämfört med utgångsläget.

+1 poäng: Sökandes arbetstid inom primärproduktion och livsmedelsförädling omfattar heltid, det vill säga minst 1 720 timmar per år

En poäng ges till de som arbetar minst 1720 timmar i företaget med verksamheten jordbruk, trädgård eller rennäring. Livsmedelsförädling av egna produkter får ingå i arbetstiden men primärproduktionen skall avse minst 860 timmar per år.

8.1.4.1 Prioritering av underrepresenterad grupp

Efter poängssättning utifrån kriterierna för denna åtgärd prioriteras följande underrepresenterade grupp: kvinnor. I Uppsala län ska kvinnor och män ha lika förutsättningar att starta och utveckla företag i länet. I nuläget är kvinnor företagsledare i mindre utsträckning än män inom jordbruk och trädgård och färre kvinnor är sysselsätta i företag liksom startar nya företag än män på landsbygden enligt statistik från Länsstyrelsens årsrapport 2015[13]. Sysselsättningen för kvinnor inom jordbruket har ökat och den trenden vill länsstyrelsen gynna för att möjliggöra en ökad sysselsättning i jordbrukssektorn. Eftersom kvinnor i nuläget är underrepresenterade kommer sökande som är kvinnor att ges förtur om ansökningarna i övrigt uppnår samma poäng inom kriterierna för startstödet. Det betyder att om det är två ansökningar som får samma poäng skiljer vi ansökningarna åt genom att prioritera underrepresenterad grupp. Blir inte detta utslagsgivande väljs den ansökan som har högst poäng i högst viktat kriterium. Blir inte heller detta utslagsgivande tillämpas kronologisk ordning, d.v.s. den ansökan som kom in först beviljas stöd.

8.1.5. *Etableringar som inte prioriteras regionalt*

I Uppsala län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

8.1.6. *Stödbelopp*

Startstödet är totalt på 250 000 kronor. Beloppet kommer att betalas ut vid två tillfällen, den första utbetalningen är på 150 000 kronor och sker i samband med beslut om stöd. Ansökan om den andra utbetalningen ska ha kommit in senast 45 månader efter beslutet om stöd och betalas ut inom 5 år.

8.2. **Investeringsstöd till förnybar energi** *(delåtgärd 6.4 fokusområde 5 c)*

8.2.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Investeringsstödet är till för att främja tillgång till och användningen av förnybar energi, samt öka användningen av avfalls-, rest- och biprodukter till energi. Det kan till exempel vara teknik, utrustning och anläggningar för produktion av förnybar energi samt förädling av energiråvara. (delåtgärd 6.4 fokusområde 5bc)

[13] https://intranet.lansstyrelsen.se/uppsala/SharedDocuments/arsredovisning-2015.pdf

8.2.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Stöd till företag med jordbruk, trädgårdsodling eller rennäring beviljas för teknik, anläggning och utrustning för produktion av förnybar energi samt till investeringar för förädling av energiråvara. Det kan vara bioenergi eller förnybar energi inom sol, vind, vatten och berg och både för gårdens eget behov och för försäljning. Stöd till energieffektivisering och stöd till plantering av energiskog finns i fokusområde 4.1 5c.
Till övriga mikroföretag och små företag kan stöd beviljas för produktion och försäljning av biobränslen eller biovärme, bio-el eller biodrivmedel. Stöd ges inte till dessa företag om det endast är produktion för eget bruk.
Investeringar kopplade till biogas ingår enbart om det substrat som används inte är stallgödsel. Investeringar som gynnar produktionen och/eller användningen av biogas producerad av stallgödsel hanteras inom fokusområde 5d.

Målet för landsbygdens utveckling i Uppsala län är att skapa en attraktiv och levande landsbygd samt en hållbar förvaltning av naturresurserna. Inom energi och klimatområdet är de långsiktiga målen i länet att andelen el från förnybara energikällor ska öka liksom att beroendet av fossil energi för uppvärmning liksom för transporter ska minska eller avvecklas helt. Efterfrågan på förnybar energi framöver förväntas öka vilket bidrar till en större marknad för alternativa energislag.

Den nyligen framtagna biogasstrategin har som mål att Uppsala län fram till år 2030 ska kunna möta efterfrågan på lokalt producerad biogas för samhällsnödvändiga fordon och transporttjänster, vara ledande på biogasområdet ur ett systemperspektiv och ha slutna biogaskretslopp som säkerställer återförsel av näringsämnen från stad och land.

Investeringen leder till förädling och produktion av förnybar energi eller omställning från fossil till förnybar energi
Produktion av förnybar energi kan vara en affärsmöjlighet för företag på landsbygden. Goda naturgeografiska förutsättningar såsom många soltimmar och bördiga jordar möjliggör produktion av förnybar energi, som solel och bioenergi, samt en kombination av flera energislag. Länsstyrelsen vill stimulera till ökad produktion och användning av förnybar energi och stimulera till synergier mellan verksamheter på landsbygden. Genom att använda till exempel spillvärme, biprodukter eller avfall kan klimatbelastningen minska och en klimattålig ekonomi utvecklas. Genom att skapa pilotgårdar och testanläggningar i länet kan ny forskning och nya klimattåliga lösningar introduceras. Alla investeringar som minskar fossilberoendet är prioriterade.

Produkter, råvaror eller resurser för energiproduktionen tas från närområdet
Produktion av energi och förädling av energiråvara är viktiga för en levande landsbygd och genererar sysselsättning både i förestående och i efterföljande led. Kortare avstånd mellan energiproducenter och förädlare av energiråvara kan leda till att antalet företag som arbetar med förnybar energi i länet ökar. Takytan på befintliga byggnader på landsbygden kan utnyttjas för produktion av framför allt solenergi. Den lokala marknaden för förnybar energi är oklar och branschövergripande innovationer som kan gälla produktutveckling, marknadsföring och nya sätt att sälja sina produkter behövs. Det kan exempelvis vara lokala

lösningar och koncept för hantering, lagring och leverans av bioenergi. Investeringar som använder resurser från närområdet är därför prioriterade.

Investeringen bidrar till att uppfylla andra mål
Det är viktigt att stärka entreprenörskap och företagsklimatet på landsbygden, såväl traditionellt kommersiellt entreprenörskap som samhällsentreprenörskap. För att behålla eller öka antalet företag och sysselsatta på landsbygden krävs insatser för att öka kompetensen och innovationsinnehållet i produktionen av förnybar energi samt insatser för att stärka företagens ställning i energikedjan. Det är viktigt att stöd ges till långsiktiga satsningar där man utvärderar de förväntade effekterna av investeringen.

8.2.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att hantera ansökningar löpande inom detta insatsområde för att få en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Beslutsomgångar kommer därför inte att användas för detta insatsområde.

Länet har ingen ny tilldelad budget för denna åtgärd och tidigare stödmedel är slut. I händelse av återflöde i åtgärden finns möjlighet att fatta löpande beslut. Endast ansökningar från 2021 och framåt kommer att hanteras och handläggas förutsatt att det finns återflöde av stödmedel.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna där ett regionalt kriterium ingår.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna avslås.
- För ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten för

insatsområdet. prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.

- Ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget.
Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

8.2.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 6.4, fokusområde 5c)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla specifika miljö- och klimatmål.	3 poäng: Investeringen bidrar till att öka användningen av förnybar energi + 2 poäng: Investeringen leder till en direkt ersättning av fossil energi	40
2. Insatsen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	+1 poäng: Investeringen är ny för företaget +2 poäng: Investeringen är ny för branschen eller i området +2 poäng: Investeringstypen förväntas få stor spridning + 3 poäng: Bi- eller restprodukter används	10
3. Sökanden har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	+1 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen +2 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	20
4. Det finns ett identifierat behov av investeringen.	+3 poäng: Investeringen leder till förädling och produktion av förnybar energi eller omställning från fossil till förnybar energi +3 poäng: Produkter, råvaror eller resurser för energiproduktionen tas från närområdet +1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla andra mål	30
Summa		100

Bedömningsgrunder

Nationella bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla specifika nationella miljö- och klimatmål.

3 poäng: Investeringen bidrar till att öka användningen av förnybar energi
Poängen ges till investeringar som bidrar till ökad användning av förnybar energi. Det kan handla om investeringar som underlättar användningen av förnybar energi, även om de inte direkt bidrar till en ökad produktion, exempelvis pannrum, laddningsstationer för el- eller gasdrivna fordon, lagerbyggnader för flis och värmekulvertar. Det kan också handla om investeringar som bidrar till en ökad produktion av förnybar energi, för egen förbrukning eller avsalu. Exempel på sådana är investeringar är vindkraft, vattenkraft, solenergi, jord- och bergvärme eller bioenergi. (Investeringar kopplade till odling av energiskog hanteras inom fokusområde 4.1 5c och investeringar som gynnar produktionen och/eller användningen av biogas producerad av stallgödsel inom fokusområde 5d). Det kan också handla om investeringar som ingår som en del i en biobränslekedja, exempelvis flismaskiner, teknik för pelletstillverkning och salixskördare. Observera att enbart företag med jordbruk, trädgårdsodling, eller rennäring kan få stöd för produktion av förnybar energi för eget bruk.

+ 2 poäng: Investeringen leder till en direkt ersättning av fossil energi
Poängen ges till investeringar som ger en faktisk direkt minskning av användningen av fossila bränslen. Investeringen ska ge en slutprodukt i form av en energibärare (exempelvis värme, el, drivmedel eller pellets) som kan användas av företaget eller säljas till annan användare.

2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).

Investeringar som har en innovativ inriktning, det vill säga som bidrar till att ta fram eller använda nya idéer, bör prioriteras. Originalitet och spridningsgrad avgör om det är en innovation. Det gäller bland annat för utveckling av produkter, processer, teknik och metoder. Exempel på ansökningar som kan få stöd är när investeringar uppfyller högre miljökrav genom modern teknik. Det kan också vara investeringar som innebär nya koncept eller utveckling av produkter.
+1 poäng: Investeringen är ny för företaget
En poäng ges om investeringen är helt ny för företaget.

+2 poäng: Investeringen är ny för branschen eller i området
Två poäng ges till investeringar som är nya inom aktuell bransch eller i exempelvis länet.

+2 poäng: Investeringstypen förväntas få stor spridning
Två poäng ges om investeringen förväntas göra att fler gör motsvarande investeringar.

+3 poäng: Bi- eller restprodukter används
Tre poäng ges om bi-eller restprodukter används för energiändamål.

Observera att den sökande maximalt kan få 5 poäng, även om totalsumman här kan bli mer.

3. Sökanden har den kunskap, kompetens och genomförandekapacitet som krävs för att genomföra investeringen.

+1 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen
En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt.

+2 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare
Två poäng ges när det finns yrkeserfarenhet inom företaget som gäller för den investering som företaget ska göra. Om företaget saknar kompetens är risken stor att investeringen inte kommer att ge förväntat resultat.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild
En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
En poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande.

4. Det finns ett identifierat behov av projektet.

Stöd ges till investeringar utifrån de behov och prioriteringar som finns i de regionala handlingsplanerna.

+3 poäng: Investeringen leder till förädling och produktion av förnybar energi eller omställning från fossil till förnybar energi
+3 poäng: Produkter, råvaror eller resurser för energiproduktionen tas från närområdet
+1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla andra mål

+3 poäng: Investeringen leder till förädling och produktion av förnybar energi eller omställning från fossil till förnybar energi
Tre poäng ges om till investeringar som leder till förädling och produktion av förnybar energi eller omställning från fossil till förnybar energi.
Alla investeringar som minskar fossilberoendet är prioriterade. Vid investeringar i bioeldade pannor ska både förbrännings- och pyrolyspannor vara möjliga för ansökan.

+3 poäng: Produkter, råvaror eller resurser för energiproduktionen tas från närområdet

Tre poäng ges om investeringen bidrar till att produkter, råvaror eller resurser för energiproduktionen kommer att tas från ett närområde. Exempel kan vara elproduktion via solanläggningar; investeringar som underlättar för nya affärsmodeller inom energiområdet t ex leasing av takyta för solel eller produktion av biodiesel.

+1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla andra mål
En poäng ges för investeringar som gynnar andra miljö- och samhällsmål exempelvis kan det vara mål för minskade transporter, självförsörjningsgrad, minskad mängd avfall, fler arbetstillfällen, bättre arbetsmiljö/boendemiljö/hälsa.
Poäng ges till investeringar för användning av teknik och metoder som ökar möjligheterna att producera förnybar energi eller underlättar omställningen från fossil till förnybar energi.

8.2.5. *Investeringar som inte prioriteras regionalt*

I Uppsala län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

8.2.6. *Stödnivå*

Stödnivån ska vara 40 procent av stödberättigande kostnader upp till högsta stödbelopp.

I Uppsala län är högsta stödbelopp 1 200 000 kronor per stödmottagare.

En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[14].
I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

8.3. **Investeringsstöd till gödselbaserad biogas** *(delåtgärd 6.4 fokusområde 5d)*

8.3.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Investeringsstödet är till för att minska utsläppen av växthusgaser genom att investera i anläggningar för produktion av biogas, vilket exempelvis kan inkludera biogaspannor, uppgraderingar, lager för rötrester och rörledningar (delåtgärd 6.4 fokusområde 5d).

[14] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

8.3.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Efterfrågan på biogas från kollektivtrafiken, taxiföretag och privatbilister i Uppsala län är stigande samtidigt som avsaknaden av riktigt stora djurgårdar i länet försvårar för en lönsam utbyggnad av biogas från stallgödsel. Höga investeringskostnader för biogasanläggningar riskerar ytterligare att fördröja utbyggnaden i länet.
Länet har ändå goda förutsättningar att lösa de framtida utmaningarna inom klimat- och energiområdet genom kunskap inom institut, universitet och lantbrukssektor. Den nyligen framtagna biogasstrategin har som mål att Uppsala län fram till år 2030 ska kunna möta efterfrågan på lokalt producerad biogas för samhällsnödvändiga fordon och transporttjänster, vara ledande på biogasområdet ur ett systemperspektiv och ha slutna biogaskretslopp som säkerställer återförsel av näringsämnen från stad och land.
Varaktiga samarbetsformer för tillämpad forskning och innovationer måste komma landsbygden och landsbygdsföretagen till del. Genom pilotprojekt eller testanläggningar kan ny forskning och nya klimattåliga lösningar introduceras vilket minskar behovet av fossil energi och minskar klimatpåverkande utsläpp, ökar återföring av växtnäring till åkermarken samt visar på innovativa lösningar för produktion av förnybar energi.
Företag inom de areella näringarna och andra verksamheter på landsbygden behöver stödjas för att utvecklas och bli mer konkurrenskraftiga. Olika typer av företag behövs och det är därför viktigt att bredda näringslivsbasen på landsbygden. Landsbygdsföretagen är till övervägande del enmans- eller fåmansföretag och företagen på landsbygden ligger oftast geografiskt långt ifrån varandra. Dock finns storleksfördelar för företag att vinna genom samverkanslösningar.

Ett positivt företagsklimat där kvinnor och män kan förverkliga sina idéer genom eget företagande på landsbygden är också viktiga för att åstadkomma fler och växande företag.

8.3.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För detta stöd tillämpas inte beslutsomgångar. Istället hanteras ansökningar löpande. Att tillämpa beslutsomgångar skulle förlänga tiden för beslut och försena genomförandet. Löpande hantering av ansökningar bidrar till en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Budgeten är nationell och avropas från Jordbruksverket. För bifall krävs minst 200 poäng av de nationella urvalskriterierna.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

8.3.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 6.4, fokusområde 5d)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella urvalskriterer

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
Investeringen bidrar till att uppfylla specifika miljö- och klimatmål.	+2 poäng: Investeringen gynnar produktionen och/eller användningen av biogas +2 poäng: Investeringen inkluderar utrustning som syftar till att minska möjliga metanläckage från anläggningen +2 poäng: Det finns avsättning för den rötrest som produceras. +2 poäng: Investeringen syftar till att uppgradera biogasen till fordonsgas	40
Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen är ny för företaget 3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen 5 poäng: Investeringen är ett pilotprojekt eller ingår i en testanläggning	10
Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	+3 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild +3 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	20
Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft.	5 poäng: Nuvärdet av investeringen med investeringsstöd är positivt.	30
Summa nationell viktning		100

Regionala urvalskriterier

För investeringsstöd till gödselbaserad biogas finns inte några regionala urvalskriterier.

Bedömningsgrunder

Nationella bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.

+2 poäng: Investeringen gynnar produktionen och/eller användningen av biogas

Poängen ges till biogasanläggningar som rötar gödsel men också andra investeringar som gynnar produktionen av biogas, exempelvis rötrestlager. Om en jordbrukare ansöker om investeringsstöd för rötrestlager för eget bruk hanteras ansökan i 4.1 5d, men om rötrestlagret ingår som en del av en större ansökan hanteras det inom detta fokusområde. Poängen ges också till investeringar som ökar användningen av biogas. Det kan exempelvis vara rörledningar, uppgraderingar till fordonsgas och tankstationer för biogas.

+2 poäng: Investeringen inkluderar utrustning som syftar till att minska möjliga metanläckage från anläggningen
Poängen ges till investeringar där särskilda åtgärder vidtagits för att minska risken för läckage av metan. Det kan exempelvis handla om gastät rötrestlagring eller en efterrötkammare. En åtgärd kan också handla om rutiner och kontrollprogram för regelbunden läcksökning och service av anläggningens olika delar enligt gödselsasstödetskrav. Extrapoängen ges enbart till utrustning som inte krävs för miljötillstånd.

+2 poäng: Investeringen inkluderar utrustning som syftar till att rötresten ska bearbetas för återföring till åker
Poängen ges till investeringar där det är uppenbart att rötresten kommer till användning antingen i det egna företaget eller i andra företag.Det kan vara gårdsanläggningar där man även bedriver växtodling eller anläggningar som tar emot gödsel från djurgårdar som sedan tar tillbaka rötrest för användning i växtodling. Det kan handla om förädling av rötresten för transport till mindre djurtäta regioner.

+2 poäng: Investeringen syftar till att uppgradera biogasen till fordonsgas
Poängen ges till biogasanläggningar som också uppgraderar biogasen till fordonsgas. Poängen ges också till investeringar som syftar till att uppgradera biogasen i befintliga biogasanläggningar.

Observera att den som söker stöd maximalt kan få 5 poäng, även om totalsumman här kan bli högre.

2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).

Investeringar som har en innovativ inriktning det vill säga som bidrar till att ta fram eller använda nya idéer, bör prioriteras. Originalitet och spridningsgrad avgör om det är en innovation. Det gäller bland annat för utveckling av produkter, processer, teknik och metoder. Exempel på ansökningar som kan få stöd är när investeringar uppfyller högre miljökrav genom modern teknik. Det kan också vara investeringar som innebär nya koncept eller utveckling av jordbruksprodukter.

2 poäng: Investeringen är ny för företaget
Två poäng ges om investeringen är helt ny för företaget.

3 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer
Tre poäng ges till investeringar som har en innovativ inriktning och som bidrar till att införa nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder. Investeringar som visar på nya bra sätt att ta tillvara biogasen får poängen. Ansökan bedöms utifrån aktuell kunskap inom området, utifrån hur investeringen förväntas bidra med positiva effekter och utifrån innovationens behov av att spridas.

4 poäng: Investeringen är bland de första inom branschen.

Fyra poäng ges till investeringar som är bland de första inom sin bransch.

5 poäng: Pilotprojekt eller testanläggning
Fem poäng ges om investeringen är ett pilotprojekt eller en testanläggning för en ny produkt, process, teknik eller metod.

3. Sökanden har den kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet som krävs för att genomföra investeringen.

+3 poäng: Den som söker stöd har tillräcklig egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen
Tre poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, själv, via anställd eller inköpt kompetens.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild
En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+3 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
Tre poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande.

Observera att den som söker stöd maximalt kan få 5 poäng, även om totalsumman här kan bli högre.

4. Investeringen bidrar till att förbättra företagets konkurrenskraft

5 poäng: Nuvärdet av investeringen med investeringsstöd är positivt

Det IT-stöd som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan och räknar ut nuvärdet av investeringen. Är nuvärdet med stöd positivt ges fem poäng. Det stöd som avses är investeringsstödet för insatsområdet. Eventuellt gödselgasstöd tas inte med i beräkningen.

8.3.5. *Stödnivå*

Stöd ges till 40 procent av stödberättigande utgifter.

Högsta stödbelopp är 40 miljoner kronor.

En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

8.4. Investeringsstöd för att skapa nya jobb *(delåtgärd 6.4 fokusområde 6a)*

8.4.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Investeringsstödet till annan verksamhet än jordbruk, trädgård, rennäring och skogsbruk för att skapa nya jobb är till för att främja diversifiering och främja skapandet och utveckling av små företag för att få fler arbetstillfällen på landsbygden. (delåtgärd 6.4 fokusområde 6a)

8.4.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Länsstyrelsen ser stora möjligheter för samordning mellan verksamheter på landsbygden. Det är viktigt att skapa nätverk och företagskluster där kvinnor och män, unga och äldre, föreningar och företag arbetar tillsammans. Samverkan mellan olika aktörer är en mycket viktig faktor när det gäller företagens möjligheter att utvecklas. Samverkanslösningar av olika slag bidrar till storleksfördelar, kunskapsspridning, uppmuntrar till nytänkande och skapar mer lönsamma och anpassningsbara företag, vilket är speciellt viktigt för nya företag. Vidare är samverkanslösningar, som även bidrar till att gynna offentlig verksamhet och service, viktiga då dessa funktioner är grundläggande förutsättningar för tillväxt på landsbygden i länet.

Investeringen ingår i en samverkanslösning
Samordning av produkter och tjänster i närområdet kan vara en konkurrensfördel vid offentliga upphandlingar och öka möjligheten för företagen att lämna offertunderlag på efterfrågade sortiment och tjänster. Investeringar som leder till samverkan med andra för att bevara eller skapa jobb samt gynnar offentlig sektor och service är prioriterade.

Landsbygdsföretagare i länet upplever brist på nätverk vilket kan försvåra möjligheterna att hitta finansiering för sina satsningar. Länsstyrelsen prioriterar därför samverkan mellan aktörer som skapar finansieringsmöjligheter till företag på landsbygden vilket därmed också leder till nya jobb.

Det är en konkurrensfördel om landsbygdsföretagare samverkar. Samverkanslösningar kan bidra till storleksfördelar, uppmuntra till nytänkande och skapa mer lönsamma och anpassningsbara företag. Investeringar som sker i samverkan med flera aktörer, gällande annat än att gynna offentlig verksamhet och service, finansieringsmöjligheter eller kunskapsspridning, för att bevara och skapa jobb är därför prioriterade.

Investeringen är innovativ och bidrar till kunskapsspridning.

Branschövergripande nätverk och kunskapsöverföring kan ge kontinuitet för kunskap och kompetens. Länsstyrelsen ser möjligheter att utveckla nya lösningar för dialog och kunskapsöverföring mellan olika aktörer genom nätverk som spänner över olika branscher och målgrupper. Länsstyrelsen prioriterar därför investeringar som bevarar eller skapar nya jobb genom att landsbygdsföretagare samverkar för kunskapsspridning.

8.4.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Ansökningar som inte är beslutade före den 15 januari 2020 kommer att hanteras löpande. Att tillämpa beslutsomgångar skulle förlänga tiden för beslut så mycket att ansökningar inkomna i tid, inte hinner beslutas innan den 31 december 2022.

Länsstyrelsen Uppsala kommer från och med 2020 hantera ansökningar löpande inom detta insatsområde för att få en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Beslutsomgångar kommer därför inte att användas för detta insatsområde.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng.

Poängsättningen för det regionala kriteriet är utformad så att det ska finnas incitament att uppfylla flera av kraven i poängbeskrivningarna. För att ansökningar ska kunna få totalt fem poäng eller mer, där fem poäng är det maximala antalet poäng i det regionala kriteriet, så måste därför minst två av kraven i poängbeskrivningarna vara uppfyllda.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna avslås.
- För ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten för insatsområdet. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.

- Ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget.

Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

8.4.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 6.4, fokusområde 6a)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Investeringen ger arbetstillfällen på landsbygden	1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid 3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget 4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget +1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året	30
2. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål +2 poäng: Delar i investeringen ger extra bidrag till miljökvalitetsmålen +1 poäng: Investeringen bidrar till ett extra energieffektivt företag	10
3. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	+3 poäng: Investeringen medför att ny produktion startas och/eller att nya tjänster erbjuds i området +2 poäng: Investeringen har en tydlig innovativ inriktning	10
4. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen +2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	15
5. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen.	+1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen i någon grad +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen +1 poäng: Kassalikviditeten efter investering är mindre än 1 +1 poäng: Självfinansieringsgraden är större än 1 +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 %	10
6. Det finns ett identifierat regionalt behov av Investeringen	+2-3 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning +2 poäng: Investeringen är innovativ och bidrar till kunskapsspridning.	25
Summa viktning		100

Bedömningsgrunder

Nationella och regionala bedömningsgrunder

1. Investeringen ger arbetstillfällen på landsbygden

Arbetstillfällen ska vara nyskapade och bestående räknat som årsarbetskrafter. Bestående innebär att arbetstillfället ska finnas kvar på längre sikt, inte bara under projekttiden. I detta inkluderas även "egenföretag" (alla företagsformer), där personen helt eller delvis övergår till att arbeta i sitt företag. Ideellt arbete räknas inte som arbetstillfällen. Arbetstillfällen genom underleverantörer med egen F-skattsedel räknas med om de skapats som en direkt följd av investeringen. För urvalskriteriet räknas enbart arbetstillfällen på landsbygden.

- 1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid
- 3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget
- 4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget
- +1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året

1 poäng: Investeringen leder till ökad sysselsättning från deltid till heltid
En poäng ges om investeringen ger heltidssysselsättning för en person som tidigare har arbetat deltid i företaget. Deltid är mindre än 1720 timmar per år.

3 poäng: Investeringen skapar ett nytt arbetstillfälle i företaget
Tre poäng ges om investeringen leder till att företaget kan sysselsätta en ny person på heltid eller halvtid. Med halvtid avses minst 50 % av ett årsarbetstillfälle d.v.s. minst 860 timmar. Personen har inte varit anställd i företaget tidigare.

4 poäng: Investeringen skapar mer än ett arbetstillfälle i företaget
Fyra poäng ges om investeringen leder till att mer än en ny person får sysselsättning i företaget på heltid eller halvtid. Med halvtid avses minst 50 % av ett årsarbetstillfälle d.v.s. minst 860 timmar. Berörda personer har inte varit anställda i företaget nyligen.

+1 poäng: Investeringen leder till sysselsättning hela året
Ett extra poäng ges till investeringar som räknas som mer än enbart säsongsarbete.

2. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

- +2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål
- +2 poäng: Delar i investeringen ger extra bidrag till miljökvalitetsmålen
- +1 poäng: Investeringen bidrar till ett extra energieffektivt företag

+2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla minst ett nationellt miljökvalitetsmål
Två poäng ges till verksamheter som bidrar till de nationella miljökvalitetsmålen. Det kan tillexempel gälla satsningar inom turismsektorn som bidrar till öppna betesmarker, gynnar kulturmiljön eller den biologiska mångfalden. Ett annat exempel är företag som driver restauranger eller säljer mathantverk där råvaran är ekologisk, lokalt producerad eller säsongsanpassad. Lokalt producerat räknas som inom eget eller angränsande landskap. Företag som bedriver verksamheter inom energiproduktion och energieffektivisering är andra exempel på företag som är kvalificerade till poängen.

+2 poäng: Delar i investeringen ger extra bidrag till miljökvalitetsmålen
Två poäng ges till den som söker stöd om det ingår delar i investeringen som är bra för miljön. Det kan till exempel vara en investering där ett miljöcertifieringssystem ingår.

+1 poäng: Investeringen bidrar till ett extra energieffektivt företag
En poäng ges till de företag som med investeringen använder sig av energikällor eller teknik som gör företaget energieffektivt. Det kan till exempel vara investeringar i byggnader, anläggningar och maskiner med fokus på energieffektivitet.

3. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- +3 poäng: Investeringen medför att ny produktion startas och/eller att nya tjänster erbjuds i området
- +2 poäng: Investeringen har en tydlig innovativ inriktning

+3 poäng: Investeringen medför att ny produktion startas eller att nya tjänster erbjuds i området
Tre poäng ges till investeringar som medför nya verksamheter i området.

+2 poäng: Investeringen har en tydlig innovativ inriktning
Två ges till investeringar som har ett koncept som visar potential att utveckla branschen eller området i en positiv riktning.

4. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen

- +1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen
- +2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare
- +1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild
- +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

+1 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens finns för att genomföra investeringen
En poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt.

+2 poäng: Den som söker stöd har erfarenhet av planerad verksamhet som anställd eller egen företagare
Två poäng ges när det finns yrkeserfarenhet inom företaget som gäller för den investering som företaget ska göra. Om företaget saknar kompetens är risken stor att investeringen inte kommer att ge förväntat resultat.

+1 poäng: Den som söker stöd har en tydlig och relevant målbild
En poäng ges om företaget har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt.

Målbilden ska ge underlag för en bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Företagets kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
En poäng ges om företaget samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering och bättre marknadsanpassningar. Det kan också innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

5. Företaget är i behov av stöd för att kunna genomföra investeringen

- +1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen
- +1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten, utöver investeringen
- +1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än
- +1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än
- +1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent

1 poäng: Utan stöd genomförs inte investeringen
En poäng ges om investeringen inte genomförs alls utan stöd. I ansökan ska den som söker ha motiverat varför investeringen inte kommer att genomföras. Det kan till exempel vara att risken är för hög för att satsa själv eller att avkastningen är för dålig.

+1 poäng: Utan stöd förhindras den fortsatta utvecklingen av verksamheten, utöver investeringen
En poäng ges om den fortsatta utvecklingen av affärsverksamheten inte går att genomföra när den som söker inte får något investeringsstöd. Det kan till exempel vara om andra planerade investeringar kommer att påverkas negativt av att den här investeringen inte blir av.

Följande 3 poängsättningar räknas ut av IT-systemet
Det IT-system som används i handläggningen använder de uppgifter som finns i ansökan för att beräkna kassalikviditet, självfinansieringsgrad och soliditet. Dessa nyckeltal visar om företaget är i behov av stöd för att genomföra investeringen.

+1 poäng: Kassalikviditeten efter investeringen är mindre än 1
En ansträngd likviditet är problem för många företag som vill investera. Ett centralt mått är kassalikviditet. Om kassalikviditeteten efter investeringen, utan investeringsstöd är mindre än 1 ges ett extra poäng.

+1 poäng: Självfinansieringsgraden är mindre än 1
Förmågan att finansiera investeringar med företagets egna pengar påverkar behovet av stöd. Poäng ges om investeringens storlek i förhållande till årets avskrivningar och resultat är större
än 1.

+1 poäng: Soliditeten är mindre än 25 procent
Solida företag har goda möjligheter att finansiera investeringar utan statligt stöd. Om företaget har en soliditet enligt senaste bokslut på mindre än 25 procent ges en extra poäng. Då har vi tagit hänsyn till att tillgångarnas värde enligt bokslut sällan speglar tillgångarnas marknadsvärde.

6. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen

Stöd ges till investeringar utifrån de behov och prioriteringar som finns i de regionala handlingsplanerna.
Investeringarna ska bidra till samverkan som gynnar offentlig sektor och service på landsbygden, samt till samverkan mellan företag på landsbygden gällande finansiering, kunskapsspridning och andra lösningar för att bevara eller skapa nya arbetstillfällen.

- +2-3 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
- +2 poäng: Investeringen är innovativ och bidrar till kunskapsspridning.

+2-3 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslöning
Tre poäng ges om företaget samverkar med andra företag eller exempelvis kommun på ett sätt som gynnar offentlig sektor och service på landsbygden för att bevara eller skapa nya arbetstillfällen. Poäng ges till investeringar som sker i samverkan mellan två eller fler parter genom skriftliga avtal, gemensamt företag, eller leder till att gemensamma samverkanslösningar stärks. Poäng ges till investeringar där samverkan styrks genom uppgifter i affärsplan.

Tre poäng ges om företaget samverkar med andra företag för att hitta nya möjligheter till att finansiera investeringar för att bevara eller skapa nya arbetstillfällen. Poäng ges till investeringar som sker i samverkan mellan två eller fler parter genom skriftliga avtal, gemensamt företag, eller leder till att gemensamma samverkanslösningar stärks. Poäng ges till investeringar där samverkan styrks genom uppgifter i affärsplan.

Två poäng ges om investeringen bidrar till att samverkanslösningar eller nätverk bildas eller stärks mellan företag/aktörer. Poäng ges till investeringar som sker i samverkan mellan två eller fler parter.

+2 poäng: Investeringen är innovativ och bidrar till kunskapsspridning.
Två poäng ges om företaget samverkar med andra företag på landsbygden eller exempelvis kommun för att skapa eller utveckla nätverk och för att sprida kunskap för att bevara eller skapa nya arbetstillfällen. Poäng ges till investeringar som sker i samverkan mellan två eller fler parter genom skriftliga avtal, gemensamt företag, eller leder till att gemensamma samverkanslösningar stärks. Poäng ges till investeringar där samverkan styrks genom uppgifter i affärsplan.

8.4.5. *Investeringar som inte prioriteras regionalt*

I Uppsala län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

8.4.6. *Stödnivå*

Stödnivån ska vara 40 procent av stödberättigande kostnader upp till högsta stödbelopp.

I Uppsala län är högsta stödbelopp 600 000 kronor per stödmottagare.

En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[15]. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

9. *(Åtgärd 7)* Service, infrastruktur och attraktiv landsbygd

Den här rubriken gäller investeringar som med stor sannolikhet inte skulle genomföras utan stöd, men där den gemensamma nyttan är stor.

Det krav på övrigt offentligt stöd som sedan tidigare finns hos varje handläggande stödmyndighet att dra in, ska vara uppfyllt innan kravet på medfinansiering försvinner. Kravet om offentlig medfinansiering kommer inte att utökas när de nya pengarna tillkommer. Det krav på övrigt offentligt stöd som sedan tidigare åligger varje handläggande stödmyndighet att dra in, ska vara uppfyllt innan kravet på medfinansiering försvinner. Kravet om offentlig medfinansiering kommer inte att utökas när de nya pengarna tillkommer. De nya reglerna kan börja gälla först när förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder är beslutad.

9.1. **Stöd till investeringar i småskalig infrastruktur** *(delåtgärd 7.2 fokusområde 6b)*

Förutom länsstyrelsen handlägger också Sametinget stöd till investeringar i småskalig infrastruktur. Sametinget har egen handlingsplan**.**

[15] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

9.1.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Stöd till investeringar i småskalig infrastruktur ges till investeringar där den gemensamma nyttan är stor men det inte finns några incitament för att någon enskild skulle finansiera investeringen (delåtgärd 7.2) Syftet är att förbättra den småskaliga infrastrukturen på landsbygden för att därigenom ge en ökad livskvalitet och en tryggare utomhusmiljö för de boende på landsbygden. Stöd till sådana investeringar kan med fördel ges när de ligger i anslutning till andra investeringar som fått stöd inom landsbygdsprogrammet. (fokusområde 6b).

9.1.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Uppsala län vill vara en attraktiv region med goda förutsättningar för trygga miljöer och hög livskvalitet på landsbygden för boende och besökare. Länsstyrelsen vill därför prioritera satsningar som förbättrar den småskaliga infrastrukturen på landsbygden.

Investeringen bidrar till att öka aktivitetsutbudet på landsbygden
Det är viktigt att höja livskvaliteten för både unga och äldre på landsbygden. Många unga vuxna väljer att flytta från landsbygden och därför är investeringar som möjliggör aktiviter för barn och ungdomar prioriterade.

Investeringen gynnar bygdens attraktionskraft
Länets många attraktiva miljöer och platser ger förutsättningar för långsiktiga satsningar inom service. Satsningar som bidrar till en bättre livskvalitet och på ett tydligt sätt kan visa att man gynnar bygdens attraktionskraft är prioriterade. Detta kan göras genom att man visar att investeringen kommer att ge fritidssysselsättning till de boende på orten eller att investeringen kommer att locka nya besökare.

Investeringen bidrar till att tillgängliggöra landskapet
Önskan att åka ut på landsbygden och uppleva natur, mat- och kulturliv ökar. Det finns miljöer och platser som är svårtillgängliga för allmänheten och bygdens befolkning. Investeringar som bidrar till att tillgängliggöra attraktiva platser och miljöer är därför prioriterade.

Investeringen ingår i en samverkanslösning
Att skapa och förstärka samverkan är en del i att skapa en attraktivare region med hög livkvalitet. Samverkanslösningar kan bidra till storleksfördelar och uppmuntra till nytänkande. Samordning av lokaliseringen för flera verksamheter kan också öka serviceutbytet och mervärdet på satsningen. Länet prioriterar därför samverkanslösningar som bidrar till åtgärder som möjliggör ökad livskvalitet och tryggare boendemiljö på landsbygden.

Det finns en långsiktig lösning på förvaltningen av investeringen

Länsstyrelsen prioriterar satsningar som långsiktigt kan leda till ökad livskvalitet och en tryggare utomhusmiljö. Ansökningar med en långsiktig plan för investeringen är därför prioriterade. Hur denna plan ser ut är beroende av vilken typ av investering det rör sig om, men kan till exempel röra sig om hur finansiering, underhåll och arbetskraft ska utformas efter projekttidens slut.

9.1.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen Uppsala kommer från och med 2020 hantera ansökningar löpande inom detta insatsområde för att få en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Beslutsomgångar kommer därför inte att användas för detta insatsområde.

Länet har ingen ny tilldelad budget för denna åtgärd och tidigare stödmedel är slut. I händelse av återflöde i åtgärden finns möjlighet att fatta löpande beslut. Endast ansökningar från 2021 och framåt kommer att hanteras och handläggas förutsatt att det finns återflöde av stödmedel.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna där ett regionalt kriterium ingår.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna avslås.
- För ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten för insatsområdet. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.

- Ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget.

Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

9.1.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 7.2 fokusområde 6b)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning Bedömningsgrunder se bilaga 22	Viktning
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+ 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken	25
2. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	+1 poäng: Lämplig kompetens finns inom organisationen för det område investeringen avser +2 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen +1 poäng: Den som söker har en tydlig och relevant målbild +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	30
3. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen	+1 poäng: Investeringen bidrar till att öka aktivitetsutbudet på landsbygden +2 poäng: Investeringen gynnar bygdens attraktionskraft. +1 poäng: Investeringen bidrar till att tillgängliggöra landskapet +2 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning +2 poäng: Det finns en långsiktighet lösning på förvaltningen av investeringen	45
Summa nationell viktning		100

Bedömningsgrunder

Nationella och regionala bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.

- + 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål
- + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning
- + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen
- + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken

+ 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål
Investeringar som är positiva ur miljö- och klimatsynpunkt prioriteras. Två poäng ges till investeringar som bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål. Det är framför allt miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö som kommer vara viktigt vid bedömningar av ansökningarna i insatsområdet. Men naturligtvis kan även andra miljökvalitetsmål och preciseringar komma ifråga. Varje miljökvalitetsmål beskrivs av de preciseringar som regeringen beslutade 2012. Preciseringarna finns i sin helhet på miljömålsportalen, www.miljomal.se.

God bebyggd miljö
– en långsiktigt hållbar bebyggelsestruktur har utvecklats både vid nylokalisering av byggnader, anläggningar och verksamheter och vid användning, förvaltning och omvandling av befintlig bebyggelse samtidigt som byggnader är hållbart utformade,
– städer och tätorter samt sambandet mellan tätorter och landsbygd är planerade utifrån ett sammanhållet och hållbart perspektiv på sociala, ekonomiska samt miljö- och hälsorelaterade frågor,
– kollektivtrafiksystem är miljöanpassade, energieffektiva och tillgängliga och att det finns attraktiva, säkra och effektiva gång- och cykelvägar,
– det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap bevaras, används och utvecklas,
– den bebyggda miljön utgår från och stöder människans behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur

+ 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning
Eftersom energieffektivisering är viktigt får de ansökningar som bidrar till energieffektiv drift ett extra poäng.

+ 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen
Poängen ges till de investeringar som bidrar till arbetet med att nå kulturmiljömålen. Se bilagan för miljö- och klimatmål för mer information och vägledning. Lär mer om kulturmiljömål på
https://www.raa.se/kulturarvet/kulturpolitik/da-och-nu-att-bevara-anvanda-och-utveckla-kulturmiljon/vad-ar-kulturmiljo/nationella-kulturmiljomal/
+ 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken
Poängen ges till de investeringar som bidrar till målet för friluftslivspolitiken. Se bilagan för miljö- och klimatmål för mer information och vägledning. Läs mer om mål för friluftsliv på http://www.naturvardsverket.se/Friluftsmalen/

2. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.

- + 1 poäng: Lämplig kompetens finns inom organisationen för det område investeringen avser
- + 2 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen
- + 1 poäng: Den som söker har en tydlig och relevant målbild

- + 1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

+ 1 poäng: Lämplig kompetens finns inom organisationen för det område investeringen avser
En poäng ges när det finns yrkeserfarenhet inom organisationen som gäller för den investering som organisationen ska göra. Om företaget saknar kompetens är risken stor att investeringen inte kommer att ge förväntat resultat.

+ 2 poäng: Tillräcklig, egen eller köpt kompetens för att genomföra investeringen
Två poäng ges om den som söker stöd kan visa att han eller hon har tillräcklig kompetens för att kunna genomföra och planera för investeringen. Det kan vara så att den som söker har kompetens, antingen själv eller via en anställd, eller inköpt. Investeringar kan ge påfrestningar på verksamheten, därför är det viktigt att den som söker har kapacitet att genomföra investeringen.

+ 1 poäng: Den som söker har en tydlig och relevant målbild
En poäng ges om organisationen har en tydlig och relevant målbild på både kort och lång sikt. Målbilden ska ge underlag för din bedömning om investeringen kommer att bli genomförd på ett framgångsrikt sätt och också ge önskat resultat. Organisationens kvaliteter och drivkrafter har här stor betydelse.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
En poäng ges om man i projektet samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering och bättre marknadsanpassningar. Det kan också innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

3. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen

Stöd ges till investeringar utifrån de behov och prioriteringar som finns i de regionala handlingsplanerna.

- +1 poäng: Investeringen bidrar till att öka aktivitetsutbudet på landsbygden
- +2 poäng: Investeringen gynnar bygdens attraktionskraft.
- +1 poäng: Investeringen bidrar till att tillgängliggöra landskapet
- +2 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
- +2 poäng: Det finns en långsiktig lösning på förvaltningen av investeringen

+1 poäng: Investeringen bidrar till att öka aktivitetsutbudet på landsbygden
Ett poäng ges till ansökningar där den sökande kan beskriva vilken betydelse investeringen har för att ge möjlighet att aktivera barn och ungdomar.

+2 poäng: Investeringen gynnar bygdens attraktionskraft.
Två poäng ges till investeringar som på ett tydligt sätt kan visa att man gynnar bygdens attraktionskraft. Detta kan göras genom att man visar att investeringen kommer att ge

fritidssysselsättning till de boende på orten, att investeringen kommer locka nya besökare eller dylikt.

+1 poäng: Investeringen bidrar till att tillgängliggöra landskapet
Ett poäng ges till ansökningar där den sökande kan beskriva vilken betydelse investeringen har för att tillgänggöra miljöer och platser i länet som idag är svårtillgängliga för allmänheten och bygdens befolkning.

+2 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
Två poäng ges om investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks mellan två eller flera aktörer. Poäng ges till investeringar som sker i samverkan mellan två eller fler parter genom skriftliga avtal eller leder till gemensamma samverkanslösningar. Poäng ges även till investeringar som innebär en samlokalisering av flera verksamheter.

+2 poäng: Det finns en långsiktig lösning på förvaltningen av investeringen
Två poäng ges om projektägaren kan visa upp en långsiktig plan för hur verksamheten ska fortsätta efter projekttidens slut. Hur denna plan ser ut är beroende av vilken typ av investering det rör sig om, men kan till exempel röra sig om finansiering, underhåll och arbetskraft efter projekttidens slut. För att poäng ska ges ska planerna vara konkreta och tydliga gällande hur detta ska genomföras.

9.1.5. *Investeringar som inte prioriteras regionalt*

I Uppsala län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

9.1.6. *Stödnivå*

Om sökande är offentlig aktör ges 100 procent av stödberättigade utgifter. Stöd ges till 90 procent av stödberättigande utgifter i övriga fall. De nya reglerna kan börja gälla först när förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder är beslutad.

Om offentlig aktör är sökande ska minst 30 procent av stödet vara övrigt nationellt offentligt stöd. Om privat aktör är sökande och de stödberätigade kostnaderna är minst 300 000 kronor ska minst 30 procent av stödet vara övrigt nationellt offentligt stöd.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[16] i de fall det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

[16] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

9.2. **Stöd till bredband** *(delåtgärd 7.3 fokusområde 6c) Observera att åtgärden är stängd under förlängningsåren 2021-2022*

9.2.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Stöd till bredband ges i Sverige för att öka tillgången till bredbandsnät med hög överföringskapacitet, så kallade nästa generations accessnät (NGA-nät) på landsbygden. Syftet med stödet är att öka tillgängligheten till, användningen av och kvaliteten på informations- och kommunikationsteknik i landsbygdsområden (delåtgärd 7.3 fokusområde 6c).

9.2.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

I bredbandsstödet används bara gemensamma nationella prioriteringar. De projekt som beviljas stöd ska bidra till att uppfylla målen i den regionala bredbandsstrategin: *Regional digital agenda för Uppsala län*[17]. I de fall det finns en kommunal bredbandsstrategi ska projektet även bidra till att uppfylla kommunens mål för bredbandsutbyggnad.

Länsstyrelsen och Region Uppsala har genom den regionala utvecklingsstrategin (RUS) beslutat att till år 2020 ska 90 procent av befolkningen och till år 2030 ska 100 procent av befolkningen ha möjlighet till fiberanslutning på 100 Mbit/s. Enligt PTS kartläggning för 2018 var 80 procent av befolkningen i länet anslutna till fast bredband på minst 100 Mbit/s[18]. Tillgången till bredband med hög kapacitet är särskilt bristfällig på landsbygden i Uppsala län där endast 27 procent av befolkningen är anslutna till fiber. Tillgången på snabbt bredband varierar i länet även om det sker ett ökat byggande i länets samtliga kommuner. Länet har långt kvar till det regionala målet för bredbandsutbyggnaden och länsstyrelsen vill lyfta möjligheter som kan öka tillgången till och stimulera utbyggnaden av bredband.

Bra service och kommunikationer är en förutsättning för boende och företagande även utanför tätortsmiljöer. Särskilt för företag på landsbygden och i länets yttre delar kan det vara avgörande med goda fysiska och elektroniska kommunikationer för att kunna behålla sin konkurrenskraft och kunna rekrytera och behålla kompetent arbetskraft.

Samhället går mot en ökad digitalisering och fler servicetjänster utvecklas digitalt. Informationsteknologi (IT) är idag en integrerad del av människors vardag, såväl privat som i arbetslivet och i skolan. Ett utbyggt bredband i hela länet med god kapacitet är även viktigt

---

[17] Länsstyrelsen, Regionförbundet och Landstinget, 2013. Digital agenda för Uppsala län 2014-2020. https://www.regionuppsala.se/Global/LLK/Regional%20utveckling/Digital%20agenda.pdf och https://www.regionuppsala.se/Global/LLK/Regional%20utveckling/Digital_agenda_del2.pdf

[18] https://www.pts.se/sv/dokument/rapporter/internet/2019/pts-mobiltacknings--och-bredbandskartlaggning-2018/

för att alla invånarna ska kunna ta del av det ökade antalet e-tjänster som exempelvismyndigheter erbjuder. Därför krävs en utökad och fortsatt bredbandsutbyggnad i länet. Stödet ska bidra till att alla på landsbygden och i småorter i Uppsala läns ska kunna erbjudas fiberanslutning. För områden med större tätorter krävs att marknadens aktörer är aktiva för att skapa spridningsnät. De kommunala bredbandsstrategierna visar vad kommunerna gör för att uppnå bredbandsmålet. Digitala kommunikationer utgör ett allmänt intresse i plan- och bygglagen varför kommunerna har ett särskilt ansvar att planera för samförläggning av kanalisation i samband med nybyggnation och kan ofta bistå med svar om framtida utbyggnad.

Nationellt kriterium: *Projektet ger hög anslutningsgrad till bredbandsnätet*

Ökad kapacitet och tillgänglighet av bredband är en nyckelfråga för landsbygden, såväl för möjligheterna att skapa nya arbeten som att kunna behålla befintliga verksamheter samt för att öka landsbygdens attraktivitet som boendemiljö.

Vid planering av projekten är det viktigt att det inte skapas vita fläckar och att de boende mobiliserar sig för att få upp intresset för bredband i bygden så att projekten får en hög anslutningsgrad. Det är viktigt att det i områden med lågt intresse sker en mobilisering av de boende så att det inte skapas så kallade vita fläckar. Det är viktigt att man ser bredband som ett mervärde när det sker inflyttning till landsbygden. Informations- och kommunikationsteknik samt e-tjänster kan vara en språngbräda för landsbygdsutveckling. Ett väl utbyggt bredbandsnät ökar också möjligheterna till distansarbete och minskar således behovet av arbetspendling och bil. Länsstyrelsen prioriterar därför en hög anslutningsgrad i bredbandprojekten.

Nationellt kriterium: *Projektet har ett högt antal möjliga anslutningar till bredbandsnätet*

Alla fastigheter med permanentboende inom ett projekt är underlag för detta kriterium. Projekt som omfattar många anslutningar prioriteras och det är särskilt viktigt att mobilisera ett större geografiskt område om bebyggelsen är gles och det är långa avstånd mellan husen. Samförläggning och samarbete med operatörer vid bredbandsutbyggnad kan underlätta för att uppnå många anslutningar. En utbyggnad av fast bredband ger förutsättningar för en bra basinfrastruktur som i sin tur kan ge incitament och underlätta även för mobiloperatörer att bygga ut sina trådlösa nät. Samförläggning bör därför i möjligaste mån ske för att skapa en gemensam basinfrastruktur för både fast och mobilt bredband.

Nationellt kriterium: *Sökanden har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen*

Projekt som kommit långt i sin planering och som samlat personer med den kompetens som behövs för att kunna genomföra investeringen är prioriterade. Vissa projekt kan omfatta stora geografiska områden vilket kan försvåra genomförandet och vara en särskild utmaning för projektägarna.

9.2.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

Åtgärden är stängd under förlängningsåren 2021-2022 och stödet går inte att söka.

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån nationella urvalskriterier.
Länsstyrelsen kommer inte att använda beslutsomgångar för stöd till bredband.
Länsstyrelsen kommer att med hjälp av urvalskriterierna och utifrån tillgängliga medel att besluta löpande om stöd. Inom insatsområdet räknar vi inte med fler än fem ansökningar per kvartal, vilket gör att beslutsomgångar riskerar att förlänga tiden som den sökande behöver vänta på beslut.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng.

Länsstyrelsen planerar att hantera aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna kommer att avslås.
- Ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella kriterierna kan beviljas stöd utifrån tillgänglig budget.

Länsstyrelsen har inga tillgängliga medel och stödet går inte att söka under förlängningsåren 2021-2022.
Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

9.2.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 7.3, fokusområde 6c)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar. Det finns bara nationella urvalskriterier för bredband.

Nationella urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Projektet ger hög anslutningsgrad till bredbandsnätet	1 poäng: 50 – 74 procent anslutna inom avgränsat område för projektet. 3 poäng: 75 – 84 procent anslutna inom avgränsat område för projektet.	**45**

	5 poäng: 85 procent eller fler anslutna inom avgränsat område för projektet.	
2. Projektet har ett högt antal möjliga anslutningar till bredbandsnätet	2 poäng: 20 - 49 möjliga anslutningar inom avgränsat område för projektet. 3 poäng: 50 - 99 möjliga anslutningar inom avgränsat område för projektet. 4 poäng: 100 – 199 möjliga anslutningar inom avgränsat område för projektet. 5 poäng: Minst 200 möjliga anslutningar inom avgränsat område för projektet.	**40**
3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen	+1 poäng: Likviditeten för projektets genomförande är tryggad. +1 poäng: Det finns en projektledare utsedd för projektet. +1 poäng: Det finns en ekonomiansvarig utsedd för projektet. +1 poäng: Det finns en upphandlingskunnig utsedd för projektet. +1 poäng: Det finns en person med relevant teknisk utbildning eller erfarenhet i projektet.	**15**
Summa viktning		**100**

Regionala urvalskriterier

För stöd till bredband finns inte några regionala urvalskriterier.

Bedömningsgrunder

Nationella bedömningsgrunder

Projektet ger hög anslutningsgrad till bredbandsnätet

- 1 poäng: 50 – 74 procent anslutna inom avgränsat område för projektet.
- 3 poäng: 75 – 84 procent anslutna inom avgränsat område för projektet.
- 5 poäng: 85 procent eller fler anslutna inom avgränsat område för projektet.

Syftet med prioriteringen är att öka kostnadseffektiviteten i projekten. I det här sammanhanget betyder det att bredbandsnätet blir billigare per anslutning om det är många som väljer att koppla upp sig. Genom att beräkna anslutningsgraden på hushåll (= permanentbostäder) styr också urvalskriteriet på ett tydligt sätt mot indikatorn för delåtgärden, som är antal personer som får tillgång till bredband.
Så här beräknas anslutningsgraden:
Beräknat antal anslutna hushåll/totalt antal hushåll inom avgränsat område för projektet * 100 = anslutningsgrad i %

Hushåll = permanentboende = hushåll med folkbokförda

Projektet har ett högre antal möjliga anslutningar till bredbandsnätet

- 2 poäng: 20 - 49 möjliga anslutningar inom avgränsat område för projektet.
- 3 poäng: 50 - 99 möjliga anslutningar inom avgränsat område för projektet.
- 4 poäng: 100 – 199 möjliga anslutningar inom avgränsat område för projektet.
- 5 poäng: Minst 200 möjliga anslutningar inom avgränsat område för projektet.

Syftet med prioriteringen är att få projekt som omfattar ett lite större område. Det är bra ur kostnadseffektivitetssynpunkt om projekten inte blir alltför små och syftar också till att områden avgränsas på ett klokt sätt så att inte ”vita fläckar” uppstår mellan områdena.
Som möjlig anslutning räknas hushåll det vill säga permanentbostäder med folkbokförda. I ett flerbostadshus räknas varje lägenhet som en anslutning.

Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen

- +1 poäng: Likviditeten för projektets genomförande är tryggad.
- +1 poäng: Det finns en projektledare utsedd för projektet.
- +1 poäng: Det finns en ekonomiansvarig utsedd för projektet.
- +1 poäng: Det finns en upphandlingskunnig utsedd för projektet.
- +1 poäng: Det finns en person med relevant teknisk utbildning eller erfarenhet i projektet.

Prioriteringen syftar till att få projekt som kommit långt i sin planering. Projektet har samlat personer med den kompetens som behövs för att kunna genomföra projektet. En säkrad finansiering av projektet minskar risken för problem med likviditeten som kan leda till stopp i arbetet.
Den kompetens som krävs kan komma från utbildning eller att personen har jobbat med liknande arbetsuppgifter. Personerna ska vara namngivna i ansökan.
Likviditeten är tryggad om det finns ett:

- Lånelöfte om det är en förening eller organisation (som inte är företag eller myndighet) som genomför projektet.
- Lånelöfte om det är ett företag som genomför projektet. Om företaget har likviditet att genomföra projektet utan externa lån kan lånelöftet ersättas av ett intyg från företaget.
- Om det är en kommun eller annan myndighet som genomför projektet behövs inget intyg eller lånelöfte. En kommun eller myndighet får alltid ett poäng.

Den som genomför projektet är den som är projektägare och alltså står som sökande.

Kompetensen ska styrkas med:
Oavsett vem som står som genomför projektet, står som sökande, ska de personerna vara namngivna i ansökan. Kompetensen beskrivs i kort förklaring för varje person. Kompetensen kan bestå av utbildning, arbetslivserfarenhet eller erfarenhet från föreningsarbete. Kompetensen behöver inte styrkas av underlag som t ex arbetsgivarintyg eller utbildningsintyg.

9.2.5. *Investeringar som inte prioriteras regionalt*

Det finns inte några regionala prioriteringar inom bredband.

9.2.6. *Stödnivå*

Stödnivån i länet är anpassad till de regionala förutsättningarna utifrån gemensamma riktlinjer som tagits fram av Jordbruksverket. Samma stödnivå används för alla projekt som beviljas stöd inom länet.

Följande faktorer har vägts samman:

- bredbandsnätens storlek, som utgår från antal personer per kvadratkilometer i länets olika kommuner
- markförhållanden, som speglas av andelen åkermark, betesmark, skog inklusive berg, myrar, mossar och liknande svåra marker samt andelen sjöar och vattendrag i länet.
- historiska kostnader för bredbandsinvesteringar under åren 2010-2013 hämtade från bredbandsstödet i landsbygdsprogrammet 2007-2013. Riktlinjen syftar till att den privata insatsen i genomsnitt ska vara likvärdig kostnaden för en uppkoppling i tätort.
- tillgång till marknadsaktörer i länet och vilka affärsmodeller de erbjuder. Brist på aktiva marknadsaktörer kan motivera en högre stödnivå.

I Uppsala län är stödnivån 60 procent av stödberättigande utgifter. I de stödgrundande utgifterna ingår: projektering av bredbandsnätet, anläggningsarbeten, material, dokumentation av bredbandsnätet och administration av projektet.

Länsstyrelsen har valt 60 procent trots att de norra, östra och västra delarna av länet har stor andel skogsmark vilket kan fördyra projekten. Tierp, Älvkarleby, Östhammar och Heby kommuner utgör 54 procent av länets totala areal men har bara 35 procent av länets åkerareal. En sänkning av stödprocenten till 60 procent grundar sig i att mobiliseringen på landsbygden ökar och att anslutningsgraden blir allt högre i projekten. Långa avstånd mellan fastigheter och byar på landsbygden i hela länet kan bidra till att ett litet antal hushåll får dela på stora kostnader. En fortsatt relativt hög stödandel hjälper ändå till att göra stödet attraktivt och underlätta vid genomförandet av projekten samtidigt som den bidrar till att den privata insatsen för boende på landsbygden blir i paritet med kostnaden för en uppkoppling i tätorten. Länets aktörer erbjuder marknadsmässiga uppkopplingar för i storleksordningen 20 000 kr per hushåll. För de projekt som inkommit i nuvarande programperiod är en genomsnittlig kostnad för en anslutning ca 52 000 kr per hushåll utan stöd.

Den marknadsmässiga utbyggnaden i länet fortsätter att öka både i och utanför tätorterna, vilket bidragit till att anslutningen till snabbt bredband via fiber i länet har stigit de senaste åren. Den marknadsmässiga utbyggnaden behöver öka och ske parallellt med den projektinriktade utbyggnaden genom att mobilisera boende för utbyggnaden av fiberbaserat bredband i hela länet. Även det mobila nätet behöver byggas ut.

De flesta kommuner är helt beroende av marknadsaktörer för sin bredbandsutbyggnad och har börjat skriva samförståndsavtal med olika operatörer. Även om de marknadsmässiga aktörerna bygger transportnäten förväntar de sig, i de flesta fall, att byalagen engagerar sig i utbyggnaden genom att samla ihop intresseanmälningar och arbeta med markavtal. Tierps kommun har skrivit avtal med en marknadsaktör om marknadsmässig utbyggnad fram till år 2020, och även här förväntas att boende på landsbygden mobiliserar sig i projektgrupper för

att efterfrågan och utbyggnaden ska öka. I Enköpings kommun har en operatör förbundit sig att bygga ut i hela kommunen. Kommunägt stadsnät finns endast i Östhammar och även om stadsnätet byggt ut stamnätet till de flesta småorterna i kommunen så krävs mobilisering av byalag och föreningar för att utbyggnaden av spridningsnätet ska öka.

Den stora utmaningen för Uppsala län är att mobilisera länets landsbygdsbefolkning för att i projekt söka stöd till bredbandsutbyggnad och därmed öka tillgången till fiber på landsbygden.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Högsta stödbelopp är 10 miljoner euro per projekt.

9.3. Stöd till investeringar i service och fritid på landsbygden *(delåtgärd 7.4 fokusområde 6b)*

Förutom länsstyrelsen handlägger också Sametinget stöd till investeringar i service och fritid. Det gäller då idrotts- och fritidsanläggningar samt samlingslokaler. Sametinget har egen handlingsplan**.**

9.3.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Stöd till investeringar i service och fritid ges till investeringar där den gemensamma nyttan är stor men det inte finns några incitament för att någon enskild skulle finansiera investeringen (delåtgärd 7.4). Syftet med stödet är att skapa och behålla service på landsbygden. Det kan vara kommersiell och viss offentlig service, servicepunkter där flera olika typer av service finns samlat, men också investeringar för att skapa bra möjligheter för idrott och fritid samt samlingslokaler, vilket gynnar både boende och besökare(fokusområde 6b).

9.3.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

I jämförelse med många andra län är avstånden mellan boendemiljöer och centralorter i Uppsala län relativt korta men förhållanden skiljer sig väsentligt mellan länets olika delar. Södra delarna av länet präglas av en stor andel landsbygdsbor, goda pendlingsmöjligheter och en diversifierad arbetsmarknad. Länets norra delar kännetecknas av en stor andel tätortsnära landsbygd, en större andel skogs- och myrmark och av kustområdena Roslagen, Hållnäs och Gräsö. De olika typer av förhållanden som råder i olika delar av länet märks även i länets servicenivå. De regionala prioriteringarna ligger på bevarande eller nystartande av dagligvarubutiker på landsbygd, på tillgång till drivmedelsstationer samt på fritids- och idrottsanläggningar som kan komma många till del.

Investeringen prioriteras i det regionala serviceprogrammet
Priorieringar inom stöd till kommersiell service baseras på det regionala serviceprogrammet.

Stöd till kommersiell service lämnas endast om det behövs för att upprätthålla en försörjning av dagligvaror och drivmedel som är tillfredsställande med hänsyn till befolkningsmässiga och geografiska förhållande. Stöd lämnas till dagligvarubutiker som är ”sista butiken på orten”.

Stöd till dagligvarubutiker och drivmedelsstationer lämnas om avståndet till närmsta konkurrent inte bedöms störas. För dagligvarubutiker lämnas inte stöd om det är kortare än tio kilometer till närmsta konkurrent, för drivmedelsstationer 30 kilometer. Om avstånden är kortare än så kan länsstyrelsen i undantagsfall göra en bedömning av hur konkurrensen påverkas, om det är en *befintlig* handlare eller drivmedelsstation som ansöker om stödet. I dessa fall samråder länsstyrelsen med berörd kommun.

Investeringen ingår i en samverkanslösning
Att skapa och förstärka samverkan kan vara en konkurrensfördel inom service- och fritidsområdet. Det övergripande målet är ett förbättrat service- och fritidsutbud för såväl privatpersoner som för företagare och en samlokalisering av tjänster för att skapa service- och mötespunkter är ett sätt att nå detta mål. I detta arbete bedöms även grundläggande betaltjänster vara av stor vikt och ges därför lika hög prioritet som ovan nämnda servicefunktioner. Länet prioriterar därför samverkanslösningar, vilket kan skapa förutsättningar för nya mötesplatser.

Investeringen gynnar bygdens attraktionskraft
Länets många attraktiva miljöer och platser ger förutsättningar för långsiktiga satsningar inom service och fritid. Satsningar som bidrar till landsbygdens utveckling och gynnar landsbygdens attraktionskraft, även i ett längre perspektiv, är därför prioriterade.

Investeringen bidrar till att behålla eller skapa nya arbetstillfällen
En attraktiv och levande landsbygd kräver viss grundläggande service för sin överlevnad, och den kräver även att det finns arbetstillfällen och fritidssysselsättningar på landsbygden. Investeringar som bidrar till att skapa nya arbetstillfällen på landsbygden är därför prioriterade. Inom området idrotts- och fritidsanläggningar prioriteras även att man behåller befintliga arbetstillfällen.

Investeringen verkar sammanhållande och leder till ökad tillgänglighet
De länsbor som är beroende av den gles- och landsbygdsbaserade handeln drabbas hårdast om den befintliga servicen försvinner. Bland dessa återfinns framför allt människor som är äldre eller som har olika typer av funktionshinder. Detta gäller i synnerhet om de inte har tillgång till bil. Investeringar i service och fritid som underlättar för dessa grupper ska därför prioriteras.

Investeringen innebär att man utnyttjar befintliga lokaler
På många platser finns lokaler/anläggningar som tidigare har använts för olika former av service och fritid, men även lokaler som med viss anpassning skulle kunna vara tillämpliga

för detta ändamål. Att utnyttja sådana lokaler/anläggningar innan man väljer att bygga nytt prioriteras därför i länet.

9.3.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att hantera ansökningar löpande inom detta insatsområde för att få en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Beslutsomgångar kommer därför inte att användas för detta insatsområde.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna där ett regionalt kriterium ingår.

Vid handläggning av stöd hanterar Länsstyrelsen aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 200 viktade poäng för de nationella och regionala urvalskriterierna avslås.
- Ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella och regionala urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån tillgänglig budget. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget. Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

9.3.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 7.4, fokusområde 6b)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning Första utkast
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+ 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken	10
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	1 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer 3 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom området +1 poäng: Nya servicepunkter eller samlingslokaler skapas +1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning	15
3. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen 4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	20
4. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen.	**– Kommersiell service** +2 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning. +2 poäng: Det finns en långsiktig lösning på förvaltningen av investeringen. +1-2 poäng: Investeringen bidrar till att behålla eller skapa nya arbetstillfällen. +2 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet. +1 poäng: Investeringen bidrar till energieffektivisering. **– Idrotts- och fritidsanläggningar samt samlingslokaler** +2 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning +3 poäng: Investeringen gynnar bygdens attraktionskraft. +1-2 poäng: Insatsen bidrar till att öka aktivitetsutbudet på landsbygden +3 poäng: Investeringen verkar sammanhållande +2 poäng: Investeringen innebär att man utnyttjar befintliga lokaler	40
5. Investeringen har tydliga och mätbara mål.	3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål med investeringen finns angivna 5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna	15
Summa nationell viktning		100

Bedömningsgrunder

Nationella och regionala bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

- + 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål
- + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning

- + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen
- + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken

+ 2 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål
Investeringar som är positiva ur miljö- och klimatsynpunkt prioriteras. Två poäng ges till investeringar som bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål. Det är framför allt miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö som kommer vara viktigt vid bedömningar av ansökningarna i insatsområdet. Men naturligtvis kan även andra miljökvalitetsmål och preciseringar komma ifråga. Varje miljökvalitetsmål beskrivs av de preciseringar som regeringen beslutade 2012. Preciseringarna finns i sin helhet på miljömålsportalen, www.miljomal.se.

God bebyggd miljö
– en långsiktigt hållbar bebyggelsestruktur har utvecklats både vid nylokalisering av byggnader, anläggningar och verksamheter och vid användning, förvaltning och omvandling av befintlig bebyggelse samtidigt som byggnader är hållbart utformade,
– städer och tätorter samt sambandet mellan tätorter och landsbygd är planerade utifrån ett sammanhållet och hållbart perspektiv på sociala, ekonomiska samt miljö- och hälsorelaterade frågor,
– den bebyggda miljön utgår från och stöder människans behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur
+ 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning
Eftersom energieffektivisering är viktigt får de ansökningar som bidrar till energieffektiv drift ett extra poäng.

+ 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen
Poängen ges till de investeringar som bidrar till arbetet med att nå kulturmiljömålen. Se bilagan för miljö och klimatmål för mer information och vägledning. Lär mer om kulturmiljömål på
https://www.raa.se/kulturarvet/kulturpolitik/da-och-nu-att-bevara-anvanda-och-utveckla-kulturmiljon/vad-ar-kulturmiljo/nationella-kulturmiljomal/
+ 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken
Poängen ges till de investeringar som bidrar till målet för friluftslivspolitiken. Se bilagan för miljö och klimatmål för mer information och vägledning. Läs mer om mål för friluftsliv på http://www.naturvardsverket.se/Friluftsmalen/

2. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).

- 1 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer
- 3 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första i området
- +1 poäng: Nya servicepunkter eller samlingslokaler skapas
- +1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning

När det gäller innovation kan man se till vad för service som ska förmedlas. Det kan handla om ny kunskap om produkter eller metoder för service. Dessa kan i sin tur vara ett resultat av ny forskning eller erfarenhet. Bedömningen görs utifrån hur innovativt innehållet i servicen

är. Bedömning görs också baserat på hur relevant kunskapen är för målgruppen, dvs. alla som är berörda eller kan förväntas ha nytta av eller behöva kunskapen.
En produkt, tjänst eller arbetsmetod kan betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde i området.
1 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer
Poängen ges till de investeringar som förbättrar servicen i området och samtidigt har en innovativ inriktning som behöver spridas. Det kan vara servicelösningar som har innovativa funktioner, till exempel provtagningsverksamheter eller servicelösningar för posthantering eller bredare aktivitetsutbud.

3 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första i området
En produkt, vara eller tjänst kan betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde i området. Tre poäng ges t.ex. till nya lösningar för hur man kombinerar olika typer av service eller bredare aktivitetsutbud.
+1 poäng: Nya servicepunkter eller samlingslokaler skapas
Poängen ges till de ansökningar som visar att det på platsen kommer tillhandahållas service. Det kan till exempel vara dagligvarubutiker och drivmedelsstationer.

+1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning
En poäng ges om investeringen tillsammans med andra lokala investeringar går mot samma mål. Det kan vara till exempel företag som gör paketlösningar tillsammans med andra företag eller organisationer.

3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen.

- 2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen
- 4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.
- +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen
Två poäng ges till den som söker stöd har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, eller kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör eller kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet.

4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.
Fyra poäng ges till den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
En poäng ges om man i projektet samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller

verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering och bättre marknadsanpassningar. Det kan också innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

4. Det finns ett identifierat behov av projektet.

Stöd ges till de investeringar i service utifrån behov och prioriteringar som finns i det regionala serviceprogrammet. Därmed blir motsvarande regionalt poängbeskrivningar avgörande för utslaget även i de nationella kriterierna.

– Lokal service

- +2 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning.
- +2 poäng: Det finns en långsiktig lösning på förvaltningen av investeringen.
- +1-2 poäng: Investeringen bidrar till att behålla eller skapa nya arbetstillfällen.
- +2 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet.
- +1 poäng: Investeringen bidrar till energieffektivisering

– Idrotts- och fritidsanläggningar samt samlingslokaler

- +2 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
- +3 poäng: Investeringen gynnar bygdens attraktionskraft.
- +1-2 poäng: Insatsen bidrar till att öka aktivitetsutbudet på landsbygden.
- +3 poäng: Investeringen verkar sammanhållande
- +2 poäng: Investeringen innebär att man utnyttjar befintliga lokaler

- Lokal service

+2 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

Två poäng ges om investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks mellan två eller flera aktörer. Poäng ges till investeringar som sker i samverkan mellan två eller fler parter genom skriftliga avtal eller leder till gemensamma samverkanslösningar. Poäng ges även till investeringar som innebär en samlokalisering av flera verksamheter.

+2 poäng: Det finns en långsiktig lösning på förvaltningen av investeringen

Två poäng ges om projektägaren kan visa upp en långsiktig plan för investeringen som sträcker sig efter projekttidens slut. Hur denna plan ser ut är beroende av vilken typ av investering det rör sig om, men kan till exempel röra sig om finansiering, underhåll och arbetskraft efter projekttidens slut. För att poäng ska ges ska planerna vara konkreta och tydliga gällande hur detta ska genomföras.

+1-2 poäng: Investeringen bidrar till att behålla eller skapa nya arbetstillfällen

Två poäng ges om investeringen möjliggör för rekreation och turism respektive lokal service och samtidigt bidrar att skapa nya arbetstillfällen. Ett poäng ges om investeringen bidrar till att behålla befintliga arbetstillfällen.

+2 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet

Två poäng ges till investeringar som gynnar en eller flera grupper som idag saknar tillgång till lokal service. Ofta handlar det här om äldre eller personer med olika typer av funktionshinder, men poäng kan ges även för andra grupper om man kan visa att dessa missgynnas idag. Stöd ges inte till investeringen om den sökande inte har tagit hänsyn till relevanta målgrupper vid planering av investeringen och verksamheten.

+1 poäng: Investeringen bidrar till energieffektivisering
Ett poäng ges till investeringar som bidrar till energieffektiv drift.

– Idrotts- och fritidsanläggningar samt samlingslokaler
+2 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
Två poäng ges om investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks mellan två eller flera aktörer. Poäng ges till investeringar som sker i samverkan mellan två eller fler parter genom skriftliga avtal eller leder till gemensamma samverkanslösningar. Poäng ges även till investeringar som innebär en samlokalisering av flera verksamheter.

+3 poäng: Investeringen gynnar bygdens attraktionskraft.
Tre poäng ges till investeringar som på ett tydligt sätt kan visa att man gynnar bygdens attraktionskraft. Detta kan göras genom att man visar en långsiktig plan för investeringen, att man visar att investeringen kommer att ge fritidssysselsättning till de boende på orten, att investeringen kommer locka nya besökare eller dylikt. Tre poäng ges om man kan visa flera av dessa indikatorer på ett tydligt sätt, ett eller två poäng kan ges om kriteriet anses delvis uppfyllt.

+1-2 poäng: Insatsen bidrar till att öka aktivitetsutbudet på landsbygden.
Två poäng ges om investeringen bidrar till ökat aktivitetsutbud för barn och ungdom.
Ett poäng ges om investeringen bidrar till ökat aktivitetsutbud för annan grupp.

+3 poäng: Investeringen verkar sammanhållande
Tre poäng ges till investeringar som gynnar en eller flera grupper som idag saknar tillgång till idrotts- och fritidsanläggningar.

+2 poäng: Investeringen innebär att man tillvaratar/utnyttjar befintliga lokaler
Två poäng ges till investeringar som tar tillvara på möjligheten att utnyttja befintliga lokaler och/eller anläggningar om ett sådant alternativ finns tillgängligt.

5. Projektet har tydliga mål.

- 3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål med investeringen finns angivna
- 5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna

De mål som finns formulerade för investeringen måste vara i linje med dess syfte, innehåll och upplägg. Kostnad, mål och innehåll (verksamhet) måste hänga ihop.

9.3.5. *Investeringar som inte prioriteras regionalt*

Följande investeringar kommer inte att få några poäng för det regionala urvalskriteriet. Ansökningar från företag som inte genomgår energirådgivning.

9.3.6. *Stödnivå*

Investeringar i kommersiell service
1. Stöd ges till 50 procent av stödberättigande utgifter om det inte finns särskilda skäl enligt punkt 2. Stöd beviljas inte till dessa ansökningar om stöd om de stödberättigande utgifterna är mindre än 50 000 kronor.

2. Stöd ges till 90 procent av stödberättigande utgifter om någon av punkterna nedan är uppfyllda, vilket ses som särskilda skäl. Stöd beviljas inte till dessa ansökningar om stöd om de stödberättigande utgifterna är mindre än 30 000 kronor.

1. investeringar i förbättrad tillgänglighet
2. investering vid uppstart av nedlagd butik
3. investeringar för bättre miljö och klimat som exempelvis energieffektivisering
4. investeringar för att komplettera ett försäljningsställe med andra grundläggande servicefunktioner som exempelvis olika typer av ombudsverksamheter så som post- och pakethantering eller apotek
5. försäljningsstället ryms inom prioriterat område i länsstyrelsens handlingsplan utifrån Region Uppsalas regionala serviceprogram.

En ersättningsinvestering för kyl- och frysutrustning kan ges 90 procent i stöd om den kan motiveras utifrån någon av punkterna 1-4 ovan.

I Uppsala län är högsta stödbelopp 800 000 kronor per stödmottagare.

En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[19] där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Investeringar i idrotts- och fritidsanläggningar samt samlingslokaler

[19] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Om en offentlig aktör är sökande ges 100 procent av stödberättigade utgifter av det totala offentliga stödet. Det krävs medfinansiering med minst 30 procent övrigt nationellt offentligt stöd i det fall att tidigare krav på övrigt offentligt stöd inte är uppfyllt. De nya reglerna kan börja gälla först när förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder är beslutad.

Om en privat aktör är sökande och de stödberättigande kostnaderna är minst 300 000 kronor ska minst 30 procent av stödet medfinansieras av övrigt nationellt offentligt stöd i det fall att tidigare krav på övrigt offentligt stöd inte är uppfyllt.

I Uppsala län är högsta stödbelopp 800 000 kronor per stödmottagare.

En stödmottagare kan sammanlagt endast få stöd upp till det högsta stödbeloppet inom en period av tre år. Detta gäller per delåtgärd och fokusområde och tiden räknas från den först inkomna ansökan.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[20] där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

9.4. **Stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och turism samt för turistinformation** *(delåtgärd 7.5 fokusområde 6b) Observera att åtgärden är stängd under förlängningsåren 2021-2022*

Förutom länsstyrelsen handlägger också Sametinget stöd till investeringar i infrastruktur för rekreation och turism samt för turistinformation. Sametinget har egen handlingsplan**.**

9.4.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Stöd till investeringar ges där den gemensamma nyttan är stor men det inte finns några incitament för att någon enskild skulle finansiera investeringen (delåtgärd 7.5). Syftet med stödet är att utifrån landsbygdens resurser skapa möjligheter för rekreation för allmänheten och förbättra möjligheterna till turism (fokusområde 6b).

[20] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

9.4.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Landsbygdsutvecklingen i Uppsala län ska kännetecknas av en attraktiv och levande landsbygd med en hållbar förvaltning av naturresurserna. Länet har stora möjligheter att göra satsningar inom rekreation och turism genom sina kultur- och naturmiljöer och sitt geografiska läge. Det är viktigt för landsbygdens aktörer att paketera tjänster och upplevelser attraktivt och lättåtkomligt för att bidra till en levande landsbygd.

Investeringen har en innovativ riktning och behöver spridas mer
Informations- och kommunikationsteknik och andra tekniska lösningar som gäller produkter och tjänster kan vara en språngbräda för landsbygdsutveckling. Investeringar i infrastruktur som skapar möjligheter för rekreation och turism, speciellt vid introduktion av nya tekniska lösningar, är prioriterade.

Investeringen leder till ökad tillgänglighet
Även investeringar som leder till ökade möjligheter för nya grupper av besökare är prioriterat.

Investeringen ingår i en samverkanslösning
Att skapa och förstärka samverkan kan vara en konkurrensfördel inom rekreation och turism. Samverkanslösningar kan bidra till storleksfördelar, uppmuntra till nytänkande och skapa mer lönsamma och anpassningsbara företag. Samordning av lokaliseringen för flera verksamheter kan också öka serviceutbytet och mervärdet på satsningar för rekreation och turism. Länet prioriterar därför samverkanslösningar som bidrar till åtgärder som möjliggör rekreation och turism.

Investeringen gynnar områdets attraktionskraft
Länet har nära till både landsbygd och stad vilket bidrar till en god livsmiljö och möjligheter till rekreation. Många har en önskan att åka ut på landet och uppleva natur- och kulturliv. Länets många attraktiva miljöer och platser ger förutsättningar för satsningar inom turism och rekreation. Investeringar som bidrar till utveckling av ortens livskraft och attraktionsförmåga såväl för boende som för besökande genom att lyfta attraktiva platser och miljöer är därför prioriterade.

Investeringen bibehåller eller skapar nya arbetstillfällen
Investeringar i infrastuktur som både möjliggör för rekreation och turism och bidrar till att behålla och/eller skapa nya arbetstillfällen på landsbygden är prioriterade.

9.4.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Ansökningar som inte är beslutade före den 15 januari 2020 kommer att hanteras löpande. Att tillämpa beslutsomgångar skulle förlänga tiden för beslut så mycket att ansökningar inkomna i tid, inte hinner beslutas innan den 31 december 2022.

Länsstyrelsen Uppsala kommer från och med 2020 hantera ansökningar löpande inom detta insatsområde för att få en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Beslutsomgångar kommer därför inte att användas för detta insatsområde.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna där ett regionalt kriterium ingår.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 200 viktade poäng för de nationella och regionala urvalskriterierna avslås.
- För ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella och regionala urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten för insatsområdet. Ju högre summa poäng, desto större möjlighet till stöd. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.
- Ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella och regionala urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget.

Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

9.4.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 7.5, fokusområde 6b)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	Poängsättning	Viktning Första utkast
1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+ 1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål + 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen + 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken	10
2. Investeringen bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen +1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning	15
3. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet för investeringen.	2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen. 4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	20
4. Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen.	+2 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer +3 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet +3 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning +2 poäng: Investeringen gynnar områdets attraktionskraft+3 poäng: Investeringen gynnar områdets attraktionskraft +1-2 poäng: Investeringen bibehåller eller skapar nya arbetstillfällen	40
5. Investeringen har tydliga och mätbara mål.	3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål med investeringen finns angivna 5 poäng; Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna	15
Summa nationell viktning		100

Bedömningsgrunder

Nationella och regionala bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål

- +1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål
- + 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen
- + 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken

+ 1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål

Investeringar som är positiva ur miljö- och klimatsynpunkt prioriteras. Två poäng ges till investeringar som bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål. Nedan beskrivs de miljökvalitetsmål som är vanligast vid bedömningar av ansökningarna i insatsområdet. Men naturligtvis kan även andra miljökvalitetsmål och preciseringar komma ifråga. Varje miljökvalitetsmål beskrivs av de preciseringar som regeringen beslutade 2012. Preciseringarna finns i sin helhet på miljömålsportalen, www.miljomal.se.

Levande sjöar och vattendrag
– strandmiljöer, sjöar och vattendrags värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad
Hav i balans samt levande kust och skärgård
– havs-, kust och skärgårdslandskapens värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad
Myllrande våtmarker
– våtmarkernas värde för friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad
Levande skogar
– skogens värden för friluftslivet är värnade och bibehållna
Ett rikt odlingslandskap
– odlingslandskapets värden för friluftslivet är värnade och bibehållna samt tillgängliga för människor
Storslagen fjällmiljö
– fjällmiljöers värden för friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad
God bebyggd miljö
– städer och tätorter samt sambandet mellan tätorter och landsbygd är planerade utifrån ett sammanhållet och hållbart perspektiv på sociala, ekonomiska samt miljö- och hälsorelaterade frågor,
– kollektivtrafiksystem är miljöanpassade, energieffektiva och tillgängliga och att det finns attraktiva, säkra och effektiva gång- och cykelvägar,
– det finns natur- och grönområden och grönstråk i närhet till bebyggelsen med god kvalitet och tillgänglighet,
– den bebyggda miljön utgår från och stöder människans behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur,

+ 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen
Poängen ges till de investeringar som bidrar till arbetet med att nå kulturmiljömålen. Se bilagan för miljö och klimatmål för mer information och vägledning. Lär mer om kulturmiljömål på https://www.raa.se/kulturarvet/kulturpolitik/da-och-nu-att-bevara-anvanda-och-utveckla-kulturmiljon/vad-ar-kulturmiljo/nationella-kulturmiljomal/
+ 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken
Poängen ges till de investeringar som bidrar till målet för friluftslivspolitiken. Se bilagan för miljö och klimatmål för mer information och vägledning. Läs mer om mål för friluftsliv på http://www.naturvardsverket.se/Friluftsmalen/

2. Projektet bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

- 2 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer
- 4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen
- +1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning

2 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer

4 poäng: Investeringen har tydlig innovativ inriktning och är bland de första inom branschen
När det gäller innovation kan man se om investeringen avser nya aktiviteter i området eller ny information om området eller platsen. Det kan handla om ny kunskap om området eller platsen. Dessa kan i sin tur vara ett resultat av ny forskning eller erfarenhet. Bedömningen görs utifrån hur innovativt innehållet i de nya insatserna är. Bedömning görs också baserat på hur relevant kunskapen är för målgruppen, dvs. alla som är berörda eller kan förväntas ha nytta av eller behöva kunskapen.
En produkt, tjänst eller arbetsmetod kan betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde i området.
+1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning
En poäng ges om investeringen tillsammans med andra lokala investeringar går mot samma mål. Det kan vara till exempel företag som gör paketlösningar tillsammans med andra företag eller organisationer.

3. Den som söker stöd har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen

- 2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen.
- 4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.
- +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen.
Två poäng ges till den som söker stöd har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, eller kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör eller kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet.

4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.
Fyra poäng ges till den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet.

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
En poäng ges om man i projektet samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering och bättre marknadsanpassningar. Det kan också innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

4. Det finns ett identifierat behov av projektet

Stöd ges till de investeringar i service utifrån behov och prioriteringar som finns i handlingsplanerna. Därmed blir motsvarande regionalt kriterium avgörande för utslaget även i de nationella kriterierna.

- +2 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer
- +3 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet
- +3 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
- +3 poäng: Investering gynnar områdets attraktionskraft
- +1-2 poäng: Investeringen bibehåller eller skapar nya arbetstillfällen

+2 poäng: Investeringen har en innovativ inriktning och behöver spridas mer
Två poäng ges till investeringar inom exempelvis informations- och kommunikationsteknik eller andra tekniska lösningar som gäller produkter och tjänster som bidrar till möjligheter för rekreation och/eller turism.

+3 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet
Tre poäng ges för insatser som gör attraktiva platser tillgängliga för nya grupper av besökare eller grupper med särskilda behov. Det kan till exempel röra sig om tillgänglighetsanpassningar för personer med begränsad rörlighet eller informationsmaterial för syn- eller hörselskadade, på olika språk eller för barn.

+3 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
Tre poäng ges om investeringen bidrar till att samverkanslösningar bildas eller stärks mellan två eller flera aktörer. Poäng ges till investeringar som sker i samverkan mellan två eller fler parter genom skriftliga avtal eller leder till gemensamma samverkanslösningar. Poäng ges även till investeringar som innebär en samlokalisering av flera verksamheter.

+3 poäng: Investeringen gynnar områdets attraktionskraft
Tre poäng ges till investeringar som bidrar till att öka ortens livskraft och attraktionsförmåga för såväl boende som för besökande. Ansökan ska redogöra för på vilket sätt investeringen lyfter och utvecklar attraktiva natur- och kulturmiljöer i länet och hur investeringen kan förbättra möjligheterna för turism och rekreation.

+1-2 poäng: Investeringen bibehåller eller skapar nya arbetstillfällen.
Två poäng ges till investeringar som leder till rekreation och turism och samtidigt bidrar till att skapa nya arbetstillfällen. Ett poäng ges om investeringen bidrar till att behålla befintliga arbetstillfällen.

5. Projektet har tydliga mål

- 3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål med investeringen finns angivna
- 5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna

De mål som finns formulerade för investeringen måste vara i linje med dess syfte, innehåll och upplägg. Kostnad, mål och innehåll (verksamhet) måste hänga ihop.

9.4.5. *Investeringar som inte prioriteras regionalt*

I Uppsala län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

9.4.6. *Stödnivå*

Om sökande är offentlig aktör ges 100 procent av stödberättigade utgifter. Stöd ges till 90 procent av stödberättigande utgifter i övriga fall. De nya reglerna kan börja gälla först när förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder är beslutad.

Om offentlig aktör är sökande ska minst 30 procent av stödet vara övrigt nationellt offentligt stöd. Om privat aktör är sökande och de stödberättigande kostnaderna är minst 300 000 kronor ska minst 30 procent av stödet vara övrigt nationellt offentligt stöd.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[21] där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Stöd för röjning och skyltning till stigar och leder genom skog och mark ges i form av enhetskostnad:

Ersättningsnivå
950 kronor per 100 meter i skog som behöver röjas
600 kronor per 100 meter i öppen mark som behöver röjas
100 kronor per 100 meter i mark som inte behöver röjas, som vägar, tydliga stigar eller andra ytor där det enda som krävs är skyltning.

9.5. **Stöd till utveckling av natur- och kulturmiljö** *(delåtgärd 7.6 fokusområde 6b)*

Förutom länsstyrelsen finns det fler myndigheter som handlägger stöd till utveckling av natur- och kulturmiljö. Det är Sametinget och Jordbruksverket. Varje myndighet har sin egen handlingsplan.

[21] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

9.5.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Stöd ges till investeringar där den gemensamma nyttan är stor men det inte finns några incitament för att någon enskild skulle finansiera investeringen (delåtgärd 7.6). Syftet med stödet är att bevara och utveckla de värden som är förknippade med olika geografiska områdens attraktivitet. Eftersom stödet bidrar både till lokal utveckling och att nå nationella miljökvalitetsmål bidrar åtgärden också till kollektiva nyttigheter (fokusområde 6b).

I delåtgärd 7.6 finns också fyra miljöinvesteringar. Du hittar dem i kapitel 7. Det beror på att det finns miljöinvesteringar även i delåtgärd 4.4 och vi har valt att samla alla miljöinvesteringar i samma kapitel.

9.5.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Landsbygdsutvecklingen i Uppsala län ska kännetecknas av en attraktiv och levande landsbygd med en hållbar förvaltning av naturresurserna. Länet har stora möjligheter att göra satsningar genom sina kultur- och naturmiljöer och sitt geografiska läge. Det är viktigt för landsbygdens aktörer att utveckla miljöer som ökar attraktiviteten och gör upplevelserna mer lättåtkomliga.

Investeringen förväntas gynna hotade arter, naturtyper, skyddsvärda träd eller andra prioriterade miljöer
Länet har ett odlingslandskap rikt på fornlämningar i form av förhistoriska gravar och kulturhistoriska spår. I jordbrukslandskapet finns fortfarande hävdade, traditionella ängs- och hagmarker kvar som hyser stor biologisk mångfald. Exempel på sådana miljöer är hävdade åraviner i slättlandskapet och strandängar vid Roslagskusten och längs Dalälven liksom betade enbackar och kalkbarrskogar. Vissa marker med värdefulla arter och miljöer är särskilt utsatta i länet. Där behövs insatser för att hävda och behålla landskapsbilden, kulturmiljöerna och landskapselementen. Särskilt prioriterade är därför investeringar som ingår i ett historiskt sammanhang och som gynnar hotade arter och miljöer.

Mälarbygdens landskap med sina gods och länets norra delar med dess bruksmiljöer är exempel på områden med speciellt värdefulla byggnader. Andra exempel på viktiga historiska byggnader i länet är folkrörelselokaler, missionshus och kvarnmiljöer. Åtgärder som ligger i linje med Länsstyrelsens kulturmiljöarbete och som tillvaratar och vårdar kulturhistoriskt värdefulla byggnader är prioriterade.

Investeringen bidrar till att bevara, restaurera eller utveckla kulturhistoriskt värdefulla byggnader knutna till hembygdsgårdar
Länets hembygdsgårdar med tillhörande trädgårdar och gårdsmiljöer har ett högt historiskt värde och är ofta kopplade till ett aktivt föreningsliv och en social funktion i bygden. Investeringar som tillvaratar och vårdar kulturhistoriskt värdefulla byggnader så att de kan utvecklas som mötesplatser, mål för turism och andra verksamheter och därmed bidra till social sammanhållning, företagande och en levande landsbygd är därför prioriterade.

Investeringen leder till ökad tillgänglighet
Länet har nära till både landsbygd och stad vilket bidrar till en god livsmiljö och möjligheter till rekreation. Många har en önskan att åka ut på landet och uppleva natur- och kulturliv. Länets många attraktiva miljöer och platser ger förutsättningar för satsningar inom turism och rekreation. Åtgärder som kan tillgängliggöra natur- och kulturmiljöer för nya grupper och som gör investeringarna avläsbara för allmänheten är därför prioriterade.

Investeringen ingår i en samverkanslösning
Att skapa och förstärka samverkan kan vara en affärsmöjlighet på landsbygden. Samverkan kring att förstärka landskapets natur- och kulturvärden kan bidra till en attraktiv boendemiljö, främja rekreation och friluftsliv samt ge bättre förutsättningar för turism och annat företagande inom bygden. Investeringar som innebär samverkanslösningar mellan lokala aktörer kring utveckling och tillgängliggörande av bygdens landskap och dess natur- och kulturmiljövärden prioriteras därför.

Investeringen utvecklar bygden som besöksmål
Länet har nära till både landsbygd och stad vilket bidrar till en god livsmiljö och möjligheter till rekreation. Många har en önskan att åka ut på landet och uppleva natur- och kulturliv. Länets många attraktiva miljöer och platser ger förutsättningar för satsningar inom turism och rekreation. Investeringar som bidrar till utveckling av ortens livskraft och attraktionsförmåga såväl för boende som för besökande genom att lyfta attraktiva platser och miljöer är därför prioriterade.

Investeringen tillvaratar eller utvecklar traditionell och lokal kunskap
Kunskap om vad som ska skyddas och hur man bäst vårdar lämningar behöver öka. Allt färre personer har kunskap om historiskt gamla metoder och funktioner hos byggnader och element i landskapet samtidigt som det blir allt svårare att identifiera forn- och kulturlämningar. Åtgärder som bidrar till att upprätthålla lokal traditionell kunskap, till exempel att bygga gärdesgård, hässja hö, lägga halmtak samt ta tillvara traditionell småskalig matkultur, är prioriterade.

9.5.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån aktuella urvalskriterier.

Länsstyrelsen handlägger ansökningar löpande inom detta insatsområde för att få en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Beslutsomgångar kommer inte att användas.

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

Alla ansökningar som uppfyller grundkraven för åtgärden kommer att bedömas och poängsättas utifrån nedanstående urvalskriterier.

För att erhålla den viktade poängen för varje kriterium multipliceras kriteriets sammanlagda poäng med aktuell viktning. Totalsumman blir därmed summan av de viktade poängen för alla urvalskriterierna. Den sökande kan maximalt erhålla 500 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna där ett regionalt kriterium ingår.

Länsstyrelsen hanterar aktuella ansökningar enligt följande:

- Ansökningar som vid bedömningen får färre än 200 viktade poäng för de nationella urvalskriterierna avslås.
- För ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella och regionala urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten för insatsområdet. Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.
- Ansökningar med minst 200 viktade poäng för de nationella och regionala urvalskriterierna kan beviljas stöd utifrån den tilldelade budgeten.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget
Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala.

9.5.4. *Urvalskriterier*

(Delåtgärd 7.6, fokusområde 6b)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella och regionala urvalskriterier

Nationella urvalskriterier	**Poängsättning**	**Viktning Första utkast**
1. Investeringen/åtgärden bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.	+ 1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone 1 nationellt miljömål + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning + 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken	25
2. Investeringen/åtgärden bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation).	2 poäng: Investeringen/åtgärden har ett koncept som är nytt för området 4 poäng: Investeringen/åtgärden har ett unikt koncept +1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning	10
3. Den som söker har kunskap, kompetens och	2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen.	15

	genomförandekapacitet för investeringen/åtgärden	4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning	
4.	Det finns ett identifierat regionalt behov av investeringen	**Underkategori: Utveckling av natur-och kulturmiljöer.** +4 poäng: Investeringen förväntas gynna hotade arter, naturtyper, skyddsvärda träd eller andra prioriterade miljöer. +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning. +1 poäng:. Investeringen utvecklar bygden som besöksmål. +1 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet. +1 poäng: Investeringen tillvaratar eller utvecklar traditionell och lokal kunskap. **Underkategori: Kulturhistoriska byggnader.** +4 poäng: Investeringen bidrar till att bevara, restaurera eller utveckla kulturhistoriskt värdefulla byggnader +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning. +1 poäng. Investeringen utvecklar bygden som besöksmål. +1 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet. +1 poäng: Investeringen tillvaratar eller utvecklar traditionell och lokal kunskap.	40
5.	Investeringen/åtgärden har tydliga och mätbara mål.	3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål finns angivna 5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna	10
Summa			100

Bedömningsgrunder

Nationella och regionala bedömningsgrunder

1. Investeringen bidrar till att uppfylla nationella miljö- och klimatmål.

- + 1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål
- + 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning
- + 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen
- + 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken

+ 1 poäng: Investeringen bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål
Investeringar som är positiva ur miljö- och klimatsynpunkt prioriteras. Ett poäng ges till investeringar som bidrar till att uppfylla åtminstone ett nationellt miljömål. Nedan beskrivs de miljökvalitetsmål som är vanligast vid bedömningar av ansökningarna i insatsområdet. Men naturligtvis kan även andra miljökvalitetsmål och preciseringar komma ifråga. Varje miljökvalitetsmål beskrivs av de preciseringar som regeringen beslutade 2012. Preciseringarna finns i sin helhet på miljömålsportalen, www.miljomal.se.

Levande sjöar och vattendrag
– sjöar och vattendrags natur- och kulturmiljövärden är bevarade och förutsättningarna för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns, och
– strandmiljöer, sjöar och vattendrags värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad

Hav i balans samt levande kust och skärgård
– havs-, kust- och skärgårdslandskapens natur- och kulturvärden är bevarade och förutsättningar för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,

– havs-, kust och skärgårdslandskapens värden för fritidsfiske, badliv, båtliv och annat friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad.

Myllrande våtmarker

– våtmarkernas natur- och kulturvärden i ett landskapsperspektiv är bevarade och förutsättningarna för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,
– våtmarkernas värde för friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad

Levande skogar

– skogens biologiska mångfald är bevarad i samtliga naturgeografiska regioner och arter har möjlighet att sprida sig inom sina naturliga utbredningsområden som en del i en grön infrastruktur,
– natur- och kulturmiljövärden i skogen är bevarade och förutsättningarna för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,
– skogens värden för friluftslivet är värnade och bibehållna

Ett rikt odlingslandskap

– odlingslandskapet är öppet och variationsrikt med betydande inslag av hävdade naturbetesmarker och slåtterängar, småbiotoper och vattenmiljöer, bland annat som en del i en grön infrastruktur som erbjuder livsmiljöer och spridningsvägar för vilda växt- och djurarter,
– biologiska värden och kulturmiljövärden i odlingslandskapet som uppkommit genom långvarig traditionsenlig skötsel är bevarade eller förbättrade,
– kultur- och bebyggelsemiljöer i odlingslandskapet är bevarade och förutsättningar för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,
– odlingslandskapets värden för friluftslivet är värnade och bibehållna samt tillgängliga för människor

Storslagen fjällmiljö

– fjällmiljöer med höga natur- och kulturmiljövärden är bevarade och förutsättningar för fortsatt bevarande och utveckling av värdena finns,
– fjällmiljöers värden för friluftsliv är värnade och bibehållna och påverkan från buller är minimerad

God bebyggd miljö

– det finns natur- och grönområden och grönstråk i närhet till bebyggelsen med god kvalitet och tillgänglighet,
– det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet i form av värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer samt platser och landskap bevaras, används och utvecklas,
– den bebyggda miljön utgår från och stöder människans behov, ger skönhetsupplevelser och trevnad samt har ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur

Ett rikt växt- och djurliv

– det biologiska kulturarvet är förvaltat så att viktiga natur- och kulturvärden är bevarade och förutsättningar finns för ett fortsatt bevarande och utveckling av värdena,
– tätortsnära natur som är värdefull för friluftslivet, kulturmiljön och den biologiska mångfalden värnas och bibehålls samt är tillgänglig för människan

+ 1 poäng: Investeringen har en energieffektiv lösning

Eftersom energieffektivisering är viktigt får de ansökningar som bidrar till energieffektiv drift 1 extra poäng.

+ 2 poäng: Investeringen bidrar tydligt till kulturmiljömålen
Poängen ges till de investeringar som bidrar till arbetet med att nå kulturmiljömålen. Se bilagan för miljö och klimatmål för mer information och vägledning. Lär mer om kulturmiljömål på https://www.raa.se/kulturarvet/kulturpolitik/da-och-nu-att-bevara-anvanda-och-utveckla-kulturmiljon/vad-ar-kulturmiljo/nationella-kulturmiljomal/

+ 1 poäng: Investeringen bidrar tydligt till målen för friluftspolitiken
Poängen ges till de investeringar som bidrar till målet för friluftslivspolitiken. Se bilagan för miljö och klimatmål för mer information och vägledning. Läs mer om mål för friluftsliv på http://www.naturvardsverket.se/Friluftsmalen/

2. Investeringen/åtgärden bidrar till införandet av nya produkter, tjänster eller arbetsmetoder (innovation)

En produkt, tjänst eller arbetsmetod kan i vid bemärkelse betraktas som en innovation så länge den inte används i den omfattning den borde.

- 2 poäng: Investeringen/åtgärden har ett koncept som är nytt för området
- 4 poäng: Investeringen/åtgärden har ett unikt koncept
- +1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning

Eftersom syftet med stödet är lokal utveckling, ska ansökningar som bidrar till att nya aktiviteter och upplevelser skapas prioriteras.
Två poäng ges om konceptet är nytt för området. Det kan vara t.ex. historiska byggnader som inte varit i bruk alls eller att man startar upp nya verksamheter som inte tidigare finns i bygden. Det kan också vara insatser inom natur- och kulturmiljöer som bidrar till att förutsättningarna för t.ex. turism eller rekreationsmiljöer förbättras påtagligt i området.
Fyra poäng ges om konceptet är unikt i ett bredare perspektiv. Till exempel nya koncept för att använda hembygdsgårdar eller natur- eller kulturmiljöer som används i sociala sammanhang.

2 poäng: Investeringen/åtgärden har ett koncept som är nytt för området
Två poäng ges för investeringar och åtgärder som innebär en nyhet för området och som ger ny livskraft till landsbygden.

4 poäng: Investeringen/åtgärden har ett unikt koncept
Fyra poäng ges för investeringar/åtgärder som kan betraktas som unika i ett större perspektiv.

+1 poäng: Investeringen är en del i en helhetslösning
En poäng ges om investeringen tillsammans med andra lokala investeringar går mot samma mål. Det kan vara till exempel företag som gör paketlösningar tillsammans med andra företag eller organisationer.

3. Den som söker har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet för investeringen/åtgärden

- 2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen
- 4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.
- +1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

2 poäng: Den som söker stöd har god erfarenhet och kunskap som är relevant för den sökta investeringen

Två poäng ges till den som söker stöd har god erfarenhet och tidigare resultat från liknande verksamhet, eller kan visa på att projektet ska genomföras i samarbete med erfaren relevant aktör eller kan på annat sätt visa att tillräckligt engagemang, drivkraft och målfokus finns för att väl genomföra projektet.

4 poäng: Den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat från liknande verksamhet som är relevant för den sökta investeringen.

Fyra poäng ges till den som söker stöd har mycket god erfarenhet och har visat goda resultat *från liknande verksamhet.*

+1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

En poäng ges om man i projektet samarbetar med andra företag, ingår i ett nätverk eller verkar organisationsöverskridande. Samverkan kan bland annat leda till mindre riskexponering och bättre marknadsanpassningar. Det kan också innebära bättre lösningar på kapitalförsörjning.

4. Det finns ett identifierat behov av projektet

Stöd ges till de investeringar i utifrån behov och prioriteringar som finns i handlingsplanerna.

Underkategori Utveckling av natur-och kulturmiljöer

- +4 poäng. Investeringen förväntas gynna hotade arter, naturtyper, skyddsvärda träd eller andra prioriterade miljöer
- +1 poäng. Investeringen ingår i en samverkanslösning
- +1 poäng. Investeringen utvecklar bygden som besöksmål
- +1 poäng. Investeringen leder till ökad tillgänglighet
- +1 poäng. Investeringen tillvaratar eller utvecklar traditionell och lokal kunskap

Underkategori Utveckling av kulturhistoriska byggnader

- +4 poäng. Investeringen bidrar till att bevara, restaurera eller utveckla kulturhistoriskt värdefulla byggnader
- +1 poäng. Investeringen ingår i en samverkanslösning
- +1 poäng. Investeringen utvecklar bygden som besöksmål
- +1 poäng. Investeringen leder till ökad tillgänglighet

- +1 poäng. Investeringen tillvaratar eller utvecklar traditionell och lokal kunskap

Underkategori Utveckling av natur-och kulturmiljöer

+ 4 poäng: Investeringen förväntas gynna hotade arter, naturtyper, skyddsvärda träd, miljöer med höga kulturhistoriska värden eller andra prioriterade miljöer

Fyra poäng ges om investeringen gynnar hotade arter och miljöer. Som underlag för bedömning av hotade arter används områden med hotade arter enligt rödlistan (från missgynnad till akut hotad) eller arter i art- och habitatdirektivet eller fågeldirektivet samt Länsstyrelsens dokument Ansvarsarter och naturtyper. Hotade kulturmiljöer kan vara bebyggelse som ingår i en för länet numera sällsynt typ, t.ex. byggnadstyper som linbastur, smedjor, båthus, timrade ängslador, flottningslämningar, gistvallar och sjöbodar, kvarnmiljöer, bruksmiljöer, slaggstensbyggnader, stråtak, kustbygdens småskaliga jordbrukslandskap, rester av fäboddrift eller finnbosättningar. Gemensamt för dessa miljöer är att de antingen saknar användning eller är utsatta för förändringstryck. Hotade miljöer kan även innefatta värdefulla landskapselement såsom sten- och trägärdesgårdar, alléer (ej trafikverkets) eller hamlade träd m.m. om dessa gynnar utvecklingen av landsbygden.

Investeringen görs i ett landskap med historiska sammanhang, där exempelvis flera byggnader av samma typ ingår i ett landskapssammanhang. Fler exempel är slättbygdens välbevarade sammanhållna ladlandskap eller gårdsmiljöer. Investeringen ska vidhålla ett historiskt värdefullt landskapsavsnitt. Även natur- och kulturlandskap omkring brukssamhällen (dock ej själva bruket) har rätt till poäng.
Förstärks värdena av investeringen genom att de är placerade i ett område som ingår i ett riksintresse för friluftsliv, kulturmiljö eller naturvård, naturreservat, N2000-område eller Ängs- och betesmarksinventerat område är det till fördel vid denna poängbedömning.

Åtgärden skall vara i linje med länsstyrelsen kulturmiljöarbete för länet. En referensgrupp inriktad på kulturmiljöer med organisationer/personer med områdeskompetens kommer att användas vid bedömning.

+ 1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning

En poäng ges om investeringen tydligt ingår i en samverkanslösning mellan till lokala aktörer som till exempel markägare, brukare, intresseorganisationer, föreningar eller företag.

+1 poäng: Investeringen utvecklar bygden som besöksmål

Ett poäng ges till investeringar som bidrar till att öka bygdens livskraft och attraktionsförmåga. Ansökan ska redogöra för på vilket sätt investeringen lyfter och utvecklar länets attraktiva natur- och kulturmiljöer samt dess historia och hur investeringen kan förbättra möjligheterna för turism och rekreation.

+ 1 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet

En poäng ges om natur- och kulturmiljöer blir lättåtkomliga för allmänheten eller att nya grupper kan ta del av dem på ett enkelt och pedagogiskt sätt, exempelvis vid utbildningar av svenska för invandrare och för skolklasser. Investeringen ska vara avläsbar för allmänheten,

det vill säga vara pedagogisk tydlig. Ansökningar som tillgängliggöra fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar genom ex röjning och informationsmaterial får poäng. En referensgrupp kommer att användas vid bedömning.

+ 1 poäng: Investeringen tillvaratar eller utvecklar traditionell och lokal kunskap
En poäng ges om åtgärden bidrar till att upprätthålla lokal traditionell kunskap. T.ex. bygga gärdesgård, hässja hö, lägga halmtak, samt ta tillvara traditionell småskalig matkultur. En referensgrupp kommer att användas vid bedömning.

Underkategori Utveckling av kulturhistoriska byggnader.
+ 4 poäng: Investeringen bidrar till att bevara, restaurera eller utveckla kulturhistoriskt värdefulla byggnader
Fyra poäng ges om investeringen exempelvis ska tillvarata och vårda kulturhistoriskt värdefulla byggnader på hembygdsgårdar inklusive därtill kopplad trädgård och gårdsmiljö så att de kan utvecklas som mötesplatser, mål för turism och andra verksamheter och därmed bidra till social sammanhållning, företagande och en levande landsbygd. Åtgärden skall vara i linje med länsstyrelsen kulturmiljöarbete för länet. En referensgrupp inriktad på kulturmiljöer med organisationer/personer med områdeskompetens kommer att delta inför beslutsomgångarna.

+ 1 poäng: Investeringen ingår i en samverkanslösning
En poäng ges om investeringen tydligt ingår i en samverkanslösning mellan till lokala aktörer som till exempel markägare, brukare, intresseorganisationer, föreningar eller företag.

+1 poäng: Investeringen utvecklar bygden som besöksmål
Ett poäng ges till investeringar som bidrar till att öka bygdens livskraft och attraktionsförmåga. Ansökan ska redogöra för på vilket sätt investeringen lyfter och utvecklar länets attraktiva natur- och kulturmiljöer samt dess historia och hur investeringen kan förbättra möjligheterna för turism och rekreation.

+ 1 poäng: Investeringen leder till ökad tillgänglighet
En poäng ges om natur- och kulturmiljöer blir lättåtkomliga för allmänheten eller att nya grupper kan ta del av dem på ett enkelt och pedagogiskt sätt, exempelvis vid utbildningar av svenska för invandrare och för skolklasser. Investeringen ska vara avläsbar för allmänheten, det vill säga vara pedagogisk tydlig. Ansökningar som tillgängliggöra fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar genom ex röjning och informationsmaterial får poäng. Referensgrupp kommer att användas vid bedömning.

+ 1 poäng: Investeringen tillvaratar eller utvecklar traditionell och lokal kunskap
En poäng ges om åtgärden bidrar till att upprätthålla lokal traditionell kunskap. T.ex. bygga gärdesgård, hässja hö, lägga halmtak, samt ta tillvara traditionell småskalig matkultur. Referensgrupp kommer att användas vid bedömning.

5. Projektet har tydliga mål

- 3 poäng: Den som söker stöd har en relevant målbeskrivning där tydliga mål med investeringen finns angivna
- 5 poäng: Sökande som utöver en relevant målbeskrivning och tydliga mål också har effektmål beskrivna

De mål som finns formulerade för investeringen måste vara i linje med dess syfte, innehåll och upplägg. Kostnad, mål och innehåll (verksamhet) måste hänga ihop.

9.5.5. *Investeringar som inte prioriteras regionalt*

I Uppsala län finns det inte några ytterligare regionala prioriteringar.

9.5.6. *Stödnivå*

Utveckling av natur- och kulturmiljöer

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 50 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Om en offentlig aktör är sökande ges 100 procent av stödberättigade utgifter av det totala offentliga stödet. De nya reglerna kan börja gälla först när förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder är beslutad.
Det krävs medfinansiering med minst 30 procent övrigt nationellt offentligt stöd i det fall att tidigare krav på övrigt offentligt stöd inte är uppfyllt.

Om en privat aktör är sökande och de stödberättigande kostnaderna är minst 300 000 kronor ska minst 30 procent av stödet medfinansieras av övrigt nationellt offentligt stöd i det fall att tidigare krav på övrigt offentligt stöd inte är uppfyllt. Det totala offentliga stödet ska vara maximalt 90 procent och minst tio procent ska vara egen privat finansiering.

Om sökande är ett företag som äger fastigheten där insatsen görs ges stöd till 50 procent av stödberättigande utgifter.

I Uppsala län är högsta stödbeloppet 800 000 kronor per ansökan.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[22] där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

[22] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

Utveckling av kulturhistoriska byggnader
Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 50 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Om en offentlig aktör är sökande ges 100 procent av stödberättigade utgifter av det totala offentliga stödet. De nya reglerna kan börja gälla först när förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder är beslutad.
Det krävs medfinansiering med minst 30 procent övrigt nationellt offentligt stöd i det fall att tidigare krav på övrigt offentligt stöd inte är uppfyllt.

Om en privat aktör är sökande och de stödberättigande kostnaderna är minst 300 000 kronor ska minst 30 procent av stödet medfinansieras av övrigt nationellt offentligt stöd i det fall att tidigare krav på övrigt offentligt stöd inte är uppfyllt. Det totala offentliga stödet ska vara maximalt 90 procent och minst tio procent ska vara egen privat finansiering.

Om sökande är ett företag som äger fastigheten där insatsen görs ges stöd till 50 procent av stödberättigande utgifter.

I Uppsala län är högsta stödbeloppet 400 000 kronor per ansökan.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning om stöd av mindre betydelse[23] där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

[23] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

10. *(Åtgärd 16)* Samarbete

Syftet med åtgärden är att stödja samarbeten inom områden där den gemensamma nyttan av ett samarbete är stor för samhället men där incitamentet för en enskild aktör är för litet för att kunna finansiera ett utvecklingsarbete. Samarbete är en viktig del i att stärka en hållbar utveckling över längre tid på en landsbygd som präglas av problem som är en följd av glesa strukturer. Landsbygden kan inte erbjuda samma stödjande förutsättningar till företag och befolkning som i mer tätbefolkade områden. Syftet är också att samarbeta transnationellt, inte minst i projekt enligt Europaparlamentets och rådets förordning[24] och Östersjöstrategin. Projekten ska genomföras som helt nya samarbetsprojekt eller genom att pågående projekt samordnas för att nå synergieffekter. Det finns också samarbetsprojekt som är kopplade till det europeiska innovationspartnerskapet, EIP.

Det krav på övrigt offentligt stöd som sedan tidigare finns för varje handläggande stödmyndighet att dra in, ska vara uppfyllt innan kravet på medfinansiering försvinner. Kravet om offentlig medfinansiering kommer inte att utökas när de nya pengarna tillkommer.

De nya reglerna börjar gälla först när förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder är beslutad.

Det finns flera myndigheter som handlägger stöd inom samarbeten. Det är länsstyrelserna, Jordbruksverket, Sametinget, Skogsstyrelsen samt Tillväxtverket. Varje myndighet har sin egen handlingsplan.

10.1. Stöd till samarbeten för att skapa nya jobb (delåtgärd 16.2, 16.9, fokusområde 6a)

10.1.1. *Övergripande prioriteringar*

11. Samarbete diversifiering nya jobb

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Detta stöd är till för att utveckla produkter, metoder, processer och tekniker och sedan sprida resultatet. Stöden är till för samarbeten och pilotprojekt för att utveckla näringslivet utanför jordbrukssektorn. Det finns möjlighet för jordbruksföretag att genom samarbete leverera samhällsnytta och samtidigt ge möjligheter till inkomster och att bredda sin verksamhet. Syftet är att nya små företag startar, att företag utvecklas och att fler arbetstillfällen på landsbygden skapas (delåtgärd 16.2, 16.9 fokusområde 6a).

12. Regionala och lokala insatser för livsmedelsstrategin

[24] Artikel 89 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1303/2013

Samarbete och pilotprojekt för att stärka landsbygdens näringsliv och skapa tillväxt i hela livsmedelskedjan. Stöd kan beviljas till projekt som bidrar till att uppnå målen i livsmedelsstrategin om en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar. Medlen ska samtidigt bidra till samverkan mellan olika berörda aktörer på regional och lokal nivå, inklusive länsövergripande samverkan. Med berörda aktörer avses både offentliga och privata aktörer. Samverkan mellan länsstyrelser och aktörer med regionalt utvecklingsansvar ska särskilt uppmärksammas.

13. Generella samarbetsinsatser för livsmedelsstrategin

Stöd kan beviljas till projekt som bidrar till att uppnå målen i livsmedelsstrategin om en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar.
Stöd kan beviljas till samarbeten och pilotprojekt som bidrar till att stärka landsbygdens näringsliv, som projekt för hållbar mat, projekt för att utveckla förädlingsmetoder, nya produkter, arbetsprocesser och verktyg för att hitta nya marknadskanaler och nya marknader.
Stöd kan beviljas till utveckling av produkter, processer och tekniker som syftar till att stärka konkurrenskraften för de små företagen i livsmedelsbranschen samt till projekt som kan bidra till tillväxt i hela livsmedelskedjan och på så sätt skapa fler arbetstillfällen

13.1.1. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Projektet har en bra sammansättning
Synergier mellan olika geografiska områden och olika typer av verksamheter på landsbygden i Uppsala län kan bidra till en givande sammansättning av aktörer i projekten. Aktörer ska genom samverkan öka möjligheterna till att utveckla produkter, metoder, processer och tekniker i alla typer av branscher på landsbygden.

Projektet uppfyller identifierade behov
Länsstyrelsen i Uppsala län och partnerskapet för landsbygdsutveckling har sett ett särskilt behov av att samverka vilket kan vara nyckeln för en levande landsbygd. Samverkanslösningar av olika slag kan bidra till storleksfördelar, kunskapsspridning, uppmuntra till nytänkande och skapa nya arbetstillfällen på landsbygden.

Det finns ett tydlig och relevant målgrupp för projektet
Länsstyrelsen i Uppsala län ser behov av samverkan för alla aktörer på landsbygden. Särskilt relevanta målgrupper är aktörer inom de områden som prioriteras i kommunikationsplanen: unga på landsbygden, utlandsfödda och kvinnor.

Samarbete diversifiering nya jobb etc.

Länsstyrelsen vill att nya små företag startar, att företag utvecklas och att fler arbetstillfällen på landsbygder skapas i Uppsala län. Det finns behov av bättre samordning mellan verksamheter på landsbygder och det är därför viktigt att skapa mötesplatser, nätverk och företagskluster som främjar bättre samordning. Branschövergripande nätverk och kunskapsöverföring ger kontinuitet för kunskap och kompetens och underlättar

generationsskiften. Arbeten i företag på länets landsbygder kan vara en möjlighet både för de som vill etablera sig på arbetsmarknaden och för de som söker ny arbetskraft.

Generella samarbetsinsatser för livsmedelsstrategin

Länsstyrelsen i Uppsala län vill stödja projekt där aktörerna bidrar till livsmedelsstrategins mål liksom till målen i den regionala utvecklingsplanen (RUS) om stärkt livsmedelsproduktion och ökad ekologisk produktion.

Regionala och lokala insatser för livsmedelsstrategin

Länsstyrelsen i Uppsala län vill stödja projekt där projekten ligger i linje med den nationella livsmedelsstrategin och målen i den regionala utvecklingsstrategin (RUS). För att nå målen i den regionala utvecklingsstrategin (RUS) om en stärkt livsmedelsproduktion, både total produktion och ekologisk produktion, är samverkan mellan aktörer med regionalt utvecklingsansvar särskilt viktigt.

13.1.2. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån nationella urvalskriterier.

Utlysning av medel sker genom information på Länsstyrelsens webbplats. Länsstyrelsen kommer att med hjälp av urvalskriterierna och utifrån tillgängliga medel att utvärdera inkomna ansökningar och besluta löpande om stöd. Ansökningstrycket för insatsen beräknas vara så lågt att beslutsomgångar inte behöver användas. Löpande hantering av ansökningar bidrar till en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Den valda lägsta poängnivån för bifall säkerställer en god måluppfyllelse. Information om att stöd finns inom åtgärden och hur man ansöker kommer att följa aktiviteterna i kommunikationsplanen enligt kapitel 11.

Samarbete diversifiering nya jobb etc.-

Länsstyrelsen i Uppsala län planerar att inte göra några utlysningar under 2021.

Generella samarbetsinsatser för livsmedelsstrategin

Länsstyrelsen i Uppsala län planerar att inte göra några utlysningar under 2021. En utlysning kan dock bli aktuell om ett behov uppstår under året.

Regionala och lokala insatser för livsmedelsstrategin

Länsstyrelsen i Uppsala län planerar att inte göra några utlysningar under 2021.

Länsstyrelsens eget arbete under 2021

Samarbete diversifiering nya jobb etc.-
Länsstyrelsen i Uppsala län kommer inte att ha något eget arbete inom samarbete diversifiering nya jobb under 2021.

Generella samarbetsinsatser för livsmedelsstrategin
Länsstyrelsen i Uppsala län kommer inte att ha något eget arbete inom generella samarbetsinsatser för livsmedelsstrategin under 2021.

Regionala och lokala insatser för livsmedelsstrategin
Länsstyrelsen i Uppsala län planerar att under 2021 inrikta sitt eget arbete på livsmedelsstrategin och de aktiviteter som kopplar till denna på ett regionalt plan.

Länsstyrelsen har sedan tidigare ett projekt igång inom åtgärden som fortgår under 2021.

Följande gäller vid urval av ansökningar om stöd:

- De nationella urvalskriterierna måste nå åtminstone 200 poäng.
- Nationella urvalskriterier måste ha ett genomsnitt på 150 poäng. Detta är för att säkerställa det lägsta krav på urvalskriteriepoäng som EU-kommissionen kräver, vilket är 30 procent av möjliga totala poäng. Detta kan göras genom något av följande krav:
    - Miniminivån för de nationella är minst 200 poäng.
    - Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.
- Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget.
Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

13.1.3. *Urvalskriterier*

(delåtgärd 16.2, 16.9, fokusområde 6a)

Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella urvalskriterier

Urvalskriterier	Poängsättning	Viktning
1. Projektet har en bra sammansättning	+2 poäng: Minst en av aktörerna är inte en offentlig aktör +1 poäng: I samarbetsprojektet ingår fler än 2 aktörer +1 poäng: Samarbete inom transnationella projekt +1 poäng: Samarbetsprojektet kommer att etablera nya former av samarbeten +1 poäng: Projektets deltagare har relevant kunskap och erfarenhet	30
2. Projektet uppfyller identifierade behov	2 poäng: Ansökan är förenlig med det identifierade behovet i utlysningen 1 poäng: Ett behov av projektet är beskrivet och behovsanalysen i ansökan är tillfredställande + 1 poäng: Projektet utvecklar ny teknik eller nya metoder +1 poäng: Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen + 1 poäng: Projektet bidrar till att uppfylla miljö- och klimatmål	40
3. Projektet skapar nytta genom resultatspridning	1 poäng: Projektets resultat når endast en begränsad del av målgruppen 2 poäng: Projektets resultat når en större del av målgruppen 3 poäng: Projektets resultat når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp 4 poäng: Projektets resultat sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ	20
4. Projektet har tydliga mål	1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns med tydliga mål som går att följa upp + 2 poäng: Förväntad effekt av projektet på lång sikt finns beskrivet	10
Summa viktning		100

Regionala urvalskriterier

Det finns inte några regionala urvalskriterier.

Bedömningsgrunder

Nationella bedömningar

1. Projektet har en bra sammansättning

- +2 poäng Minst en av aktörerna är inte en offentlig aktör
- +1 poäng: I samarbetsprojektet ingår fler än 2 aktörer

- +1 poäng: Samarbete inom transnationella projekt
- +1 poäng: Samarbetsprojektet kommer att etablera nya former av samarbeten
- +1 poäng: Projektets deltagare har relevant kunskap och erfarenhet

Projekt som skapar synergieffekter med fler aktörer ska prioriteras. Att olika typer av aktörer, det vill säga en blandning av offentliga och övriga aktörer, medverkar i projektet är också positivt.
Ett poäng ges till transnationella projekt eftersom att samarbeten mellan länder är viktigt för kunskapsutbyte och spridning.
Samarbetsprojekt som bidrar till att nya former av samarbeten bildas prioriteras. Att projekt utförs på ett innovativt sätt ges därför poäng.
Ett poäng ges till projekt där deltagarna har relevant kunskap och erfarenhet.

2. Det finns ett identifierat behov av projektet

- 2 poäng: Ansökan är förenlig med det identifierade behovet i utlysningen
- 1 poäng: Ett behov av projektet är beskrivet och behovsanalysen i ansökan är tillfredsställande.
- +1 poäng: Projektet utvecklar ny teknik eller nya metoder
- +1 poäng: Stor ekonomisk nytta för målgruppen eller näringen
- +1 poäng: Projektet bidrar till att uppfylla miljö- och klimatmål

Två poäng ges utifrån hur väl projektet bedöms uppfylla de behov som identifierats i utlysningen.
Ett poäng ges utifrån behovet av det som projektet förväntas leverera samt hur väl behovet är analyserat, beskrivet och motiverat i ansökan samt vilken kompetens som finns för att genomföra projektet. Det ska finnas en kort redogörelse för vad som är gjort inom området och hur utvecklingen ser ut. För att få poäng krävs det också att behovet tydligt kopplar till syftet som framgår i handlingsplanen.
En poäng ges om projektet utvecklar ny teknik eller nya metoder.
Projekt som förväntas bidra till stärkt lönsamhet och bättre konkurrenskraft ges en poäng.
Projekt som bedöms bidra till miljö- och klimatmål ges en poäng.

3. Projektet skapar nytta genom resultatspridning

- 1 poäng: Projektets resultat når endast en begränsad del av målgruppen
- 2 poäng: Projektets resultat når en större del av målgruppen
- 3 poäng: Projektets resultat når endast en begränsad del av målgruppen men är av stor betydelse för den gruppen, gruppen utgör en del i ett större projekt eller är en kanal till en större målgrupp
- 4 poäng: Projektets resultat sprids till en stor del av målgruppen via flera kanaler
- +1 poäng: Metoden att föra ut budskapet är innovativ

Det är viktigt att resultat från projekt sprids och att goda resultat tillämpas på ett bra sätt. Därför prioriteras projekt som förväntas nå stora delar av en relevant målgrupp. Det ska framgå i ansökan hur resultatet ska spridas.

Bedömning görs utifrån hur stor målgrupp som nås av resultaten och vilka (hur många olika) kanaler som använts. Resultatspridning som sker på ett nytt innovativt sätt prioriteras. Målgruppen är den totala grupp företagare eller personer som är berörda av eller kan förväntas kunna dra nytta av de resultat som tas fram och förmedlas i projektet. I vissa projekt kan det sannolikt vara av värde att målgruppen definieras men det bör inte i detta sammanhang vara möjligt att erhålla höga poäng genom att definiera en snäv målgrupp inom vilken det är lätt att nå hög måluppfyllelse. Poäng baseras på hur målgruppen är formulerad eller utformad.

4. Projektet har tydliga mål

- 1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp
- 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns med tydliga mål som går att följa upp
- +2 poäng: Förväntad effekt av projektet på lång sikt finns beskrivet

De mål som finns formulerade för projektet måste vara i linje med projektets syfte, innehåll och upplägg.

13.1.4. *Stödnivå*

Inom delåtgärd 16.2 fokusområde 6a gäller följande:
Om sökande är offentlig aktör ges 100 procent av stödberättigade utgifter. Stöd ges till 90 procent av stödberättigande utgifter i övriga fall.

Det här gäller för delåtgärd 16.9 inom fokusområde 6a.
Stöd ges till 90 procent av stödberättigande utgifter.

Det här gäller för samtliga projekt inom delåtgärderna 16.2 och 16.9 inom fokusområde 6a.
Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter. Undantaget är stöd till enbart transnationellt samarbete, där stöd inte kan ges till ansökningar om stöd med mindre än 30 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning[25] om stöd av mindre betydelse där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Schabloner och indirekta kostnader

- mat i form av lunch och middag, ersätts med 90 kronor exklusive moms per måltid

[25] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

- årsarbetstid enligt kommissionen på 1 720 timmar
- milersättning för resor, 30 kronor per mil
- traktamente enligt Skatteverkets riktlinje
- eget arbete, 220 kronor per redovisad timme.

Som eget arbete räknas arbete som utförs av stödmottagare som bedriver verksamhet som enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag. I de fall ett handelsbolag eller kommanditbolag är stödmottagare är också arbete som utförs av andra delägare eget arbete. Arbete som utförs av stödmottagare som är privatpersoner, enskilda firmor och delägare i handelsbolag och kommanditbolag betraktas som ”eget arbete” då dessa inte kan få lön för sitt arbete. Endast ”eget arbete” som utförs av personer som är 16 år eller äldre är stödberättigande.

Schabloner används inom utlysning och även för uppdrag inom egen regi.

Stöd lämnas till indirekta kostnader utifrån ett medeltal av de indirekta kostnaderna för de senaste tre boksluten. I de fall tre bokslut inte finns kan motsvarande utgifter tas upp som övriga utgifter, men då måste utgifterna fördelas till projektet i förhållande till annan verksamhet.

10.2. Stöd till samarbeten mellan aktörer inom jordbruk samt inom livsmedelskedjan (delåtgärd 16.4, fokusområde 3a)

10.2.1. *Övergripande prioriteringar*

De övergripande prioriteringarna är beslutade för hela EU. Syftet med stödet är att genom samarbete korta kedjan mellan jordbruks-, trädgårds- och rennäringsföretag och konsument och att också kunna sälja fler livsmedelsprodukter på den lokala marknaden (delåtgärd 16.4 fokusområde 3a).

10.2.2. *Regionala prioriteringar med kort bakgrund*

Livsmedelsproduktionen i Uppsala län kännetecknas dels av hög kvalitet på råvaror och produkter och dels av effektiva men ofta långa livsmedelskedjor. Lokala varumärken och lokala förädlingsföretag finns om än i mindre antal. Därför vill Länsstyrelsen prioritera samarbetsprojekt som leder till produkter med hög förädlingsgrad, användning av lokala producerade råvaror och olika typer av samverkanslösningar samt förbättrad samordning. Vi tror att detta kan vara framgångsrikt eftersom länets befolkning är köpstark och förutsättningarna för en stor närmarknad är goda med hög befolkningstäthet, bra infrastruktur och relativt korta avstånd inom länet. Det finns också ett allmänt ökat intresse för livsmedelsprodukter och i flera av länets kommuner sker regelbundet marknader för lokal mat.

Länsstyrelsen i Uppsala län ser att samarbetsprojekt är särskilt viktiga inom följande område: Information till konsumenter om lokala och regionala produkter, kvalitetsmärkningar och närproducerad mat. Detta kan vara ett led för att lyfta miljömärkta varor och högkvalitativa produkter från regionen. Vi ser likaså ett behov av samarbeten för olika former av dialog mellan konsumenter och producenter om livsmedelsproduktionen, vilket kan bidra till ömsesidigt lärande om utbuds- respektive efterfrågesidan, samt samarbeten för att generellt stärka aktörer inom primärproduktion och förädling i länet.

10.2.3. *Beslutsomgångar och urval av ansökningar*

För att öka målstyrningen kommer ansökningarna att värderas utifrån nationella urvalskriterier.

Länsstyrelsen kommer att med hjälp av urvalskriterierna och utifrån tillgängliga medel att besluta löpande om stöd. Ansökningstrycket för insatsen beräknas vara så lågt att beslutsomgångar inte behöver användas. Löpande hantering av ansökningar bidrar till en effektivare handläggning med kortare handläggningstider. Den valda lägsta poängnivån för bifall säkerställer en god måluppfyllelse.

Länsstyrelsens eget arbete under 2021

Samarbeten för kort livsmedelskedja, livsmedelsstrategin

Länsstyrelsen i Uppsala län planerar att under 2021 inrikta sitt eget arbete på livsmedelsstrategin och de aktiviteter som kopplar till denna på ett regionalt plan.

Länsstyrelsen har sedan tidigare ett projekt igång inom åtgärden som fortgår under 2021.

Följande gäller vid urval av ansökningar om stöd:

- De nationella urvalskriterierna måste nå åtminstone 200 poäng.
- Nationella urvalskriterier måste ha ett genomsnitt på 150 poäng. Detta är för att säkerställa det lägsta krav på urvalskriteriepoäng som EU-kommissionen kräver, vilket är 30 procent av möjliga totala poäng. Detta kan göras genom något av följande krav:
    - Miniminivån för de nationella är minst 200 poäng.
    - Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.
- Ansökningarna prioriteras enligt principen för rangordning som finns i avsnitt 4.2.

Länsstyrelsen tillämpar öppen budget. Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala

Länsstyrelsen Uppsala kommer att ta emot ansökningar och handlägga i den ordning de blir kompletta. Ansökan betraktas som komplett när alla uppgifter och bilagor som efterfrågas via e-tjänsten finns i ansökan.

10.2.4. *Urvalskriterier*

(delåtgärd 16.4, fokusområde 3a)
Urvalskriterier används för att värdera ansökan och kunna jämföra den med andra ansökningar.

Nationella urvalskriterier

Urvalskriterier	Poängsättning	Vikt
1. Projektet har kunskap, kompetens och genomförande-kapacitet	1 poäng: 3-5 jordbruksföretag ingår i samarbetet 2 poäng: 6-10 jordbruksföretag ingår i samarbetet 3 poäng: fler än 10 jordbruksföretag ingår i samarbetet +1 poäng: Samarbete inom transnationella projekt +1 poäng: Samarbetsprojektet kommer att etablera nya former av samarbeten +1 poäng: Det finns lämplig kompetens i projektet	30
2. Projektet uppfyller identifierade behov	1 poäng: Projektet bidrar till att främja primärproducenternas möjligheter att utvecklas inom livsmedelskedjan 3 poäng: Projektet bidrar i hög grad till att främja primärproducenternas möjligheter att utvecklas inom livsmedelskedjan 5 poäng: Projektet bidrar i mycket hög grad till att främja primärproducenternas möjligheter att utvecklas inom livsmedelskedjan	40
3. Det finns en tydlig och relevant målgrupp för projektet	+1 poäng: Resultaten kommer att spridas till relevant målgrupp +2 poäng: Stor ekonomisk nytta för målgrupp eller näring +1 poäng: Projektet bidrar till att uppfylla miljö- och klimatmål +1 poäng: Projektet bidrar både till ekonomisk nytta och till miljö- och klimatmål	20
4. Projektet har tydliga mål	1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns med tydliga mål som går att följa upp + 2 poäng: Förväntad effekt av projektet på lång sikt finns beskrivet	10

Regionala urvalskriterier
Det finns inte några regionala urvalskriterier.

Bedömningsgrunder

Nationella bedömningsgrunder

1. Projektet har kunskap, kompetens och genomförandekapacitet

- 1 poäng: 3-5 jordbruksföretag ingår i samarbetet
- 2 poäng: 6-10 jordbruksföretag ingår i samarbetet
- 3 poäng: fler än 10 jordbruksföretag ingår i samarbetet
- +1 poäng: Samarbete inom transnationella projekt
- +1 poäng: Samarbetsprojektet kommer att etablera nya former av samarbeten
- +1 poäng: Det finns lämplig kompetens i projektet

Projekt som innehåller fler jordbruksföretag kommer att prioriteras.

Ett poäng ges till transnationella projekt eftersom att samarbeten mellan länder är viktigt för kunskapsutbyte.

Samarbetsprojekt som bidrar till att nya former av samarbeten bildas prioriteras. Att projekt utförs på ett innovativt sätt ges därför poäng.

Poäng ges till de projekt som har en lämplig kompetens för området. Projektet ska kunna visa att det finns en samlad kompetens. Antingen har de deltagande aktörerna själva denna kompetens utifrån erfarenhet och utbildning eller så finns kompetensen i projektet på annat sätt, exempelvis köpt.

2. Det finns ett identifierat behov av projektet

- 1 poäng: Projektet bidrar till att främja primärproducenternas möjligheter att utvecklas inom livsmedelskedjan
- 3 poäng: Projektet bidrar i hög grad till att främja primärproducenternas möjligheter att utvecklas inom livsmedelskedjan
- 5 poäng: Projektet bidrar i mycket hög grad till att främja primärproducenternas möjligheter att utvecklas inom livsmedelskedjan

Poäng ges till de projekt som förväntas främja primärproducenternas konkurrenskraft genom att bättre integrera dem i livsmedelskedjan. Projekten bedöms utifrån hur väl projektet väntas kunna bidra till att utveckla organisationen av livsmedelskedjan och förbättra primärproducenternas situation. Det kan tillexempel handla om att skapa mervärde för jordbruksprodukter, kvalitetssystem eller om projekt som främjar försäljning på lokala marknader. För att få poäng i urvalskriteriet krävs en beskrivning som tydligt kopplar till syftet med stödet och till prioriteringarna i den regionala handlingsplanen.

3. Det finns ett tydlig och relevant målgrupp för projektet

- +1 poäng: Resultaten kommer att spridas till relevant målgrupp
- +2 poäng: Stor ekonomisk nytta för målgrupp eller näring

- +1 poäng: Projektet bidrar till att uppfylla miljö- och klimatmål
- +1 poäng: Projektet bidrar både till ekonomisk nytta och till miljö- och klimatmål

Det är viktigt att resultat tillämpas på ett bra sätt. Därför prioriteras projekt som förväntas nå stora delar av en relevant målgrupp.
Projekt som förväntas bidra till stärkt lönsamhet och bättre konkurrenskraft till deltagande företag eller bransch ges två poäng. Projekt som bedöms bidra till miljö- och klimatmål prioriteras ges en poäng. Om ett projekt bidrar till både ekonomisk nytta och till att uppfylla miljö- och klimatmål ges ytterligare en poäng.

4. Projektet har tydliga mål

- 1 poäng: En relevant målbeskrivning finns men målet är inte specificerat så att det går att följa upp
- 3 poäng: En relevant målbeskrivning finns med tydliga mål som går att följa upp
- +2 poäng: Förväntad effekt av projektet på lång sikt finns beskrivet

De mål som finns formulerade för projektet måste vara i linje med projektets syfte, innehåll och upplägg.

10.2.5. *Stödnivå*

Stöd ges till 90 procent av stödberättigande utgifter.

Stöd beviljas inte till ansökningar om stöd med mindre än 100 000 kronor i stödberättigande utgifter. Undantaget är stöd till enbart transnationellt samarbete, där stöd inte kan ges till ansökningar om stöd med mindre än 30 000 kronor i stödberättigande utgifter.

Stödbeloppet begränsas enligt kommissionens förordning[26] om stöd av mindre betydelse där det är tillämpligt. I totalsumman ska också andra stöd av mindre betydelse som stödmottagaren har fått under 3-årsperioden räknas med. Begränsningen innebär att det totala stödet inte får överstiga 200 000 euro under tre beskattningsår, det vill säga året för beslut samt de två föregående beskattningsåren. Begränsningen gäller per stödmottagare.

Om offentlig aktör är sökande eller ingår som samarbetspart i projektet ska minst 30 procent av stödet vara övrigt nationellt offentligt stöd i det fall att tidigare krav på övrigt offentligt stöd inte är uppfyllt. Om privat aktör är sökande krävs inget övrigt nationellt offentligt stöd.

Schabloner och indirekta kostnader

- mat i form av lunch och middag, ersätts med 90 kronor exklusive moms per måltid
- årsarbetstid enligt kommissionen på 1 720 timmar
- milersättning för resor, 30 kronor per mil

[26] Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 om stöd av mindre betydelse

- traktamente enligt Skatteverkets riktlinje
- eget arbete, 220 kronor per redovisad timme.

Som eget arbete räknas arbete som utförs av stödmottagare som bedriver verksamhet som enskild firma, handelsbolag och kommanditbolag. I de fall ett handelsbolag eller kommanditbolag är stödmottagare är också arbete som utförs av andra delägare eget arbete. Arbete som utförs av stödmottagare som är privatpersoner, enskilda firmor och delägare i handelsbolag och kommanditbolag betraktas som ”eget arbete” då dessa inte kan få lön för sitt arbete. Endast ”eget arbete” som utförs av personer som är 16 år eller äldre är stödberättigande.

Schabloner används inom utlysning och även för uppdrag inom egen regi.

Stöd lämnas till indirekta kostnader utifrån ett medeltal av de indirekta kostnaderna för de senaste tre boksluten. I de fall tre bokslut inte finns kan motsvarande utgifter tas upp som övriga utgifter, men då måste utgifterna fördelas till projektet i förhållande till annan verksamhet.

11. Kommunikation

Kommunikationsarbetet under programperioden kommer parallellt att omfatta flera av följande faser: införandefas, genomförandefas med löpande uppföljning, resultatspridningsfas samt uppföljnings- och utvärderingsfas. Kommunikationsmålen kommer att anpassas och beröra de olika faserna under hela programperioden.

11.1. Kommunikationsplan

11.1.1. *Kommunikationsmål*

De övergripande målen att jobba mot är att kontakt skapas med samtliga som kan söka stöd och ersättningar, att rätt personer och organisationer söker rätt stöd och att ansökningarna med mera är kompletta, det vill säga att det är tydligt hur man ska göra för att söka stöd. Länsstyrelsen tillsammans med partnerskapet behöver underlätta så att alla som är med i programmen jobbar tillsammans och får tips och idéer av varandra om hur programmet ska genomföras på bästa sätt. Ett ytterligare mål är att allmänheten får en bred kännedom om programmet och dess resultat. För landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet finns tre övergripande nationella kommunikationsmål som ska stötta programmens mål som finns beskrivna i kapitel 2. I den regionala handlingsplanen har vi valt att ändra formuleringen på kommunikationsmålen enligt nedan.

Kommunikationsmål 1: Nå möjliga investerare eller projektledare som vill bidra till länets utveckling inom fiskeri, lantbruk, skogsbruk, landsbygd och/eller miljö.

Potentiella investerare/projektledare finns såväl i grupper som redan har kunskap om programmen som bland allmänheten. För att uppnå det här målet är det viktigt att investerare/projektledare vet att stöden finns, lätt hittar information om programmen samt vet hur de ska söka stöden. För att uppnå en hög grad av måluppfyllelse i programmen är det också av stor betydelse att investerare/projektledare förstår målen med programmen, förstår att innovation är ett genomgående tema som är prioriterat i landsbygdsprogrammet samt förstår att hållbarhet är ett genomgående tema som är prioriterat i havs- och fiskeriprogrammet. De sökande ska även förstå vad stöden och ersättningarna kan betyda för den egna verksamheten eller det egna projektet samt att det man utför med hjälp av stöden och ersättningarna påverkar fiskeri-, lantbruks-, skogsbruk- och landsbygdsutvecklingen i Uppsala län. Det är också av stor vikt att fler kvinnor får kunskap om programmens syften och möjligheter. All information om programmen ska därför vara anpassad för att nå kvinnor såväl som män. Information om programmen bör även anpassas och spridas till unga och personer med utländsk bakgrund. Kommunikationen ska även underlätta för de sökande att samverka med andra som söker stöd för att sprida kunskap om arbetssätt, hinder, möjligheter, resultat och effekter.

Kommunikationsmål 2: Underlätta för samarbetspartners och vidareförmedlare att sprida information och kunskap om programmens arbetssätt, hinder, möjligheter, resultat och effekter för att på så sätt få ett bra genomförande av programmen.

För att nå programmens mål är det avgörande att olika målgrupper drar lärdom av varandras erfarenheter, beslut och val. I många fall sker lärandet mellan samarbetspartners och vidareförmedlare. I vissa fall sker den direkt mellan investerare/projektledare.

Det är viktigt att aktörerna i respektive målgrupp förstår att det är många som lär av varandra i samverkan för att nå programmens mål, att de är väl förtrogna med de egna rollerna, samt att de upplever vikten av och känner en styrka i att samverka och lära av varandra. Kommunikationen bör också bidra till att öka intresset för att engagera sig i landsbygdsutvecklingens genomförande.

Samarbetspartner och vidareförmedlare bör sprida information om programmens genomförande samt genererade kunskaper kopplat till programgenomförandet vidare. För att samarbetspartner och vidareförmedlare enkelt ska kunna sprida information om programmen vidare, bör de ha en fördjupad kunskap om programmens mål, möjligheter och effekter samt kunskap om hur innovation ska genomsyra landsbygdsprogrammet och kunskap om hur hållbarhet ska genomsyra havs- och fiskeriprogrammet.

Kommunikationsmål 3: Skapa förståelse för målen med landsbygds- och havs- och fiskeriprogrammen samt klargöra EU:s roll för programmen hos allmänheten.

För att nå de grupper som inte nåtts av programmens medel under tidigare perioder är det viktigt att även allmänheten tar del av information om programmet. För programmens legitimitet är det av betydelse att medborgare känner att programmen bidrar till en hållbar utveckling samt miljönyttor, känner till EU:s roll för programmen samt betydelsen av det fondgemensamma arbetet.

För att förståelsen för programmen ska befästas bör även dess resultat i form av bland annat goda exempel spridas till allmänheten.

11.1.2. *Målgrupper och prioriterade målgrupper*

Landsbygdsprogrammets huvudsakliga målgrupper är lantbrukare, landsbygdsföretagare och andra aktörer på landsbygden. Havs- och fiskeriprogrammets huvudsakliga målgrupper är yrkesfiskare, vattenbruksföretagare, företrädare för beredningsindustrin samt producentorganisationer.

God kommunikation inom partnerskapet är särskilt viktigt vid programmens uppstart och genomförande. Länsstyrelsen tar regelbundet fram information om programmen i form av uppdaterade webbsidor, nyhetsbrev riktat mot landsbygdens aktörer och möten med partnerskapet samt interaktivt utbyte via Facebook.

Partnerskapet har en viktig funktion för att nå ut med information i länet. Partnerskapet har även ett ansvar för att bättre ta tillvara de innovativa förslag som kommer fram på möten och i dialogforum. De projekt och idéer som inte kan få medel genom ordinarie ansökningsförfarande kan föras vidare till andra forum genom Länsstyrelsens strategiska arbete, exempelvis via lokalt ledd utveckling.

Det finns ett stort antal målgrupper för landsbygdsprogrammets genomförande. Nedan följer en kategorisering utifrån den roll de har i genomförandet av programmen. Inför varje kommunikationsinsats är det mycket viktigt att säkerställa vilka målgrupper och undergrupper en åtgärd vänder sig till för att hitta rätt kommunikationskanaler.

Potentiella investerare och projektledare

De potentiella stödsökande är de som i handling ska skapa landsbygdsutveckling och miljönyttor genom att söka stöd för att genomföra insatser. Investerare och projektledare är den enskilt viktigaste målgruppen i arbetet med landsbygdprogrammet. De prioriterade undergrupperna i denna kategori är lantbrukare, landsbygdsföretag och landsbygdsaktörer. Åtgärder i vissa fokusområden vänder sig också till organisationer, rådgivare, livsmedelsföretagare och lokala utvecklingskontor.

För havs- och fiskeriprogrammet som startade under 2015 är de prioriterade målgrupperna yrkesfiskare, vattenbruksföretagare, fritidsfiskare, beredningsindustri och producentorganisationer samt fiskeguider och övriga aktörer som jobbar med fisketurism. Unga som rekryteras till yrkesfisket är en särskilt prioriterad målgrupp inom havs- och fiskeriprogrammet för att bevara det småskaliga fisket, kulturmiljön och levande fiskesamhällen.

Vidareförmedlare/spridare

Målgruppen vidareförmedlare/spridare består exempelvis av organisationer, företag, andra myndigheter, samarbetspartner, länets partnerskap och kommuner. Denna målgrupp är avgörande för att rätt information om programmet ska komma ut till rätt målgrupper i rätt tid.

Samarbetspartners

För att på bästa sätt uppfylla målen i programmet krävs en stark samverkan mellan de myndigheter som har ett ansvar i att förvalta eller genomföra hela eller delar av programmet. Organisationerna ska lära av varandras arbetssätt, erfarenheter och av de reaktioner och analyser som görs av programmet. Detta för att optimera programgenomförandet och ge olika målgrupper enkel, tydlig och relevant information. För att uppnå det kräver kommunikationen mellan samarbetspartners särskild planering.

Allmänheten

Att nå ut med landsbygdsprogrammets syfte, mål, innehåll och resultat till bredare målgrupper är viktigt för att skapa förståelse för varför det finns ett landsbygds- och ett havs-

och fiskeriprogram. Det är även viktigt för att nå nya målgrupper liksom att skapa en förståelse för EU:s roll för programmen.
Det är ofta svårt och kostsamt att använda kanaler som når en stor del av allmänheten på samma gång. Genom att fokusera på att arbeta mot till exempel media, politiker och opinionsbildare finns möjlighet att kommunicera med bredare målgrupper.

Jämställdhetsintegrering, unga och personer med utländsk bakgrund

Med avseende på att jämställdhet mellan kvinnor och män är ett horisontellt övergripande mål, kommer vi att arbeta aktivt med kommunicering av landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet för att nå både kvinnor och män i alla åldrar. Målet är att programmens medel ska används av både kvinnor och män, och kanske mer av kvinnor eftersom de har tidigare varit underrepresenterade. Detta ställer krav på bland annat kommunicering utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Vilket språk och vilka bilder vi använder i vår kommunikation ska vara genomtänkta och genomsyras av jämställdhet. Länsstyrelsen har en sakkunnig inom området som kommer att bistå i jämställdhetsarbetet med programmen.

Metoden vi kommer att använda oss av i vårt tillgångasätt är *4R Metoden*, http://www.jamstall.nu/verktygslada/4r-metoden/:
R1 Representation: I vår kommunikation ska vi aktivt arbeta för jämställdhet och det innebär att vi ska använda bilder bestående av både kvinnor och män i olika åldrar. Alla texter ska vara jämställda dvs. vi kommer att använda ”hon”, ”han” och ”hen” lika många gånger. Många gånger spelar det roll i vilken ordning man använder dessa ord, dvs. om ordet ”hon” skrivs ut först efterföljd av ordet ”han”. Därför kommer vi medvetet att arbeta för att använda ”hon” först lika många gånger som ”han” när vi skriver texter. Eftersom kvinnor är underrepresenterade när det gäller beviljade stöd kommer vi att arbeta mer aktivt för att lyfta den gruppen. När vi bjuder in till kurser, informationsmöten eller lyfter goda exempel kommer vi att med stor medvetenhet arbeta ur ett jämställdhetsperspektiv.
R2 Resurser: Länsstyrelsens resurser för kommunikation ska i möjligaste mån fördelas utifrån ett jämställdhetsperspektiv så att underrepresenterade grupper stärks. Båda könens önskemål ska tas tillvara. När vi har informationsmöten eller kurser ska vi aktivt tänka på att lika många kvinnor som män bjuds in. Dessutom ska vi se till att både kvinnors och mäns röster ges lika stort utrymme.
R3 Realia: Utifrån ett jämställdhetsperspektiv ska vi uppmärksamma och undersöka hur kommunikationen kan bidra till att programmens resurser utnyttjas mer jämställt. I granskningen av kommunikationens olika delar kommer vi att använda kompetens inom jämställdhetsområdet som finns på Länsstyrelsen men också på Regionförbundet och hos de lokala aktörerna.
R4 Realisera: Handlingsplanen och hur vi kommunicerar mål och åtgärder i handlingsplanen ska bidra till ett mer jämställt utnyttjande av medlen i programmen.

Tillsammans med partnerskapet vill länsstyrelsen arbeta aktivt inom tre horisontella fokusområden

- Jämställdhet
- Integration
- Unga på landsbygden

11.1.3. *Budskap*

Huvudbudskapet är att föra ut information till aktuella målgrupper om vilka möjligheter som finns att söka stöd och hur man söker inom de båda programmen och därmed bidrar till programmens måluppfyllelse. Information om genomförande och resultat från aktuella projekt och investeringar kommer att ske under hela programperioden liksom löpande uppföljning.

11.1.4. *Kanaler för kommunikation*

Kommunikationen ska spridas i de kanaler som Länsstyrelsen och partnerskapet har tillgång till, samt via offentlig media. Målet är att kommunikationen ska vara aktuell och kanalerna snabba.
Följande kanaler kommer att användas:

- Länsstyrelsens webbsida: www.lansstyrelsen.se/uppsala med underliggande information, Länsstyrelsens Facebook-sida för landsbygdsutveckling: Landsbygd Uppsala län liksom nyhetsbrevet från Enheten för landsbygdsutveckling: Landsbygd Uppsala län och Mälardalens länsstyrelsers Facebook-sida: Fisk och fiskevård i Mälardalen samt pressmeddelanden
- Partnerskapet och dess kommunikationskanaler
- Möten med intresseorganisationer
- Media
- Länsstyrelsens intranät för spridning internt till myndighetens enheter

11.1.5. *Löpande aktivitetsplanering*

Tabell för aktivitetsplanen årsvis, denna gäller för 2021

Kommunikationsmål	**Aktivitet**	**Målgrupper**
1. Nå möjliga investerare eller projektledare som vill bidra till länets utveckling inom	Uppdaterad och korrekt information i verksamhetens digitala kanaler (Länsstyrelsens webbplats samt nyhetsbrevet Landsbygd Uppsala län och verksamhetens facebooksidor) samt	Samtliga

fiskeri, lantbruk, skogsbruk, landsbygd och/eller miljö.	Länsstyrelsens övriga kanaler (Länsstyrelsens andra nyhetsbrev och Länsstyrelsens facebooksida).	
	Länsstyrelsen deltar vid större relevanta träffar, möten och arrangemang.	Samtliga
2. Underlätta för samarbetspartners och vidareförmedlare att sprida information och kunskap om programmens arbetssätt, hinder, möjligheter, resultat och effekter för att på så sätt få ett bra genomförande av programmen.	Information till partnerskapet	Samtliga
	Samverkan och regelbunden erfarenhetsutbyte med särskilda organisationer såsom länets Leaderkontor, länets kommuner, Region Uppsala och övriga län i regionen. med de andra ESI-fonderna och partnerskapet	Vidareförmedlare och samarbetspartners
3. Skapa förståelse för målen med landsbygds- och havs- och fiskeriprogrammen samt klargöra EU:s roll för programmen hos allmänheten.	Uppdaterad och korrekt information i verksamhetens digitala kanaler (Länsstyrelsens webbplats samt nyhetsbrevet Landsbygd Uppsala län och verksamhetens facebooksidor) samt Länsstyrelsens övriga kanaler (Länsstyrelsens andra nyhetsbrev och Länsstyrelsens facebooksida).	Allmänheten

11.1.6. *Samarbeten*

Det regionala partnerskapet har en viktig roll att bidra med kunskap samt att sprida information om programmet i sina respektive organisationer. I partnerskapet finns medarbetare från flera enheter på Länsstyrelsen som är insatta i ämnesområden som berör programmen och programmens genomförande.
Vi ser behov av att samordna följande insatser med Jordbruksverket och andra länsstyrelser inom uppföljning, resultatspridning och utvärdering.

11.1.7. *Uppföljning och utvärdering*

Arbetet med kommunikationsplanen kommer att ske under hela programperioden och vid behov kommer strategier och aktiviteter att förändas. Aktivitetsplanen kommer också att anpassas utifrån aktuell situation.
Resultat av utvärderingar och dokumentation ska användas för att förbättra kommunikationen. Ansvariga för arbetet är Enheten för landsbygdsutveckling på Länsstyrelsen i samarbete med partnerskapet. För utvärdering på nationell nivå hänvisas till Jordbruksverkets webbsida.

12. Arbete med andra mål och lokal utveckling

Partnerskapsöverenskommelsen ska fungera som ett övergripande ramverk och strategiskt dokument för ESI-fondernas (Europeiska struktur- och investeringsfonderna) genomförande. Den syftar till en förbättrad samordning mellan ESI-fonderna, att undvika överlappning dem emellan, och att insatta medel ska ge största möjliga effekt.

I partnerskapsöverenskommelsen beskrivs de mål som gäller för fondsamverkan mellan ESI-fonderna. Målen är hämtade från EU 2020 och återfinns också i flera av de regionala tillväxt- och utvecklingsprogrammen.

• Smart tillväxt: utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation.
• Hållbar tillväxt: främja en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi.
• Inkluderande tillväxt (tillväxt för alla): stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och med social och territoriell sammanhållning.

12.1. Synergier med fonder och planer som ska bidra till samma mål

Med partnerskapsöverenskommelsen följer att förvaltande myndighet för respektive fond ska finna sätt att samverka med de övriga fonderna och skapa synergieffekter. Landsbygds- och fiskerifondens förvaltande myndighet är Länsstyrelsen som således ska finna samverkan med Tillväxtverket (Regionalfonden) och ESF-rådet (Socialfonden).

Europeiska regionala utvecklingsfonden
Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) bidrar till att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen i EU genom att utjämna regionala skillnader. I Sverige ska fonden, tillsammans med offentlig medfinansiering från nationell, regional och lokal nivå samt privat medfinansiering, finansiera åtta regionala och ett nationellt program. Insatserna inom de regionala strukturfondsprogrammen i Sverige ska primärt användas till att främja regional konkurrenskraft och hållbar tillväxt. Förutom betydande utvecklingsmedel som tillförs den regionala tillväxtpolitiken är strukturfondsprogrammen också ett instrument för samarbete över länsgränser med berörda aktörer kring en gemensam strategi i programområdena, vilket underlättar långsiktiga insatser som både bygger på regionala och nationella prioriteringar. Det innebär också att de horisontella kriterierna i regionalfondsprogrammet, jämställdhet, miljö och integration, genomgående kommer att tolkas som tillväxtfrämjande faktorer.

Operativt kan synergier mellan landsbygdsprogrammet och Havs- och fiskeriprogrammet gentemot regionalfonden för Östra Mellansverige finnas i frågor inriktad på ökad innovationskapacitet, ökad konkurrenskraft för små och medelstora företag samt åtgärder som minskar utsläpp och ökar användningen av förnybar energi. Programmet rör främjande av företagande och energieffektivitet, exempelvis genom logistiklösningar. Stöd för att göra tillväxt i små och medelstora företag möjlig kan handla om tillgång till riskkapital, möjlighet till kompetensförsörjning eller underlätta internationalisering. En ny version av den

regionala utvecklingsstrategin beslutas våren 2021. För senaste versionen hänvisas till www.regionuppsala.se.
Det som nämns i den regionala utvecklingsstrategin och som berör livsmedelsstrategin gäller mål för hållbar livsmedelsförsörjning.

Särskilt prioriterade är projekt som samverkar över kommungränser eller som samverkar över olika sektorer. Det innebär också att de horisontella kriterierna i strukturfondsprogrammet, jämställdhet, miljö och integration, genomgående kommer att tolkas som tillväxtfrämjande faktorer. Konkret innebär detta att kriterierna kan inspirera till exempelvis nya affärsmodeller, idéer och koncept på hur service inom välfärdsektorn kan vitaliseras och förnyas samt övergripande bidra till en hållbarare samhällsstruktur. Regionförbundet ingår i samarbetet för stärkt turismutveckling i Östra Mellansverige som kopplar till möjligheter för rekreation och upplevelser på landsbygderna i Uppsala län.

Europeiska socialfonden
Europeiska socialfonden (ESF) är EU:s huvudsakliga instrument för att främja en hög sysselsättningsnivå och fler och bättre arbeten för alla EU-medborgare. Fonden ska hjälpa såväl anställda och arbetslösa som företag i EU-länderna att bli bättre rustade att möta nya, globala utmaningar. Insatserna inom det nationella programmet för Europeiska socialfonden ska förstärka och utveckla den nationella arbetsmarknadspolitiken. Programmet ska även bidra till en väl fungerande arbetsmarknad och en varaktig ökad sysselsättning. Insatserna syftar till att stimulera kompetensutveckling som stärker individers ställning på arbetsmarknaden, oavsett anställningsform och tidslängd, genom att tillgodose arbetsmarknadensbehov av arbetskraft och kompetens. Syftet med insatserna är vidare att öka övergången till arbete bland kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden, samt underlätta ungas etablering i arbetslivet och deltagande i utbildning.
Gemensamma utgångspunkter för projekten i programmet är jämställdhetsintegrering, tillgänglighet för personer med funktionshinder, likabehandling och icke-diskriminering samt i aktuella fall även hållbar utveckling.

Operativt kan synergier mellan landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet gentemot socialfondsprogrammets regionala handlingsplan för östra Sverige finns i att små och medelstora företag ska öka konkurrenskraften och välkomna svagare grupper liksom möjligheter för Leader-områden att nyttja ESF-satsningar. Gemensamma utgångspunkter för projekten i programmet är jämställdhetsintegrering, tillgänglighet för personer med funktionshinder, likabehandling och icke-diskriminering samt i aktuella fall även hållbar utveckling.
Mellan landsbygdsprogrammet samt havs- och fiskeriprogrammet gentemot socialfonden finns beröringspunkter för främjandet av utveckling på landsbygden och speciella åtgärder mot vissa målgrupper som unga och personer med utländsk bakgrund.

Regional fondsamverkan
Under programperioden är det av yttersta vikt att de förvaltande myndigheterna och de regionalt tillväxtansvariga finner bra samverkansformer då det är avgörande för hur

fondsamverkan kan utvecklas och därmed hur väl medlen i fonderna kan användas på bästa sätt.

Länsstyrelsen kommer under programperioden att samverka med övriga länsstyrelser i Östra Mellansverige (NUTS 2), Östergötland, Södermanland, Västmanland och Uppsala län samt Tillväxtverket och ESF-rådet kring det fondgemensamma arbetet. I arbetet med fondöverskridande samarbete är de regionalt tillväxtansvariga en mycket viktig partner för att nå framgång då dessa har ansvaret för flera regionala program till exempel regionala utvecklingsstrategier och energi- och klimatprogram.

Samverkan med övriga fonder kommer i ett inledande skede fokusera på att öka kompetensen bland personalen på de berörda myndigheterna rörande de olika fondernas syfte och regelverk. Utan sådan kompetens är praktisk fondsamverkan i praktiken inte möjlig.

Genom ökad samverkan mellan länsstyrelserna, Tillväxtverket och ESF-rådet samt de regionalt tillväxtansvariga kommer ökad synkronisering av projekt i de olika fonderna möjliggöras vilket är avgörande för att uppnå väsentliga synergieffekter.
I länet genomförs regelbundna möten om fondsamverkan mellan representanter från Tillväxtverket, Regionförbundet (Region Uppsala från 1 januari 2017), Leaderområden, ESF-rådet och Länsstyrelsen. Syftet är att öka samarbetet mellan fonderna och att ta fram förslag på nya projekt och arbetsformer. Konkreta ska plattformar för samarbeten mellan fonderna skapas och utvecklas. Det sker även avstämningar i konkreta fall för att undvika dubbelfinansiering.

Genom det fokus på arbetsmarknaden som socialfonden har bör landsbygds- och fiskerifondens uppgift att bidra till ökad sysselsättning på landsbygden kunna stärkas genom samordnade projekt fonderna emellan. Likaså bör Regionala utvecklingsfonden kunna bidra till att stärka företag på landsbygdens konkurrenskraft och därmed bidra till en mer levande landsbygd och en uthållig fiskenäring. I den nya regionala utvecklingsstrategin som ska beslutas i december 2016 finns också förslag på mål för ökat produktionsvärde inom jordbruks- och trädgårdsnäringen i länet. Fondsamverkan kommer således att starkt bidra till att de mål som fastställts i den regionala utvecklingsstrategin kommer att kunna uppnås.

Fondsamverkan kommer således att starkt bidra till att de mål som fastställts i den regionala utvecklingsstrategin kommer att kunna uppnås.

I arbetet med handlingsplanen ingår jämställdhetsintegring av programmens genomförande. Målet för den nationella jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Den ansvarige för jämställdhet på enheten för landsbygdsutveckling följer upp att kvinnor och män har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter i det som rör handlingsplanen utifrån de vägledande dokument som finns framtagna av Jordbruksverket. Den sakkunnige i jämställdhet på Länsstyrelsen är vid behov behjälplig under handlingsplanens genomförande.

Koppling till verksamheter inom Länsstyrelsen
De regionala prioriteringarna i handlingsplanen kopplar till Länsstyrelsens arbete med de nationella miljömålen, www.miljomal.se. I Länsstyrelsen kommande regionala åtgärdsprogram för miljömålen kommer det att finnas tydlig koppling till de flesta stöd inom landsbygdprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. Verksamheter i de båda programmen som gynnar miljö och klimat kommer ha en tydlig bäring på miljökvalitetsmålen giftfri miljö, ingen övergödning, ett rikt odlingslandskap och ett rikt växt- och djurliv liksom även begränsad klimatpåverkan, levande sjöar och vattendrag, hav i balans, levande kust och skärgård samt myllrande våtmarker och god bebyggd miljö.

Den regionala handlingsplanen har även koppling till åtgärdsprogrammet för vattenförvaltningen där Länsstyrelsen visar på behovet av att prioritera och utveckla sin rådgivningsverksamhet till jordbruksföretag. Verksamheten ska resultera i att växtnäringsförlusterna och tillförseln av växtskyddsmedel minskar till vatten inom områden med vattenförekomster som inte följer, eller riskerar att inte följa, miljökvalitetsnormerna för vatten. För att nå god status till år 2021 föreslås anläggning av cirka 10 000 ha våtmarker och fosforfällor i Uppsala län, http://viss.lansstyrelsen.se .

Länsstyrelsen har tagit fram en regional handlingsplan för klimatanpassning i Uppsala län, där målet är att lantbruksföretagarna ska ha kunskap om hur de på bästa sätt kan motverka eventuella negativa effekter och tillvarata eventuella möjligheter i och med ett förändrat klimat. Här kan miljöinvesteringar för bättre vattenkvalitet påverka vattenflödena i landskapet och eventuellt vara flödesutjämnare i avrinningsområdet. Mer info på http://www.lansstyrelsen.se/uppsala .

I den regionala strategin för en hållbar besöksnäring i Uppsala län till år 2020 är visionen besöksnäringen ska bidra till att regionen kan erbjuda upptäckter och äventyr i en mix av resmål och destinationer som drar till sig såväl svenska som utländska privat- och affärsresenärer, http://regionuppsala.se/upload/dokument-var-verksamhet/näringsliv/Strategi_besoksnaring.pdf.

När det gäller stöd till stängsel mot rovdjur kan tamdjursägare och markägare i områden utan blocklagd mark söka stöd ur viltskadeanslaget, se mer info: http://www.vildskadecenter.se. Bidrag ges till åtgärder som förebygger viltskador orsakade av fredat vilt.

Inom samarbetsåtgärderna avser Länsstyrelsen att tillsammans med aktörerna inom det regionala partnerskapet verka för att möjliggöra för samarbeten transnationellt, inte minst i projekt enligt Europaparlamentets och rådets förordning[27] och Östersjöstrategin. Rådgivning i frågor som rör EIP kan ske via Landsbygdsnätverket.

Övriga projekt, dokument och insatser av vikt för landsbygdsutvecklingen i Uppsala län:

[27] *Artikel 89 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 1303/2013*

- Strategin för jämställdhetsintegrering i Uppsala län 2014-2017
- Regionala serviceprogrammet
- Uppsala läns handlingsplan för klimatanpassning
- Uppsala läns klimat- och energistrategi
- Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) – vattenvårdsstöd för bättre havsmiljö
- Lokala naturvårdssatsningar (LONA)
- Vattenförvaltningsarbete med åtgärdsplaner
- Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen i Uppsala län
- Åtgärdsprogram för hotade arter samt Fiskevårdsmedel
- Prioriterade vattenvårdsåtgärder i Fiskevårdsplanen för Uppsala län
- Regionala målsättningar för friluftspolitiken
- Regional dricksvattenförsörjningsplan
- Havsplanering
- Grön infrastruktur
- Klimatklivet
- Svenska solcellstödet

12.2. **Arbete med lokal utveckling**

Aktuella områden för arbetet med lokalt ledd utveckling i Uppsala län är Upplandsbygd Lokalt ledd utveckling, Leader Mälardalen och Leader Nedre Dalälven samt delar av skärgården i Leader Stockholmsbygd. Länsstyrelsen har för avsikt även fortsättningsvis ha god kontakt med de områden som berör länets kommuninvånare. Det är av stor vikt att Länsstyrelsen och respektive områden har kännedom om varandras arbete med olika projekt för att kunna samverka och växla upp projekt samt undvika dubbelfinansieringar av projekten. Inom arbetet med lokalt ledd utveckling finns möjligheten för sökanden att få stöd till förstudier inom olika områden, för att sedan känna av möjligheten att genomföra ett större projekt inom samma område.

Strategierna för arbetet med lokalt ledd utveckling är beslutade och har kopplingar till landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet liksom till regionalfonden och socialfonden. Kopplingen mellan denna handlingsplan är de lokala utvecklingsstrategier i respektive leaderområde. Representanter för lokala utvecklingsområdet i länet ingår i partnerskapet och har en viktig roll för genomförandet av programmen. Alla leaderområden ingår i nätverket för fondsamverkan som Länsstyrelsen, Regionförbundet och Upplandsbygd ansvarar för.

Länsstyrelsen är en strategisk part i arbetet med lokal utveckling. I Landsbygdsnätverket som ansvarar för arbetet med lokal utveckling har Mälardalsregionen en handläggare som representerar övriga län i regionen. Landsbygdsdirektören på enheten för landsbygdsutveckling är adjungerad i styrelsen för Upplandsbygd och länsstyrelsens kontaktperson gentemot de lokala utvecklingsområdena i Uppsala län. Länsstyrelsen säkerställer därmed att det sker en kontinuerlig dialog och utbyte av information om arbetet med lokalt ledd utveckling inom länet.

13. Revidering av handlingsplan

Eventuella justeringar av handlingsplanen görs som regel inför varje årsskifte. Länsstyrelsen tar fram förslag på justeringar av handlingsplanen efter samråd med partnerskapet. Länsstyrelsen lämnar in förslaget på ny handlingsplan till Jordbruksverket. Därefter lämnas förändringarna i urvalskriterierna till övervakningskommittén för yttrande. Jordbruksverket godkänner den reviderade handlingsplanen som kan börja gälla från beslutsdatum respektive år.

En uppdaterad version av handlingsplanen finns på Länsstyrelsens webb: http://www.lansstyrelsen.se/uppsala .

14. Bilagor

14.1. Bilaga 1: SWOT-analys och identifiering av regionala behov

SWOT-analys för landsbygden i Uppsala län

Innehåll

Inledning ... 232
Målbeskrivning ... 233
Övergripande EU-prioriteringar för landsbygdsfonden ... 234
Regionala styrdokument ... 235
SWOT-analys ... 240
Unionsprioritering 1 - Kunskapsöverföring och innovation ... 240
Styrkor ... 240
Svagheter ... 240
Möjligheter ... 240
Hot ... 241
Unionsprioritering 2 - Öka konkurrenskraften och förbättra jordbruksföretagens möjligheter att överleva ... 241
Styrkor ... 241
Svagheter ... 241
Möjligheter ... 242
Hot ... 242
Unionsprioritering 3 - Främja organisationen av livsmedelskedjan och riskhanteringen ... 243
Styrkor ... 243
Svagheter ... 243
Möjligheter ... 243
Hot ... 244
Unionsprioritering 4 - Återställa, bevara och främja ekosystem ... 244
Styrkor ... 244
Svagheter ... 244
Möjligheter ... 245
Hot ... 245
Unionsprioritering 5 - Främja resurseffektivitet och stödja övergången till in koldioxidsnål och klimattålig ekonomi ... 246
Styrkor ... 246
Svagheter ... 246

Möjligheter 246
Hot 247
Unionsprioritering 6 - Främja social inkludering genom fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling 247
Styrkor 247
Svagheter 247
Möjligheter 248
Hot 248
Sammanställning av synpunkter från partnerskapet 248
Styrkor 248
Svagheter 250
Möjligheter 252
Hot 255
Behov och utmaningar 257
Beskrivning av partnerskapet och samarbete med Regionförbundet 259
Slutord 260

14.1.1. *Inledning*

Länsstyrelsen i Uppsala län har av regeringen fått i uppdrag att utarbeta en analys över de starka och svaga sidor, möjligheter och hot som den Uppländska landsbygden står inför. Denna analys ska sedermera ligga till grund för vilka regionala behov som bör tillgodoses genom det kommande landsbygdsprogrammet för perioden 2014-2020. Med utgångspunkt från denna analys ska därefter länsstyrelsen utarbeta en handlingsplan för det regionala genomförandet av landsbygdsprogrammet.

Länsstyrelsen i Uppsala län har utarbetat denna analys i samarbete med Regionförbundet Uppsala län samt med ett s k partnerskapet. I partnerskapet ingår aktörer som på ett eller annat sätt berörs av utvecklingen av landsbygden i Uppsala län.

Landsbygdsprogrammet är en del av det EU-gemensamma arbetet med hållbar utveckling. Insatser inom programmet ska bidra till EU-målet om *en smart och hållbar tillväxt för alla.* Länsstyrelsen i Uppsala län lyfter fram ett antal centrala områden som bedöms högst prioriterade för vårt län i kommande landsbygdsprogram. Dessa är områden är insatser för biologisk mångfald och förbättrad vattenkvalitet, stärkt primärproduktion, ökad innovationskraft genom kunskapsöverföring, ökad bredbandsutbyggnad samt insatser för bibehållen service på landsbygden.

Det är viktigt att komma ihåg att målet om en smart och hållbar landsbygd för alla inte nås, trots satsningar inom landsbygdsprogrammet, om inte det lokala engagemanget och lokala drivkrafter finns. Det är därför synnerligen viktigt att det lokala perspektivet får ett stort inflytande över möjliga insatser via landsbygdsprogrammet.

Vidare är det viktigt att komma ihåg att detta uppdrag begränsar sig till *möjliga* insatser inom landsbygdsprogrammet och landsbygdsfonden. De prioriterade områden som länsstyrelsen lyfter fram är inte tillräckliga för att skapa en levande landsbygd, men enligt länsstyrelsens bedömning nödvändiga. Det finns således flera andra faktorer som krävs för att nå målet om *en smart och hållbar landsbygd.* Detta rör exempelvis frågor såsom fysiskt infrastruktur och kommunikationer, grundläggande samhällsservice och utbud av bostäder. Dessa frågor ligger dock utanför landsbygdsfondens räckvidd.

Uppdraget är uppdelat i två delar. I del ett introduceras först hur länsstyrelsen har arbetat med uppdraget. Därefter följer en beskrivning av de övergripande EU-prioriteringarna för landsbygdsfonden. Kapitel två i del ett innehåller en beskrivning av viktiga regionala styrdokument som insatser inom landsbygdsprogrammet ska förhålla sig till. Därefter följer en genomgång av SWOT-analysen. Länsstyrelsen har valt att beskriva resultaten av SWOT-analysen utifrån de övergripande EU-prioriteringarna. Slutligen sammanfattas analysen av en beskrivning av ett antal områden där länsstyrelsen ser fortsatt stora behov av insatser och som länsstyrelsen vill prioritera i kommande landsbygdsprogram. Del två i uppdraget innehåller en bakgrundsbeskrivning av landsbygden i Uppsala län.

14.1.2. *Målbeskrivning*

EU2020 och Partneröverenskommelsen

Nästkommande programperiod 2014-2020 ska bidra till att uppnå målen i EU 2020-strategin om *hållbar* och *smart tillväxt för alla*. [28] Målet är en ekonomi baserad på kunskap och innovation, en ekonomi som är grönare, resurseffektivare och konkurrenskraftigare med hög sysselsättning samt med en social och territoriell sammanhållning.

Som en del av förberedelserna inför kommande programperiod 2014- 2020 ska en Partnerskapsöverenskommelse utarbetas. [29] I partnerskapsöverenskommelsen ska Sverige redogöra för sina prioriteringar och visa hur olika EU-fonder ska användas för att nå dessa prioriteringar, och i förlängningen EU´s 2020-mål. Kommissionen har därför tagit fram ett strategiskt gemensamt ramverk för de fyra fonderna, *regionalfonden, socialfonden, landsbygdsfonden* samt *havs-och fiskerifonden*.[30] Partnerskapsöverenskommelsen syftar till att öka synergieffekter för ett mer ekonomiskt och administrativt effektivt arbete inom och mellan fonderna. Förutom det gemensamma strategiska ramverket finns det krav på samordning nationellt och regionalt. På nationell nivå har ett samarbete skapats för att ta fram Partnerskapsöverenskommelsen mellan de berörda departementen; ett samarbete som ska permanentas. På länsnivå har den regionala handlingsplanen och SWOT-analysen för landsbygds- och havs- och fiskerifonden utarbetats tillsammans med länets olika aktörer då det är det av stor vikt att få många infallsvinklar och inspel från berörda parter inom den ideella och offentliga sektorn samt från näringslivet. Ett partnerskapsmöte ägde rum den 3 juni 2013 på initiativ av länsstyrelsen i Uppsala där en bred inbjudan gick ut till organisationer och kommuner i länet. Representanter från kommuner, Regionförbundet, Leader, konsulter och intresseorganisationer samt projektgruppen från länsstyrelsen fanns på plats. Partnerskapsmötet syfte var att i dialog med berörda utarbeta underlag för en SWOT-analys. Drygt 50 personer deltog i rundabordssamtal för att ta fram styrkor, svagheter, möjligheter och hot för länet samt lyfta landsbygdens behov och utmaningar. Många givande och bra synpunkter och förslag kom fram på mötet. Den interna projektgruppen på länsstyrelsen, med representanter från olika enheter, har med utgångspunkt från detta underlag tagit fram en SWOT-analys för landsbygdsutveckling inklusive fisket. Resultatet från partnerskapsmötet och projektgruppens arbete har remitterats internt på länsstyrelsen och externt till utvalda intressenter samt till Partnerskapet för att få bättre förankring. En kontinuerlig dialog med regionförbundet i Uppsala län har skett under hela processen.

---

[28] Europa 2020 En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla: http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_SV_ACT_part1_v1.pdf

[29] http://www.naringsbloggen.se/strukturfonder/partnerskapsoverenskommelsen/territoriell-utveckling-%e2%80%93-med-lokal-niva-som-utgangspunkt/

[30] Partnerskapsöverenskommelsen. http://www.regeringen.se/sb/d/16580

14.1.3. *Övergripande EU-prioriteringar för landsbygdsfonden*

De övergripande målen för EU 2020 är konkurrenskraft, effektivt resursutnyttjande och sysselsättning. De fyra ESI-fonderna ska alla bidra till att dessa övergripande mål nås.

Till dessa mål knyts ett antal ”unionsprioriteringar”. För landsbygdsfonden finns sex EU-gemensamma prioriteringar, vilka är styrande för vilka typer av insatser som är relevanta i nästkommande landsbygdsprogram för perioden 2014-2020.

- ***Prioritering 1: Kunskapsöverföring och innovation***

Prioriteringen har följande fokusområden; att främja innovation och en kunskapsbas i landsbygdsområden, stärka banden mellan jord-och skogsbruk samt forskning och innovation samt att främja livslångt lärande och yrkesutbildningar inom jord-och skogsbruk.

- ***Prioritering 2: Öka konkurrenskraft en inom jordbruket***

Prioriteringen syftar till att- att underlätta en omstrukturering av jordbruk som ställs inför större strukturproblem. Strukturproblem kan avse såväl marknadsstruktur eller naturgeografisk struktur såväl som socio-ekonomisk struktur.

- ***Prioritering 3: Främja livsmedelskedjan och riskhanteringen***

Prioriteringen har som syfte att integrera primärproducenter i livsmedelskedjan på ett bättre sätt samt att stödja riskhantering inom jordbruket.

- ***Prioritering 4: Bevara ekosystemen***

Prioriteringen syftar till att återställa, bevara och främja ekosystem, bland annat inom natura 2000-områden, jordbruk med höga naturvärden, de europeiska landskapens karaktär samt att förbättra vattenförvaltningen och markskötsel.

- ***Prioritering 5: Resurseffektivitet och klimatanpassning***

Prioriteringen syftar till att främja resurseffektivitet och stödja övergången till en koldioxidsnål och klimattålig ekonomi, med fokus på att effektivisera vatten- och energianvändningen inom jordbruket och vid livsmedelsbearbetning, att främja användning av förnybara energikällor och att minska jordbrukens negativa klimatpåverkan.

- ***Prioritering 6: Övrig landsbygdsutveckling***

Slutligen avser prioritering 6 att främja social inkludering och ekonomisk utveckling; genom att främja diversifiering och skapande av nya småföretag och arbetstillfällen, att främja lokal utveckling på landsbygden samt att öka tillgången till informations- och kommunikationsteknik i landsbygdsområden.

14.1.4. *Regionala styrdokument*

Europeiska regionalutvecklingsfonden

Regionalfondsprogrammet för Östra Mellansverige omfattar Uppsala, Sörmland, Örebro, Västmanland och Östergötland och är framtaget av aktörer i de ingående länen. Programmets övergripande mål är att skapa flera konkurrenskraftiga företag och arbetstillfällen samt underlätta för övergången till en koldioxidsnål ekonomi i hela Östra Mellansverige.

I Östra Mellansverige kommer det nya regionalfondsprogrammet att inrikta sig på ökad innovationskapacitet, ökad konkurrenskraft hos små och mellanstora företag samt åtgärder som minskar miljöutsläpp och öka användningen av förnybarenergi.

Regionförbundet Uppsala län, i dialog med organisationer i länet och med utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin, har deltagit i framtagandet av material och innehåll. Arbetet har genomförts i dialog med aktörer i hela programområdet Östra Mellansverige. Programmet beslutas under hösten 2013.

Europeiska socialfonden

Socialfondsprogrammet för Östra Mellansverige omfattar Uppsala, Sörmland, Örebro, Västmanland och Östergötland. Utifrån ett nationellt program för Socialfondsinsatser tar aktörer i de ingående länen fram en regional handlingsplan som beskriver hur fonden kommer att användas i Östra Mellansverige. Den regionala handlingsplanen tas fram under hösten 2013.

Regionförbundet Uppsala län, i dialog med organisationer i länet och med utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin, har deltagit i framtagandet av ett analysunderlag till det nationella Socialfondsprogrammet. Den regionala handlingsplanen för Socialfondsprogrammet kommer att förberedas i dialog med aktörer i hela programområdet Östra Mellansverige.

RUS

Regionförbundet i Uppsala län är en samverkansorganisation för landstinget och de åtta kommunerna i länet. Regionförbundet leds av ett förbundsfullmäktige och en förbundsstyrelse. Regionförbundet ansvarar för den regionala utvecklingsstrategin Uppländsk Drivkraft 3.0 (RUS). Dokumentet beskriver länets långsiktiga utveckling och är styrande på regional nivå, stödjande på kommunal nivå samt inspirerande för näringslivet och den ideella sektorn. Regionförbundet ansvarar även för länstransportplanen och strategin för besöksnäringen i Uppsala län. Tillsammans med Länsstyrelsen har Regionförbundet även tagit fram en digital agenda för Uppsala län som syftar till att samordna insatser inom elektronisk kommunikation och bredbandsinfrastrukturen i länet.

Landstinget i Uppsala län är den regionala kollektivtrafikmyndigheten med ansvar att ta fram länets trafikförsörjningsprogram. Programmet omfattar alla typer av regional kollektivtrafik och tar sin utgångspunkt i en hållbar regional utveckling.

Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning av de nationella miljökvalitetsmålen och arbetar aktivt med att uppnå en bättre måluppfyllelse för Uppsala län. Länsstyrelsen har även ett samordnat ansvar inom energi- och klimatområdet vilket innebär att koordinera klimatanpassningsarbetet och ta fram länets klimat- och energistrategi.

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) för Uppsala län, Uppländsk Drivkraft 3.0, har visionen att Uppsala är Europas mest attraktiva kunskapsregion. I linje med RUS vill Uppsala län använda landsbygdsfonden till att bidra till denna vision. Länsstyrelsen ser att den framtagna SWOT-analysen kan kopplas till de fyra strategiska inriktningarna i RUS enligt nedan.

En innovativ region

Den kompetens som finns inom SLU och Uppsala Universitet samt forskningsinstitut som Skogforsk och JTI i kombination med kunniga företagare ger goda förutsättningar för utveckling och nytänkande inom verksamheter kopplade till de areella näringarna och till landsbygdutveckling. Kunskapsöverföring mellan forskare och praktiker är en mycket viktig del i detta. En ökad förädlingsgrad hos företagen skapar högre lönsamhet som i kombination med tillgång till riskkapital kan bidra till att yngre vågar satsa, att företag blir konkurrenskraftiga och ger möjlighet till nya arbetstillfällen.

En växande region

Tillgången och närhet till stora marknader med köpstarka konsumenter i regionen skapar möjlighet att sälja varor och tjänster med unikt ursprung. Avsättning av produkter till regionala marknader utan långa transportvägar bidrar till ökad utvecklingskraft på landsbygden och minskad klimatbelastning. En ökad integration mellan stad och land möjliggör bättre planering, fördelning och nyttjande av gemensamma välfärdsresurser för ökad hållbarhet. Utbyggnad av bredband på landsbygden är en förutsättning för att ge alla länets invånare goda livsvillkor.

En kompetent region

Kompetensen och kunskapen hos företagare på landsbygden inkl. fiskenäringen är betydande i länet och närheten till två starka universitet skapar god tillgång på bred utbildning. Dock är medelåldern hög inom de areella näringarna och risken finns att viktig kunskap förloras om inte kunskapen förs vidare till yngre generationer. Yrkes- och vidareutbildning liksom nätverksplatser för kunskapsöverföring behöver utvecklas. Lokal utveckling och entreprenörskap kan stärka företagen på landsbygden.

En attraktiv region

Ett varierat landskap med goda förutsättningar för olika typer av företagande på landsbygden i länet ger underlag för service och infrastruktur samt möjligheter till ökad besöksnäring och turism. För att hela regionen ska leva behöver ett antal mindre orter kunna erbjuda grundläggande offentlig och kommersiell service. Förbättrad samverkan mellan landsbygdsföretagarna och samordning av försäljningskanaler för regionala produkter kan öka mervärdet och säkra tillgången lokalt samtidigt som man bidrar till attraktiva miljöer för besöksnäringen. Konkurrenskraften kan stärkas ytterligare genom bättre marknadsföring av regionala produkter av hög kvalitet.

Regionalt trafikförsörjningsprogram för Uppsala län

Uppsala läns trafikförsörjningsprogram utgår från målet om en hållbar regional utveckling. Programmet syftar till att beskriva vad som krävs för att kollektivtrafiken på bästa sätt ska kunna bidra till regionens väl med avseende på långsiktighet och hållbarhet. Programmet har målsättningar som sträcker sig fram till 2030, men med fokus på år 2020.

Kollektivtrafiken på landsbygden är till viss del försörjd av stomlinjer men framförallt av lokala linjer. Lokaltrafiken är mer flexibel än stomtrafiken och förändras i takt med att befolkning och bebyggelse förändras. I områden med en mycket liten befolkningstäthet kan allmän kollektivtrafik vara svårt att motivera ekonomiskt och av miljöskäl. Genom till exempel organiserad samåkning och pendlarparkeringsplatser kan boende i dessa områden ändå ha möjlighet att resa hållbart. Samtidigt finns särskilda utmaningar i arbetet med landsbygdens resmöjligheter, där en spridd bebyggelse medför en låg standard på kollektivtrafikutbudet.

Länstransportplan

Regeringen gav i december 2012 Regionförbundet i uppdrag att upprätta en ny länstransportplan för perioden 2014-2025. I januari 2013 tog Regionförbundets styrelse ett inriktningsbeslut som innebär att planen skall möjliggöra för ett ökat kollektivtrafikresande, särskilt längs de stora trafikstråken, ökad andel resande med cykel och till fots, hållbara godstransporter samt ökat utbyte med kringliggande regioner. Den slutliga planen fastställs i december 2013.

Strategi för besöksnäringen i Uppsala län 2013-2022

Regionförbundet har tagit fram en strategi för besöksnäringens utveckling i länet. Målet fram till år 2022 är att fördubbla antalet gästnätter, fördubbla omsättningen och öka antalet anställda inom näringen med 65 procent. Om 10 år ska besöksnäringen vara ett etablerat tillväxtområde i länets samtliga delar samtidigt som både resmålen och företagen i regionen har utvecklat sina verksamheter, produkter och tjänster utifrån den efterfrågan och de behov som även finns från internationella besökare. Arbetet sex strategiska inriktningar består av destinationsutveckling, finansiering, samverkan, marknadsföring och hållbar besöksnäring samt entreprenörskap, företagande och kompetensutveckling. Strategin lyfter bland annat länets utmärkta geografiska läge, de resmål och temaområden som redan finns, exempelvis ekoturism, samt framhåller behovet av samverkan, nätverk och nya satsningar. Särskilda insatser för kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte behövs för att få en mer hållbar besöksnäring.

Nationella miljökvalitetsmål

Sveriges riksdag har beslutat om 16 nationella miljökvalitetsmål för Sverige till år 2020, som beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Följande nio av de 16 nationella miljömålen har identifierats vara särskilt relevanta för landsbygden och där insatser kan rymmas inom Landsbygdsprogrammet:

1. Ett rikt odlingslandskap
2. Ingen övergödning
3. Ett rikt växt- och djurliv

4. Myllrande våtmarker
5. Hav i balans samt levande kust och skärgård
6. Giftfri miljö
7. Grundvatten av god kvalité
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Levande skogar

De utpekade miljökvalitetsmålen bedöms inte möjliga att nå i Uppsala län med befintliga eller planerade styrmedel. Utvecklingstrenden för *Ett rikt odlingslandskap* är till och med negativ, vilket innebär att länet tappar biologiskt mångfald trots befintliga åtgärder. Verksamheter på landsbygden och hur de bedrivs påverkar miljön och möjligheterna för länet att nå miljökvalitetsmålen. Till exempel påverkas länets vatten, både sjöar, vattendrag, grundvatten och havet av näringsläckage, växtskyddsmedel och utsläpp från livsmedelskedjan. Att odla ekologiskt eller att bedriva ekologisk animalie- och mjölkproduktion har stor positiv inverkan på flera miljökvalitetsmål, bland annat giftfri miljö, ett rikt odlingslandskap, ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, hav i balans, grundvatten av god kvalitet och ett rikt växt och djurliv. Den biologiska mångfalden i mark och vattendrag påverkas också av hur mark och vattenområden används, till exempel av, skötsel och restaurering av naturmiljöer, areal äng- och betesmark samt våtmarker men även av ekologisk odling och mjölk- och animalieproduktion. Kulturmiljön genomsyrar alla ovanstående områden och är en del av miljömålssystemet. Kulturmiljön påverkas av att landskapsbilden förändras, till exempel genom att jordbruk läggs ned eller att skogen förtätas. Inom skogsbruket finns både positiva och negativa tendenser vilket leder till att den samlade bedömningen blir att utvecklingen är neutral.

Länets klimat- och energistrategi

2011 antog Länsstyrelsen i Uppsala län en klimat- och energistrategi. Strategin är brett förankrad i länet och har tagits fram i samråd med representanter från kommuner, regionala organ, näringsliv och universiteten. Uppsala läns strategi utgår från de nationella klimatmål som är antagna av regeringen och Riksdag. Det övergripande målet är att Sverige år 2050 inte ska ha några nettoutsläpp av klimatpåverkande gaser. De tre långsiktiga prioriteringarna i länets strategi är:

- År 2020 ska användningen av fossila bränslen för uppvärmning vara avvecklad
- År 2030 ska fordonsflottan vara oberoende av fossil energi
- Andelen el producerad av förnybara energikällor ska öka

Jordbrukssektorn står för ca 17 % av utsläppen i Uppsala län och är den tredje största utsläppssektorn efter energiförsörjning och transporter. Vilket framgår av strategin är det svårt att utan genomgripande åtgärder minska utsläppen från jordbruket. Mer om detta går att läsa i Klimat- och energistrategin för länet.

Klimatanpassningsarbete

Länsstyrelsen har sedan 2009 i uppdrag av vara samordnande i länet inom klimatanpassningsarbetet. Arbetet med klimatanpassning och areella näringar är framförallt inriktat på att ta vara på och identifiera möjligheter i och med att klimatet förändras. Ett förändrat temperatur- och nederbördsmönster kan påverka odlingssystemet både på ett positivt och negativt

sätt. De problem vi kan komma att få är längre perioder av torka med högre temperaturer sommartid. Däremot förväntas växtsäsongen öka med uppemot 100 dagar vilket skapar goda möjligheter för tidigare sådd och senare skördar. Nya typer av grödor blir möjliga att odla i länet, och en anpassning av jordbruket till ett förändrat klimat är nödvändigt. Länsstyrelsen är sedan 2011 testlän för ett forskningsprojekt inom Mistra-Swecia som tittar på hur man kan anpassa skogen, jordbruket och markanvändningen till ett förändrat klimat och vilka konsekvenser detta kan få på biologiska mångfalden. Utifrån datainsamlingar, som främst har skett i skogsmiljöer, har man sedan gjort simuleringar och studerat på systemnivå vilka effekter som temperaturförändringarna kan ge upphov till.

SWOT-analys för Havs- och fiskerifonden 2014-2020

Grunden för ett hållbart fiske i länet är stabila fiskbestånd. Länet har få naturliga vattendrag vilket är en svaghet idag och som kan utgöra ett hot mot framtida utveckling av fiskbestånden inklusive fiskenäringen. I länet finns närhet till stora och köpstarka marknader såsom Stockholm och Uppsala som ger möjligheter till god avsättning av lokala fiskprodukter och närheten till Arlanda skapar även möjligheter till utveckling av fisketurismen i länet. Yrkesfiskarna är få i länet och medelåldern är hög. Dessutom är näringen starkt mansdominerad vilket utgör en svaghet idag och ett hot mot framtida attraktivitet för näringen. Avslutningsvis är vattenbruk svagt utvecklad i länet idag, men stora möjligheter finns dock till innovativa företagsidéer genom exempelvis nyttjandet av kompetens inom SLU och Uppsala Universitet. Emellertid är överföringen av kunskap mellan dessa institutioner och yrkeskåren idag svag.

Digital agenda för Uppsala län

Länsstyrelsen och Regionförbundet har gemensamt tagit fram ett remissförslag till digital agenda för Uppsala län. Syftet är att skapa en gemensam målbild, som initiativtagarna tillsammans med aktörer och operatörer i Uppsala län kan ställa sig bakom. Utgångspunkten har varit den digitala agendan för Sverige, som regeringen beslutade om i november 2011. Visionen i agendan är densamma som i den regionala utvecklingsstrategin, d v s Uppsala län ska bli Europas mest attraktiva kunskapsregion. Den digitala utvecklingen i länet är en viktig faktor för att uppnå visionen och fyra strategiska områden lyfts fram i agendan:1) Lätt och säkert att använda, 2) Tjänster som skapar nytta, 3) Det behövs IT-infrastruktur och 4) IT:s roll för samhällsutvecklingen. Den övergripande utmaningen är att tillgången på bredband ska öka i hela länet och att utbyggnaden framförallt på landsbygden ska intensifieras för att nå målet om att minst 90 procent av hushåll och företagare ska ha möjlighet att erhålla 100 Mbit per sekund år 2020. För att lyckas med detta krävs samverkan och ett tydliggörande av olika roller hos berörda aktörer utifrån de skilda förutsättningarna i länet.

14.1.5. *SWOT-analys*

Med utgångspunkt i beskrivningen om regionala behov och beskrivning av Uppsala län samt utifrån samlade synpunkter vid partnerskapsmötet den 3 juni och remissomgång görs följande SWOT-analys. Länsstyrelsen har valt att dela in analysen utifrån de sex unionsprioriterade områdena, vilka motsvarar de övergripande EU-målsättningarna för kommande landsbygdsprogram. Inom respektive område ges en samlad beskrivning av dess styrkor, svagheter, möjligheter respektive hot.

Unionsprioritering 1 - Kunskapsöverföring och innovation

- **Styrkor**

Närheten till forskning och utbildning vid SLU, Institutet för jordbruks- och miljöteknik (JTI), Skogforsk och Uppsala universitet samt utbildning vid Jällagymnasiet är en speciell tillgång som bidrar till en hög utbildningsnivå i länet. Det finns många kompetenta och ansvarstagande landsbygdsföretagare och entreprenörer i länet och stor kunskap och medvetenhet när det gäller naturvård och miljöfrågor hos enskilda och hos organisationer.

- **Svagheter**

Landsbygdsföretagare upplever brist på nätverksplatser vilket försvårar för kunskapsöverföring och möjligheter för innovationer på landsbygden. Det saknas också nätverk som spänner över branscher vilket kan leda till att de befintliga nätverken försvagas. Även kunskapsöverföringen mellan universitet och praktiker upplevs som otillräcklig vilket försvårar innovationsutvecklingen i företag. Det behöver skapas fler bryggor mellan universitet och företagare.

- **Möjligheter**

Länsstyrelsen ser möjligheter att utveckla innovativa lösningar genom dialog och kunskapsöverföring mellan universiteten, företagare, lantbrukare och boende på landsbygden. Behovet är stort av att tillgängliggöra ny kunskap från exempelvis båda universiteten till praktisk handling inom företag på landsbygden. Exempel på viktiga aktörer kan vara konsult- och rådgivningsorganisationer som har till uppgift att inhämta, filtrera, packetera och vidareförmedla ny kunskap eller information till företag på landsbygden. I nätverksbyggandet bör särskilt ungdomar och kvinnor beaktas.

Branschövergripande nätverk och kunskapsöverföring över generationer ger kontinuitet för kunskap och kompetens. Länsstyrelsen ser möjligheter att stimulera uppstart av miljöprojekt och utöka miljöutbildningar. Småföretagen önskar ofta mer kontakt med universitet och högskolor. Praktik och examensarbete kan vara en början för att utveckla nya produkter, processer eller tjänster. Nya satsningar och projekt samt insamling av idéer för forskning bör användas bättre, exempelvis genom mötesformen Aim-Day, där företag och organisationer ställer frågorna i möten med akademiska forskare för att hitta nya angreppssätt och idéer om möjliga lösningar. Genom att skapa pilotgårdar och testbäddar kan ny forskning och nya klimattåliga lösningar introduceras vilket

minskar behovet av fossil energi, förhindrar utsläpp och ökar koldioxidbindningen. Innovationer kan även gälla produktutveckling, marknadsföring och nya sätt att sälja sina produkter. Tillgången till kreativ och välutbildad arbetskraft är viktigt för att skapa ett framgångsrikt innovationsklimat. Olika sektorer inom lantbruket bör ges möjlighet till rådgivning, information och utbildning. Aktiviteter som bidrar till en jämställd landsbygd ska lyftas. Många landsbygdsföretag tillgodoser sitt personalbehov med säsongsanställd personal från länder utanför Sverige och i vissa fall Europa. Detta medför högre krav på språkkunskaper hos företagare och mer anpassat informationsmaterial.

- **Hot**

En allt högre medelålder hos yrkesfiskare och lantbrukarkår leder till att värdefull kunskap riskerar att försvinner. Minskade möjligheter till vuxenutbildning kan försvåra för ungdomar och vuxna med ofullständig skolgång att etablera sig som företagare. När fler företagare förlitar sig på säsongsanställd personal finns risk att kompetensöverföring blir eftersatt.

Unionsprioritering 2 - Öka konkurrenskraften och förbättra jordbruksföretagens möjligheter att överleva

- **Styrkor**

Länet har många välutrustade och moderna jord-, skogs- och fiskeföretag med effektiv produktion. Företagen har goda förutsättningar att agera på en nationell och global marknad och de företag som är lönsamma har ett tydligt marknadsfokus och kunskaper i att leda företag. Många av företagen har även kompletterande verksamheter vilket ökar riskspridningen. I vissa kommuner är arbetsställena inom de areella näringarna av stor betydelse för sysselsättningen. På senare år har investeringarna för modernisering och bioenergi ökat. Hästnäringen är betydande i länet. Goda naturgeografiska förutsättningar såsom många soltimmar och bördiga jordar som lämpar sig för odling av livsmedel och energigrödor ger förutsättningar för konkurrenskraftiga företag.

- **Svagheter**

Inom länet sker en kraftig minskning i djurföretag och situationen förvärras av en alltmer åldrande företagarkår. Samtidigt som få ungdomar utbildas inom de areella näringarna upplever de större lantbruks- och skogsföretagen brist på utbildad personal. I vissa fall saknas också rätt kompetens när gårdar byter ägare vilket bidrar till att verksamheter inte kan drivas vidare. Priserna på arrendemark och gårdar är stigande vilket försvårar för enskilda lantbrukare att utöka arealen eller köpa mark. Priset på jordbruksmark har fördubblats på senare år och är tillsammans med Götalands slättbygder det område där priserna har ökat mest sedan 2005. De areella näringarna är till stor del beroende av fossil energi vilket gör dem sårbara för prisfluktuationer på olja. Länet har få förädlingsföretag och de lokala försäljningskanalerna är relativt få trots närheten till både producenter och konsumenter. Länet är starkt beroende av andra regioner när det gäller livsmedelsförsörjningen och antalet mottagningar för råvaror har minskat vilket i sin tur leder till längre transporter. Länets producenter upplever också svårigheter att konkurrera med importerade

livsmedel. På vissa företag finns gamla anläggningar som inte uppfyller lagstiftningens krav. Kvinnor är i minoritet bland de areella företagen. Närhet till en god arbetsmarknad möjliggör alternativ sysselsättning och minskar därmed attraktiviteten för de areella näringarna.

- ### Möjligheter

Det finns stora möjligheter för en hållbar och konkurrenskraftig livsmedelsproduktion i länet och utvecklingsmöjligheter av länets jordbruksföretag. En uthållig produktion av högkvalitativa produkter är fortsatt viktigt för att bedriva lönsamma jordbruk. Ökat samarbete mellan gårdar är ett sätt att klara förändringar och göra företagen mindre sårbara. Genom förbättrad kunskapsöverföring mellan FoU och jordbruksföretagen kan innovationsinnehållet i produktionen öka, vilket i sin tur leder till konkurrenskraftiga företag. Produktion av förnybar energi kan vara en konkurrensfördel. I skogsbruket finns det potential för både förbättrade föryngringar och att röjningar och gallringar sker både tidigare och oftare.

Konkurrenskraften kan stärkas ytterligare genom marknadsföring, logistikprojekt och riktade insatser till länets lantbrukare för att lyfta fram regional och nischad produktion. Nya generationens lantbrukare, både kvinnor och män, visar intresse för ekologisk odling och intresset för närproducerad mat ökar i vissa konsumentgrupper. En ökad efterfråga av kvävefixerande grödor till humankonsumtion kan förbättra växtföljder och minska sårbarheten i odlingssystemen. En ökad odling av proteingrödor möjliggör en ökad självförsörjningsgrad och minskar behovet av importerad soja, vilket i sig kan ha betydande miljöeffekter. Nya verksamheter, exempelvis hästturism, kan utveckla företagen. Det finns ett behov av att öka livsmedelsproduktionen för en växande världsbefolkning och med länets goda förutsättningar för livsmedelsproduktion skapar detta möjligheter för en Uppsalas lantbrukare. Metoder för att underlätta för generationsskiften och för nystartade liksom särskilda satsningar på små och medelstora företag leder till att bibelhålla antalet lantbruk i länet.

- ### Hot

Ökade kostnader för mark, insatsvaror och investeringar samt minskade avräkningspriser för produkterna riskerar att bidra till nedläggning av lantbruk. Ytterligare minskning i antalet mjölk- och köttföretag leder till större avstånd mellan produktionsenheterna. Detta i sin tur kan medföra mindre benägenhet från exempelvis mejeri eller slakteri att hämta produkterna. Ökad konkurrens om mark i stadsnära områden kan försvåra brukandet. Det finns risk att producenter med små volymer får allt svårare att hävda sig på marknaden och att mindre lantbruk, som idag är hobbyjordbruk, inte drivs vidare av nästa generation. Konkurrensen om arbetskraft är stor i länet vilket gör att alternativkostnaden för en jordbruks- och skogsföretagare blir hög. Andra yrken kan locka med högre löner vilket minskar de areella näringarnas attraktionskraft. I vissa delar av länet är konkurrensen från vilda djur, framför allt vildsvin, så påtaglig att det försvårar driften idag och hotar jordbruksföretagens möjligheter till överlevnad på sikt. Den föreslagna regleringen av Mälaren kan

komma att påverka möjligheterna för vårbruk och därmed finns risk för sämre avkastning från markerna.

Unionsprioritering 3 - Främja organisationen av livsmedelskedjan och riskhanteringen

- **Styrkor**

Länets livsmedelsproduktion kännetecknas av effektiva livsmedelskedjor och hög kvalitet på råvaror och produkter. Lokala varumärken och lokala förädlingsföretag finns om än i mindre antal. Länets befolkning är köpstark och förutsättningarna för en stor närmarknad är goda med hög befolkningstäthet, bra infrastruktur och relativt korta avstånd inom länet. Det finns ett allmänt ökat intresse för mat och i flera av länets kommuner sker regelbundna marknader för lokal mat. Bland vissa landsbygdsbor och nysvenskar är intresset för odling och företagande speciellt stort. Det finns bra samverkan mellan aktörer och myndigheter. Likaså existerar väl uppbyggda regionala samarbeten och lokala varumärken. Smittskyddsläget i länet är mycket gott och har så varit under många år.

- **Svagheter**

Många konsumenter saknar kunskap om eller betalningsvilja för mat med lokalt/regionalt ursprung. Tillämpningen av lagen om offentlig upphandling tar sällan hänsyn till exempelvis transporter, vilket försvårar för lokala/ regionala producenter. Kontrollen av spårbarhet hos vissa produkter, exempelvis vissa fiskprodukter, är svag. Marknadsföringen av länets produkter upplevs som otillräcklig. Länets köttproducenter är få vilket riskerar att orsaka brist på råvaror för livsmedelsföretagen samtidigt som konkurrensen från importerade produkter är stor. Råvarumarknaden är mer nationell och global än lokal vilket försvårar för de lokala livsmedelsföretagen. Många producenter är trogna de större mottagningarna vilket leder till liten lokal råvarumarknad. Det är relativt långt kvar till att nå miljömålet på 20 procent av åkerarealen i ekologisk produktion.

- **Möjligheter**

Information till konsumenter om lokala/ regionala produkter, kvalitetsmärkningar och närproducerad mat kan vara ett led för att lyfta miljömärkta varor och högkvalitativa produkter från regionen. Likaså kan olika former av dialog mellan konsumenter och producenter om livsmedelsproduktionen bidra till ömsesidigt lärande om utbuds- respektive efterfrågesidan. Förbättrad marknadsföring och fler försäljningskanaler för lokal eller regional mat behövs för att ta del av den köpkraft som finns i den stora närmarknaden i Mälardalen. Försäljning både direkt till konsument och via förädling är viktigt för en fortsatt utveckling av livsmedelskedjan. Högre avsättning av produkter i närområdet kräver även anpassade offentliga upphandlingar som ger möjlighet att upphandla mindre volymer utifrån exempelvis sortiment och geografi. Länet vill bli bättre på att initiera nya produkter liksom att fånga upp kunskap hos de konsumenter som

efterfrågar dessa. Ökad efterfrågan på vegetabilier i kosten och medvetna kunder som vill veta livsmedlens ursprung möjliggör för riktade insatser till konsumenter. Nya tider kräver nya lösningar där exempelvis konsumenterna genom att medfinansiera en viss produktion kan kombinera matproduktionen med intressegemenskap och rekreation. Det är möjligt att skapa synergier och kombinationer mellan verksamheter på landsbygden samt att återanvända idag ej utnyttjade byggnader för livsmedelsbearbetning eller andra verksamheter på lantbruksföretag.

- **Hot**

Längre leveransavstånd till förädlingsföretag och prispress kan leda till att antalet råvaruproducenter minskar ytterligare. En ökad handel med djur och foder riskerar fler sjukdomsutbrott bland de livsmedelsproducerande djuren. Om djurföretagen minskar ytterligare riskerar detta att leda till att förädlingsföretag försvinner. Utan animalieprodukter blir utbudet av uppländska produkter smalt och än svårare att marknadsföra uppländsk mat.

Unionsprioritering 4 - Återställa, bevara och främja ekosystem

- **Styrkor**

Länet har ett odlingslandskap rikt på fornlämningar i form av förhistoriska gravar, kulturhistoriska spår av tidigare jordbruk. I jordbrukslandskapet finns fortfarande hävdade, traditionella ängs- och hagmarker kvar som hyser stor biologisk mångfald. Exempel på sådana miljöer är hävdade åraviner i slättlandskapet och strandängar vid Roslagskusten och längs Dalälven liksom betade enbackar och kalkbarrskogar. Mälarbygden har ett karaktäristiskt landskap format av tidigare godsdrift. Roslagskusten har också ett särpräglat landskap med strandängar, skogsbeten, lövängar, smala åkrar och hamlade träd. På många platser, till exempel på Gräsö, är detta landskap fortfarande väl bevarat genom ett aktivt jordbruk. Kompetensen hos berörda aktörer om åtgärder för förbättrad vattenkvalitet i länets större vattenavrinningsområden har ökat genom rådgivning inom Greppa näringen. Kulturminnesinventeringar genom ”Skog och historia” har resulterat i att ca 10 000 tidigare oregistrerade kultur- och fornlämningar har identifierats i länets skogar.

- **Svagheter**

En stor svaghet är bristen på betande djur och därmed brist på beteskapacitet. De senaste 7 åren har ca 8 000 djurenheter av nötkreatur inklusive mjölkkor försvunnit och ca 4 000 ha betesmark har försvunnit ur hävd. Flera av de hotade insektsarterna är knutna till slåtterängar, som ofta är glest spridda i landskapet vilket försvårar spridning av dessa arter. Många vattendrag och sjöar har problem med övergödning och miljögifter men i många fall saknas mätdata. Växtodlingen domineras av annuella grödor, vilket ökar risken för näringsläckage. Mycket få naturliga vattendragssträckor finns kvar i länets jordbrukslandskap då sjöar och vattendrag är grävda och reglerade. Detta bidrar till att vattnet strömmar snabbt genom landskapet och därmed minskar den naturliga retentionen. Därmed ökar risken för utlakning av växtnäring. Naturlig översvämning är sällsynt vilket gör att antalet biotoper i strandzonerna är lågt, och arealen strandbiotoper liten. Det

är också vanligt att träd och buskar huggs ned längs vattendrag vilket påverkar vattenorganismer negativt och gör strandhabitaten homogena. Det krävs mycket engagemang och egna resurser för att åstadkomma exempelvis en våtmark. Skogsavverkningar kan riskera att skada kulturlämningar.

- ### Möjligheter

Länets betydande resurser på landsbygden i form av naturmiljö, kulturmiljö och ekologiska värden ska förvaltas och bevaras. Det finns stora möjligheter att öka arealen kant- och skyddszoner för att förhindra läckage av växtskyddsmedel och näringsämnen, samt att förbättra vatten- och växtnäringshushållningen i länet. Djurägare bör stimuleras till att satsa på naturbetesdrift. Detta leder till ökade möjligheter att upprätthållande av en hög biologisk mångfald i kultur- och naturmiljöer. Särskilt viktigt för den biologiska mångfalden i länet är helt öppna välhävdade betesmarker, trädklädda betesmarker och bryn, slåtterängar, torr sandig betesmark, öppna havsstrandängar, mosaikmarker i skärgården och extensivt hävdad åkermark. Även genom andra innovativa skötselmetoder kan värdefulla ängs- och hagmarker hållas öppna. Flexibla betessystem behöver utvecklas för att gynna ett ökat bete i områden drabbade av översvämningsmygg. Möjligheten att öka antalet djurhållande företag ska stödjas. Lantbrukare och de som känner landskapet väl kan användas i större utsträckning för att utveckla anpassade skötselmetoder. Kunskap om vad som ska skyddas och hur man bäst vårdar lämningar hos de skogliga aktörerna behöver öka. Kunskapen om de ekosystemtjänster som landsbygden försörjer samhället med i form av rening av vatten och luft, pollinering samt livsmedel, material och energi behöver utvecklas. Genom en närhet till storstadsregionen Uppsala-Stockholm samt internationell flygplats finns stora möjligheter att locka till sig landsbygdsturister som attraheras av det vackra, varierande och tillgängliga landskapet. Det finns goda möjligheter att satsa mer på ekoturism, fisketurism och att stimulera till att nya företag startar.

- ### Hot

Antalet gårdar med betesdjur riskerar att minska ytterligare vilket leder till att värdefulla marker slutar betas. Med tiden växer markerna igen och därmed riskerar vi att förlora värdefull biologisk mångfald och påverkar kulturlandskapet och landskapselementen. Även åkermark riskerar att tas ur hävd på grund av minskande efterfrågan på djurfoder. Allt färre personer har kunskap om historiskt gamla metoder och funktioner hos byggnader och element i landskapet samtidigt som det blir allt svårare att identifiera forn- och kulturlämningar i skogen. Det finns en osäkerhet att hålla betesdjur i rovdjurstäta områden och tillika svårt att värna betesmarkerna och samtidigt vidta åtgärder mot rovdjur. Risken finns att färre vågar satsa på djurhållning. Vissa delar av länet är drabbade av översvämningsmyggor. Dessa orsakar stora problem för djurhållare och boende i området. Om problemet inte avtar riskerar betesmarkerna att växa igen ytterligare, vilket gynnar myggpopulationen än mer. Vissa jordbruksföretagare, i synnerhet bland djurföretagare, upplever stora svårigheter att tolka, följa och lita på regler inom jordbrukspolitiken eller livsmedelslagstiftningen. Detta kan hota den framtida viljan att fortsätta som jordbrukare. Målkonflikter kan uppkomma längs vattendragen i länet, exempelvis genom uträtning av naturliga

vattendrag eller borttagning av diken för effektivare drift. Målkonflikter kan även förekomma vid dikesrensningar i skogsmark om exempelvis vattenkvaliteten påverkas negativt. Behovet av bostäder riskerar att bidra till ökad byggnation i strandmiljöer och andra värdefulla miljöer. Ett hot är att man inte följer rekommendationerna vid skogsavverkning och avverkar för mycket, och på så sätt rubbar balansen i ekosystemet. De sjukdomar som hotar ask, alm och ek är ett stort hot mot många andra arter som lever på och av dessa trädslag men hotar även landskapsbilden då träden försvinner.

Unionsprioritering 5 - Främja resurseffektivitet och stödja övergången till in koldioxidsnål och klimattålig ekonomi

- ### Styrkor

Uppsala län har många soltimmar som ger mycket bra förutsättningar för produktion både av trädgårds-, jordbruks- och skogsprodukter samt förnybar energi, som solel och bioenergi. Områden i länet som kan dra mest nytta av detta är Östersjökusten och länsdelarna närmast Mälaren. Länet har goda förutsättningar att lösa de framtida utmaningarna inom klimat- och energiområdet genom de två universiteten och ett stort antal utvecklingsbolag, samt stora arealer skogs- och jordbruksmark varför möjligheter till närproduktion av biobränsle finns. Länet har infrastruktur som kan bidra till minskade transporter med bil. Efterfrågan på bioenergi är stor, exempelvis drivs drygt 40 procent av Uppsala kommuns bussar med biogas.

- ### Svagheter

De areella näringarna är starkt beroende av fossil energi. Förutsättningarna för vindkraft är svaga och det finns få riktigt stora djurgårdar vilket försvårar för en lönsam utbyggnad av biogas. Utnyttjandet av vissa resurser i form av salix är svagt. Den lokala marknaden för biobränsle är oklar och det är lågt intresse att skriva långsiktiga avtal för försäljning av biomassa. En mycket liten del av växtnäringen från staden återförs till åkermarken. Det finns risk för översvämningar i låglänta områden närmast de större vattendragen och sjöarna.

- ### Möjligheter

Länet vill stimulera till ökad effektivisering av energianvändningen i jord- och skogsbruk samt att andelen förnybar energi i de areella näringarna blir större. Länets många soltimmar och goda odlingsförhållanden ger goda förutsättningar för en ökning av produktionen av solel och av biomassa samt möjliggör kombinationer av olika energislag. Takytan på befintliga byggnader på landsbygden är också stor och kan nyttjas bättre för produktion av solenergi. Genom att stimulera synergier mellan verksamheter kan klimatbelastningen minska och en klimattålig ekonomi utvecklas. För att underlätta anpassning till ett förändrat klimat bör odlings- och skötselmetoder utvecklas som är mer uthålliga och som kan minska utsläppen av klimatpåverkande gaser, motstå översvämningar och höga temperaturer. Inom länet finns goda möjligheter att odla proteingrödor vilket i sin tur minskar behovet av importerad sojaprotein var odling idag har betydande

klimatpåverkan. De tätortsnära skogarna, särskilt de kommunägda, har möjlighet att skötas på ett sätt som lockar till och möjliggör rekreation samtidigt som de kan bli mötesplatser för hållbart brukande. Kretsloppslösningar mellan stad och land för att återvinna växtnäring kan bidra till en mer effektiv näringshushållning. Genom kunskapsöverföring mellan universiteten och forskningsintensiva företag och institutioner kan innovativa lösningar för ny klimattålig livsmedelsproduktion eller utvecklad produktion av förnybar energi utvecklas bland landsbygdsföretagen.

- **Hot**

Risker finns att investeringar i förnybar energi blir dyrare än i traditionell teknik. Vid en förändring av klimatet finns risk att utbredning av vissa skadeinsekter ökar och att länet får en annan typ av markanvändning. Med ett förändrat klimat riskerar länet också att drabbas av fler och kraftigare översvämningar. Vattnet måste då avledas från bebyggelse och vägar och jordbruksmark kan komma att tas i anspråk.

Unionsprioritering 6 - Främja social inkludering genom fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling

- **Styrkor**

Länet har en stor besöksnäring liksom många serviceföretag och personer med distansarbete. Närhet till stora befolkningstäta områden och till en internationell flygplats ökar landsbygdens tillgänglighet för tillresande besökare. Länet har nära till både landsbygd och stad vilket bidrar till en god livsmiljö och möjligheter till rekreation. Önskan att åka ut på landet och uppleva natur, mat- och kulturliv ökar. Skogen är också viktig för människors hälsa, välbefinnande och återhämtning. Generellt finns goda kommunikationer för transporter och bra pendlingsmöjligheter i länet. Kvinnor är välrepresenterade inom vissa branscher och det finns även goda förutsättningar för att utveckla stabila nätverk. Lokala utvecklingsgrupper och Leaderområden täcker hela länet.

- **Svagheter**

Naturliga mötesplatser, som livsmedelsaffärer och bygdegårdar, saknas eller utnyttjas inte till fullo på landsbygden. Inflyttande på landsbygden har svårt att komma in i befintliga nätverk och strukturer och det är liten variation i typen av företagande. Tydlig samordning och mobilisering av företag och boende saknas. Högt expansionstryck leder till hög konkurrens om marken och att jordbruksmark exploateras för infrastruktur och byggnationer. Befolkningstillväxten leder även till bostadsbrist på vissa orter och att det är hög alternativkostnad för arbete inom de areella näringarna. Bostadsbestånden på landsbygden erbjuder inte en stor variation av olika typer av bostäder. Få bredbandsoperatörer som vill bygga på landsbygden och svagt intresse från boende försvårar för bredbandsuppbyggnaden. Endast 7 procent av boende på landsbygden har god bredbandstäckning vilket är en stor svaghet som minskar landsbygdens attraktivitet. I vissa delar av länet är bebyggelsen gles och avstånden långa vilket leder till låg servicenivå och dåliga

kommunikationer. Landsbygden ingår inte alltid som en tydlig del i samhällsplaneringen och frågan om hur olika åldrar kan hitta lämpligt boende på landet är inte löst.

- **Möjligheter**

Det finns goda möjligheter för landsbygdsboende och arbetspendling till stora arbetsmarknader. Likaså ser länet stora möjligheter till turismsatsningar. Mångbruket av skogen har en stor utvecklingspotential inom exempelvis hantverk, försäljning, turism och upplevelser som jakt och fiske. Ur turistsynpunkt är det viktigt för landsbygdens aktörer att paketera tjänster och upplevelser attraktivt och lättåtkomligt för att de tillsammans ska kunna ge en god avkastning. Länsstyrelsen ser därför stora möjligheter för en bättre samordning mellan verksamheter på landsbygden. Det är viktigt att skapa mötesplatser, nätverk och företagskluster på landsbygden där kvinnor och män, unga och äldre, föreningar och företagare arbetar tillsammans. Erbjudan om praktik- och lärlingsplatser, utifrån kön, ålder och erfarenhet, kan vara ett steg i övertagande av verksamheten inom småskaliga företagare på landsbygden. Satsningar på små och medelstora företag liksom på unga, både pojkar och flickor, är viktiga för landsbygdens fortsatta utveckling. Länet har långt kvar till det regionala målet för bredbandsutbyggnaden och länsstyrelsen vill lyfta möjligheter som kan öka tillgången till och stimulera utbyggnaden av bredband. Bra service och kommunikationer är en förutsättning för boende och företagande även utanför tätortsmiljöer. Särskilt för företag på landsbygden och i länets yttre delar kan det vara avgörande med goda fysiska och elektroniska kommunikationer för att kunna rekrytera och behålla kompetent arbetskraft. Viktigt är att skapa nya boendeformer både på landsbygden och på mindre orter som ökar möjligheterna för företagande och enskilda att stanna kvar på orten.

- **Hot**

Nedläggning av offentlig sektor på landsbygden försämrar service och försvårar vardagen för landsbygdsbefolkningen. Urbaniseringen bedöms fortsätta då det saknas både utkomst och lämpliga bostäder på landsbygden. Brist på bredband leder till svårigheter att locka till sig företag och boende och hotar därmed utvecklingen för landsbygden. Konflikter och samarbetssvårigheter förhindrar utbyggnaden av exempelvis bredband och ridvägar. Hårt trafikerade vägar nära tätorterna splittrar landskapet. Utbyggnad av infrastruktur riskerar att ske på bekostnad av ekologiskt viktiga natur- och kulturmiljöer allteftersom landskapets utrymme blir mer begränsat.

14.1.6. *Sammanställning av synpunkter från partnerskapet*

Nedanstående punkter är synpunkter som framkommit från partnerskapet vid mötet den 3 juni 2013 samt vid remiss av SWOT-analysen under september 2013.

- **Styrkor**

  - Företagare och entreprenörer visar stort intresse för att utveckla sina verksamheter.
  - Bra odlingsförutsättningar, kalkrik jordmån och många soltimmar.

- Värdefull naturmiljö, kulturmiljö och stora ekologisk värden.
- Varierande landskap med både slätt, skog, hav och sjö.
- Ett historiskt rikt landskap.
- Många välutrustade och moderna jordbruk.
- Bra infrastruktur för transport av produkter och människor längs de stora trafikstråken.
- Många hästföretagare, som till stor del är kvinnor, bidrar till sysselsättning och att service på landsbygden efterfrågas.
- Många människor med stor köpkraft och hög utbildning på liten yta.
- Stora sammanhängande jordbruksarealer medger rationell drift.
- Stor och närliggande marknad medför möjlighet till kompletterande näringar för deltidsjordbrukare.
- Regelbunden kontroll av producenter.
- Effektiva livsmedelskedjor.
- Hög kvalitet på råvaror.
- Välorganiserade producenter.
- Lokala varumärken som t ex Sju gårdar, Bondens mat, Uppodlarna och Lövsta slakteri.
- Bra jordar med goda förutsättningar för spannmålsproduktion.
- Flera egna slakterier.
- Fina fiskevatten längs kusten och Mälaren.
- Fantastiska betesmarker ger möjlighet till kött från naturbetesmarker.
- Hög andel ekologiska mjölk- och köttproducenter.
- Lång kontinuitet av brukade naturtyper.
- Fortfarande betydande arealer ängs- och hagmarker i länet.
- Unika miljöer och arter i exempelvis betade kalkbarrskogar.
- Nya generationens lantbrukare är intresserade av ekologisk odling och av naturbeteshävd.
- Flera naturreservat i länet har lantbrukare som förvaltare av området.
- Företag som satsar på att hyra ut betesdjur till privat personer och myndigheter för att beta ekologiskt och kulturellt viktiga områden.
- Utbildning och kompetens vid Uppsala universitet och SLU samt Jälla naturbruksskola.
- Innovationscentrum finns i länet exempelvis JTI och UIC.
- Stor kunskap om miljö, natur- och kulturvård, hos exempelvis Upplandsstiftelsen.
- Befintliga nätverk som arbetar med kunskapsöverföring.
- Närhet till kunskapscentra och företagare i regionen.
- Många soltimmar och kallare klimat som gynnar solenergi.

- Anläggningar för bioenergi på större lantbruksföretag.
- Stor efterfrågan på biogas.
- Salixodlare med lång erfarenhet .
- Närhet till hamnar och till skogsindustrier.
- Erfarenheter av att använda skogen som plats för sysselsättning, rehabilitering, integration för personer som kommit en bit från arbetsmarknaden.
- Hög utbildningsnivå på landsbygden.
- Lokala utvecklingsgrupper täcker hela länet.
- Lättgrävd mark i stora delar av länet.
- Hög besöksnäring.
- Serviceföretag ökar, liksom distansarbete.
- Kvinnor är välrepresenterade inom vissa branscher.
- Stadens befolkning vill ut på landet och uppleva natur och kulturliv.
- Studenter söker sig själva ut i verkliga projekt och bidrar till en dubbelsidig kunskapsspridning.
- Många lokala föreningar, exempelvis idrottsföreningar, hembygdsgårdar och LRF-avdelningar.
- **Svagheter**
- Företagarnas kompetenser nyttjas inte fullt ut.
- Åldrande lantbrukar- och yrkesfiskarkår.
- Brist på utbildad personal och ”rätt kompetens” på landsbygden.
- Allt färre ungdomar med lantbruks- och skogsutbildning.
- Stark mansdominans inom de areella näringarna.
- Bristfällig kunskap om landsbygdens möjligheter för innovationer.
- Forum för innovationer saknas.
- Bristfällig kunskap hos vissa kommuner om ortens lantbruksföretag och kulturmiljöer.
- Svårt att samordna insatser på landsbygden och mobilisera människorna.
- Ovana att samverka med andra företagare.
- Kompetenser hos SLU, Uppsala universitet och Jälla nyttjas inte till fullo.
- Kunskapsöverföringen mellan olika aktörer är svag och det är svårt att hitta lämpliga nätverksplatser för kunskapsöverföring.
- Allt färre aktiva företagare i de areella näringarna som kan överföra ämnesspecifik kunskap.

- Ungdomar som inte har genomförd gymnasieutbildning har svårt att komplettera sin utbildning.
- Universiteten har otillräckliga kanaler för kunskapsöverföring och arbetar mer internationellt än nationellt och lokalt.
- Brist på förståelse mellan universitetens och landsbygdens aktörer.
- Många hobbylantbruk riskerar att läggas ner om de inte drivs vidare av nästa generation.
- Färre antal företagare med djurproduktion vilket kan skapa logistiska problem för kvarvarande företagare.
- Otillräcklig marknadsföring av länets produkter och naturmiljöer vilket försvårar utveckling av produktion och tjänster i länet.
- De areella näringarnas behov saknas i samhällsplaneringen.
- Fortfarande finns vissa lantbruk som har gamla anläggningar och som inte uppfyller lagstiftningens krav.
- Eftersatt markavvattningssystem riskerar att försämra brukningsförutsättningarna.
- Krångliga regelverk, kostnader för avgifter till myndigheter och brist på samordning minskar intresset för näringen.
- Stort beroende av fossil energi.
- Luckor i var, hur och när risker kan uppstå i den uppländska livsmedelskedjan.
- Få försäljningskanaler trots närheten till både producenter och konsumenter.
- Få mottagningar för råvaror.
- Få livsmedelsförädlingsföretag.
- Dålig kontroll på spårbarheten av fiskeprodukter.
- Stort beroende av andra regioner när det gäller livsmedelsförsörjningen.
- Varierande kvalitet i kommunernas upphandling.
- Logistikproblem för små företag.
- Närhet till bra arbetsmarknad innebär att många hellre tar ett annat jobb.
- Minskat antal betesdjur riskerar att minska hävden av ängs- och betesmarkerna.
- Övergödning i länets vattendrag, sjöar och kustmiljöer.
- Saknas mätdata om ekologisk status i många vattendrag i länet.
- Avsaknad av mätdata för miljögifter medför en bristfällig och osäker bedömning av den kemiska statusen i alla länets vattenförekomster.
- Minskad kunskap om historiskt gamla metoder och funktioner hos byggnader och element i landskapet.

- Andelen certifierad jordbruksmark är under riksgenomsnittet.
- Stor dominans av annuella grödor som ökar riskerna för växtnäringsläckage.
- Mycket få naturliga vattendragssträckor kvar i länets jordbrukslandskap. Utdikning av mark, sjöar och våtmarker gör att vattnet rinner ur systemet snabbt efter nederbörd med risk för översvämningar och torka. Träd och buskar huggs ned längs vattendrag vilket påverkar vattenorganismer negativt och gör habitaten homogena.
- Naturlig översvämningsregim är sällsynt vilket gör att antalet biotoper i strandzonerna är lågt, och arealen strandbiotoper liten.
- Svårt att göra långsiktiga avtal för försäljning av bioenergi.
- Få vindkraftsanläggningar.
- Få stora djurgårdar som är lämpliga för biogas.
- Landsbygden har långt kvar till det regionala målet med bredbandsutbyggnaden där 90 % ska ha tillgång på100Mbit/s vilket försvårar för företagare och boende.
- Få operatörer som vill bygga ut bredband på landsbygden.
- Saknas naturliga mötesplatser eller bättre användning av befintliga.
- Liten variation av företagandet på landsbygden.
- Närverkskoordineringen är ostrukturerad, kommuner och aktörer behöver tydligare och starkare jobba för att stötta och underlätta för landsbygden att växa.
- Otydliga roller hos kommuner och statliga myndigheter.
- Svårt att hitta bostäder för ungdomar vilket till att många unga flyttar.
- Kunskap hos invandrare utnyttjas inte ordentligt.
- Saknas kollektivtrafik och cykelbanor på mindre orter.
- Utbildningsbehov för utländsk arbetskraft.
- **Möjligheter**
- Innovation i landsbygdsföretagande och tillgång till riskkapital.
- Stimulera till föryngring och att nya företag startas inom de areella näringarna.
- Arbeta för en mer jämställd landsbygd där både kvinnor och män bidrar till en förstärkning av kunskapsöverföring och innovation.
- Utnyttja dynamiken mellan stad och land.
- Synliggöra kompetensunderlaget hos olika aktörer i länet.
- Uppmuntra kunskapsöverföring mellan generationer och minska kunskapsluckan efter åldrande lantbrukar- och yrkesfiskarkår.
- Öka kunskapen om användning av spillvärme och utveckla olika typer av kretsloppslösningar.
- Utveckla kunskapen om hållbar förvaltning av miljö-, natur- och kulturmiljövärden.

- Utnyttja ett ökat intresse för mat hos barn och unga genom att förmedla kunskap om hur och var maten odlas och produceras.
- Använd ett ökat intresse för odling och företagande hos landsbygdsbor och nysvenskar för att skapa gränsöverskridande nätverk.
- Skapa incitament för utbildade personer att stanna på landsbygden genom att starta kunskapsintensiva företag.
- Stötta mötesplatser, utbildning och praktikplatser samt lärlingsutbildningar inom näringarna på landsbygden.
- Initiera nya verksamheter i befintliga miljöer.
- Ge rådgivning om gårdarnas natur och kulturmiljöer till landsbygdsboende.
- Skapa pilotgårdar och testbäddar för ny forskning och nya lösningar när det gäller t ex mark- och vattenvård, förnybar energi samt nya produkter och processer.
- Länets geografi och relativt höga befolkningstäthet skapar möjlighet för nätverksbyggande.
- Låt innovation och kompetens dra nytta av varandra och blanda företagare från olika yrkesgrupper.
- Använd mångfald på landsbygden för integration och för att få en levande landsbygd.
- Skapa nya vägar för att fullfölja gymnasieutbildning.
- Främja socialt företagande på landsbygden.
- Använda sistaårsstudenter/studenter till examensarbete och fallstudier.
- För samman digitalt ovana företagare med ungdomar som har stor digital vana.
- Inrätta ”bryggor” mellan universitet, rådgivningsorganisationer och företagare.
- Stärk länets konkurrenskraft genom bättre marknadsföring av regionala produkter och närproducerad mat.
- Använd medvetenheten hos konsumenterna och målgruppsanpassa insatser, utifrån exempelvis ålder, kön och etnicitet , när det gäller information om livsmedlens ursprung.
- Ökad efterfråga på vegetabilier som baljväxter och värmekrävande växter till både humankonsumtion och foderproduktion kan vara en ny nisch.
- Utnyttja förutsättningarna och förbättra anpassning av odlingsmetoder till ett förändrat klimat.
- Fler utegångsdjur, exempelvis i ranchdrift, för att öka produktionen av kött i regionen.
- Ökad besöksnäring och landsbygdsboende, som Bo på lantgård, gärna i kombination med samlad information om natur- och kulturvärden. Utveckla naturturism, exempelvis fågelskådning vid Hjälstaviken, fiskturism i Mälaren, Dalälven och vid kusten.
- Utveckla andra verksamheter kopplat till skog, t.ex. turism och rekreation.
- Ökad produktion av energi och kombination av olika energiformer (sol/vind/bioenergi).
- Återvinna fosfor från kretsloppet och utveckla kretsloppslösningar.
- Öka produktionen på befintlig åkermark.

- Kunna lägga igen diken och öka storleken på åkrar för att bli mer effektiv förutsatt att skadan på natur/kulturmiljö är acceptabel eller kan kompenseras.
- Underlätta vid generationsskiften.
- Öka mångfalden inom produktionen i skogen.
- Öka avsättningen av produkter i närområdet genom exempelvis lokala marknader och lokala försäljningskoncept.
- Miljömärkning och certifiering av produkter inklusive fisk.
- Bättre användning av miljöstyrningsrådets kriterier vid upphandling av livsmedel.
- Utnyttja kunskapen vid universiteten för att generera innovationer.
- Öka arealen anpassade skyddszoner och vårbearbetning.
- Fortsätt med utbildning i exempelvis spruthantering och Greppa växtskyddet.
- Anläggning av lärkrutor, mångfaldsträda.
- Öka miljömärkning och certifiering av produkter inklusive fisk.
- Ökat fokus på selektivt fiske och selektivt predatorsäkrat fiske.
- Öka insatserna inom vattenvården, exempelvis genomvåtmarker och fosfordammar, bättre underhåll av diken och dränering, sprutfria kantzoner.
- Ökad precision i gödselspridning minskar risken för läckage.
- Hitta möjliga vägar för strategisk övervakning av miljögifter för att få en överblick över situationen i länets vattenmiljöer.
- Använd kommunerna mer. Ge kommunerna mer kunskap, resurser och ansvar. Ofta blir det så att kommunerna jobbar mer med planer och tillsyn, men mindre med aktiva åtgärder.
- Öka kunskapen om ekosystemtjänster i länet för att stimulera biodling och andra produktionsformer som gynnar biologisk mångfald.
- Utveckla anpassade skötselmetoder av betes- och kulturmark för olika djurslag och samarbeta med lantbrukare som besitter stor kunskap i landskapsvård.
- Främja samarbetet mellan samfälligheter, idrotts- och bygdegårdsföreningar samt hembygdsgårdar på landsbygden.
- Förbättrad kunskapsöverföring från t.ex. universiteten till lantbrukarna.
- Öka kunskapen kring hållbar matproduktion.
- Återskapa ekologiskt funktionella element i landskapet för att öka biologisk mångfald.
- Stimulera växtföljder som minskar behovet av fossil energi, som förhindrar utsläpp och ökar koldioxidbindningen.
- Stimulera synergier mellan verksamheter som kan använda t ex spillvärme, biprodukter eller avfall.
- Öka biobränsleproduktionen på åkermark utan påverkan av livsmedelsproduktionen.
- Energieffektivisera och använda mer förnybar energi vid lant- och skogsbruk.
- Utveckla metoder för att minska lustgasavgång och metangaser.
- Ta tillvara möjligheter att använda förnybar energi och drivmedel från de areella näringarna.

- Ökad biogasproduktion genom bland annat ökad matinsamling i samhället i synergi med lantbruket.

- Återanvända byggnader för livsmedelsbearbetning eller andra verksamheter på lantbruksföretag.
- Metoder för bättre vattenhushållning för att jämna ut variationer i nederbörden under vegetationsperioden.
- Lyft kopplingen mellan universitetens kunskap om sol och utnyttjanden av den på landsbygden och skapa testbäddar för solel i länet.
- Öka den digitala kommunikationen för att minska klimatpåverkande utsläpp.
- Underlätta för nätverk på landsbygden där kvinnor, män, unga och äldre samt föreningar och företagare arbetar tillsammans för att få landsbygden att leva.
- Utnyttja verksamheter som är brobyggare mellan stad och land, t ex ridsport, där många tätortsboende finner en fritidssysselsättning på landsbygden.
- Stimulera kvinnor att starta eget.
- Stimulera synergier och kombinationer mellan verksamheter på landsbygden.
- Förbättra planering av infrastruktur och service på landsbygden.
- Gynna företagsverksamheten för alla typer av småskaliga företagare.
- Möjliggöra olika typer av boende även på landsbygden.
- Hitta nya former och användning av mötesplatser i bygdegårdar och andra föreningshus på landsbygden.
- Besöksnäringen ger möjligheter men behöver struktureras och koordineras.
- Locka ungdomarna, utifrån intressen och andra förutsättningar, att bo kvar på landsbygden och ta över gamla verksamheter.
- **Hot**

- Ökad medelålder hos yrkesfiskare och lantbrukarkår.
- Ekonomiska läget/finanskrisen i Europa.

- Gymnasieutbildning som inte kan fullföljas.
- Få aktiva företagare som kan överföra specifik lokal kunskap.
- Hantverksföretag försvinner och ingen tar över.
- Högre energipriser.
- Bostadsbyggande på åkermark.
- Höga investeringskostnader för biogas, bredband, markköp etc.
- Minskat antal djur i produktion kan skapa brist i förädlingsledet.
- Företagare har svårt att sköta sitt företag utan bra bredbandsförbindelser.
- Låga avräkningspriser.

- Mål- och intressekonflikter mellan aktörer på landsbygden.

- Utplanande konjunktur kan drabba landsbygdsföretagen hårt.
- Administrativa bördor gör det svårt att söka stöd.
- Fortsatt hård konkurrens om odlingsbar mark.
- Svårt och krångligt vid generationsskiften.
- Föråldrade och eftersatta markavvattningssystem hotar försämra markens produktionsförmåga.
- Höga markpriser gör det svårt för unga lantbrukare att etablera sig.
- Inrättande av vattenskyddsområden upplevs som försvårande för en rationell jordbruksproduktion.
- Lantbrukarstöd (gårdsstödet) driver upp arrendepriset på mark.
- Översvämningar – naturliga orsaker till påverkan i det uppländska landskapet.
- Längre leveransavstånd till förädlingsföretag
- Fortsatt stor prispress på lantbruksprodukter.
- Svårare för småproducenter att leverera tillräcklig stora kvantiteter.
- Mer riskabelt att producera vissa livsmedel till följd av sjukdomar och skadegörare.
- Dyrt att anpassa sig till alla regelverk för lokal småskalig livsmedelsproduktion.
- Många mellanhänder i handelsledet.
-
- Gifter i akvatiska miljöer påverkar vattenlevande organismer och på sikt hela ekosystem.
- Ökning av kvicksilverhalten i sjöar och i fisk p.g.a. hårdare körskador vid skogsavverkningar.
- Försvagade fiskbestånd.
- Ökad utbredning av skadeinsekter vid förändrat klimat.
- Spridning av växtskyddsmedel från handelsträdgårdar och plantskolor.
- Värdefulla marker växer igen eller slutar betas.
- Värdefulla marker bebyggs eller får hårdgjorda ytor som inte kan tas i bruk igen.
- Osäkert för betesdjuren i rovdjurstäta områden.
- Det är svårt att värna betesmarkerna och deras artrikedom och samtidigt vidta åtgärder mot rovdjur.
- Avverkning av skog kan rubba balansen i ekosystemet.
- Ökad byggnation i strandmiljöer.
- Miljögifter i fisk från Östersjön gör att efterfrågan sjunker.
- Nedläggning av brukningsenheter kan leda till att byggnader inte används eller förfaller, antalet överloppsbyggnader ökar och att ladlandskapet kan komma att försvinna samt att landskapsbilden förändras.
- Hårt trafikerade vägar splittrar landskapet.

- Ungdomar hittar inte utkomst eller bostad på landsbygden.

- Urbaniseringen och konflikter mellan stad och land.
- Elbeskattningar.
- Otillräcklig bredbandstäckning för den rörliga arbetskraften som finns på mobila arbetsplatser.
- Konflikter och samarbetssvårigheter i bredbandsutbyggnaden där vissa aktörer besitter stor makt och hindrar utbyggnad.
- Krackelerad urbanisering i småorter som har icke levande centra, där landsbygden har ett mer levande utbud än ortens kärna.
- Resursallokering till centralorterna och nedläggning av service, exempelvis landsbygdsskolor.
- Ökad avfolkning och höjd medelålder i delar av länets landsbygd.
- Förnyelsebara energikällor kan påverka landskapsbilden och fornlämningar.
- Ökat problem med miljögifter i länets vattenförekomster.

14.1.7. *Behov och utmaningar*

Utifrån föregående beskrivna SWOT-analys har Länsstyrelsen i Uppsala län identifierat ett antal huvudsakliga behov i syfte att nå det övergripande EU 2020-målet om *en smart och hållbar tillväxt för alla.* För landsbygdens utveckling i Uppsala län har Länsstyrelsen valt att formulera detta mål som *en attraktiv och levande landsbygd samt en hållbar förvaltning av naturresurserna.* Det är Länsstyrelsens bedömning att de behov som beskrivs nedan bör tillgodoses i nästkommande landsbygdsprogram.

- Upprätthålla hävden och utöka arealen av värdefulla ängs- och betesmarker bör prioriteras. Idag finns mycket få ekonomiskt rationella skäl till att hävda ängs- och betesmarker. För att kunna upprätthålla hävden och därmed bibehålla den biologiska mångfalden krävs fortsatta insatser och för att öka arealen krävs dessutom möjligheter till restaureringsersättning. Det krävs fortsatta insatser även för att hävda och behålla landskapsbilden, kulturmiljöerna och landskapselementen. Restaureringsinsatser samt långsiktiga hävdprojekt är särskilt viktiga i områden som drabbats av översvämningsmygg. En viktig fråga är om insatserna ska koncentreras till vissa värdefulla områden eller riktas mot enskilda objekt. Det är länsstyrelsens bedömning att hög prioritet ska ges åt större områden utifrån ett landskapsperspektiv. Sådana områden är exempelvis Gräsö och områden drabbade av översvämningsmygg. I delar av länet kan även mindre områden behöva stödjande insatser. Ett hävdat landskap ökar också attraktiviteten på landsbygden och möjliggör för exempelvis turismverksamheter.

- Insatser för minskat läckage av växtnäringsämnen från jordbruksmarken. Uppsala län har såväl kust som insjövatten och problemen med övergödning är stora i både vattendrag och

insjöar men framför allt längs kusten där i stort sett alla (95 procent) kustområden är övergödda. Flera insatser har redan vidtagits på jordbruksmark men jordbruket är fortfarande en utsläppskälla av växtnäringsämnen. Det finns således ett stort behov av insatser för att minska nettobelastningen av näringsämnen som när vattendragen eller kusten, exempelvis genom att öka retentionen.

- Stärkt primärproduktion i länet. Primärproducenter av livsmedel och energi är viktiga för en levande landsbygd och genererar sysselsättning både i förestående och efterföljande led. En del av primärproduktionen, djurhållningen, är också synnerligen sammankopplad med möjligheten att bibehålla landskapet öppet och värdefulla marker hävdade. Utifrån ett konsumentperspektiv är tillgången på uppländska produkter och råvaror önskvärt och primärproducenterna är en viktig del av Sverige – det nya matlandet. För att bibehålla nuvarande primärproducenter i länet och öka de areella näringarnas attraktivitet krävs insatser för att öka tillgången på riskkapital för framtida investeringar, öka kompetensen och innovationsinnehållet i produktionen samt att stärka deras ställning i livsmedels- och energikedjan.

- Stärkt entreprenörskap och företagssamhet inom många olika branscher är en utmaning för hela länet och är viktigt för att skapa och bibehålla jobb på landsbygden. Det är viktigt med generella insatser för att stärka företagsklimatet på landsbygden, såväl traditionellt kommersiellt entreprenörskap som samhällsentreprenörskap. Ökat nätverksbyggande mellan företagare och tydligare kunskapsöverföring mellan företag och universitet är därför viktigt. En framgångfaktor är därför att öka kunskapen om marknad, omvärld, marknadsföring, produktutveckling och ledarskap hos landsbygdsföretagarna. Viktigt också att använda framgångsrika företagare som kunskapsförmedlare och exempel i kompetensutveckling. Företag inom de areella näringarna och andra verksamheter på landsbygden behöver stödjas för att utvecklas och bli mer konkurrenskraftiga. Varaktiga samarbetsformer och kunskapscentra för tillämpad forskning och innovationer måste även komma landsbygden till del. Ett positivt företagsklimat där kvinnor och män kan förverkliga sina idéer genom eget företagande på landsbygden är viktiga för att åstadkomma fler och växande företag. Olika typer av företag behövs och det är därför viktigt att bredda näringslivsbasen på landsbygden. Landsbygdsföretagen är till övervägande del enmans- eller fåmansföretag och företagen på landsbygden sitter oftast geografiskt långt ifrån varandra. Dock finns storleksfördelar för företag att vinna genom samlokalisering och klusterbildning kan i vissa fall vara ett framgångskoncept. Insatser för att stärka företagsklimatet på landsbygden behöva, exempelvis genom att inrätta företagshotell med gemensamma serviceinrättningar och faciliteter och för ökat nätverksbyggande.

- En fortsatt utbyggnad av bredband på landsbygden. IKT- och E-tjänster kan vara en språngbräda för landsbygdsutveckling. Ökad kapacitet och tillgänglighet av bredband är en

nyckelfråga för landsbygden, både för möjligheterna att skapa nya som för att kunna bibehålla befintliga verksamheter på landsbygden och för att öka landsbygdens attraktivitet som boendemiljö. Ett väl utbyggt bredbandsnät ökar också möjligheterna till distansarbete och minskar således behovet av arbetspendling och bilberoendet. Samhället går mot en ökad digitalisering och fler servicetjänster utvecklas digitalt. Det nationella målet i Digitala Agendan är att Sverige ska ha ett bredband i särklass och vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Ett bredband med god kapacitet är även viktigt för att boende på landsbygden ska kunna ta del av det ökade antalet e-tjänster som exempelvis myndigheter erbjuder.

- Förbättrad tillgång till service på landsbygden. En attraktiv och levande landsbygd kräver viss grundläggande service för sin överlevnad. Idag är arbetspendlingen stor i länet och landsbygdsboende uträttar flera av sina ärenden inne i tätorten istället för på landsbygden vilket medför ett sviktande konsumentunderlag på landsbygden. Dock är bedömningen att kommunikationer, service och skola är synnerligen viktiga för landsbygdens utveckling, attraktivitet och det lokala engagemanget. Planering och dialog mellan olika aktörer, som företagare, ideella och kulturella föreningar liksom offentlig sektor, bör uppmuntras för att stimulera till samverkanslösningar. Studier och initiativ som stärker kopplingarna mellan stad och land bör hållas öppna. Insatser behövs för att utveckla nya och flexibla servicelösningar som är anpassade för landsbygdsboendes och landsbygdsföretagens glesa strukturer och förutsättningar.

14.1.8. *Beskrivning av partnerskapet och samarbete med Regionförbundet*

En kontinuerlig dialog med Regionförbundet i Uppsala län har skett under hela processen av SWOT-arbetet, från initieringsfasen via remissomgången och slutlig version. Samarbetet inför den nya programperioden har skett vid regelbundna avstämningsmöten samt genom deltagande på varandras större sammankomster, som Regionsförbundets Lärkonferens på Uppsala Konsert och Kongress den 25 april 2013 och Partnerskapsmötet den 3 juni 2013 som Länsstyrelsen stod som värd för. Förankring och möten har skett både på ledningsnivå och mellan ansvariga tjänstemän. Förslag till SWOT-analys och nulägesbeskrivning har även remitterats till partnerskapet under september månad. Det har funnits vissa svårigheterna under processen att samordna, ta fram analyser och program för de olika fonderna. Inom regionalfondsarbetet är programskrivningen gemensam för hela östra Mellansverige där Uppsala län är ett av fem län. För landsbygdsprogrammet samt havs- och fiskeriprogrammet utarbetas SWOT-analysen och kommande handlingsplan på länsnivå. Fonderna har även haft skilda tidtabeller för sitt arbete vilket har försvårat synkroniseringen.

14.1.9. *Slutord*

I den presenterade SWOT-analysen har länsstyrelsen begränsat sig till ett antal centrala områden. De tre första är mer specifikt inriktade mot landskapet och de areella näringarna, medan övriga tre är mer övergripande för landsbygden generellt. Vi anser att det finns många andra områden som har stor betydelse för landsbygden, dess människor, miljö och utveckling, exempelvis bostadsbyggande, kollektivtrafik, infrastruktur, offentlig service som inte ryms inom landsbygdsprogrammet. För att kunna utveckla även dessa områden behövs samverkan mellan de olika strukturfonderna och mellan offentliga aktörer, branschorganisationer, föreningar samt boende på landsbygden.

Redovisning uppdrag att utarbeta regional SWOT-analys för kommande fiskeriprogram, L2013/1287/ELT

Inledning

Länsstyrelsen i Uppsala län har fått regeringens uppdrag (L2013/1287/ELT) att utarbeta en regional SWOT-analys för det kommande fiskeriprogrammet. Denna ska sedan utgöra ett underlag för bedömningen av vilka regionala behov som man önskar tillgodose i kommande fiskeriprogram.

På följande sidor presenteras Uppsala läns arbete med att utarbeta SWOT-analys för fisket och fiskenäringen i länet. I regeringsuppdraget ingår att beakta de regionala utvecklingsprogrammen (RUP) och de regionala utvecklingsstrategierna (RUS). I uppdraget ingår även att redovisa hur partnerskapet har deltagit i framtagandet av analysen.

Länsstyrelsens genomförande av uppdraget

Utgångspunkten för arbetet med fiskefrågor vid länsstyrelsen är målet om ett långsiktigt hållbart fiske med starka fiskbestånd. Länsstyrelsen har valt att genomföra analysen för fisket inom följande fyra områden: fiskevård, yrkesfiske, fritidsfiske och vattenbruk.

SWOT-analysen som avser fiskeriprogrammet ska redovisas till regeringen senast den 30 juni 2013.

Sammanfattning:

Grunden för ett hållbart fiske i länet är stabila fiskbestånd. Länet har få naturliga vattendrag vilket är en svaghet idag och som kan utgöra ett hot mot framtida utveckling av fiskbestånden inklusive fiskenäringen. I länet finns gott om vatten och närheten till stora och köpstarka marknader såsom Stockholm och Uppsala är en styrka som ger möjligheter till god avsättning av lokala fiskprodukter. Närheten till Stockholm och Uppsala samt närheten till Arlanda skapar även möjligheter till utveckling av fisketurismen i länet. Yrkesfiskarna är få i länet och medelåldern är hög. Dessutom är kåren starkt mansdominerad vilket utgör en svaghet idag och ett hot mot framtida attraktivitet för näringen. Avslutningsvis är vattenbruk svagt utvecklat i länet idag, men stora möjligheter finns dock till innovativa företagsidéer genom exempelvis nyttjande av kompetens inom SLU och Uppsala Universitet. Dock är överföringen av kunskap mellan dessa institutioner och yrkeskåren idag svag.

Beskrivning av Uppsala län

Inom länets gränser finns god tillgång på varierande vattenmiljöer där Östersjökusten, Mälaren och Dalälven har störst potential för utveckling av fisket. Länet har få (<25) yrkesfiskare och yrkeskåren har en hög medelålder och är mansdominerad. Tillsammans med Stockholm och övriga Mälardalen utgör Uppsala län landets största arbetsmarknad då ca en tredjedel av landets befolkning är bosatt inom detta område. I regionen finns därmed en närhet till en stor och köpstark marknad. Goda förbindelser p.g.a. närheten till en internationell flygplats ger också bra förutsättningar för utvecklingen av t.ex. fisketurism och transport av produkter. I Sverige beräknas ca 1,5 miljoner svenskar ägna sig åt fiske som fritidssyssla och det finns ett utbrett fritidsfiske i regionen men också behov av att tillgängligöra fler vatten för fiske. Inom länet finns totalt 21 fiskevårdsområdesföreningar (FVOF) vilket täcker en relativt liten del av länets vatten. I dagsläget finns inga större kommersiella vattenbruk i Uppsala län, länets vattenbruk är av mindre omfattning eller kopplat till kompensationsutsättning av fisk.

SWOT-analys för Uppsala län

Uppsala län vill efter genomförd SWOT-analys med partnerskapet lyfta utveckling och marknadsföringen av nya fiskprodukter och tjänster inom både yrkesfisket, vattenbruket och

besöksnäringen (fisketurism). Dessutom finns det behov av fler yrkesfiskare och då framförallt yngre män och kvinnor. Även ett bättre förvaltningsunderlag är önskvärt. Prioriterat är dock att intensifiera vatten- och fiskevårdsarbete då en god vattenmiljö är en grundförutsättning för starka fiskbestånd. Detta är i sin tur en förutsättning för ett uthålligt fiske, vare sig det gäller yrkesfiske eller en framtida fisketurism. Vidare finns det behov av att tillgängliggöra fler vatten för fiske och utveckla fisketillsynen.

I nedanstående avsnitt sammanfattas det interna arbetet på länsstyrelsen samt synpunkter inhämtade från det regionala partnerskapet. Resultatet från möten, såväl internt och som externt, finns presenterade i punktform i bilaga 1.

Fiskevård

Insatser för att stärka fiskbestånden, dvs. fiskevårdsinsatser, är grundförutsättningen för såväl fritidsfisket som yrkesfisket. Större delen av länets vattendrag är fördjupade, rätade eller breddade varför få naturliga fortplantningsmiljöer finns för fisk i länet. Hälften av länets sjöar är borta och samtliga som idag finns kvar är sänkta. Länet är därför i behov av fiskevårdsåtgärder, i synnerhet för att kunna bibehålla starka fiskbestånd när/om ett ökat uttag av fiske sker. I detta arbete prioriteras vandringshinder och rekryteringsområden i vattendrag som mynnar ut vid Östersjökusten och i Mälaren.

En stor del av landets fiskevårdsarbete utförs inom ramarna för fiskevårdsföreningarna. Det är därför önskvärt med fler och större fiskevårdsområden i Uppsala län.

Avseende arter i Mälaren och längs kusten som är av högst ekonomiskt värde (lax, gös och strömming) är bedömningen att bestånden i dagsläget är stabila och behovet av fiskevårdsinsatser för att gynna dessa arter är därmed litet. Däremot finns det i dessa områden arter av mindre ekonomisk betydelse men där bestånden inte är lika stabila. För dessa arter krävs insatser för att stärka bestånden.

Yrkesfiske

En mycket viktig och möjligen avgörande faktor för att åstadkomma ett hållbart yrkesfiske längs Östersjökusten och Mälaren är att det kontinuerligt tas fram förvaltningsunderlag i form av undersökningar och beståndsövervakningsprogram. Med förbättrade beslutsunderlag möjliggörs ökad precision i besluten kring framförallt yrkesfiskets dispenser och antalet yrkesfiskelicenser. Detta möjliggör också att MSY (Maximum Sustainable Yield) för fisket kan nås med följd att fiskeföretagen i Mälaren och längs Östersjökusten blir långsiktigt hållbara ur både ekologiskt och ekonomiskt perspektiv.

Även fisketillsynen måste utvecklas, både längs Östersjökusten och i Mälaren. Fisketillsynen är det enskilt viktigaste instrumentet för att uppfylla rådande fiskebestämmelser vilket är en avgörande för framtida starka fiskbestånd och en rationell förvaltning.

Kompetensen och kunskapen hos yrkesfiskarna i länet är betydande, men med hög medelålder och svårighet att rekrytera yngre finns risken att viktig kunskap förloras. Näringen domineras därtill fortfarande av män, vilket kan minska näringens attraktivitet både bland yngre män och kvinnor som visar intresse för yrket. Åtgärder som underlättar för

yngre företagare att ta över verksamheter behöver prioriteras. Yrkes- och vidareutbildning liksom nätverksplatser för kunskapsöverföring inom fiskeområdet behöver utvecklas.

Slutligen saknar länet idag aktörer som kan arbeta för att stimulera näringen till innovativa och miljövänliga fiskemetoder, framtagande av nya produkter och marknadsföringen av dessa.

Fritidsfiske

Den samlade bedömningen är att länet har en stor potential för fisketurism. Närheten till en stor och köpstark marknad i kombination med tillgången till omfattande och oexploaterade vatten skulle kunna utnyttjas bättre. Även närheten till Arlanda flygplats med effektiva förbindelser ger en potential till att locka hit fisketurister utanför vårt närområde och även internationella besökare.

Förvaltningen av det enskilda fisket är splittrad och skulle gynnas av att man hittade större enhetliga lösningar där fiskerättsägarna gemensamt kan förvalta och upplåta sitt fiske. En möjlig lösning till detta är bildande av fiskevårdsområden som syftar till att ta tillvara fiskerättsägarnas gemensamma intressen. Detta skulle samtidigt öka antalet tillgängliga vatten för den fiskeintresserade allmänheten.

Vattenbruk

Vattenbruket är svagt utvecklat i länet idag men det finns flera faktorer som skulle kunna gynna ett framtida vattenbruk. Länets många lediga industrilokaler och närheten till eutrofa vatten möjliggör odling av livsmedel och foderorganismer. Denna gynnsamma kombination gör leveranser av nya fiskprodukter till de utpekade marknaderna för länet möjliga. Dessutom finns det många industrier med spillvärme där värmen skulle kunna användas för odling av varmvattensarter i slutna system i befintliga, men idag outnyttjade industrilokaler. Närheten till stora universitet som Uppsala universitet och SLU kan utnyttjas för att utveckla innovativa lösningar inom vattenbruket.

Möjligheter finns för att odla musslor i Mälaren och andra näringspåverkade vatten. Dessa musslor skulle bl. a. kunna användas som foder, samtidigt som odlingarna reducerar överskottet på näringsämnen i vattnen vilket påverkar vattenkvaliteten positivt.

Kopplingar till den regionala utvecklingsstrategin

I Uppsala län sammanfattas den regionala utvecklingsstrategin i följande prioriterade insatsområden:

En innovativ region

Den kompetens inom fisket som finns vid SLU och Uppsala Universitet ger, i kombination med en kunnig yrkeskår goda förutsättningar för utveckling och nytänkande inom verksamheter kopplade till havs- och insjöfiske liksom vattenbruk. SWOT-analysen visar på möjligheter för innovationer inom fiskeområdet, exempelvis användning av spillvärme vid fiskodling och därmed odling av varmvattenkrävande arter. En ökad förädlingsgrad hos

fiskeföretagen skapar högre lönsamhet som i kombination med tillgång till riskkapital kan bidra till att yngre vågar satsa och nya arbetstillfällen skapas.

En växande region

Tillgången och närheten till stora marknader med köpstarka konsumenter i regionen skapar möjlighet att sälja varor och tjänster med unikt ursprung. Avsättning av fiskeprodukter till regionala marknader utan långa transportvägar bidrar till ökad utvecklingskraft på landsbygden och minskad klimatbelastning. Genom bättre marknadsföring av regionala fiskeprodukter av hög kvalitet kan konkurrenskraften stärkas ytterligare.

En kompetent region

Kompetensen och kunskapen hos yrkesfiskarna är betydande i länet men med hög medelålder och med svårighet att rekrytera yngre finns risken att viktig kunskap förloras. Åtgärder som underlättar för yngre företagare att ta över verksamheter behöver därmed prioriteras. Vidare behöver yrkes- och vidareutbildning samt nätverksplatser för kunskapsöverföring inom fiskeområdet utvecklas.

En attraktiv region

Fina fiskevatten i Mälaren, vid Östersjökusten och i andra vattendrag attraherar till tätortsnära fiske och ger möjlighet till ökad fisketurism. Förbättrad samverkan mellan fiskeföretagarna och samordning av försäljningskanaler för regionala fiskprodukter kan öka mervärdet och säkra tillgången på lokala produkter samtidigt som man bidrar till attraktiva miljöer för besöksnäringen.

Partnerskapets deltagande

Fiske och fiskenäringen var ett av de områden som diskuterades vid det partnerskapsmöte som länsstyrelsen i Uppsala län genomförde den 3 juni 2013, se bilaga 2-4. Representanter från kommuner, Regionförbundet, Leader, LRF, konsulter och många intresseorganisationer samt projektgruppen från länsstyrelsen fanns på plats.

Drygt 50 personer deltog i rundabordssamtal för att ta fram styrkor, svagheter, möjligheter och hot för länet samt lyfta landsbygdens behov och utmaningar. Många givande och bra synpunkter och förslag kom fram på mötet. Specifika synpunkter på fiskeområdet har i synnerhet kommit från såväl sportfiskarna som yrkesfiskarna och från Upplandsstiftelsen.

Den interna arbetsgruppen på länsstyrelsen, med representanter från olika enheter, har tagit fram en SWOT-analys för landsbygdsutveckling inklusive fisket. Resultatet från partnerskapsmötet och projektgruppens arbete har remitterats internt på länsstyrelsen och externt till utvalda intressenter för att få bättre förankring.

Bilaga 1 Regional SWOT-analys för fisket inom Uppsala län

Följande styrkor, svagheter, möjligheter och hot har framkommit i partnerskapsdialogen samt inom länsstyrelsens interna arbete.

STYRKOR

- Tillgång till bra fiskevatten och attraktivt fiske.
- Goda bestånd av flera ekonomiskt viktiga arter.
- Bra samverkan mellan aktörer och myndigheter.
- Goda relationer mellan yrkesfisket och fritidsfisket.
- Stor och köpstark närmarknad för fiskprodukter (Stockholm fiskmarknad m m).
- Tillgängligt för potentiella turister från Stockholm och Uppsalaregionen.
- Närhet till internationell flygplats.
- Närhet till Kustlaboratoriet och Sötvattenslaboratoriet samt vilja från både forskning och fisket att arbeta med förvaltning av fisken både längs kusten och Mälaren.
- Vackert, varierat och tillgängligt landskap.
- Fisksamhällen med hög artdiversitet i flera Mälarmynnande vattendrag, bland annat flera rödlistade fiskarter.
- Oexploaterat län med många vatten och möjliga lokaliseringar.
- Ansvarstagande yrkesfiskare.

SVAGHETER

- Mycket få naturliga vattendragssträckor finns kvar i länets jordbrukslandskap.
- Brist på naturliga strömsträckor p.g.a. att sjöar och vattendrag är grävda och reglerade.
- Inget miljömärkt fiske (MSC) eller fiskprodukt.
- Miljögifter i fisk från Östersjön gör att fiskarnas kundkrets är mindre än vad den skulle kunna vara.
- Åldrande yrkesfiskarkår.
- Allt färre ungdomar med fiskeutbildning.
- Få kvinnor inom fiskekåren. En könssegregerad yrkeskår minskar sektorns attraktionskraft.
- Svagt utvecklade marknadskanaler för försäljning av fiskprodukter och fiskeupplevelser.
- Svårt att samordna insatser på landsbygden och mobilisera människorna.
- Svaga beslutsunderlag för förvaltningen.
- Fisketillsynen är instabil och sårbar.
- Små möjligheter att reglera övrigt fiske än yrkesfiske.
- Splittrad förvaltning av enskilt fiske.
- Förändringar uppfattas lätt som negativt av yrkesfiskarna.
- Tradition av vattenbruk saknas i länet.
- Få nätverksplatser för kunskapsöverföring.
- Få aktiva att överföra kunskap.
- Minskade fångster och lägre lönsamhet p.g.a. säl och skarv.

MÖJLIGHETER

- Utökad beståndsövervakning och forskning kring praktisk förvaltning av ekonomiskt viktiga arter så som gös i Mälaren och lax och strömming vid kusten.
- Samarbete mellan forskningen och yrkesfisket i syfte att nå en långsiktigt hållbar förvaltning av fiskresursen i länet.
- Skapa FOG-område i Mälaren för att utveckla fisket i regionen.
- Utnyttja den lokala köpstarka marknaden.
- Närhet till potentiella turister från Stockholm och Uppsalaregionen.
- Närhet till internationell flygplats ger möjlighet att utveckla regionen mot en världsmarknad.
- Goda relationer och god tillgänglighet till kunskapscentra såsom SLU och Uppsala Universitet ger förutsättningar för kompetensöverföring.
- Skapa fiskevårdsområden på enskilda vatten.
- Miljö- och/eller fiskeavgift vid exploatering i och kring sjön.
- Goda möjligheter till MSC-märkning.
- Tillgången på spillvärme från kylvatten och lediga industrilokaler torde utgöra en bra grund för recirkulerande fiskodlingar.
- Tillgången på vatten utgör en god grund för placering av vattenbruksanläggningar.
- Höga närsalthalter i vattnen i södra delen av länet torde utgöra god grund för odling av bl. a musslor.
- Genom att återskapa fiskvandring och riva ut dammar som ej används kan den biologiska mångfalden öka. Även möjligheterna till fritidsfiske gynnas av detta.
- Föryngringen hos flera fiskarter kan öka genom att restaurera rensningsskadade strömbiotoper.
- Tätortsnära fiske kan fungera som attraktionskraft.
- Vackert, varierat och tillgängligt landskap möjliggör fiske i kombination med annat upplevelserturism.
- Många invånare med utländsk bakgrund ger möjlighet till både ny kunskap och ny marknad.
- Många industriverksamheter i länet genererar spillvärme vilket ger möjligheter till innovativa affärsidéer.
- Ökad avsalu av fiskerelaterade produkter såsom tillverkning av gödselmedel av fiskavföring och foder av musslor.
- Närhet till bra arbetsmarknad ger goda möjligheter att kombinera fiske med annat yrke.

HOT

- Undermåliga kunskapsunderlag kan föröda fiskresursen.
- För lite resurser till fisketillsyn kan leda till svaga bestånd av kommersiellt viktiga arter av fisk.
- Övergödning och klimatförändringar.
- Utsläpp av förorenande ämnen såsom tungmetaller och läkemedelsrester från reningsverk vilket kan leda till mindre fisk och minskad efterfrågan.

- Främmande invasiva arter.
- Överetablering av fiske (binäringsfiske etc.) till följd av dåliga förvaltningsmöjligheter.
- Höga närsalthalter i södra delen av länet kan hindra nyetablering av konventionella fiskodlingar.
- Närhet till bra arbetsmarknad innebär att aktuella aktörer väljer andra jobb.
- Omständiga regler för etablering.
- Uträtning av naturliga vattendrag.
- Kulvertering av vattendrag.
- Ytterligare vandringshinder.
- Fortsatt rensningar av naturliga vattendrag.
- Medelåldern för yrkesfiskare är i dagsläget hög.
- Ekonomiska läget/finanskrisen i Europa.
- Svårt och krångligt vid generationsskiften.
- Minskad fångst på grund av ökade bestånd av säl och skarv.

Bilaga 2: Budget

14.2. Bilaga 3: Miljö

Dokumentet är till hjälp för att göra bedömningar inom området miljö för 4.1/2a samt 7.4/6b.

Miljömål för 4.1/2a

Miljömålstabell för Investeringsstöd för konkurrenskraft inom jordbruks-, trädgårds- och rennäringsföretag
I tabellen finns exempel på investeringar som bidrar till de nationella miljö- och klimatmålen. Vissa av de som nämns finns med som en del av ”all inclusive” investeringar, det vill säga ett tillägg till en huvudinvestering, till exempel i och med en investering i ett kostall.

I vissa fall kan energieffektivisering och förnybar energi ingå i investeringar inom det här investeringsstödet. Det är till exempel när ett nytt djurstall byggs med energieffektiva lösningar som återvinning av värme från mjölk eller att gödselvården är klimatanpassad. Då måste en bedömning göras om investeringen passar övervägande i ett annat stöd så ska den dit. Ibland kan en ansökan delas upp i flera ansökningar som ska hanteras som olika stöd.

Den här listan inkluderar enbart sådant som är stödberättigat i detta stöd, det vill säga att investeringar som till exempel värmepannor finns i andra stöd. Allting nedan som står som en del i en ny investering kan även sökas separat.

Miljömål	Önskad positiv effekt	Exempel på investeringar som kan ge positiv effekt
Begränsad klimatpåverkan	Ökad effektivitet i kväveanvändning Minskad växthusgasavgång från hantering av stallgödsel Produktion av förnybar energi	• Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar med flytgödselhantering, vilket kan innebära investeringar i lagringsbehållare, omrörare och en gödseltankvagn eller ett matarslangsystem med tillhörande spridningsaggregat

	Energibesparing/ -effektivisering Omställning från fossila bränslen till förnybar energi	• Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar med lagringskapacitet över lagkrav för stallgödsel • Ett nytt stall med tak över gödselbrunn • N-sensor • Strukturkalkning • Dränering
Bara naturlig försurning	Minskad ammoniakavgång	• Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar med tak över gödselbrunn • Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar med flytgödselhantering, vilket kan innebära investeringar i lagringsbehållare, omrörare och en gödseltankvagn eller ett matarslangsystem med tillhörande spridningsaggregat • Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar, vilket kan innebära investeringar i rening av frånluft
Giftfri miljö	Minskad risk för utsläpp av skadliga ämnen till mark, luft och vatten. Minskad risk för hälsa och miljö vid användning av växtskyddsmedel	• Tunnelodling • System för cirkulerande vatten och rening i växthus • Investeringar i företag med ekologisk produktion • Investeringar som är en del i omställning till ekologisk produktion • Utrustning och installationer som minskar risk för oavsiktlig spridning av växtskyddsmedel (exempelvis hårdgjord yta med uppsamlingstank, preparatpåfyllare och sköljvattentank till spruta)
Ingen övergödning	Minskad ammoniakavgång, Minskat kväve- och/eller fosforläckage	• Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar med flytgödselhantering, vilket kan innebära investeringar i lagringsbehållare, omrörare och en gödseltankvagn eller ett

		matarslangsystem med tillhörande spridningsaggregat • Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar med tak över gödselbrunn • N-sensor • System för vattenrecirkulering och rening i växthus • Strukturkalkning • Dränering
Ett rikt odlingslandskap	Ökad areal betesmarker som betas. Bevara och förstärka flora och fauna. Bevarad kulturmiljö	• Ny- till- eller ombyggnader av djurstallar avsedda för djur som kommer att hållas på bete • Investeringar för biodling • Särskilt anpassad utformning av nya byggnader med hänsyn till kulturmiljön • GPS-övervakning av betesdjur på svårtillgängliga platser
Bidrar till energieffektivitet	Energibesparing	• Energikartläggning eller motsvarande har gjorts • Investeringar i byggnader, anläggningar och maskiner med fokus på energieffektivitet • Ett nytt växthus eller stall med isolering t.ex. energivävar i växthus • Ett nytt växthus eller stall med värmeväxlare t.ex. luftvärmepump, värmeåtervinning, frikyla
Bidrar till djurvälfärd	Minskad skaderisk och ökat välbefinnande för djuren	• Ny skonsammare golvbeläggning i befintliga djurstallar • Ny inredning/utrustning i djurstallar med fokus på djurvälfärd (utöver lagkrav)

Miljö-, kultur- och friluftsmål för stöd till service och fritid på landsbygden 7.4/6b

Detta används som ett vägledningsdokument bedömningen av kriterierna för miljö-, kultur- och frilufsmålen i insatsområdet 7.4/6b

14.2.1. *Målen för kulturmiljöarbetet*

Det statliga kulturmiljöarbetet ska främja:

- ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas
- människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön
- ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser
- en helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas till vara i samhällsutvecklingen

Kulturmiljömålen: https://www.raa.se/kulturarvet/kulturpolitik/da-och-nu-att-bevara-anvanda-och-utveckla-kulturmiljon/vad-ar-kulturmiljo/nationella-kulturmiljomal/

14.2.2. *Mål för friluftslivet*

Det övergripande målet för friluftslivspolitiken är att med bland annat allemansrätten som grund stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv.

1. Tillgänglig natur för alla

Naturen ska vara tillgänglig för alla. Det innebär att möjligheten att vistas i och njuta av natur- och kulturlandskapet är stor och människors olika behov är tillgodosedda. Områden med god tillgänglighet finns utpekade, är kända och uppskattade och förvaltas långsiktigt. Tillgänglighet har hög prioritet inom planering, information och förvaltning av natur- och kulturlandskapet samt andra områden av betydelse för friluftslivet.

2. Starkt engagemang och samverkan

Ett starkt engagemang och samverkan där personligt och ideellt engagemang står i centrum. Organisationerna bör i högre grad än i dag samverka. Ökad samverkan kan bidra till att fler människor ägnar sig oftare åt friluftsliv. Det bör även finnas etablerade strukturer för dialog och samordning av friluftslivet lokalt, regionalt och nationellt.

3. Allemansrätten

Allemansrätten är grunden för friluftslivet. Det innebär att allemansrätten värnas och allmänhet, markägare, föreningar och företag har god kunskap om allemansrätten.

4. Tillgång till natur för friluftsliv

Det finns tillgång till natur för friluftslivet. Det innebär att samhällsplanering och markanvändning tar hänsyn till friluftslivets behov av tillgång till attraktiva natur- och kulturlandskap.

5. Attraktiv tätortsnära natur

Det finns attraktiv tätortsnära natur för friluftslivet. Det innebär att befolkningen har tillgång till grönområden och ett tätortsnära landskap med höga frilufts-, natur- och kulturmiljövärden.

6. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling

Att bidra till en hållbar landsbygdsutveckling och regional tillväxt i alla delar av landet. Detta bör innebära att friluftsliv samt natur- och kulturturism bidrar till att stärka den lokala och regionala attraktiviteten och medverkar till en stark och hållbar utveckling och regional tillväxt.
Natur- och kulturturism bör uppmärksammas och prioriteras som strategiska verksamheter inom besöksnäringen. Upplevelserna bör kännetecknas av hållbarhet, kvalitet, värdeskapande, tillgänglighet och säkerhet.

7. Skyddade områden som resurs för friluftslivet

Att skyddade områden är en resurs för friluftslivet. Det innebär att skyddade områden med värden för friluftslivet skapar goda förutsättningar för utevistelse genom förvaltning och skötsel som främjar friluftsliv och rekreation.

8. Ett rikt friluftsliv i skolan

Ett rikt friluftsliv i skolan. Det innebär att förskolor, förskoleklasser, grundskolor och motsvarande skolformer samt fritidshem bedriver friluftslivsverksamhet och undervisning om förutsättningar för en god miljö och hållbar utveckling i enlighet med verksamheternas styrdokument. Barn och elever bör ges goda möjligheter att vistas utomhus.

9. Friluftsliv för god folkhälsa

Att skapa goda förutsättningar för att människor kan vara regelbundet fysiskt aktiva i natur- och kulturlandskapet. Det innebär att evidensbaserade kunskaper om insatser som skapar förutsättningar för friluftsliv och främjar hälsa sammanställs och sprids till kommuner, landsting, ideella organisationer och andra berörda aktörer.

10. God kunskap om friluftslivet

Det finns god kunskap om friluftslivet. Det innebär att det finns etablerad forskning och statistikinsamling kring friluftsliv som utgår från ämnesfältets bredd och mångvetenskapliga karaktär, är långsiktig över tiden och bygger på behoven hos friluftslivets aktörer. Myndigheter, organisationer, kommuner, markägare och företag bör ha god kunskap och kompetens i frågor om friluftsliv, landskapets utformning, hållbart nyttjande och natur- och kulturturism.

Friluftsmålen:

http://www.naturvardsverket.se/Friluftsmalen/

14.3. Bilaga 4: Stödprocent för bredband.

Underlag till fastställd stödandel (stödprocent)

Län: **Uppsala**

2014-08-19

Registrering görs i blå rutor, övriga rutor är låsta.

På flik "Kommentarer och motivering" skrivs en kommentar (förklaring) till varje delfråga enligt hänvisningarna 1.1, 1.2 osv samt en sammanfattande motivering till slutligt vald stödprocent.
I kolumn E får ojämna procental användas t ex 63%. Det är bara den slutligt valda stödprocenten som ska vara ett helt tiotal.

1a. Markförhållanden	**Antal ha**	**Andel (%)**	**Grund för bedömning**	**Vald %**	**Hänvisning till kommentar**	**Viktad %**
Andel skog (inklusive berg, myrar, mossar och liknande svåra marker).	592 055	74%	Om andel skog > 80 % bör stödprocenten vara 70-90 % Om andel skog 70-80 % bör stödprocenten vara 50-70 % Om andel skog < 70 % bör stödprocenten vara 20-50 %	70	1.1	52
Andel åkermark	167 690	21%	Om andel > 30 % bör stödprocenten vara 20-50 % Om andel åkermark 10-30 % bör stödprocenten vara 50-70 % Om andel åkermark < 10 % bör stödprocenten vara 70-90 %	70	1.2	15
Andel vatten (inkluderar större vattendrag och sjöar)	41 571	5%	Om andel vatten > 7 % bör stödprocenten vara 60-80 % Om andel vatten 5-7 % bör stödprocenten vara 50-60 % Om andel vatten < 5 % bör stödprocenten vara 20-50 %	60	1.3	3
Summa	801 316				**Sammanlagd, viktad %**	**69**

		Andel (%)				
Andel betesmark av total jordbruksmark (**ange % i blå ruta**)	_	10	Om andel betesmark > 40 % bör stödprocenten vara 60-80 % Om andel betesmark 20-40 % bör stödprocenten vara 40-60 % Om andel betesmark < 20 % bör stödprocenten vara 20-40 %	40	1.4	40

2. Nätets storlek	**Antal kommuner**	**Andel (%)**	**Grund för bedömning**	**Vald %**	**Hänvisning till kommentar**	Viktad %
Andel av länets kommuner där det bor < 5 personer per km2	0	0%	Om andel > 70 % bör stödprocenten vara 70-90 % Om andel 30-70 % bör stödprocenten vara 50-70 % Om andel < 30 % bör stödprocenten vara 20-50 %	0	2.1	0
Andel av länets kommuner där det bor 5 - 15 personer per km2	3	38%	Om andel > 70 % bör stödprocenten vara 80-90 % Om andel 30-70 % bör stödprocenten vara 60-80 % Om andel < 30 % bör stödprocenten vara 40-60 %	80	2.2	30
Andel av länets kommuner där det bor > 15 personer per km2	5	63%	Om andel > 70 % bör stödprocenten vara 20-50 % Om andel 30-70 % bör stödprocenten vara 50-70 % Om andel < 30 % bör stödprocenten vara 70-80 %	70	2.3	44
Summa	8				**Sammanlagd, viktad %**	**74**

3. Sammanvägning

1. Markförhållanden	69			**Hänvisning till kommentar**
Betesmark	40			
2. Nätets storlek	74	**Länets stödandel avrundat till närmaste hela tiotal:**	**60**	3.3
Sammanvägd procent (medel)	**61**			

Motiveringar stödandel

2014-08-19

Län: Uppsala

Registrering görs i blå rutor, övriga rutor är låsta.

Stödandel

Nr	**Motivering**
1.1	Stora delar av länets norra, östra och västra delar har högre andel skog än medeltalet för länet och här behövs en hög stödprocent för att klara fördyringarna som besvärliga markförhållanden innebär.
1.2	I länets södra delar där den mesta åkermarken finns kan det ändå vara långa avstånd mellan gårdar och byar vilket fördyrar projekten varför vi väljer den högsta stödandelen.
1.3	Vatten kan i vissa fall fördyra projekten, speciellt då dragningen ska ske under vattendrag varför vi väljer en hög stödprocent.
1.4	Betesmarken utgör endast 10 procent av länets jordbruksmark men detta anser inte vi ska vara till länets nackdel. Vi vet att det finns stora behov i länet oavsett om det är betesmark eller inte. Vi väljer den högsta stödandelen och tycker att det är olyckligt att denna faktor ska dra ner medeltalet för den slutliga stödprocenten.
2.1	I Uppsala län finns ingen kommun med riktigt låg befolkningstäthet.
2.2	Uppsala läns tre kommuner som har den lägsta befolkningstätheten är i störst behov av stöd för fortsatt bredbandsutbyggnad varför en hög stödandel är mycket viktig för projekten i dessa kommuner. Här behöver projekten också omfatta stora områden för att få ihop tillräckligt många anslutningar.
2.3	Fem av länets kommuner har relativ hög befolkningstäthet och i dessa kommuner sker också en marknadsmässig utbyggnad. Det finns tätortsnära landsbygd även i dessa kommuner och bredbandsprojekten som genomförs här behöver också stöd varför vi väljer den högre stödandelen.
	Sammanfattande kommentar för slutligt vald stödprocent
3.3	Enligt markförhållanden, exklusive bete, och nätets storlek kommer vår stödandel att hamna på dryga 60 procent. Anledningen till att vi väljer 60 procent är att mobiliseringen av befolkningen på landsbygden har ökat vilket gör att anslutningsgraden i projekten är hög. Vi tror därför att en stödandel på 60 procent är rimlig för att stödet ska vara attraktivt för de som ska genomföra projekten.

BESÖK **BÄVERNS GRÄND 17**
RING **010 - 223 30 00**
LÄS **LANSSTYRELSEN.SE/UPPSALA**
MEJLA **UPPSALA@LANSSTYRELSEN.SE**

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN